

รายงานการวิจัย

ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทย
กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน
ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และโอกาส/ความหวังในอนาคต

Educational Cooperation between the Kingdom of Thailand
and Lao PDR: Outcomes on Human Development,
International Understanding and Future Prospect.

โดย

อารี หลวงนา

จิณณวัตร ปะโดทัง

อานันท์ ทาปทา

ชวนคิด มะเสนะ

วรรัตน์ รุมาลา

อัญชลี โพทวิ

ดวงใจ สีเขียว

จันทร์ถนอม ธรรมจักร

พิมพา เพี้ยเทพ

นุตตา สมสนิด

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. 2556

รายงานการวิจัย

ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทย
กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน
ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และโอกาส/ความหวังในอนาคต

**Educational Cooperation between the Kingdom of Thailand
and Lao PDR: Outcomes on Human Development,
International Understanding and Future Prospect.**

โดย

อารี หลวงนา
จิณณวัตร ปะโดทัง
อานันท์ ทาปทา
ชวนคิด มะเสนะ
วรารัตน์ ฐุมาลา
อัญชลี โพทวิ
ดวงใจ สีเขียว
จันทร์กนอม ธรรมจักร
พิมพ์า เพี้ยเทพ
นุตตา สมสนัด

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

พ.ศ. 2556

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่องความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศและโอกาส/ความหวังในอนาคต เป็นโครงการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัย เรื่อง ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน: ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศและโอกาส/ความหวังในอนาคต ซึ่งได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2553 จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เริ่มสัญญาเมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 2554 ใช้เวลาการวิจัย 1 ปี ระหว่างวันที่ 10 พฤศจิกายน 2554 ถึง 9 พฤศจิกายน 2555 แต่ระหว่างเดือนกันยายนถึงธันวาคม 2555 เกิดเหตุการณ์มหาอุทกภัยในประเทศไทย และมีน้ำท่วมในสปป.ลาวหลายพื้นที่ จึงมีการขอขยายเวลา 6 เดือน ถึงวันที่ 10 พฤษภาคม 2555

การวิจัยตามโครงการนี้ คณะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากท่านผู้อำนวยการภารกิจ ภารกิจโครงการและประสานงานวิจัย (นางสุนันทา สมพงษ์) ในการทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยไปยังกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และท่านอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล) ได้กรุณาทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังมหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว ทำให้ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา สปป.ลาว และมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวอย่างดียิ่ง

ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา รวมทั้งมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการต่างประเทศของราชอาณาจักรไทย หัวหน้าโครงการวิจัย คณะนักวิจัย ผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้เข้าประชุมสนทนากลุ่ม ประชุมปฏิบัติการอนาคต และผู้อนุเคราะห์ทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

อารี หลวงนา

หัวหน้าโครงการ

คำนำ

รายงานการวิจัยเรื่องความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และโอกาส/ความหวังในอนาคต เป็นรายงานการวิจัยที่ได้นำเสนอสาระสำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้อย่างครบถ้วนพร้อมที่จะนำเสนอต่อรัฐบาลของราชอาณาจักรไทย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อพิจารณาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาของทั้งสองประเทศต่อไปในอนาคต

อารี หลวงนา

หัวหน้าโครงการ

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว และ 3) วิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว โดยศึกษาเฉพาะโครงการฯ ที่มีระยะเวลาความร่วมมือไม่น้อยกว่า 3 ปี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเอกสารวิจัยเชิงสำรวจ และวิจัยอนาคต ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ประสานงานฝ่ายไทย 13 คน ฝ่ายลาว 33 คน และผู้รับประโยชน์ฝ่ายลาว 124 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 5 ฉบับ ได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาทุกฉบับ ยกเว้นแบบสอบถามผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่มีการตรวจสอบความเที่ยงเพิ่มเติม มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคระหว่าง 0.95-0.98 ผลการวิจัยพบว่า โครงการความร่วมมือทางการศึกษามี 5 โครงการหลัก ประกอบด้วย 11 โครงการย่อย ส่วนใหญ่มีรูปแบบทวิภาคีแบบทางเดียวคือภาคีฝ่ายราชอาณาจักรไทยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ ภาคีฝ่ายราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นผู้รับความช่วยเหลือ ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน พบว่ามีประชาชนชาวลาวได้รับการพัฒนา 30,612 คน ส่วนใหญ่คือ เด็กจากครอบครัวยากจนได้เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ควบคู่กับการพัฒนาทักษะอาชีพกว่า 30,000 คน รองลงมาคือ บุคลากรทางการศึกษาได้รับทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาการศึกษา 113 คน และเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอน 110 คน ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ พบว่า ผู้ประสานงานของโครงการมีการยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยและยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธ์ภาพระหว่างลาวกับไทยเพิ่มขึ้นมากที่สุด (PNI 0.74) ผู้รับประโยชน์จากโครงการมีความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ และมีความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกเพิ่มขึ้นมากที่สุด (PNI 0.83) ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศมากที่สุดคือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษา ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตมี 5 ข้อคือ 1) ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคตควรมีรูปแบบ “ทวิภาคีริมฝั่งโขง” และร่วมมือกันแบบสองทาง 2) ให้ความสำคัญกับการวางแผนความร่วมมือโดยให้มีความคิดริเริ่มมาจากประชาชนระดับรากหญ้า 3) ปรับปรุงการประเมินผลความร่วมมือโดยมีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจ

ลงมือแก้ไข และประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง 4) มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำแผนสู่การปฏิบัติ และ 5) เพิ่มการให้ทุนการศึกษาแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศมี 5 ข้อ คือ 1) เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวผ่านกลไกความร่วมมือทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) รณรงค์ให้มีความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม 3) รณรงค์ให้มีการเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก 4) รณรงค์ให้เห็นคุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ และ 5) รณรงค์ให้เคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์

Abstract

The objectives of this research project were to 1) search and analyze the education cooperation project between the Kingdom of Thailand and Lao PDR; 2) analyze and synthesize the outcomes of human achievement and international understanding between the Kingdom of Thailand and Lao PDR; and 3) analyze, synthesize, and propose the policy recommendation for the future prospect of education cooperation and international understanding between the Kingdom of Thailand and Lao PDR. This research focused on the projects which take at least three years. The methodologies applied were: 1) documentary research; 2) survey research; and 3) future research. The key informants comprised 13 Thai coordinators, 33 Laotian coordinators, and 124 Laotian beneficiaries. The content validity of 5 research instruments was examined. Except the questionnaires on the human achievement and international understanding, the reliability were examined (Alpha Coefficient = 0.95-0.98.) The research findings revealed that there were 5 education cooperation master projects and 11 subprojects between the Kingdom of Thailand and Lao PDR. Most of them were one-way of bilateral cooperation; Thailand was donor and Lao PDR was recipient. The outcomes on human achievement found that 30,612 Laos including 30,000 of poor children had completed Grade 12 couple with professional skills development; 113 of educational personnel had completed their undergraduate in educational management; 110 of educational personnel had completed short course training in teaching. The international understanding outcomes of these projects showed that the coordinators' international understanding were increased to the highest level in the aspects of the recognizing and appreciating diversity among Lao and Thai, and the recognizing interdependence and connections among Lao and Thai (PNI 0.74); the beneficiaries' international understanding were increased to the highest level in the aspects of knowledge and responsibility necessary to live effectively across cultures and understanding contemporary and historical global issues (PNI 0.83). The education cooperation that had the strongest driving force on human achievement and international understanding was the scholarships on master's or doctorate degree in educational management. There were 5 policy recommendations for future prospect of education cooperation: 1) education cooperation between Thailand and Lao PDR should be "Bilateral of Mekong Bank" with two-way cooperation; 2) focus on the collaborative planning by the people at the grass roots; 3) improve on evaluation of sharing with

embracing and understanding of errors; correction, and continuing of internal evaluation; 4) communication by collaborative learning, sharing and implementation; and 5) increase the scholarships for teachers, lecturer, and educational administrators. There were 5 policy recommendations for future prospect of international understanding: 1) continuous promotion of international understanding between the Kingdom of Thailand and the Lao PDR by educational cooperation mechanism; 2) campaign on knowledge and responsibility necessary to live effectively across cultures 3) campaign on the understanding of how domestic policies affect the world; 4) campaign on value of peace and international interests; and 5) campaign on respecting democracy and basic human rights.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ป
สารบัญภาพ	ฟ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ	7
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	8
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย	9
2.2 แผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้ความร่วมมือกรอบสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ	20
2.3 แผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้กรอบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง	21
2.4 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS	23
2.5 ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานต่างประเทศ	28

สารบัญ

	หน้า
2.6 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	32
2.7 การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนากำลังคนของสปป.ลาว	36
2.8 การพัฒนาความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ	43
2.9 กระบวนการเรียนรู้ในการวางแผน	46
2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
3.1 การประมวลและวิเคราะห์และสังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	51
3.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	54
3.3 การวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	60
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
4.1 ผลการประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	65
4.2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	127
4.3	

สารบัญ

4.4 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาส/ ความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดี ระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	143
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	167
5.1 สรุปผลการวิจัย	167
5.2 อภิปราย	181
5.3 ข้อเสนอแนะ	184
บรรณานุกรม	187
ภาคผนวก	193
ก. รายชื่อผู้เข้าประชุมสนทนากลุ่ม	
ข. รายชื่อผู้เข้าประชุมสนทนากลุ่มและปฏิบัติการวิจัยอนาคต	
ค. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่แปลเครื่องมือ	
ง. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	
จ. จดหมายขอความร่วมมือ	
ฉ. รายนามคณะนักวิจัย	

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1.1	ผู้ให้ข้อมูล	7
ตาราง 1.2	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย	8
ตาราง 2.1	การจัดทำโครงการโดยใช้ “แผนผังหรือพิมพ์เขียว” และ“กระบวนการเรียนรู้”	46
ตาราง 3.1	หน่วยงานระดับกระทรวงและสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งหนังสือขอข้อมูล โครงการความร่วมมือทางการศึกษาและที่ได้รับข้อมูล	52
ตาราง 3.2	ผู้ประสานงานของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักร ไทยกับสปป.ลาวที่ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์	53
ตาราง 3.3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ประสานงานโครงการความร่วมมือทาง การศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวที่ตอบแบบสอบถาม	53
ตาราง 3.4	คุณภาพด้านความเที่ยงของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	56
ตาราง 3.5	จำนวนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม	57
ตาราง 3.6	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้รับประโยชน์จากโครงการความร่วมมือ ทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	58
ตาราง 3.7	จำนวนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มร่วมกับการ ประชุมปฏิบัติการอนาคต	59
ตาราง 3.8	การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือทางการศึกษากับผลลัพธ์ ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทย กับสปป.ลาว	62
ตาราง 4.1	โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ที่เริ่มดำเนินการโครงการก่อนปี พ.ศ. 2551 และมีระยะเวลาความร่วมมือ มากกว่า 3 ปี	65

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 4.2	ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือทางการศึกษาภายใต้ ACMECS การพัฒนาอาชีวศึกษาในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการ	80
ตาราง 4.3	ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการ	84
ตาราง 4.4	ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการ	87
ตาราง 4.5	มหาวิทยาลัยของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาวที่มีบันทึกความเข้าใจ เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ	94
ตาราง 4.6	ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง สถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการ	100
ตาราง 4.7	ผลการประเมินผลข้อมูลขั้นต้นด้านระยะเวลาโครงการ หน่วยงานความร่วมมือ รูปแบบความร่วมมือ และระดับความร่วมมือของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	103
ตาราง 4.8	ผลการประเมินผลข้อมูลขั้นต้นด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	104
ตาราง 4.9	ผลการประเมินผลข้อมูลขั้นต้นด้านผลการดำเนินงานของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	105
ตาราง 4.10	ผลการประเมินผลข้อมูลขั้นต้นด้านปัญหาการดำเนินงานของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.	110

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 4.11	ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากรของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	113
ตาราง 4.12	ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	114
ตาราง 4.13	ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการความร่วมมือทางการศึกษากับแผนการพัฒนาคนของสปป.ลาวในการปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 2006 – 2015	116
ตาราง 4.14	วิธีการที่ใช้ในการพัฒนาคนของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	120
ตาราง 4.15	ผลผลิตของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	122
ตาราง 4.16	ผลผลิตการพัฒนาคนของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว จำแนกตามระดับและสาขา	128
ตาราง 4.17	อัตราความก้าวหน้าของคนที่เกี่ยวข้องโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	130
ตาราง 4.18	ความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	131
ตาราง 4.19	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	135
ตาราง 4.20	ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	137
ตาราง 4.21	ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	140

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 4.22	โอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการ	148
ตาราง 4.23	โอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานของโครงการ	149
ตาราง 4.24	ความหวังในความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาวตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการ	151
ตาราง 4.25	ความหวังในความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานของโครงการ	153
ตาราง 4.26	ความต้องการจำเป็นในความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	156
ตาราง 4.27	ความต้องการทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนของ สปป.ลาว ในปี พ.ศ. 2011-2015	158

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพ 1.1	กรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการ	4
ภาพ 1.2	กรอบแนวคิดผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน	5
ภาพ 3.1	การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ	62
ภาพ 3.2	วิธีดำเนินการวิจัย	64
ภาพ 4.1	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ เยือนโรงเรียนวัดมนตรมชนเฝ้าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2537	67
ภาพ 4.2	ป้ายประกาศพระเกียรติคุณในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ โรงเรียนวัดมนตรมชนเฝ้าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ณ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2537	68
ภาพ 4.3	บรรยากาศในบริเวณโรงเรียนวัดมนตรมชนเฝ้าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์	68
ภาพ 4.4	ร้อยละของบุคลากรและนักศึกษาชาวลาวที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย ภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับ ประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง	90
ภาพ 4.5	ร้อยละของบุคลากรและนักศึกษาชาวไทยที่อยู่ใน สปป.ลาว ภายใต้โครงการ แลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง	91
ภาพ 4.6	ผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ ไทย-ลาว ครั้งที่ 2 ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	99
ภาพ 4.7	ปัญหาการดำเนินงานของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	111
ภาพ 4.8	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	126

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพ 4.9	การเปรียบเทียบเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน ระหว่าง 4 โครงการหลัก	132
ภาพ 4.10	สิ่งที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้จากโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	133
ภาพ 4.11	การเปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 4 โครงการหลัก ในระยะเวลาก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ	142
ภาพ 4.12	การเปรียบเทียบความแตกต่างของความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ของ 4 โครงการหลัก	142
ภาพ 4.13	การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงการที่มีความสำเร็จด้านความเข้าใจ อันดีระหว่างประเทศ	146
ภาพ 4.14	การเปรียบเทียบโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ ของ 4 โครงการหลัก	150
ภาพ 4.15	การเปรียบเทียบความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต ของ 4 โครงการหลัก	154
ภาพ 4.16	ผลการวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดี ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวในอนาคตระยะ 10 ปี	161

บทที่ 1

บทนำ

การวิจัยเรื่องความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และโอกาส/ความหวังในอนาคต มีความเป็นมาและความสำคัญ วัตถุประสงค์ของการวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ และประโยชน์ที่ได้รับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ประเทศไทยมีแนวนโยบายส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการศึกษา พัฒนาความเป็นสากลของการศึกษาเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันสามารถอยู่ร่วมกันกับพลโลกอย่างสันติสุข มีการพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน เป้าหมายความร่วมมือทางการศึกษากับสมาชิกอาเซียนและนานาชาติ มีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่เป็นสากล เป็นศูนย์กลางหรือศูนย์เครือข่ายทางการศึกษาของภูมิภาคที่มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับในระดับอาเซียนและนานาชาติ ตลอดจนแรงงานกับนานาชาติประเทศมากขึ้น (เกียรติชัย พงษ์พานิช, 2536; สกศ, 2552) กรอบการดำเนินงานตามเป้าหมายดังกล่าวมี 7 ด้านคือ 1) ส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การวิจัยและพัฒนา และการฝึกอบรมนานาชาติในภูมิภาค (Regional education hub) ในสาขาที่มีศักยภาพในการแข่งขัน โดยสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเข้ามามีบทบาทสำคัญ 2) ส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษากับประเทศต่างๆ รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศในภูมิภาคและระดับสากล 3) ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรและสถาบันการศึกษาของประเทศ ทำหน้าที่เป็นศูนย์เครือข่ายการศึกษาระหว่างประเทศ ทั้งในประชาคมอาเซียน ระดับภูมิภาคและระดับสากล 4) ส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนาการศึกษา และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ผู้เรียน ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาระหว่างประเทศ การเชื่อมโยงภูมิปัญญาไทยกับภูมิปัญญาสากล รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ทักษะ และมีบทบาทด้านการศึกษาในองค์กรระหว่างประเทศ 5) กำหนดมาตรการทั้งเชิงรับและเชิงรุกเพื่อเป็นการเปิดเสรีทางการค้าและบริการด้านการศึกษา ทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี รวมทั้งเตรียมความพร้อมด้านคน เงิน เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร และความรู้ เพื่อเข้าสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ในกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรู้เท่าทัน 6) ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาสากลเป็นภาษาที่สอง ตั้งแต่ระดับขั้นพื้นฐาน และการเรียนรู้ภาษาที่สาม เช่น ภาษาเพื่อนบ้านในกลุ่มประชาคมอาเซียน ภาษาที่สนใจ เป็นต้น เพื่อให้สามารถสื่อสารได้ และเปิดโลกทัศน์การเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ไร้พรมแดน และ 7) ส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาจัดหลักสูตร

นานาชาติ หรือหลักสูตรสมทบ หลักสูตรร่วมกับสถาบันต่างประเทศ สื่อความเป็นสากลของการศึกษา และรองรับตลาดแรงงานนานาชาติ

กระทรวงการต่างประเทศได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการเป็นเป็นองค์กรนำในการเสริมสร้างสถานะและบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศอย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี ทั้งทางด้านเสถียรภาพและความมั่นคงทางการเมือง ศักยภาพความเจริญทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาทางสังคม ตลอดจนนำโอกาสจากกระแสโลกาภิวัตน์มาสู่สังคมไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางการศึกษาของประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ที่ต้องการให้บรรลุในปี พ.ศ. 2554 คือ 1) การให้ความร่วมมือด้านวิชาการในสาขาที่ประเทศไทยมีความพร้อมและเป็นที่ยอมรับในแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best practices) เป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมนโยบายด้านการต่างประเทศ 2) การให้ความรู้เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งการเสริมสร้างสมรรถนะ (Capacity development) ทั้งในระดับบุคคลและสถาบัน 3) การเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับประเทศผู้รับให้สามารถจัดการความรู้ (Knowledge management) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในอันที่จะนำไปสู่ความยั่งยืนในที่สุด 4) ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญต่อการเป็นตัวเร่ง รวมทั้งช่วยส่งเสริมต่อความร่วมมือด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในระดับภูมิภาค และอนุภูมิภาค และ 5) การร่วมมือแบบหุ้นส่วนร่วมกับแหล่งผู้ให้ที่สำคัญในการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554)

ประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือทางการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้านในฐานะผู้ให้ (Donor) 3 ระดับคือ 1) ระดับประเทศ 2) ระดับสถาบันอุดมศึกษา และ 3) ระดับบุคคล ในระดับประเทศนั้น มีการดำเนินการโดย 2 กระทรวงหลักคือ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงการต่างประเทศ ระดับสถาบันอุดมศึกษาเป็นการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาประเทศเพื่อนบ้านของมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นส่วนใหญ่ ส่วน ระดับบุคคล เป็นความร่วมมือของภาคเอกชน เช่น ความร่วมมือระหว่างหอการค้าจังหวัด ในการแลกเปลี่ยนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552)

ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว มีการดำเนินการมาต่อเนื่องก่อนการลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการของราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ในปี พ.ศ. 2547 อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือในระยะแรกยังไม่มากนัก เน้นไปที่การให้ทุนการศึกษาและการฝึกอบรม ภายใต้กรอบความร่วมมือทางวิชาการในการจัดหลักสูตรฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การอบรมครู การก่อสร้างอาคารสถานที่ การจัดหาตำราเรียน วัสดุอุปกรณ์การศึกษาทั้งสายสามัญและอุดมศึกษา รวมถึงการสนับสนุนให้สถานศึกษาของไทยรับนักเรียน นักศึกษาจากลาวมาศึกษาในไทย และมอบทุนการศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกในมหาวิทยาลัย ภายหลังจากการลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือ

ทางการศึกษาเมื่อวันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2547 ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาทางการศึกษา บุคลากร และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรด้านการศึกษา อุปกรณ์และข้อมูลการศึกษา รวมทั้งการจัดประชุมสัมมนา และการพัฒนาตำราและหลักสูตรการสอน ในปี พ.ศ. 2552 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยได้เดินทางไปเยือนลาว เพื่อเป็นประธานมอบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การศึกษาและกีฬาแก่สถานศึกษาที่แขวงหลวงพระบางและอุดมไซ ตลอดจนร่วมหารือถึงแนวทางความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างกัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น โดยฝ่าย สปป.ลาว ได้ขอรับการสนับสนุนจากราชอาณาจักรไทยในการพัฒนาด้านการเกษตร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเพิ่มเติม (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552)

ในส่วนของความร่วมมือด้านวิชาการในส่วนที่ร่วมมือกับสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศนั้น สปป.ลาว เป็นประเทศที่ไทยจัดลำดับความสำคัญสูง โดยเน้นการให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทเป็นส่วนใหญ่ ทุนฝึกอบรมและดูงาน ความช่วยเหลือด้านวัสดุอุปกรณ์และความร่วมมือในโครงการในสาขาการเกษตร การศึกษา และสาธารณสุข โดยมูลค่าความร่วมมือทางวิชาการที่ สปป.ลาว ได้รับจากราชอาณาจักรไทยผ่านสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2550 ประมาณปีละ 30, 45, 51, 68 และ 70 ล้านบาท ตามลำดับ โดยทุนการศึกษาและฝึกอบรมที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทยโดยสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2550 ได้แก่ ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท 127 ทุน ทุนการศึกษาระดับปริญญา โท-เอก (ต่อเนื่อง) ภายใต้กรอบ ACMECS จำนวน 30 ทุนฝึกอบรมระยะสั้น 398 ทุน

จากผลการศึกษาจะพบว่า ในปี พ.ศ. 2548 – 2555 โครงการความร่วมมือทางการศึกษา ที่ราชอาณาจักรไทยมีร่วมกับ สปป.ลาว ที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องจนถึงในอนาคตนั้น ส่วนใหญ่เป็นโครงการฝึกอบรม/พัฒนาครูบุคลากรและทางการศึกษาและการดูงานด้าน ให้ทุนการศึกษาผ่านกรอบความร่วมมือระดับพหุภาคี และความร่วมมือในการพัฒนาทักษะฝีมือด้านการอาชีวศึกษา ที่ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สอศ.) ร่วมกับหน่วยงาน/องค์กรภายในประเทศ มีโครงการพระราชทานในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นโครงการระยะยาวที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สมาคมการศึกษาเปรียบเทียบและการศึกษานานาชาติ จึงสนใจที่จะศึกษาเจาะลึกถึงผลลัพธ์ของความร่วมมือทั้งด้านการพัฒนาคน และความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว รวมทั้งโอกาสและความหวังในอนาคตของประเทศไทยกับประเทศลาวซึ่งมีความใกล้ชิดกับราชอาณาจักรไทยมายาวนาน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

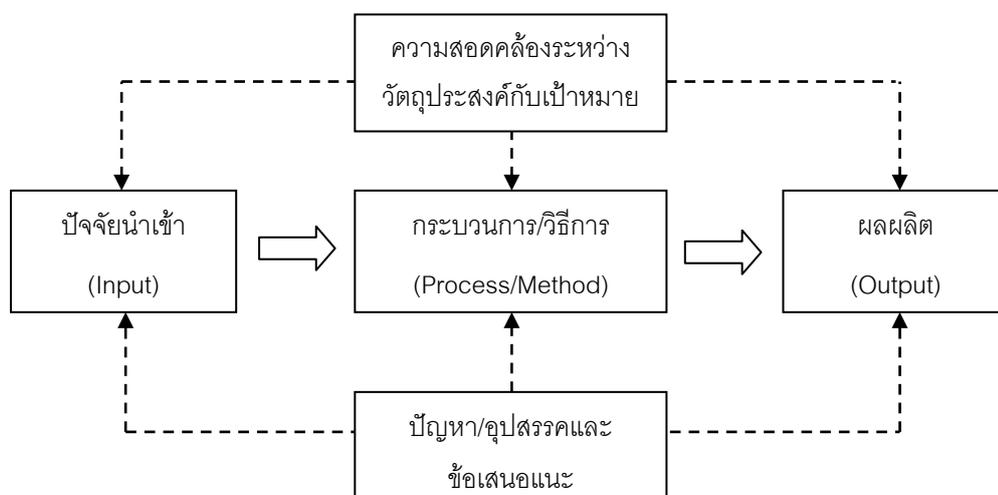
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.3.1 แนวคิดสำหรับการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการ

การประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ประกอบด้วย 1) ระยะเวลาโครงการ 2) หน่วยงานร่วมมือ 3) รูปแบบความร่วมมือ 4) ระดับความร่วมมือ 5) วัตถุประสงค์ 6) เป้าหมาย 7) ผลการดำเนินงาน และ 8) ปัญหาในการดำเนินงาน

1.3.2 แนวคิดสำหรับการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการ

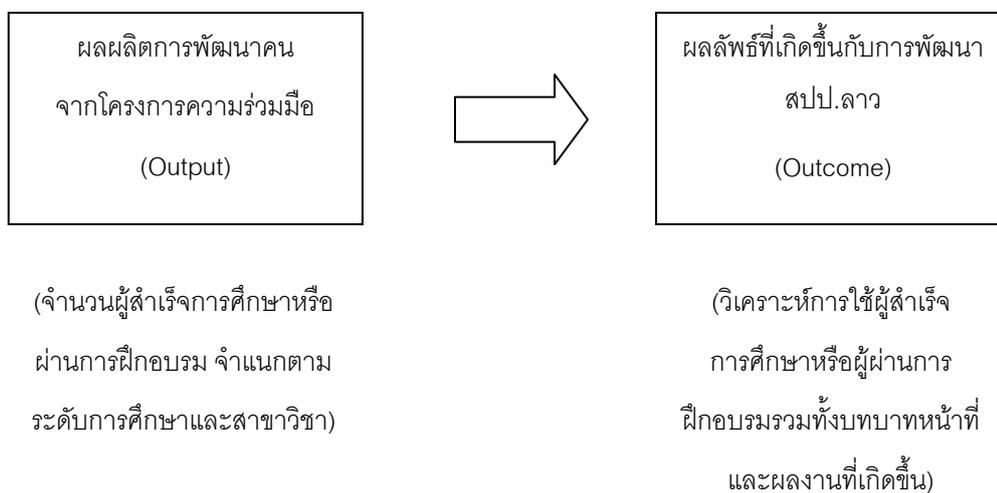
การวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ประกอบด้วย 6 ด้านคือ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการกับแผนการพัฒนาคนของสปป.ลาว 4) วิธีการในการพัฒนาคน 5) ผลผลิต และ 6) ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ รายละเอียดดังแสดงในภาพ 1.1

ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดสำหรับการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการ

1.3.3 แนวคิดเกี่ยวกับผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดการพัฒนาคนตามที่ระบุไว้ในโครงการความร่วมมือทางการศึกษา และแผนการพัฒนาคนของ สปป.ลาว รายละเอียดดังแสดงในภาพ 1.2

ภาพ 1.2 กรอบแนวคิดผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน

1.3.4 แนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของ Hinrichs (2003) ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) พบว่ามี 7 ด้าน คือ

- (1) ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม
- (2) การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างประเทศ
- (3) การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และสัมพันธภาพระหว่างประเทศ
- (4) ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก
- (5) การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ
- (6) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก
- (7) การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์

1.3.5 แนวคิดเกี่ยวกับการมองโอกาสและความหวังในอนาคต

ใช้แนวคิดกระบวนการเรียนรู้ในการวางแผน (Learning process approach to planning) ของ Chambers (1993) ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ 15 ประการ ดังนี้

(1) การวางแผนความร่วมมือ

(1.1) ความคิดเริ่มต้น	มาจากประชาชนระดับรากหญ้า
(1.2) ชั้นเริ่มต้น	ความตระหนักและการปฏิบัติ
(1.3) การออกแบบ	ประชาชนมีส่วนร่วม
(1.4) องค์กรสนับสนุน	จากล่างขึ้นบน และการขยายในแนวนอน
(1.5) ทรัพยากรหลัก	สินทรัพย์และคนในท้องถิ่น
(1.6) การพัฒนาบุคลากร	การเรียนรู้ภาคสนามโดยการปฏิบัติ (Field – based learning through action)

(2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ

(2.1) การนำแผนสู่การปฏิบัติ	ค่อยเป็นค่อยไปตามจังหวะก้าวของคน ในท้องถิ่น
(2.2) จุดเน้นในการบริหาร	ผลการปฏิบัติงานและการปรับปรุงที่ยั่งยืน
(2.3) เนื้อหาของการปฏิบัติการ	หลากหลาย
(2.4) การสื่อสาร	การเรียนรู้ร่วมและการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในแนวนอน
(2.5) ภาวะการนำ	โดยบุคคลและยั่งยืน

(3) การประเมิน

(3.1) การประเมิน	การประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง
(3.2) ข้อผิดพลาด	ยอมรับด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข
(3.3) ผล	ประชาชนได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ
(3.4) ภาคีสมาชิก	วิชาชีพใหม่ที่เป็นปึกแผ่น

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ที่จะศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะโครงการความร่วมมือทางการศึกษาที่มีรูปแบบทวิภาคีหรือพหุภาคีที่หน่วยงานในราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว จัดทำขึ้น โดยมีระยะเวลาความร่วมมือไม่น้อยกว่า 3 ปี (เริ่มโครงการไม่ช้ากว่าปี พ.ศ. 2551)

1.4.2 ระดับความร่วมมือ จะศึกษาวิเคราะห์ 2 ระดับคือ ภาครัฐและภาคเอกชน

1.4.3 ขอบเขตของเวลาในอนาคต คือ อนาคตระยะกลาง 10 ปี

1.4.4 ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ดังรายละเอียดในตาราง 1.1

ตาราง 1.1 ผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มบุคลากร	ราชอาณาจักรไทย	สปป.ลาว
1. ผู้ประสานงานโครงการ 1.1 บุคลากรในกระทรวงศึกษาธิการ 1.2 บุคลากรในกระทรวงการต่างประเทศ 1.3 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 1.4 นักเรียน นักศึกษา 1.5 ประชาชน	จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ	จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. ผู้รับประโยชน์ 2.1 บุคลากรในกระทรวงศึกษาธิการ 2.2 บุคลากรในกระทรวงการต่างประเทศ 2.3 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 2.4 นักเรียน นักศึกษา 2.5 ประชาชน	-	จำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

1.5.1 โครงการความร่วมมือทางการศึกษา หมายถึง โครงการความร่วมมือทางการศึกษาแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี ที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) จัดทำขึ้น โดยมีระยะเวลาความร่วมมือไม่น้อยกว่า 3 ปี (เริ่มโครงการไม่ช้ากว่าปี พ.ศ. 2551)

1.5.2 ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน หมายถึง ผลของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาที่เกิดขึ้นกับคนของ สปป.ลาว ที่มีความสอดคล้องกับแผนการพัฒนาคนของ สปป.ลาว

1.5.3 ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของประชาชนของราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ตามแนวคิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของ Hinrichs (2003) ประกอบด้วยความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม 3) การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างประเทศ 3) การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างประเทศ 4) ความ

เข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก 5) การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ 6) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก และ 7) การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์

1.5.4 โอกาสและความหวัง หมายถึง โอกาสและความหวังในการร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สเปน.ลาว ในอนาคต ระยะ 10 ปีข้างหน้า ตามกรอบแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ในการวางแผน (Learning process approach to planning) ของ Chambers (1993) ซึ่งมีหลักการที่สำคัญ 3 ด้านคือ 1) การวางแผน 2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ และ 3) การประเมิน

1.5.5 ราชอาณาจักร หมายถึง ประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

1.5.6 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน หมายถึง ประเทศที่มีระบอบการปกครองแบบสังคมนิยม หรือคอมมิวนิสต์

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยและ สเปน.ลาว ได้มีโอกาสเรียนรู้โดยการปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน และความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักร รวมทั้งการปฏิบัติความร่วมมือกันในการเสริมสร้างโอกาสและความหวังในอนาคต โดยผู้ที่มีส่วนได้เสีย แสดงในตาราง 1.2

ตาราง 1.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการวิจัย

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ราชอาณาจักร ไทย	สเปน.ลาว
1) บุคลากรในกระทรวงศึกษาธิการ	✓	✓
2) บุคลากรในกระทรวงการต่างประเทศ	✓	✓
3) ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา	✓	✓
4) นักเรียน นักศึกษา	✓	✓
5) ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	✓	✓
6) นักวิจัย	✓	✓

1.6.2 ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สเปน.ลาว จะได้รับการยกระดับสูงขึ้น ด้วยวิธีการพัฒนาแบบ “กระบวนการเรียนรู้” หรือ Learning process approach มากกว่า วิธีการพัฒนาแบบ “พิมพ์เขียว” หรือ Blueprint กล่าวคือ กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียน นักศึกษา ครู คณาจารย์ บุคลากรการศึกษา และประชาชน ซึ่งเป็นระดับรากหญ้า ได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ (Empower) ในการพัฒนามากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่องความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และโอกาส/ความหวังในอนาคต ประกอบด้วย 1) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย 2) แผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้ความร่วมมือรอบสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ 3) แผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้กรอบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 4) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS 5) ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานต่างประเทศ 6) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว 7) การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนากำลังคนของ สปป.ลาว 8) การพัฒนาความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 9) กระบวนการเรียนรู้ในการวางแผน และ 10) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย

สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย ในช่วงปี 2550 – 2554 (สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ, 2550) โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

2.1.1 ภาพรวมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

เป้าหมายโดยรวมของการพัฒนาตามที่สหประชาชาติกำหนดไว้คือ เป้าหมายแห่งสหัสวรรษ (Millennium development goals – MDGs) มีระยะเวลาดำเนินการในช่วงปี ค.ศ. 2000 – 2015 โดยประชาคมโลกมีพันธะร่วมกันในการทำให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด นับจนถึงเวลานี้การพัฒนาในหลายประเทศยังอยู่ห่างไกลจากการบรรลุเป้าหมาย MDGs มาก ส่วนหนึ่งมาจากการได้รับความช่วยเหลือที่ไม่เพียงพอและธรรมาภิบาลในประเทศของผู้รับเองที่อ่อนแอ ผลพวง คือ ยังมีเด็กมากกว่า 10 ล้านคน เสียชีวิตในแต่ละปีจากโรคที่แท้จริงแล้วเราป้องกันได้และมีคนในเขตเมืองเพียง 2 ใน 3 และในเขตชนบทจำนวน 1 ใน 4 เท่านั้นที่เข้าถึงระบบสุขอนามัยที่ได้รับการปรับปรุงแล้ว แน่นอนว่ายังต้องมีการใช้ความพยายามร่วมกันอีกมากในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดด้วยการมีความรับผิดชอบร่วมกันในด้านของประเทศที่กำลังพัฒนาแล้วปัญหาใหญ่คือ ความพร้อมในการรองรับความช่วยเหลือทั้งในเรื่องธรรมาภิบาลหรือการขาดระบบที่ดีของภาครัฐ ทำให้ความช่วยเหลือไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร หลายประเทศยังคงมีปัญหาในการคอร์รัปชัน บางประเทศนั้นผู้ให้ถึงกับถอนตัว

ออกเพราะให้ความช่วยเหลือต่อไปก็ไม่เกิดประโยชน์อันใดเพราะว่าไม่มีระบบที่ดีและไม่มีประสิทธิภาพรองรับ

2.1.2 การเปลี่ยนแปลงด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทย

การเปลี่ยนแปลงจากประเทศผู้รับมาเป็นประเทศผู้ให้ของไทยนับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของบริบทความร่วมมือของราชอาณาจักรไทยอย่างมาก เนื่องจากการทำงานภายใต้สภาพแวดล้อมชุมชนนานาชาติ ที่ต้องคำนึงถึงแนวปฏิบัติและการที่ต้องหารือร่วมกันในชุมชนดังกล่าว ในโครงสร้างของการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศนั้น ได้มีการยุบเลิกกรมวิเทศสหการ ตามพระราชบัญญัติการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2545 ต่อมาได้มีการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นมาใหม่ ภายใต้กระทรวงการต่างประเทศ คือ สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) ในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งดำเนินภารกิจสำคัญในการบริหารงานให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ รวมทั้งการบริหารความร่วมมือแบบหุ้นส่วนที่ไทยร่วมมือกับแหล่งความร่วมมือ หรือประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือของไทยแต่เดิม เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ทั้งในระดับทวิภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และพหุภาคี การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและสำคัญคือ การมีอุปสงค์จำนวนมากในการที่จะต้องมีการสนองตอบต่อการดำเนินภารกิจด้านการต่างประเทศของรัฐบาล โดยเห็นว่าการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเป็นเครื่องมือที่ดีในการเสริมต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย ดังนั้นการสร้างสมดุลภายใต้ภาวะงบประมาณ การให้ความช่วยเหลือที่จำกัดจึงนับว่าเป็นภารกิจที่สำคัญที่จะต้องตอบสนองให้เกิดประสิทธิผลแก่ประเทศไทย รวมทั้งประเทศคู่ร่วมมือของไทยด้วยเช่นกัน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทย ก็คือ ใช้เป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยให้เป็นเอกภาพ ที่ผ่านมามีการดำเนินการยุทธศาสตร์ที่สะท้อนเชิงนโยบายของรัฐบาล การกำหนดกรอบเวลาและตัวชี้วัดเพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมในเรื่องต่อไปนี้ คือ 1) การขจัดความยากจนและความหิวโหย (Eradicate extreme poverty and hunger) 2) การพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Achieve universal primary education) 3) การส่งเสริมการเท่าเทียมกันของเพศหญิง/ชาย (Promotion gender equality) 4) การลดอัตราการตายของเด็ก (Reduce child mortality) 5) การพัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ (Improve maternal health) 6) การป้องกันโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคติดต่ออื่นๆ (Combat HIV/AIDS, Malaria and other diseases) 7) การรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Ensure environmental sustainability) และ 8) การส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาในโลก (Develop a global partnership for development) นอกจากนี้รัฐบาลไทยในฐานะประเทศผู้ให้ยังได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ในลักษณะของความร่วมมือแบบ ใต้ – ใต้ (South – South Cooperation) ที่ได้ดำเนินการให้ความช่วยเหลือมาอย่างจริงจังนับตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา

2.1.3 ประเทศไทยควรดำเนินนโยบายที่ควบคู่กันไปทั้งการพัฒนาภายในและให้ความช่วยเหลือแก่ภายนอก

เนื่องจากการให้ความช่วยเหลือนั้นสะท้อนถึงคุณค่าที่ประเทศไทยมีและการแบ่งปันความรู้ ความเชี่ยวชาญ รวมทั้งช่วยขจัดความทุกข์ยากของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน มีเหตุผลของการให้ความช่วยเหลือ คือ 1) ประเทศไทยย่อมมีพันธะต่อประชาคมโลกในด้านของมนุษยธรรมที่จะต้องช่วยเหลือแก่ประเทศที่มีความพร้อมและความเข้มแข็ง ช่วยเหลือประเทศที่ยังขาดแคลนและมีความยากจน โดยเฉพาะการมีข้อผูกพันต่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติที่แต่ละประเทศต้องช่วยเหลือกัน 2) ความช่วยเหลือนำไปสู่การแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะตามแนวชายแดนของไทยที่มีการอพยพของคนจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาในประเทศไทย ทำให้เกิดปัญหาในด้านสาธารณสุข ด้านสังคม และความมั่นคงของประเทศ การให้ความช่วยเหลือจึงเป็นการช่วยลดปัญหาในด้านดังกล่าวที่จะตามมา และ 3) การให้ความช่วยเหลือแก้ไขวิกฤติและลดปัญหาความยากจนของประเทศที่กำลังพัฒนา แน่แน่นอนว่าสิ่งเหล่านี้ย่อมนำไปสู่การพัฒนา การเติบโตทางเศรษฐกิจ และความมีเสถียรภาพ การร่วมมือกันจะก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันใน 3 มิติ คือ ทางด้านเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และความมั่นคง โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้านที่หากมีการเติบโตทางเศรษฐกิจและลดความยากจนได้ย่อมส่งผลโดยตรงต่อความมีเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจในภูมิภาค

การให้ความร่วมมือกันยังนำมาซึ่งการได้รับการยอมรับจากประชาคมนานาชาติ รวมทั้งการได้รับความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นที่นานาประเทศจะมีต่อประเทศไทย ความร่วมมือยังนำมาซึ่งการสร้างเครือข่ายมนุษย์ระหว่างกันอย่างมากมาย ซึ่งจะกลายเป็นตัวจักรกลในการเชื่อมต่อการดำเนินนโยบายในด้านต่างๆ ของไทยกับประเทศต่างๆ ได้อย่างดี

2.1.4 รูปแบบความร่วมมือของการพัฒนาประเทศไทยและประเทศอื่นๆ

ความสำเร็จในการพัฒนาของไทยเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และเป็นบทเรียนที่หลายประเทศให้ความสนใจในการนำไปเป็นบทเรียนในการพัฒนาประเทศอื่น อาจกล่าวได้ว่าบทเรียนในช่วงเปลี่ยนผ่านของประเทศไทยอาจแบ่งออกเป็น 2 ส่วนที่สำคัญ คือ

1) ความร่วมมือแบบ ใต้ – ใต้ (South – South Cooperation)

ประเทศไทยได้ให้ความช่วยเหลือประเทศที่กำลังพัฒนาอื่นๆ มาเป็นเวลากว่า 30 ปี โดยในขั้นแรกเป็นการฝึกอบรมให้กับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ด้วยการได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากแหล่งความช่วยเหลืออื่น อาทิ WHO และต่อมาได้ให้ความช่วยเหลือภายใต้งบประมาณของไทย นับตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 2510 เป็นต้นมา แต่ยังมีมูลค่าไม่มากนัก จนมาถึงปี 2535 ที่รัฐบาลให้ความสำคัญของการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาจึงได้อนุมัติงบประมาณจำนวนที่เพิ่มขึ้นถึง 10 เท่าตัว (ประมาณ 400 ล้านบาท) ประเทศไทยได้รับการกล่าวถึงพอสมควรในแง่ของการเป็น

ตัวอย่างของการให้ความร่วมมือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ในแนวทางดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่ประเทศไทยมีศักยภาพ และมีความเหมาะสมในทางเทคโนโลยีที่มีความใกล้เคียงที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างง่ายดายนกว่าการไปอบรมในประเทศที่มีเทคโนโลยีก้าวหน้าเกินกว่าที่ศักยภาพของประเทศกำลังพัฒนาจะประยุกต์ใช้ได้

2) ความร่วมมือแบบหุ้นส่วน (Partnership Cooperation)

ประเทศผู้เคยให้ความช่วยเหลือแก่ไทยได้เปลี่ยนสถานะของประเทศไทยจากประเทศผู้รับมาเป็นประเทศคู่ร่วมมือในลักษณะหุ้นส่วน ในการร่วมมือกับประเทศไทยเพื่อให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ซึ่งบางครั้งอาจดำเนินการในรูปแบบไตรภาคี โดยได้มีการทำความตกลงกับแหล่งผู้ให้ต่างๆ คือ ญี่ปุ่น ลักเซมเบิร์ก ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส UNDP UNICEF UNFPA และสิงคโปร์ เป็นต้น การดำเนินดังกล่าวอยู่ในรูปของการจัดฝึกอบรมร่วมกัน การจัดส่งผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้จะเป็นการออกค่าใช้จ่ายร่วมกัน รวมทั้งมีการหารือเพื่อกำหนดกรอบความร่วมมือ และการจัดส่งคณะเจ้าหน้าที่ร่วมกันไปสำรวจและดำเนินการในประเทศกลุ่มเป้าหมายด้วย

2.1.5 นโยบายด้านการต่างประเทศของไทย

รัฐบาลมุ่งส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน ดำเนินนโยบายที่เป็นมิตรกับนานาประเทศและสานต่อความร่วมมือระหว่างประเทศบนพื้นฐานของคุณธรรม ความโปร่งใส ค่านิยมประชาธิปไตย และการเคารพกฎหมายระหว่างประเทศ โดยกำหนดนโยบายที่สำคัญ คือ 1) ดำเนินนโยบายเชิงรุกในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อสนับสนุนความปรองดองและความมั่นคงในชาติ โดยเฉพาะการแก้สถานการณ์ภาคใต้ 2) ส่งเสริมให้เกิดมิตรภาพและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และในระดับอนุภูมิภาค ภูมิภาค เพื่อให้เกิดเสถียรภาพ ความมั่นคง และความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน 3) เสริมสร้างความแข็งแกร่งของอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเร่งจัดตั้งประชาคมอาเซียน และ 4) ดำเนินบทบาทสร้างสรรค์ในกรอบสหประชาชาติและกรอบพหุภาคีอื่นๆ เพื่อส่งเสริมสันติภาพ ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน มนุษยธรรม การพัฒนาอย่างยั่งยืน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การแก้ไขปัญหาข้ามชาติ และการสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์ของการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทย ดังนี้ 1) เพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในการเพิ่มขีดความสามารถเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และให้บรรลุถึงการพัฒนาอย่างยั่งยืนของกลุ่มประเทศเป้าหมายของไทย โดยดำเนินการในทางที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ของทั้งสองฝ่าย 2) เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความร่วมมือในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาคที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอันจะนำไปสู่การมีผลประโยชน์ร่วมกันในภูมิภาค 3) เพื่อขยายความร่วมมือในแบบหุ้นส่วน กับแหล่งผู้ให้ที่สำคัญในการผลักดันให้ไทยมีบทบาทอย่างกว้างขวางในภูมิภาคเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา ในการร่วมพัฒนาประเทศที่กำลังพัฒนาในภูมิภาคดังกล่าว และ 4) เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางด้านความ

ร่วมมือเพื่อการพัฒนาในสาขาวิชาต่างๆ ที่ไทยมีความพร้อม ในการที่จะเป็นแหล่งของการศึกษาและฝึกอบรมนานาชาติ

เป้าหมายของการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาของไทยในกรอบเวลา 2550 – 2554 คือ 1) เพื่อให้เกิดสัมพันธอันดีและความไว้วางใจต่อประเทศไทย 2) เพื่อให้ความร่วมมือเพื่อพัฒนามีส่วนในการช่วยผลักดันให้มีการขยายตัวทางด้านการค้า 3) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและวิชาการของประเทศไทย และ 4) เพื่อส่งเสริมให้มีความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนในภาคประชาชนให้มากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่ไทยควรมุ่งเน้นมีดังนี้ 1) ส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของไทยในการเป็นศูนย์กลางด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับนานาชาติ 2) ส่งเสริมบทบาทและขีดความสามารถของผู้เชี่ยวชาญ อาสาสมัครและสถาบันของไทยสู่สากล 3) การส่งเสริมปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง 4) การดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเชิงรุก 5) การส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในระดับภูมิภาค/อนุภูมิภาค 6) การขยายความร่วมมือแบบหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา และ 7) การส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐ เอกชนและภาคประชาสังคมในการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนา

2.1.6 การดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเชิงรุก

การดำเนินการความร่วมมือในกรอบทวิภาคีและพหุภาคีของไทยนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นเครื่องมือสนับสนุนนโยบายความร่วมมือเพื่อการพัฒนา การดำเนินยุทธศาสตร์ในเชิงรุกในกรอบความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีกับประเทศหลักๆ ที่ไทยให้ความสำคัญตามนัยที่กำหนดไว้ย่อมจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยและประเทศคู่ร่วมมือ โดยมีเป้าหมาย ดังนี้ 1) เพื่อให้กรอบความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันทิศทางเชิงนโยบายด้านการต่างประเทศของรัฐบาลที่มีต่อประเทศผู้รับอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาของประเทศผู้รับได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลกระทบสูง 3) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของหน่วยงานไทยจำนวนมากที่ต้องการจะดำเนินงานความร่วมมือเพื่อพัฒนากับประเทศต่างๆ แต่ยังคงขาดกรอบความร่วมมือที่จะให้หน่วยงานต่างๆ ได้ริเริ่มและดำเนินการร่วมกัน และ 4) เพื่อให้เกิดบูรณาการในการดำเนินงาน ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในระดับทวิภาคี ในลักษณะที่มีการดำเนินการเชิงรุกร่วมกัน อย่างมีประสิทธิภาพและเป้าหมายในการพัฒนา ซึ่งมาตรการในการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเชิงรุก ได้แก่ 1) กำหนดความร่วมมือในลักษณะแผนงาน (Program – based approach) ที่ผสานความร่วมมือในลักษณะบูรณาการ 2) การกำหนดกรอบความร่วมมือในลักษณะของความร่วมมือจากฝ่ายไทย 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศในการผลักดันวาระต่างๆ ของไทยในกรอบทวิภาคีและพหุภาคีให้สัมฤทธิ์ผล 4) การ

ผลงานกรอบความร่วมมือที่หน่วยงานของไทยได้ทำความตกลงไว้กับประเทศคู่ร่วมมือต่างๆ เข้าด้วยกัน ในลักษณะของการจัดทำเป็น Country strategy cooperation framework โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มประเทศเป้าหมายของไทย 5) การใช้ประโยชน์สูงสุดจากศักยภาพของหน่วยงาน สถาบันและผู้เชี่ยวชาญไทยในการดำเนินงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และ 6) การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาให้มีประสิทธิผลและมุ่งผลสัมฤทธิ์

2.1.7 สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในฐานะเป้าหมายความร่วมมือของไทย

เอเชียเป็นภูมิภาคที่สำคัญที่สุดสำหรับประเทศไทย นอกเหนือจากการเป็นประเทศสมาชิกในภูมิภาคนี้ ยังเป็นทวีปที่มีพลวัตสูงในด้านการพัฒนาและเป็นศูนย์กลางของการเติบโตทางเศรษฐกิจในศตวรรษที่ 21 และประเทศเพื่อนบ้านซึ่งประกอบด้วย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา พม่าและเวียดนาม ซึ่งการให้ความช่วยเหลือจะส่งผลกระทบต่อไทยโดยตรง ทั้งในด้านการความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การขยายโอกาสทางด้านการค้าและการลงทุน ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาจึงมุ่งต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการแก้ไขข้อติดขัดให้เอื้อต่อการค้าและการลงทุน

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีความสำคัญต่อไทยเป็นอย่างมาก การให้ความช่วยเหลือจึงมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การช่วยแก้ปัญหาด้านความยากจน และการสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา การให้ความร่วมมือในด้านการเกษตร การเสริมต่อการค้าการลงทุนและด้านอุตสาหกรรม รวมทั้งในด้านการท่องเที่ยวและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นรากฐานของการพัฒนาของการพัฒนาในทุกสาขา

2.1.8 ความร่วมมือภูมิภาคและอนุภูมิภาคในเอเชีย

ความร่วมมือนี้เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ ยังนับว่าเป็นจุดสำคัญที่แหล่งประเทศผู้ให้ต่างๆ ล้วนให้ความสนใจในการพัฒนา แต่ละกรอบจะมีข้อเสนอแนวทางดังนี้

1) ACMECS (Ayeyawady – Chao Phraya – Mekong Economic Cooperation strategy) เป็นกรอบความร่วมมือที่ให้ความสำคัญสูงจากรัฐบาลไทย ประเทศใน ACMECS คือ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พม่า เวียดนามและไทย สำหรับสาขาความร่วมมือที่กำหนดไว้คือ Trade and Investment facilitation, Agricultural and industrial cooperation, Transport linkages, Tourism cooperation, Human resources development และ Public health

2) GMS (Greater Mekong Sub – Region) เป็นกรอบร่วมมือที่ ADB ได้เริ่มขึ้นเพื่อต้องการผลักดันการพัฒนาในอนุภูมิภาคนับตั้งแต่ปี 1992 เป็นต้นมา คือ กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พม่า เวียดนาม จีนตอนใต้ (ยูนนาน) และไทย โดยกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ไว้ 4 ด้านด้วยกัน คือ Infrastructure linkage, Facilitate across border, Trade and investment,

HRD และ Environmental protection and sustainable use of share resource ซึ่งความร่วมมือในด้านนี้ควรมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากผลการพัฒนาโครงสร้างพื้นที่ ADB ดำเนินการ ทั้งนี้ในส่วนของ HRD ที่ สพร. ร่วมดำเนินการมีบทบาทช่วยส่งเสริมการดำเนินงานการพัฒนาและการเสริมสร้างขีดสมรรถนะ

3) ASEAN – IAI (ASEAN – Initiative for ASEAN Integration) มีความต้องการให้สมาชิกใหม่ คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กัมพูชา พม่า และเวียดนาม มีระดับการพัฒนาที่ดีขึ้น กรอบการพัฒนาให้ความสำคัญในด้าน Infrastructure development, HRD, Information and communication technology และ Regional economic integration ประเทศไทยได้รับมอบหมายในลักษณะให้เป็นประธานกลุ่ม (Co – shepherd) ทางด้าน Transportation จุดที่ควรมุ่งเน้นในการให้ความช่วยเหลือในกรอบนี้ คือ การสนับสนุนให้มีการปฏิรูปภาครัฐในประเทศอาเซียนใหม่ ซึ่งจะเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารช่วยเหลือในทุกสาขาได้เป็นอย่างดี

4) IMT – GT (Indonesia, Malaysia, Thailand – Growth Triangle) คือความร่วมมือระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย โดยเน้นสาขาความร่วมมือ คือ Investment, Technology transfer, Production, natural, Infrastructure และ Transportation linkages โดยที่ สพร. ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยประสานหลักของฝ่ายไทย มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดำเนินการในลักษณะของหุ้นส่วนที่ช่วยเหลือและแบ่งเบาภาระกัน

5) BIMSTEC (Bay of Bengal initiative for multi – Sectoral Technical and Economic Cooperation) เป็นกรอบความร่วมมือของ 7 ประเทศ คือ บังคลาเทศ อินเดีย พม่า เนปาล ภูฏาน ศรีลังกา และไทย โดยสาขาความร่วมมือที่มุ่งเน้น คือ Trade and investment, Transport and communication, Tourism, energy, HRD, Agriculture and fisheries, Science and technology, Culture, Counter – terrorism and transnational crimes, Environment and disaster management, Public health และ People – to – people contacts โดย ADB ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการ ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่มุ่งเน้น การเข้าช่วยแก้ไขข้อขัดข้องในเชิงเทคนิคที่จะเป็นการช่วยเสริมต่อการส่งเสริมการค้าและการลงทุน คือ

- 5.1) การให้ความร่วมมือแก่ประเทศสมาชิกในแนวทางที่จะส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์ความร่วมมือตามกรอบ
- 5.2) ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประเทศสมาชิก โดยผลักดันให้ประเทศสมาชิกมีศักยภาพในเชิงเปรียบเทียบ และมีส่วนรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกอื่นด้วย

5.3) การเสาะหาการสนับสนุนจากแหล่งผู้ให้อื่นในการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือ เพื่อการพัฒนาภายใต้กรอบ

6) แผนพัฒนาอาเซียนในกรอบความร่วมมือด้านการศึกษา เป็นกรอบความร่วมมือระดับรัฐมนตรี การประชุมอย่างไม่เป็นทางการของรัฐมนตรีด้านการศึกษาของอาเซียน (The meeting of ministers for education in ASEAN countries) ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2548 โดยมีรัฐมนตรีด้านการศึกษาของประเทศ บรูไน ดารุสซาราม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย เวียดนาม เลขาธิการอาเซียน ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และเจ้าหน้าที่ระดับสูงจาก 9 ประเทศดังกล่าวเข้าร่วมการประชุม ที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันที่จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษา โดยได้จัดทำแถลงร่วมของรัฐมนตรีด้านการศึกษาอาเซียนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างประชาคมอาเซียนที่แข็งแกร่งโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือใน 5 ประเด็น คือ 1) การปลูกฝังความเป็นอาเซียนในหมู่พลเมืองอาเซียน โดยมุ่งเน้นการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for all) 2) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยดำเนินมาตรการในการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างหมู่ประชาชนในอาเซียน กำหนดช่องทางธุรกิจใหม่ๆของอาเซียนควบคู่กับภาพลักษณ์การศึกษาของอาเซียน 3) การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการศึกษาของทรัพยากรมนุษย์ของอาเซียน โดยการแลกเปลี่ยนครู/อาจารย์/บุคลากรด้านการศึกษา และนักเรียน/นักศึกษา การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับนักเรียน/นักศึกษาที่มีความสามารถพิเศษ 4) การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายของมหาวิทยาลัยภายใต้กรอบเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University network: AUN) จะดำเนินการส่งเสริมการยอมรับวุฒิการศึกษาและปริญญาระหว่างกัน และ 5) การประสานความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับซีมีโอ โดยเสนอให้มีการประชุม ASED และให้จัดควบคู่กับการประชุม SEAMEC ซึ่งการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายของมหาวิทยาลัย และการประสานความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับซีมีโอ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2553) มีรายละเอียดดังนี้

6.1) เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน(ASEAN University Network: AUN) เป็นการรวมตัวกันของมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างความตระหนักในความเป็นอาเซียน ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยสมาชิก 22 แห่ง มหาวิทยาลัยที่ไทยเป็นสมาชิก ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยมหิดล

6.2) ศูนย์ภูมิภาคของซีมีโอด้านการอุดมศึกษาและพัฒนา (SEAMEO Regional Centre for Higher Education and Development: SEAMEO RIHED) เป็นศูนย์หนึ่งภายใต้องค์การรัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีบทบาทในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพของอุดมศึกษาในภูมิภาคผ่านการจัดฝึกอบรม ประชุม สัมมนา

การทำวิจัยและการเป็นศูนย์เอกสารและข้อมูลด้านการอุดมศึกษาระดับภูมิภาค โดยขณะนี้ SEAMEO RIHED ได้ดำเนินการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมความเป็นสากลและพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน ระยะเวลาแรกจะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจและผลักดันให้มีกลไกและกระบวนการบูรณาการด้านการอุดมศึกษาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะมีการดำเนินงานแบ่งเป็น 5 ระยะ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2557 ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ.2558 ดังนี้

การดำเนินการระยะที่ 1 (ปี พ.ศ. 2551 – 2553) สร้างความตระหนัก ความรู้และความเข้าใจในกลุ่มผู้บริหาร นักวิชาการและภาคอุตสาหกรรม ในประเด็นเรื่องการบูรณาการการศึกษาในภูมิภาค โดย SEAMEO RIHED จะดำเนินการร่วมกับหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดและจัดลำดับความสำคัญของสาขาความร่วมมือด้านการอุดมศึกษา

การดำเนินการระยะที่ 2 (ปลายปี พ.ศ. 2553) จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการเพื่อจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ที่จัดลำดับความสำคัญของสาขาความร่วมมือที่ได้รับความเห็นชอบร่วมกัน และพิจารณาสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามสาขาความร่วมมือนั้น รวมทั้งผลักดันให้มีความลงนามใน MOU ร่วมกันระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิก

การดำเนินการระยะที่ 3 (ปลายปี พ.ศ. 2554) จัดประชุมร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนในเรื่องการบูรณาการการอุดมศึกษาในภูมิภาคเป็นประจำทุกปี โดยเริ่มจากปี พ.ศ. 2554 – 2557

การดำเนินการระยะที่ 4 (ปี พ.ศ. 2555 – 2556) พัฒนาโครงสร้างของกรอบการดำเนินงานเพื่อการบูรณาการการอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียนและ Roadmap ที่จะสร้างเขตการอุดมศึกษาร่วมกัน รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างของกรอบความร่วมมือซึ่งมีการจัดลำดับความสำคัญและเห็นชอบร่วมกัน

การดำเนินการระยะที่ 5 (ปลายปี พ.ศ. 2557) พิจารณาขยายขอบข่ายความร่วมมือในการบูรณาการการอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียนและพิจารณาความเป็นไปได้ในการสร้างเขตการอุดมศึกษาร่วมกันของการอุดมศึกษาในภูมิภาคอาเซียน

แผนการดำเนินงานที่สำคัญภายใต้แผนพัฒนา 5 ปี ระยะที่ 3 ของศูนย์ SEAMEO RIHED ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2555 มีดังนี้

(1) Higher education research program: เพื่อเป็นศูนย์วิจัยทางการศึกษา โดยได้กำหนดงานวิจัยในด้านการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา การประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา บทบาทของการอุดมศึกษาในการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ การเปิดเสรีกับการอุดมศึกษา และนวัตกรรมในระดับอุดมศึกษา

(2) Higher education training and development Program: เพื่อพัฒนา การศึกษาอุดมศึกษาผ่านกิจกรรมการฝึกอบรมของศูนย์ฯ ในสาขาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของศูนย์ฯ

(3) Higher education seminars and conferences Program: เพื่อเป็นเวที ให้นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้บริหารในระดับอุดมศึกษาได้พบปะและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในหัวข้อ ที่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของศูนย์ฯ และต่อกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS)

(4) Higher education expertise database program: เพื่อรวบรวมข้อมูล ข่าวดสาร บทความวิชาการ และงานวิจัยด้านการอุดมศึกษาในภูมิภาคและจัดเก็บไว้ในรูปของเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงของสาธารณชน

(5) Higher education information and documentation program: เพื่อเป็น ศูนย์เอกสารและข้อมูลด้านการอุดมศึกษา ปัจจุบันได้จัดตั้ง Higher education library ขึ้นเพื่อ ให้บริการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยสามารถค้นหาเอกสารได้จาก <http://elib.rihed.seameo.org>

(6) Regional cooperation program: เพื่อส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมความ ร่วมมือในระดับอุดมศึกษาในภูมิภาคในหลากหลายระดับ

2.1.9 แนวพื้นที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจ

แผนงานพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion – GMS) เริ่มในปี 2535 โดยการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการจากธนาคาร พัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank – ADB) (สำนักงานประสานความร่วมมือระหว่าง ประเทศ, 2553) เพื่อจัดทำกรอบแผนยุทธศาสตร์พัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในลักษณะเกื้อกูล กัน บนพื้นฐานของความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของแต่ละประเทศ โดยใช้การสนับสนุนทั้งทาง การเงินและทางวิชาการจาก ADB เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาอนุภูมิภาค เริ่มจากการเชื่อมโยง โครงข่ายระบบโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางคมนาคมขนส่งและพลังงาน ภายหลังวิกฤติ เศรษฐกิจในปี 2540 ประเทศ GMS ได้เพิ่มจุดเน้นความร่วมมือตามยุทธศาสตร์ 3Cs ได้แก่ การเชื่อมโยง (Connectivity) การพัฒนาขีดความสามารถ (Competitiveness) และประชาคม (Community) โดยเน้นการพัฒนาตามแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Corridor) แบบองค์รวม ในพื้นที่ที่มีศักยภาพตามแนวคมนาคมเชื่อมโยงหลักของอนุภูมิภาคเพื่อสร้างโอกาสทางธุรกิจและ ทำให้เกิดการกระจายประโยชน์และโอกาสจากจุดความเจริญหลักให้เชื่อมโยงไปถึงยังพื้นที่ที่ยังขาด การพัฒนาตามแนวคมนาคมดังกล่าวเพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมาชิกโดยมี หลักการสำคัญคือการอำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าบริการประชากรรวมถึงเชื่อมโยง การผลิตการค้าและการลงทุนร่วมกัน พื้นที่ที่มีศักยภาพตามแนวคมนาคมเชื่อมโยงหลัก 3 แนว คือ

1) **แนวพื้นที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor: EWEC) เชื่อมโยงเวียดนาม - ลาว - ไทย - พม่า** เป็นการเชื่อมโยงพื้นที่ตะวันออกจากเวียดนาม ผ่าน สปป.ลาว บนเส้นทาง R9 ข้ามสะพานแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 เข้าสู่ไทย และไปสู่อุสสาหภาพพม่า มีระยะทางรวม 1,450 กิโลเมตร วัตถุประสงค์ของการเริ่ม EWEC คือ 1) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนและการพัฒนาระหว่างประเทศลาว พม่า ไทย และเวียดนาม 2) เพื่อลดต้นทุนการขนส่งในพื้นที่ และทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และ 3) เพื่อลดความยากจน สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชนบทและพื้นที่ชายแดน สร้างโอกาสจ้างงานสำหรับสตรี และส่งเสริมการท่องเที่ยว เน้นโอกาสในการพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรและการท่องเที่ยว สถาบันอุดมศึกษาในแนวพื้นที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจ ดังนี้ ของไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (ตาก) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (ตาก) วิทยาลัยชุมชนตาก วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (พิษณุโลก) วิทยาลัยพิษณุโลก มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (ขอนแก่น) มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (ขอนแก่น) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (อีสาน) วิทยาลัยบัณฑิตบริหารธุรกิจ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน (กาฬสินธุ์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (พื้นที่ใกล้เคียง) วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (พื้นที่ใกล้เคียง) เวียดนาม ได้แก่ Hue University, University of Danang และลาว ได้แก่ มหาวิทยาลัยจำปาสัก

2) **แนวพื้นที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor: NSEC) เชื่อมโยงไทย - พม่า/ลาว - จีน** มีวัตถุประสงค์ของการริเริ่ม NSEC คือ 1) เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและการพัฒนาระหว่างลาว พม่า ไทย เวียดนาม และจีน 2) เพื่อลดต้นทุนการขนส่งในพื้นที่ และทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3) เพื่อลดความยากจน สนับสนุนการพัฒนาในพื้นที่ชนบทและชายแดน เพิ่มรายได้ของกลุ่มคนรายได้ต่ำ สร้างโอกาสในการจ้างงานสำหรับสตรี และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่สถาบันอุดมศึกษาในแนวพื้นที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจของไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย วิทยาลัยเชียงราย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (เชียงราย) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยนอร์ทเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (เชียงใหม่) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (ล้านนา) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (ตาก) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (ตาก) วิทยาลัยชุมชนตาก วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา (พิษณุโลก)

วิทยาลัยพิษณุโลก จีน ได้แก่ Yunnan University, Yunnan Normal University, Yunnan Nationality University, Yunnan Agriculture University, Kunming University, Kunming Medical University, Kunming Sailing University, Kunming University of Science and Technology, Southwest Forestry University and Yuxi Normal University

3) **แนวพื้นที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจทางตอนใต้ (Southern – Economic Corridor: SEC) เชื่อมโยงไทย – กัมพูชา – เวียดนาม** วัตถุประสงค์ของการริเริ่ม SEC คือ 1) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาค สนับสนุนการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ สนับสนุนการขยายตัวของการค้าและการลงทุน และอำนวยความสะดวกการแลกเปลี่ยนและการพัฒนาตามแนวพื้นที่ด้านตะวันออก – ตะวันตกระหว่างไทย กัมพูชา เวียดนาม และบางส่วนของทางตอนใต้ของลาว 2) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจที่ครอบคลุมเมืองสำคัญในไทย กัมพูชา และเวียดนามโดยผ่านโครงสร้างเครือข่ายถนนและทางรถไฟ สถาบันอุดมศึกษาในแนวพื้นที่เชื่อมต่อทางเศรษฐกิจ ของไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี มหาวิทยาลัยเอเซีย นวัตกรรมและวิจัย มหาวิทยาลัย ชุมชนสระแก้ว มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศสระแก้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสารสนเทศจันทบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาลัย ชุมชนตราด มหาวิทยาลัยของกัมพูชา Royal University Phnom Penh, Royal University of Law and Economics, National Institute of Education, University of Health Science และเวียดนาม HCMC National University, HCMC Open University, HCMC University of Agriculture and Sylviculture, HCMC Architecture University, HCMC University of Culture, University of Economics, HCMC Fine Art University, HCMC University of Industry, HCMC University of Information Technology, HCMC University of Law, HCMC Medicine of Pharmacy University and HCMC University of Social Sciences and Humanities

2.2 แผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้ความร่วมมือกรอบสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

กรอบสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ (Economic Quadrangle) เริ่มขึ้นตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) เป็นโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่าง 4 ประเทศ ที่มีแนวชายแดนติดต่อกันบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในแนวที่มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ทั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และเพิ่มอำนาจการเจรจาต่อรองทางการค้า ได้แก่ ความร่วมมือระหว่างไทย พม่า ลาว และจีนตอนใต้ (ยูนนาน) โดยโครงการในกลุ่มสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจจะเน้นให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมเป็นอันดับแรก เนื่องจากทำให้การเคลื่อนย้ายสินค้าบริการ และประชาชนเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็วและประหยัด ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการค้าและการลงทุนในอนุภูมิภาคสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ และ

จะได้รับควมสนับสนุนทางการเงินจากธนาคารพัฒนาเอเชียหรือ ADB กองทุนพัฒนาอินโดจีนของประเทศญี่ปุ่น และเงินทุนรัฐบาลของแต่ละประเทศ ความร่วมมือในกรอบสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจในระดับย่อยของภูมิภาค โดยยึดความได้เปรียบทางด้านภูมิประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน ด้วยความร่วมมือกันทางด้านการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว รวมทั้งการแลกเปลี่ยนหรือใช้ทรัพยากร เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาของแต่ละประเทศ โดยความร่วมมือจะครอบคลุมสาขาดังต่อไปนี้ 1) โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและบริการ (ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ) 2) การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว 3) การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ 4) การพัฒนาพลังงานและแหล่งน้ำ 5) ด้านสิ่งแวดล้อม 6) ด้านการค้าและการลงทุน 7) ด้านโทรคมนาคม 8) การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และ 9) ด้านเศรษฐกิจและวิชาการ โดยมีปัจจัยสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศและปัจจัยเกี่ยวกับศักยภาพในพื้นที่ของทั้ง 4 ประเทศ ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของวัตถุดิบและทรัพยากรธรรมชาติ การเป็นตลาดขนาดใหญ่ (มีประชากรในพื้นที่กว่า 250 ล้านคน) เป็นแหล่งแรงงานราคาถูก และมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รวมทั้งการเป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญ นับตั้งแต่มีการจัดตั้งกรอบความร่วมมือสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจในปี 1992 เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้เกิดโครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางบกหลายเส้นทาง เช่นเส้นทางไทย – พม่า – จีน (แม่สาย – เชียงตุง – ไมลา – ต้าล่อ – เชียงรุ่ง) เส้นทางไทย – ลาว – จีน (เส้นทางเชียงของ – ห้วยทราย – หลวงน้ำทา – บ่อเต็น – เชียงรุ่ง) ส่วนโครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญ คือการลงนามในความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในแม่น้ำโขงตอนบน เพื่อให้การเดินเรือเป็นไปอย่างเสรี (ลงนามเมื่อวันที่ 20 เมษายน ค.ศ. 2000) การปรับปรุงท่าเรือเชียงของและท่าเรือเชียงแสน ขณะที่โครงการพัฒนาเส้นทางคมนาคมทางอากาศ เช่น ไทยและลาวได้เปิดเส้นทางการบินระหว่างเชียงรายและหลวงพระบางแล้ว เป็นต้น (ดลยา เทียนทอง, ม.ป.ป.)

2.3 แผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้กรอบอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง

2.3.1 ความร่วมมือทางวิชาการลุ่มแม่น้ำโขง (ไทย – ลาว – กัมพูชา)

ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างไทยกับกัมพูชา ทางด้านการศึกษาแบบทวิภาคี โดยกระทรวงการศึกษาดำเนินความร่วมมือกับกัมพูชา เพื่อยกระดับการพัฒนาทางการศึกษา พัฒนาทรัพยากรมนุษย์และส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน อันได้แก่ การจัดหลักสูตรฝึกอบรม/ดูงานประจำปี การสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญไปฝึกอบรมด้านวิชาชีพ การส่งเสริมการพัฒนาด้านเด็กเล็ก การฝึกอบรมครูด้านเด็กก่อนวัยเรียน การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทย ณ มหาวิทยาลัยพนมเปญ โดยการส่งผู้เชี่ยวชาญไปสอนภาษาไทย การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โครงการโรงเรียนพระราชทานตามแนวพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม

บรมราชกุมารี ณ วิทยาลัยกำปงเมอเดียล อำเภอชอมโบร์ จังหวัดกำปงธง ส่วนความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างไทยกับลาว กระทรวงการศึกษาดำเนินความร่วมมือกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เพื่อยกระดับการพัฒนาทางการศึกษา การฝึกหัดครู การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมการศึกษานอกระบบ การพัฒนาด้านอาชีวและเทคนิคศึกษา รวมทั้งการสนับสนุนตำราเรียน วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาและกีฬา ตลอดจนส่งเสริมเข้าใจอันดีระหว่างกัน โดยมีกิจกรรมและโครงการที่สำคัญ ได้แก่ โครงการก่อสร้างและพัฒนาห้องสมุดวิทยาลัยครูบ้านแก่ง แขวงเวียงจันทน์ โครงการพัฒนาศูนย์อาชีวศึกษาเมืองโพนโฮง โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในลาว การฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของลาว การสนับสนุนโครงการโรงเรียนพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่แขวงบ่อแก้ว โครงการก่อสร้างสนามกีฬาโรงเรียนมัธยมสมบูนูร์ บ้านฮ่องคำ ของประเทศลาว การแลกเปลี่ยนการเยือนของเจ้าหน้าที่ระดับสูง ผู้บริหารและบุคลากร การแลกเปลี่ยนนักศึกษา อาจารย์และนักวิจัย การแลกเปลี่ยนทุนนักศึกษาและนักวิจัย การเปลี่ยนข้อมูลการสอนในวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ การพัฒนาตำราและหลักสูตรการสอน การฝึกอาชีพระยะสั้นในโครงการส่งเสริมกิจกรรมเสริมอาชีพโรงเรียนวัฒนธรรม (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ การฝึกทักษะวิชาชีพในด้านคหกรรม ให้กับนักเรียนหญิงโรงเรียนวัฒนธรรม (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว (สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ, 2551)

2.3.2 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี – เจ้าพระยา – แมโขง (Ayeyawady ChoPhraya Mekong Economic Cooperation Strategy – ACMECS)

ยุทธศาสตร์นี้เป็นแนวคิดที่ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีได้หยิบยกขึ้นหารือกับผู้นำกัมพูชา ลาว และพม่า ในการประชุมอาเซียนสมัยพิเศษว่าด้วยโรค SARS เมื่อ 29 เมษายน 2546 ที่กรุงเทพฯ และได้รับการสนับสนุนหลักการจากผู้นำประเทศเพื่อนบ้านทั้งสาม โดยวัตถุประสงค์ของความริเริ่มดังกล่าวนี้ คือการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสิ้นเพื่อส่งเสริมความเจริญอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาค ความเจริญดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเป็นผลประโยชน์ของประเทศทั้งสิ้น แต่ยังส่งเสริมและก่อให้เกิดความเข้มแข็งให้แก่กรอบความร่วมมืออาเซียน ทั้งนี้เนื่องจากความเข้มแข็งของกัมพูชา ลาว พม่า และไทยย่อมหมายถึงความเข้มแข็งของอาเซียนโดยรวมอีกประการหนึ่ง ปัจจุบันมีความร่วมมือทั้งหมด 7 สาขา ประกอบด้วย การอำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุนเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และพลังงาน การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และสาธารณสุข ซึ่งสำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศ (สพร.) ได้รับมอบหมายให้เป็นหน่วยงานหลักของไทยในสาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ภายใต้กรอบความร่วมมือ Ayeyawady

ChoPhraya Mekong Economic Cooperation Strategy – ACMECS ที่ผ่านมาได้ดำเนินการทั้งในรูปแบบโครงการ และทุนการศึกษา และกิจกรรมภายใต้กรอบ ACMECS จะเน้นลดความยากจนเพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาย่างยั่งยืนตามเป้าหมายเพื่อการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเอง และการเป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกัน มีกลไกของการทำงานในกรอบของ ACMECS การจัดการประชุมระดับผู้นำทุกๆ 2 ปี การประชุมคณะรัฐมนตรีปีละครั้ง การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสทุก 6 เดือน การประชุมคณะทำงานเพื่อการประสานงานระหว่างสถานอัครทูตของประเทศสมาชิกที่กรุงเทพฯ ทุก 2 เดือน และมีการจัดการประชุมระดับคณะทำงานรายสาขาอีกด้วย (กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, ม.ป.ป.)

2.4 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS

กรอบความร่วมมือ ACMECS เป็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับอนุภูมิภาค (สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ, 2551) ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากความแข็งแกร่งและความหลากหลายของทั้งห้าประเทศสมาชิกเพื่อส่งเสริมการพัฒนาย่างสมดุล มีการประชุมระดับผู้นำ ACMECS มีขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2546 ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า ซึ่งผู้นำประเทศสมาชิกได้ลงนามในปฏิญญาพุกามเพื่อจัดตั้งกรอบความร่วมมือ ACMECS พร้อมทั้งให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการซึ่งครอบคลุมความร่วมมือ แนวทาง และทิศทางความร่วมมือดังต่อไปนี้

2.4.1 ทิศทางความร่วมมือและการดำเนินงานของ ACMECS รายสาขา

ฝ่ายไทยได้กำหนดให้มีความร่วมมือในแต่ละสาขา และใช้เป็นแนวทางปรับตัวอุปสงค์รายสาขา ได้แก่ 1) ด้านการลงทุน 2) ด้านเกษตรและอุตสาหกรรม 3) ด้านพลังงาน 4) ด้านคมนาคมขนส่ง 5) ด้านการท่องเที่ยว 6) ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ 7) ด้านสาธารณสุข

ในด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะประกอบด้วย 1) สนับสนุนการพัฒนาทักษะของแรงงานเพื่อยกระดับความรู้ความสามารถของบุคลากรของประเทศสมาชิก ACMECS ให้มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานในภูมิภาค 2) ยกระดับสถาบันการศึกษาและสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานของไทย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยต่างๆ สถาบันลุ่มแม่น้ำโขง สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติเชียงแสน และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติสงขลา ให้เป็นศูนย์กลางด้านวิชาการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของภูมิภาค และ 3) ใช้ความร่วมมือด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเครื่องมือสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน

2.4.2 แนวทางการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยต่อประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ด้านการศึกษา วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการศึกษาในทุกระดับอันเพิ่มรากฐานในการพัฒนาในด้านอื่นๆ ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ได้แก่ 1) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้าน

การศึกษา 2) การจัดการศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวิชาการและอาชีพ และ 3) การส่งเสริมการเรียนรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องระหว่างกัน และมีประเด็นสำคัญดังนี้ มีการพัฒนา IT ด้านการศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาและขยายแหล่งการเรียนรู้ให้หลากหลายโดยเฉพาะด้านการประกอบอาชีพ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดความยากจนระดับบุคคล การขยายความร่วมมือด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดอาชีวศึกษาให้กับผู้บริหาร คณะครู อาจารย์ ของประเทศเพื่อนบ้าน การฝึกอบรมด้านวิชาการ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและการศึกษาทางไกล พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและบุคลากรทั้งระยะสั้นและระยะยาว การพัฒนาเครื่องมือการประเมินความรู้และประสบการณ์ การประเมินเทียบระดับการศึกษา สนับสนุนทุนการศึกษา ฝึกอบรม/ดูงาน และวัสดุอุปกรณ์ การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการศึกษา ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ IT การแลกเปลี่ยนบุคลากรด้านการศึกษาและเยาวชน การจัดทำระบบฐานข้อมูลชุมชน การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้และการจัดทำแผนชีวิต และแผนแม่บทของชุมชน การให้ความรู้เรื่องการจัดการความรู้แก่ประชาชน เพื่อแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืน การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องภัยพิบัติทุกประเภทที่อาจเกิดขึ้น และการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ให้มีความเข้าใจกันอย่างถูกต้อง

2.4.3 กรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยต่อกรอบความร่วมมือ ACMECS

การส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค เป็นกลไกที่สำคัญในการผลักดันการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของภูมิภาค ในฐานะที่ไทยเป็นแกนนำในการพัฒนาภูมิภาคและอนุภูมิภาค การส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนไทยในการร่วมมือกันกับภาคเอกชนในภูมิภาค นับว่ามีความสำคัญในการร่วมผลักดันการพัฒนาดังกล่าว

2.4.4 วัตถุประสงค์ความร่วมมือภายใต้กรอบ ACMECS

เพื่อร่วมกันสร้างให้เกิดความสามารถในการแข่งขันการเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ด้วยการขจัดปัญหาความยากจนอันจะเป็นการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจของประเทศคู่ร่วมมือในอนุภูมิภาค

2.4.5 เป้าหมายโดยรวมของความร่วมมือ

เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ระหว่างประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคและอนุภูมิภาคเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเป็นส่วนเสริมต่อการขยายตัวทางด้านการค้าและการลงทุนระหว่างภูมิภาค และเพื่อให้ความร่วมมือทางวิชาการช่วยในการแก้ไขข้อขัดข้องทางเทคนิคที่ต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้เกิดการลื่นไหลทางการค้า

2.4.6 การกำหนดกรอบยุทธศาสตร์ภายใต้ ACMECS

1) การเสริมสร้างขีดความสามารถและความพร้อมทางการลงทุน

เป้าประสงค์: เพื่อยกระดับสมรรถนะของบุคลากรและหน่วยงานที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศในอนุภูมิภาค ให้มีศักยภาพและความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และเพื่อมุ่งหวังให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศในอนุภูมิภาค นำไปสู่การเป็นตลาดการค้าฐานการลงทุน และเป็นแหล่งวัตถุดิบที่สำคัญของไทย

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: บุคลากรและหน่วยงานหลักในด้านภารกิจทางเศรษฐกิจ มีศักยภาพและขีดความสามารถในการจัดการเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งส่งเสริมบรรยากาศการลงทุน และการขยายตัวทางการค้าการลงทุนและกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆระหว่างไทย – ประเทศในอนุภูมิภาค ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการค้าและการลงทุนในอนุภูมิภาค

กลยุทธ์/มาตรการสำคัญ: 1) การจัดการศึกษา/ฝึกอบรม/ดูงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่างๆ เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางด้านการค้าสมัยใหม่ 2) การพัฒนากฎระเบียบและสิทธิประโยชน์ที่เอื้อต่อการลงทุนร่วมกัน 3) การพัฒนาระบบและกลไกต่างๆที่จะอำนวยความสะดวกในด้านการค้าระหว่างกัน เช่น ระบบภาษี ระบบการชำระเงิน พาณิชยอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น 4) การจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสในการลงทุน 5) การเสริมสร้างสมรรถนะในการดำเนินการทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน 6) การสร้างเครือข่ายและเน้นการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดระหว่างภาครัฐและเอกชนของไทยและประเทศในอนุภูมิภาค และ 7) การเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดตั้งเศรษฐกิจชายแดน

2) ความร่วมมือด้านการเกษตร

เป้าประสงค์: 1) เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพการเกษตรของประเทศในอนุภูมิภาค 2) เพื่อสร้างฐานการผลิตในการเป็นหุ้นส่วนภาคเกษตรโดยวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นจากประเทศเพื่อนบ้านจะนำกลับมาแปรรูปเป็นผลผลิตทางการเกษตรต่อไป และ 3) เพื่อพัฒนาสุขอนามัยของสัตว์ตามแนวชายแดนไทย – ประเทศในอนุภูมิภาค ให้ได้มาตรฐาน

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: 1) หน่วยงานและบุคลากรของประเทศในอนุภูมิภาคมีขีดความสามารถด้านการเกษตรมากขึ้น 2) ประเทศไทยและประเทศในอนุภูมิภาคมีอุปทานทางด้านวัตถุดิบทางการเกษตร โดยเฉพาะในพืชเศรษฐกิจเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น และนำไปสู่การเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของโลก และ 3) ปัญหาโรคระบาดสัตว์ตามแนวชายแดนไทย ประเทศในอนุภูมิภาคลดน้อยลง

กลยุทธ์และมาตรการ: 1) การจัดการศึกษา/ฝึกอบรม/ดูงาน ให้แก่บุคลากรด้านการเกษตร เพื่อให้ได้ประสบการณ์เรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาที่ดิน การส่งเสริมการเกษตรและวิชาการ

เกษตร 2) การวางแผนหรือขยายการผลิต การจัดทำ Contract Farming ในพืชเศรษฐกิจเป้าหมาย โดยเฉพาะการตรวจสอบรับรองมาตรฐานสินค้าให้เป็นที่ยอมรับ 3) การปรับปรุงฐานข้อมูลด้านการเกษตร 4) การปรับปรุงแก้ไขและป้องกันโรคระบาดสัตว์ตามแนวชายแดน 5) พัฒนาการผลิตปศุสัตว์และสร้างเครือข่ายการควบคุมและป้องกันโรคในการค้าสัตว์ และ 6) ส่งเสริมการฝึกอบรมด้าน Animal Health Development และ Livestock Production

3) ความร่วมมือด้านพัฒนาอุตสาหกรรมและการพลังงาน

เป้าประสงค์: เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและศักยภาพด้านอุตสาหกรรมของประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาค และไทยและประเทศในอนุภูมิภาคมีแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรพลังงานอย่างยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: 1) หน่วยงานและบุคลากรของประเทศในอนุภูมิภาคมีขีดความสามารถด้านการผลิตเพื่อรองรับหรือเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมไทย 2) ไทยมีบทบาทนำในด้านเทคโนโลยีการผลิต การบริหารจัดการ ระบบควบคุมคุณภาพและมาตรฐานต่างๆ และ 3) ไทยมีบทบาทนำในการบริหารจัดการพลังงานอย่างยั่งยืน และอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์และมาตรการ: 1) การจัดการศึกษา/ฝึกอบรม/ดูงาน ให้แก่บุคลากรด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรม 2) ส่งเสริมการผลิตร่วมและลงทุนร่วมระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน 3) ส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐ/เอกชน รวมทั้งบทบาทหน่วยงานภูมิภาคในการดำเนินการความร่วมมือ 4) ส่งเสริมความร่วมมือหุ้นส่วนกับองค์การระหว่างประเทศและแหล่งความร่วมมือต่างๆ 5) ส่งเสริมความร่วมมือด้าน SMEs 6) ส่งเสริมให้มีการเจรจาร่วมกัน และ 7) การปรับปรุงฐานข้อมูลด้านอุตสาหกรรม

4) ความร่วมมือด้านการคมนาคมขนส่ง

เป้าประสงค์: ไทยและประเทศในอนุภูมิภาคมีเส้นทางคมนาคมทั้งสายหลักและสายรอง รวมทั้งระบบการขนส่งที่มีประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์ และส่งเสริมการเป็นบทบาทประตูการค้าของไทย

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: ไทยเป็นศูนย์กลางด้านขนส่งทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบและโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ และทำให้มีโอกาสขยายตัวทางการค้าและการลงทุนเพิ่ม

กลยุทธ์และมาตรการ: 1) ส่งเสริมการศึกษา/อบรม/ดูงาน ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาเส้นทางคมนาคม และการบริหารโลจิสติกส์ 2) การพัฒนาระบบต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกทางการขนส่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน 3) การพัฒนาปรับปรุงกฎระเบียบในการเดินทางให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 4) ส่งเสริมการลงทุน

ของประเทศในอนุภูมิภาคทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และ 5) การสร้างเครือข่ายและเน้นการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้งประเทศไทย ประเทศที่เป็นทางผ่านและประเทศปลายทาง

5) การส่งเสริมขีดความสามารถและความพร้อมทางการท่องเที่ยวและการโรงแรม

เป้าประสงค์: เพื่อส่งเสริมบทบาทของไทยในการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม และการให้บริการด้านการท่องเที่ยว

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: แหล่งท่องเที่ยวของไทยและประเทศในภูมิภาค โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และวัฒนธรรมเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติ และประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาค

กลยุทธ์และมาตรการ: 1) ส่งเสริมการศึกษา/อบรม/ดูงาน ให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม 2) การพัฒนาระบบต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน 3) การพัฒนาและปรับปรุงกฎระเบียบ สำหรับการเดินทางและนโยบายการตรวจลงตราาร่วมกัน 4) การสร้างเครือข่ายและเน้นการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนไทยไปสำรวจพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว 6) พัฒนาการท่องเที่ยวให้เชื่อมโยงกับเส้นทางเศรษฐกิจการค้าและการลงทุน และ 7) ส่งเสริมให้ใช้ Border Pass เพื่อการท่องเที่ยว

6) การพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์และเสริมสร้างสถาบัน

เป้าประสงค์: เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพและความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ในสาขาที่จำเป็นและต้องการการพัฒนา ได้แก่ ด้านการศึกษา สาธารณสุข พลังงาน แรงงาน อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเงิน รวมถึงสาขาอื่นที่มีผลต่อการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสังคมในอนุภูมิภาค และเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันต่างๆ ของไทยและของประเทศในอนุภูมิภาค ให้มีความเข้มแข็งและสร้างเครือข่ายซึ่งกันและกัน

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: 1) บุคลากรของประเทศในอนุภูมิภาคมีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา โดยเฉพาะในสาขาที่จำเป็นและต้องการการพัฒนา 2) มีบุคลากรที่มีศักยภาพรองรับและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศในอนุภูมิภาคเชื่อมโยงกับประเทศไทย 3) ไทยเป็นศูนย์กลางด้านวิชาการและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของอนุภูมิภาค

กลยุทธ์และมาตรการ: 1) การจัดการการศึกษา/ฝึกอบรม/ดูงาน ให้แก่เจ้าหน้าที่ส่วนราชการต่างๆ ของประเทศในอนุภูมิภาค เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ความรู้ในสาขาที่จำเป็นและต้องการพัฒนา ได้แก่ ด้านการจัดการอาชีวศึกษา ด้านการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน และด้านการบริหาร

จัดการการเงิน เป็นต้น 2) ยกกระดับหน่วยงาน/สถาบันทางวิชาการของไทยที่มีความพร้อมในการให้บริการด้านการศึกษาและฝึกอบรมนานาชาติให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลมากขึ้น 3) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน/สถาบันทางวิชาการของไทยและของประเทศในอนุภูมิภาค 4) การส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการแลกเปลี่ยนนักวิจัยและนักวิชาการ รวมทั้งการทำวิจัยร่วมกัน และ 5) หน่วยงาน/สถาบันของไทย และของประเทศในอนุภูมิภาคมีการจัดทำข้อตกลงร่วมมือระหว่างสถาบันร่วมกัน

7) การยกระดับด้านสาธารณสุข

เป้าประสงค์: เพื่อวางรากฐานทางด้านการสาธารณสุขมูลฐานให้เป็นระบบและมาตรฐาน รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังและตรวจโรค และเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องโรคติดต่อระหว่างประเทศโดยเฉพาะตามแนวชายแดน

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง: หน่วยงานและบุคลากรด้านสาธารณสุขมูลฐานได้รับการพัฒนาและเพิ่มขีดความสามารถ และปัญหาโรคระบาดและติดต่อระหว่างประเทศโดยเฉพาะตามแนวชายแดน ไทย – ประเทศในอนุภูมิภาค ลดน้อยลง

กลยุทธ์และมาตรการ: 1) ส่งเสริมการศึกษา/อบรม/ดูงาน ให้แก่บุคลากรทางด้านการแพทย์การป้องกันและควบคุมโรค 2) การพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพและการเปลี่ยนข้อมูล โดยเฉพาะจัดตั้งและยกระดับขีดความสามารถของศูนย์เฝ้าระวังโรคติดต่อตามชายแดน 3) การเสริมสร้างศักยภาพของการเตรียมความพร้อมรับการระบาดของโรคติดต่อ และ 4) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ/แหล่งผู้ให้ที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับความร่วมมือด้านสาธารณสุข

2.5 ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา/หน่วยงานต่างประเทศ

2.5.1 ความร่วมมือด้านการศึกษากับสปป.ลาว

ความร่วมมือไทย – ลาว มีมาเป็นเวลานานก่อนการลงนามใน MOU ภายใต้กรอบความร่วมมือทางวิชาการ ในรูปแบบการจัดหลักสูตรฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การอบรมครู การก่อสร้างอาคารสถานที่ และการจัดหาตำราเรียน วัสดุอุปกรณ์ การศึกษาทั้งสายสามัญและอุดมศึกษา โดยยังให้การสนับสนุนจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งรวมถึง การสนับสนุนให้สถานศึกษาของไทยรับนักเรียน/นักศึกษาจาก สปป.ลาวมาศึกษาในประเทศไทย และมอบทุนการศึกษาในระดับปริญญาโทและเอกในมหาวิทยาลัย/ มหาวิทยาลัยราชภัฏด้วย

ภายหลังจากการลงนามใน MOU ด้านการศึกษา เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2547 (กำหนด 3 ปี) แล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการไทย เดินทางไปเยือน สปป. ลาว เมื่อวันที่ 23 – 24 กุมภาพันธ์ 2549 เพื่อเป็นประธานมอบคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์การศึกษาและกีฬา แก่สถานศึกษา ที่แขวงหลวงพระ

บางและแขวงอุดมไซ การมอบอาคารเรียน โรงเรียน A – 30 แขวงอุดมไซ การส่งมอบรถโดยสาร (ปรับสภาพ) แก่แขวงหลวงพระบาง (เป็นภารกิจต่อเนื่องภายใต้กรอบ JC) ตลอดจนการร่วมหารือแนวทางการร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างกัน เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ฝ่ายสปป. ลาว ได้ขอรับการสนับสนุนจากไทยได้แก่ 1) การช่วยเหลือผลิตด้านการเกษตร และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) การให้ความรู้ในการปลูกไม้ดอกที่หลวงพระบาง และ 3) ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเพิ่มเติมนอกเหนือจากกรอบ JC และวิชาการ

ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างไทยกับสปป.ลาว ดังที่บันทึกไว้โดยสำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปี พ.ศ. 2553 มีดังต่อไปนี้

1) ความร่วมมือด้านวิชาการ ในส่วนที่ร่วมมือกับสำนักงานความร่วมมือ เพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

1.1) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ (ศูนย์อาชีวศึกษาโพนโฮง) ดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาของ สปป.ลาว ตั้งแต่ ปี 2537 เป็นการยกระดับโรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ให้เป็นศูนย์อาชีวศึกษาต้นแบบ ได้แก่ การก่อสร้างอาคารโรงฝึกงาน การจัดหาอุปกรณ์และวัสดุครุภัณฑ์ พร้อมการติดตั้ง/สอนการใช้งาน รวมทั้ง การพัฒนาบุคลากร (การให้ทุนฝึกอบรม/ดูงาน ทุนการศึกษา) ตลอดจน การส่งผู้เชี่ยวชาญไปพัฒนาหลักสูตร การวางผังอาคาร การติดตั้งอุปกรณ์ การบำรุงรักษา การซ่อมแซม และการติดตามประเมินผล นอกจากนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ให้ความช่วยเหลือเครื่องคอมพิวเตอร์พระราชทานด้วย ทั้งนี้ฝ่ายไทยยังดำเนินการพัฒนาให้อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันนี้ รวมถึงการสนับสนุนในการพัฒนาแบบ Sister School ระหว่างสถาบันอาชีวศึกษาของไทยและโรงเรียนเทคนิคฯ ต่อไป

1.2) โครงการพัฒนาห้องสมุดวิทยาลัยครูบ้านเกิน ดำเนินการโดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพัฒนาให้เป็นต้นแบบห้องสมุด โดยได้จัดสร้างอาคารห้องสมุด 1 หลัง จัดหาหนังสือ ตำราเรียน วัสดุอุปกรณ์และสื่อสารสนเทศ รวมทั้ง จัดฝึกอบรมให้แก่บุคลากรของห้องสมุด โดยแล้วเสร็จเมื่อเดือนมิถุนายน 2542 มีการประเมินผลโครงการในปี 2546 จัดหาหนังสือ / ตำราเรียน และวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2548 และจะให้การสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นภายในเดือนมีนาคมนี้ นอกจากนี้ ฝ่ายไทยยินดีให้การสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรของวิทยาลัยต่อไปด้วย

1.3) โครงการสร้างสนามกีฬา โรงเรียนมัธยมสมบูนบุรี บ้านฮ่องคำ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยไปเยือนสปป. ลาว เมื่อปี 2546 ในฐานะประธานสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ซีเมค) และได้แสดงความประสงค์ช่วยพัฒนาปรับปรุงสนามฟุตบอลให้แก่

โรงเรียนสีโคตตะบอง ต่อมาฝ่ายลาวขอเปลี่ยนแปลงสถานที่เป็นที่โรงเรียนมัธยมสมบูรณ์ บ้านฮ่องคำ แทน ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2547 อนุมัติงบประมาณการก่อสร้างสนามกีฬา โดยสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาได้มอบให้สถาบันการอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคาย ดำเนินการ เริ่มก่อสร้างเมื่อ 29 พฤศจิกายน 2547 แล้วเสร็จเมื่อเดือนพฤษภาคม 2548 และได้ส่งมอบให้ สปป.ลาวใช้ประโยชน์เมื่อ 25 ตุลาคม 2548 เนื่องจาก สปป.ลาว มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องใช้สนามกีฬาเพื่อฝึกซ้อมนักกีฬาเข้าแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ซึ่งประกอบด้วย สนามฟุตบอลขนาดมาตรฐาน 1 สนาม พร้อมลู่วิ่งกรีฑา มีระบบระบายน้ำ และอัฒจันทร์ 3 ชุด ทั้งนี้ เมื่อเดือนกันยายน 2548 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดโครงการศึกษาดูงาน และตรวจเยี่ยมความก้าวหน้าการดำเนินโครงการฯ ด้วย

2) การฝึกอาชีพระยะสั้น ในโครงการส่งเสริมกิจกรรมฝึกอาชีพโรงเรียน วัฒนธรรม (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ภายใต้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

การฝึกทักษะวิชาชีพในด้านคหกรรมให้กับนักเรียนหญิงโรงเรียนวัฒนธรรมฯ โดยเฉพาะ การตัดเย็บเสื้อผ้าและการประกอบอาหาร และเป็นแนวทางการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถนำ ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ภายใต้โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำรินสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาได้มอบหมายให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคายดำเนินการจัดทำโครงการฯ โดย สพร. สนับสนุนงบประมาณ มีการฝึกอบรมเมื่อเดือนกันยายน 2546 ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2547 ได้มี การจัดกิจกรรมเพื่อร่วมเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่สถานเอกอัครราชทูต ไทย ประจำสปป. ลาว ซึ่งมีกิจกรรมการแสดงความสามารถของนักเรียน – นักศึกษา โดยนำผลิตภัณฑ์ ผลงานของนักเรียน / นักศึกษาที่เกิดจากการฝึกอบรมอาชีพ 108 อาชีพ ไปร่วมแสดง และได้รับความ ชื่นชมเป็นอย่างมาก

3) ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย แห่งชาติลาว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวได้ลงนามในบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือทางวิชาการ เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2548 โดยภาคีวิชาวิศวกรรมโยธา คณะ วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาคีวิชาวิศวกรรมก่อสร้าง มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ได้ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาโครงสร้างพื้นฐานวิศวกรรมโยธา ซึ่งนับเป็นหลักสูตร มหาบัณฑิตทางวิศวกรรมหลักสูตรแรกของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว จะเริ่มเปิดดำเนินการตั้งแต่เดือน มีนาคม 2549 ซึ่งในหลักการของความร่วมมือฯ คณาจารย์จากภาคีวิชาวิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย จะไปช่วยสอนหลักสูตรนี้ในปีแรก และจะทยอยโอนถ่ายภาระงานให้คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวต่อไป

2.5.2 การดำเนินกิจกรรมภายใต้โครงการสานสัมพันธ์เพื่อนบ้าน

การจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการให้ความรู้และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการศึกษาทั้งในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว โดยการจัดกิจกรรมให้แก่ทรัพยากรจากกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน (กัมพูชา ลาว เวียดนาม และพม่า) กิจกรรมละประมาณ 10 – 50 คน เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ไทยและประเทศเพื่อนบ้าน เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน รวมทั้งจะเป็นการส่งเสริมให้ไทยเป็น ศูนย์กลางการศึกษาของประเทศเพื่อนบ้าน ตามนโยบายของรัฐบาลด้วย โดยการดำเนินกิจกรรม ภายใต้โครงการสานสัมพันธ์เพื่อนบ้านมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยขั้นพื้นฐานและ ระดับกลาง การฝึกทักษะวิชาชีพ และการบริหารจัดการด้านการศึกษาในระดับต่างๆ แก่บุคลากรของประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือทางการศึกษากับต่างประเทศในระดับภูมิภาค ให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือระหว่างกันให้แน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดมิตรภาพที่ใกล้ชิด และช่วยส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นของภูมิภาค เพื่อเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ และเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านวัฒนธรรมระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อแสดงออกถึงความจริงใจและมุ่งมั่นของไทยในการดำเนินความร่วมมือด้านการศึกษา กับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นรูปธรรม มีความต่อเนื่องและเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค โดยมีระยะเวลา ในการดำเนินโครงการกิจกรรมภายใต้โครงการสานสัมพันธ์เพื่อนบ้าน จำนวน 3 ปี ระหว่างเดือน กรกฎาคม 2550 – สิงหาคม 2552 ในส่วนของงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับ วิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญ จากประเทศไทย และผู้เข้าร่วมกิจกรรมจากประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ เป็นค่า จัดการเกี่ยวกับการฝึกอบรม การสอน ค่าที่พัก อาหาร และค่าใช้จ่ายอื่นๆ จากเงินงบประมาณของ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

2.5.3 มูลนิธิกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา (EDF)

มูลนิธิกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา (The Education for Development Foundation: EDF) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2530 โดยได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังให้เป็นองค์กรสาธารณกุศล ลำดับที่ 255 มีพันธกิจในการแก้ไขปัญหาความยากจน การพัฒนาการศึกษา และการส่งเสริมความ เข้าใจระหว่างประเทศ เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนผู้ด้อยโอกาสให้สามารถได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐานโดยเท่าเทียมกัน เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเองให้สูงที่สุดและกลับมา พัฒนาถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง เพื่อเป็นการบรรลุถึงพันธกิจดังกล่าว EDF ได้ดำเนินโครงการ การศึกษาและโครงการพัฒนาต่างๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กยากจนในพื้นที่ชนบทห่างไกลของ 19 จังหวัด

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา เพื่อให้เด็กเหล่านั้นมีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างน้อย (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) โดยในปัจจุบันโครงการทุนการศึกษา EDF สามารถสร้างโอกาสในการศึกษาให้แก่เด็กยากจนมากกว่า 260,000 คน ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายกว่า 3,800 โรงเรียน โดยได้รับความร่วมมืออย่างดีหน่วยงานต่างๆ จากทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 61 เขต ใน 19 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ EDF ยังได้ร่วมมือกับ EDF – Lao และ EDF – Cambodia ในการขยายขอบเขตความช่วยเหลือด้านการพัฒนาศึกษาแก่เด็กและเยาวชนด้อยโอกาสในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและราชอาณาจักรกัมพูชา ผ่านโครงการทุนการศึกษา โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรครู และโครงการเพื่อเด็กพิการ เป็นต้น มูลนิธิมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานหลักๆ 4 ประการ คือ 1) เพื่อช่วยเหลือเยาวชนที่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และต้องการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แต่ครอบครัวไม่สามารถที่จะสนับสนุนให้เรียนต่อได้ด้วยสาเหตุความยากจน โดยไม่เน้นเรื่องการมีผลการเรียนดี 2) ส่งเสริมให้เยาวชนได้พัฒนาความเชื่อมั่นและความสามารถของตนเอง เพื่อช่วยเหลือครอบครัวและชุมชนของตนเองต่อไปในภายภาคหน้าได้ตามความเหมาะสมในโอกาสอันควร 3) ส่งเสริมให้เยาวชนมีความรัก ความสนใจ และความรู้ในการใช้ทรัพยากรต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองต่อไป และ 4) EDF เป็นองค์กรสาธารณกุศลไม่แสวงหาผลกำไรและไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง (มูลนิธิกองทุนการศึกษาเพื่อการพัฒนา, 2545)

2.6 ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ (2552) ได้จัดทำรายงานยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีสาระสำคัญดังนี้

2.6.1 ความช่วยเหลือของไทยแก่ลาว

ไทยและลาว ได้ดำเนินงานความร่วมมือเพื่อพัฒนามาตั้งแต่ปี 2516 โดย จัดลำดับความสำคัญให้ประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ในกลุ่มลำดับความสำคัญที่ 1 ลักษณะความร่วมมือทางวิชาการกับลาว ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรเป็นสำคัญ โดยเน้นการให้ทุนการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรีและโทเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งให้ทุนฝึกอบรม/ดูงาน ความช่วยเหลือด้านวัสดุ/อุปกรณ์ และความร่วมมือในรูปโครงการพัฒนาใน 3 สาขาหลัก คือ สาขาการเกษตร การศึกษา และสาธารณสุข ในปี 2535 รัฐบาลไทยได้จัดสรรเงินงบประมาณจำนวน 175 ล้านบาท แก่โครงการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการแก่ประเทศที่กำลังพัฒนา โดยให้ความสำคัญอันดับต้นกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอินโดจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งลาว มูลค่าความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการที่รัฐบาลไทย

ให้แก่ลาวได้เพิ่มปริมาณมากขึ้นตามลำดับ ตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา แต่เมื่อปี 2541 มูลค่าความช่วยเหลือก็ได้ลดลงมาเรื่อยๆ เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจของไทย

การดำเนินงานให้ความร่วมมือกับลาว ตามกรอบทวิภาคี เป็นการดำเนินงานภายใต้กรอบกลไกการให้ความร่วมมือระหว่างกัน 2 ระดับ คือ 1) การประชุมคณะกรรมการว่าด้วยความร่วมมือไทยลาว ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของทั้งสองประเทศเป็นประธานร่วมกัน 2) การประชุมหากันเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการโดยมีผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนา ระหว่างประเทศ (สพร.) เป็นประธานร่วมฝ่ายไทย และมีเลขาธิการคณะกรรมการร่วมมือลาว - ไทย เป็นประธานร่วมฝ่ายลาว

การให้ความร่วมมือภายใต้กรอบทวิภาคีแก่ลาว จะเป็นในรูปของโครงการพัฒนา การให้ทุนการศึกษา ฝึกอบรม ศึกษานานาชาติ การให้วัสดุอุปกรณ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ในปัจจุบันความร่วมมือทางวิชาการในกรอบทวิภาคีแก่ลาว มีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ 1) โครงการปรับปรุงระบบการให้บริการสาธารณสุขในเขตโพนโฮง 2) โครงการพัฒนาโรงพยาบาลบ่อแก้ว 3) โครงการยกระดับพยาบาลระดับประกาศนียบัตรให้เป็นพยาบาลระดับปริญญาตรี 4) โครงการยกระดับนักวิเคราะห์การแพทย์ให้เป็นระดับปริญญาตรี 5) โครงการก่อสร้างและพัฒนาห้องสมุดวิทยาลัยครูบ้านเกิน 6) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ 7) โครงการปรับปรุงศูนย์วิจัยการเกษตรแห่งชาติ สปป.ลาว (นาพอก) 8) โครงการทดลองการผลิตวัตถุดิบเพื่อแปรรูปในอุตสาหกรรมแปรรูปผัก (ข้าวโพดฝักอ่อน) 9) โครงการทดลองการผลิตวัตถุดิบในส่วนของวัตถุดิบอาหารสัตว์ (ถั่วเหลือง) 10) โครงการฝึกอบรมครูฝึกในการส่งเสริมฝีมือแรงงานใน 4 แขวงภาคเหนือของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 11) โครงการพัฒนาศูนย์วิจัยการเกษตรผลิตพันธุ์พืช - พันธุ์สัตว์ ในแขวงหลวงพระบาง 12) โครงการเลี้ยงปลาและเพาะพันธุ์ปลาใน สปป.ลาว 13) โครงการป้องกันโรคสัตว์ใน 5 แขวงภาคใต้ของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 14) โครงการตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้แก่ โครงการฝึกอบรมเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขสำหรับบุคลากรทางการแพทย์จากลาว โครงการส่งเสริมกิจกรรมฝึกอาชีพโรงเรียนวัฒนธรรม แขวงนครเวียงจันทน์ (หลัก 67) ในการจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่ครูและนักเรียนของโรงเรียนวัฒนธรรม โครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับเจ้าแขวงจาก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โครงการพัฒนาและศูนย์บริการด้านการเกษตร 15) โครงการด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นกิจกรรมการร่วมมือทางด้านทุนการศึกษาฝึกอบรมและดูงานตามที่ฝ่ายลาวแจ้งสาขาความต้องการในการประชุมความร่วมมือวิชาการไทย - ลาว แต่ละปีในสาขาต่างๆตามคำขอของฝ่ายลาว สำหรับในปี 2549 ฝ่ายไทยได้สนับสนุนทุนศึกษาต่อเนื่องในระดับต่างๆ รวม 128 ทุน (ซึ่งจำนวนทุนจะลดลงตามจำนวนนักศึกษาที่จบการศึกษา) ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท

จำนวน 25 ทู่น ทู่นศึกษาแพทย์เฉพาะทาง 4 ทู่น และสนับสนุนทุนฝึกอบรม/ดูงาน จำนวน 100 ทู่น(18 หลักสูตร) 16) โครงการหลักสูตรนานาชาติ เป็นการให้ทุนลักษณะแข่งขันแก่ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ รวมทั้งลาวมาศึกษาหลักสูตรนานาชาติ ณ สถาบันการศึกษาไทย และ 17) การให้ทุนหลักสูตรฝึกอบรมประจำปี เป็นการแจ้งเวียนหลักสูตรการฝึกอบรมที่หน่วยงานไทยและสถาบันทางวิชาการของไทย จัดขึ้นในประเทศไทยให้รัฐบาลลาวเสนอชื่อผู้สมัครรับทุนฝึกอบรมร่วมกับผู้สมัครจากชาติต่างๆ ปี ละประมาณ 15 – 20 หลักสูตร

2.6.2 มูลค่าความร่วมมือในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน

ในปี 3535 รัฐบาลไทยได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 175 ล้านบาท แก่โครงการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจและวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นแก่ประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งลาว มูลค่าความร่วมมือที่รัฐบาลไทยให้แก่ลาวได้เพิ่มปริมาณมากขึ้นตามลำดับ ตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา แต่เมื่อปี 2541 มูลค่าความช่วยเหลือก็ได้ลดลงเรื่อยมา เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจของไทย สำหรับมูลค่าความร่วมมือที่ไทยให้แก่ลาวในช่วงที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ดังนี้

ปี	จำนวน (ล้านบาท)
2534	31.20
2535	42.50
2536	54.40
2537	91.50
2538	119.10
2539	126.20
2540	176.60
2541	125.00
2542	69.15
2543	60.00
2544	36.65
2545	29.27
2546	30.81
2547	45.0
2548	48.25
2549	63.69
2550	63.92

2.6.3 แนวทางการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยต่อลาว

การให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยต่อลาว มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการเมือง สังคม และวัฒนธรรมระหว่างลาวและไทย 2) เพื่อมีส่วนช่วยสนับสนุนในการพัฒนา และขจัดความยากจน โดยการให้สมรรถนะของไทย โดยเฉพาะในสาขาที่มีศักยภาพ โดยเฉพาะ การเกษตร การศึกษา การสาธารณสุข และอื่นๆ 3) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการตระหนักที่จะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อพึ่งพาตนเอง และเหมาะสมกับลักษณะความเป็นอยู่ของลาว และ 4) เพื่อใช้โครงการความช่วยเหลือเป็นเครื่องมือผลักดันให้ไทยเป็นศูนย์กลางทางวิชาการของภูมิภาค โดยการสร้างสมรรถนะของหน่วยงาน และสถาบันการศึกษาของไทยให้สามารถดำเนินงานในขอบข่ายระหว่างประเทศ

ผลประโยชน์ที่คิดว่าจะได้รับ คือ 1) มีความสัมพันธ์ที่ดีของสองประเทศ โดยที่ลาวมีความไว้วางใจมากขึ้น 2) มีการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนระหว่างสองประเทศมากขึ้น 3) ประเทศลาวเป็นฐานการผลิตวัตถุดิบทางการเกษตรที่สำคัญให้แก่ประเทศไทย และ 4) ความร่วมมือภาคประชาชนมากขึ้น ซึ่งจะมีส่วนเกื้อหนุนต่อการทำความเข้าใจและความไว้วางใจในระดับประชาชนเพิ่มมากขึ้น

2.6.4 ภาพรวมรายสาขาความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยต่อลาว

สำนักความร่วมมือเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) ได้ทำการสำรวจถึงสาขาความร่วมมือและประเด็นยุทธศาสตร์ รวมทั้งจุดเน้นที่ควรให้ความร่วมมือกับประเทศลาวของส่วนราชการต่างๆ รวมทั้งภาคเอกชน ในด้านการศึกษา มีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมการศึกษาในทุกๆระดับ อันจะเป็นรากฐานการพัฒนาในด้านอื่นๆ ภาพรวมประเด็นยุทธศาสตร์/สาขา 1) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานด้านการศึกษา 2) การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมของเพื่อนบ้าน 3) การส่งเสริมความเข้าใจที่ถูกต้องและความคิดอย่างสร้างสรรค์ระหว่างเยาวชน 4) ส่งเสริมการอาชีวศึกษาแก่เยาวชนในวัยแรงงาน 5) การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบอิงมาตรฐาน 6) การเสริมสร้างการจัดการอาชีวศึกษาที่ยั่งยืนของลาว และ 7) การสร้างและการพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนลาว ประเด็นสำคัญ คือ การสร้างและขยายเครือข่ายระหว่างกัน การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการด้านการศึกษา สายสัมพันธ์และอาชีพในทุกๆระดับ การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม การพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ การพัฒนาครูให้มีวิทยฐานะและคุณวุฒิทางวิชาชีพชั้นสูง การพัฒนาระบบการศึกษา ด้านอาชีวศึกษา การจัดหาอาสาสมัครผู้ชำนาญการเพื่อปรึกษาและพัฒนาการเรียนการสอนในสาขาอาชีพ การจัดอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้กับครู และนักศึกษา การสนับสนุนวัสดุ ครุภัณฑ์ ในสาขาที่สนองตอบตลาดแรงงาน การพัฒนาบุคลากรการศึกษานอกโรงเรียน การพัฒนาศูนย์การเรียนชุมชนให้

เป็นศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน วิสาหกิจชุมชนเพื่อการสร้างชุมชนเข้มแข็ง และการพัฒนาเครื่องมือประเมินความรู้และประสบการณ์การประเมินเทียบระดับการศึกษา

2.7 การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนากำลังคนของสปป.ลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว กำหนดให้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนากำลังคนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวขึ้นในการประชุมใหญ่ครั้งที่ 3 ของพรรครัฐบาลในเดือนมีนาคม 2006 ได้มีเป้าหมายในปี ค.ศ. 2020 จะต้องทำให้ประเทศชาติหลุดพ้นออกจากความด้อยพัฒนามีปัจจัยพื้นฐานแห่งการเป็นอุตสาหกรรมและทันสมัย (พิมพ์ เพ็ญเทพ, 2553)

เพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนด จึงมีมติให้ใน ค.ศ. 2006 – 2010 ต้องถือเอาการศึกษาเป็นงานใจกลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รัฐบาลดำเนินการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นสืบต่อเร่งรัดเพื่อมุ่งสร้างให้คนลาวเป็นพลเมืองดี มีการศึกษา มีความรู้ มีวิชาชีพ มีความสามารถประดิษฐ์สร้าง และมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนาประเทศชาติ ก็คือพัฒนาตนเอง มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์และมีคุณสมบัติศีลธรรมอันโปร่งใส เพื่อตอบสนองกับความเรียกร้องต้องการของการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม ก็คือ ความเรียกร้องต้องการของการเชื่อมโยงเข้ากับสากล

2.7.1 สภาพของการพัฒนาแขนงการศึกษาที่ผ่านมา

1) ผลสำเร็จจะระยะ 20 กว่าปี แห่งการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่ผ่านมา แขนงการศึกษาได้มีการเติบโตใหญ่ขยายตัวหลายด้าน ระดับความรู้ของประชาชนได้รับการปรับปรุงดีขึ้นเป็นก้าวๆ ซึ่งแสดงออก คือ

1.1) ระบบการศึกษาแห่งชาติได้รับการปรับปรุงและมีการขยายตัวทางด้านปริมาณและคุณภาพ นับตั้งแต่ตั้งชั้นเลี้ยงเด็กอนุบาลจนถึงมหาวิทยาลัย เครือข่ายโรงเรียนประถมมัธยมได้มีการปรับปรุงและขยายไปจนถึงเขตชนบท นอกจากนั้นยังมีการศึกษามากาเอกชนก็ได้ทำไปเคียงคู่กันทั่วทุกจังหวัด

1.2) ทางด้านจำนวนนักเรียนโรงเรียน ห้องเรียน ก็ได้เริ่มตอบสนองกับความต้องการของสังคมโดยพื้นฐาน ถ้าเปรียบจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจะเห็นได้ว่าในช่วงปี ค.ศ. 1975 – 1976 มีนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเพียงแต่ 146 คน แต่ในช่วงปี ค.ศ. 2005 – 2006 มีถึง 45,198 คน

1.3) พวกเราได้เอาใจใส่ขยายงานการศึกษาไปสู่เขตชนบท ได้สร้างโรงเรียนประถมโรงเรียนชนเผ่าทุกจังหวัด มีโรงเรียนสามัญกินนอนประจำชนเผ่า พร้อมกันนั้นก็ได้ใส่ใจประชาชนที่ไม่ได้เรียนหนังสือ ได้เรียนหนังสือในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ได้ถึง 73% ทำลดความแตกต่างระหว่างตัวเมืองและชนบททำให้ดีขึ้นเป็นก้าวๆ

1.4) ได้ส่งเสริมการศึกษาให้เป็นงานของสังคมทุกส่วน ซึ่งมาถึงปัจจุบันทุกภาคส่วนได้เอาใจใส่ประกอบทุนเพื่อสร้างเงื่อนไขให้ทุกคนได้เข้าเรียน

1.5) เพิ่มพูนความร่วมมือกับสากลทำให้ประเทศมีเสถียรภาพทางด้านการเมืองและความสงบสุขที่หนักแน่น เศรษฐกิจได้รับการพัฒนาต่อเนื่อง ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนได้พัฒนาดีขึ้นโดยเฉพาะนับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ที่ผ่านมา

2) สาเหตุที่พาให้มีจุดอ่อนและข้อบกพร่อง

2.1) ปัจจัยอัตวิสัย

2.1.1) ระบบการคุ้มครองบริหารการศึกษายังไม่เหมาะสมกับความต้องการของสังคมเท่าที่ควร การพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การเปลี่ยนแปลงจินตนาการของการนำแต่ละชั้นยังล่าช้า บรรดาข้อกำหนดกฎระเบียบต่างๆ ของแผนการศึกษาไม่ได้รับการปรับปรุงให้ทันกับสภาพการเก็บสถิติที่รับใช้ในการสร้างแผนการยังไม่ละเอียดถี่ถ้วน ความรู้ความสามารถของนักบริหารการศึกษาแต่ละชั้นยังจำกัด และครู อาจารย์ จำนวนหนึ่งยังขาดความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน

2.1.2) นักบริหารจำนวนหนึ่งยังไม่รู้ลึกถึงความสำคัญของระบบการศึกษาอย่างเช่น

- การประสานสมทบระหว่างการศึกษาในโรงเรียนกับการศึกษาในครอบครัว และการศึกษาอยู่ในสังคม ไม่ผสมผสานและไม่มีประสิทธิผล

- การสร้างแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่ทันรวมศูนย์เป็นเอกภาพ ไม่สอดคล้องและชัดเจน

2.2) ปัจจัยภาวะวิสัย

2.2.1) ในเงื่อนไขกลไกเศรษฐกิจตลาดและนโยบายเปิดกว้างสู่โลกภายนอกได้ส่งกระทบโดยตรงถึงคุณลักษณะพนักงาน ครู อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้ออกแรงงาน การศึกษาไม่ทันมีวิธีการอันละเอียด สกิดักันกับปรากฏการณ์ดังกล่าว

2.2.2) ความล่าช้าในการปรับปรุงหน่วยงานแต่ละชั้น คือการมีนโยบายการสร้างแรงจูงใจให้แก่พนักงาน ครู อาจารย์ ยังน้อย ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษา

2.2.3) เนื่องจากที่ตั้งของประเทศและการสร้างบ้านของประชาชนยังกระจุกกระจายตัวกัน ซึ่งทำให้การจัดสรรอาชีพ การสร้างรายได้ยังไม่มั่นคงและการศึกษายังไม่ต่อเนื่อง

2.2.4) รายได้ของประเทศยังต่ำ งบประมาณพื้นฐาน วัตถุประสงค์ และการลงทุนอาศัยการศึกษายังน้อยแต่ความต้องการแรงงานปัจจุบันต่อแผนการศึกษาอยู่ในระดับสูง

3) โอกาสและสิ่งท้าทายต่อการศึกษา

3.1) สภาพทั่วไปของสากลในศตวรรษที่ 21 การปฏิวัติวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้รับการพัฒนาแบบก้าวกระโดด ทำให้สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงจากยุคอุตสาหกรรมไปสู่ยุคข้อมูลข่าวสารและการเสริมขยายภูมิปัญญาอย่างกว้างขวางในทุกขอบเขตทุกแขนงการ ในยุคโลกาภิวัตน์มีการเชื่อมโยงกับสากลเป็นเงื่อนไขภาวะวิสัยซึ่งมีการร่วมมือ มีการแข่งขันในบรรดาประเทศที่กำลังพัฒนา พร้อมกับแขนงการศึกษาก็ได้มีการพัฒนาไปด้วยกันทั่วโลก

3.2) สภาพภายในประเทศ การประชุมใหญ่ของพรรคครั้งที่ 8 ได้ระบุไว้ว่า “บนพื้นฐานการยึดมั่นของหน้าที่ยุทธศาสตร์เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 เป็นต้นมา ได้สร้างพื้นฐานความเป็นเจ้าการในการพัฒนาประเทศให้มีเสถียรภาพทางด้านการเมือง เศรษฐกิจมีการขยายตัวซึ่งให้ได้บรรลุความคาดหมาย 75% ต่อปีขึ้นไป และสร้างปัจจัยพื้นฐานถึงปี ค.ศ. 2020 ทำให้ประเทศหลุดพ้นจากความด้อยพัฒนา”

เพื่อบรรลุจุดหมายดังกล่าว จึงถือว่าการศึกษเป็นระบบใจกลางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของโครงประกอบเศรษฐกิจของประเทศ ในเงื่อนไขของประเทศที่กำลังดำเนินการตามกลไกเศรษฐกิจของตลาด การคุ้มครองรัฐ การช่วยเหลือ การสร้างเศรษฐกิจครอบครัว เพื่อผลิตเป็นสินค้ากำลังได้รับการขยายตัวและมีการเปิดกว้างของตลาดแรงงาน ความต้องการในการพัฒนาการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

พรรครัฐบาล ได้เห็นบทบาทความสำคัญของระบบการศึกษา โดยมีการลงทุนหลายด้าน อย่างเช่นภายในประเทศได้ผ่านสิ่งท้าทายทั้งภายในและสากลที่ทำให้มีผลกระทบโดยตรง จึงทำให้นโยบายการเปลี่ยนแปลงใหม่ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมพร้อมกับการพัฒนาการศึกษาควบคู่กันไป จากสภาพรวมโอกาสและสิ่งท้าทายที่กล่าวมานั้นเห็นได้ว่าเป็นโอกาสดีและเป็นวาระแห่งชาติที่จะต้องปฏิรูประบบการศึกษาตามกฎหมายภาวะวิสัย

2.7.2 ทิศชี้้นำการปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ

1) การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาและองค์ประกอบเศรษฐกิจของประเทศ คือความต้องการเชื่อมโยงกับสากล

2) การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ต้องลงลึกถึงระบบโครงสร้างของการศึกษาแห่งชาติ โดยปฏิรูปทัศนและความรู้ต่อนโยบาย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของการศึกษา

3) การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ต้องดำเนินการตามพื้นฐานการมีส่วนร่วมของปวงชนรับประกันระบบการศึกษาดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องและปกติ

4) การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ต้องเป็นการขยายภูมิปัญญาและความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมแห่งชาติ ความสามัคคีของคนในชาติ

5) การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ต้องเป็นการขยายโอกาสด้านการศึกษาส่งเสริมความสามารถและช่วยปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นพร้อมกันนั้นก็ต้องยกสมรรถภาพของการแข่งขันของประเทศกับภาคพื้นและสากล

6) การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ต้องเป็นการยกฐานะและเชิดชูบทบาทของครูอาจารย์ให้สูงขึ้น

2.7.3 ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาในแต่ละชั้น

- 1) ปฏิรูปการศึกษาตาม 2 ด้าน แนวคิดการเมือง และวิชาการ
- 2) พัฒนาการเรียนการสอนอย่างรอบด้านคือ คุณสมบัตินักศึกษา ปริญญาศึกษา ศิลปศึกษา พลศึกษา และแรงงานศึกษา
- 3) ปรับปรุงและขยายการศึกษาสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนให้พัฒนาดีขึ้น
- 4) ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงทั้งในและนอกโรงเรียน โดยเฉพาะเข้าถึงเขตชนบท
- 5) ทำให้พลเมืองได้รับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาโดยพื้นฐาน
- 6) พัฒนาการศึกษาในภายหน้าให้เอาคุณภาพเป็นหลัก
- 7) ส่งเสริมแต่ละหน่วยงานในสังคมมีส่วนร่วมและช่วยเหลือระบบการศึกษาอย่างทั่วถึง

2.7.4 จุดหมายการปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติ ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2006 – 2015

1) จุดมุ่งหมายรวม

1.1) การพัฒนาการศึกษา เป็นการพัฒนาศักยภาพคนให้มีคุณภาพดีขึ้นเพื่อตอบสนองแรงงานทางด้านอุตสาหกรรมที่ทันสมัยและสร้างปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมให้ยั่งยืน

1.2) การพัฒนาการศึกษาต้องลักษณะชาติ (สอดคล้องกับความเป็นจริงของประเทศ) วิทยาศาสตร์ มหชน ความทันสมัยเพื่อให้ทันกับสากลที่ล้าช้า

1.3) สร้างให้คนลาวได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน “เป็นพลเมืองดีมีการศึกษามีความรู้ มีวิชาการ มีแนวคิดสร้างสรรค์และมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนาประเทศหรือพัฒนาตนเอง ให้มีสุขภาพแข็งแรง มีคุณสมบัติที่โปร่งใส” เพื่อตอบสนองกับความต้องการของการพัฒนาประเทศในยุคใหม่

1.4) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้มีศูนย์ฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกัน

1.5) ขยายโรงเรียนวิชาชีพมากขึ้นในขอบเขตทั่วประเทศ เริ่มตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นไป ให้ทุกจังหวัดมีโรงเรียนวิชาชีพอย่างน้อย 1 แห่ง

1.6) แก้ไขปัญหาความขาดแคลนครู เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการจำเป็นมีการฝึกอบรมยกระดับความรู้ความสามารถให้ครูอาจารย์และผู้บริหารการศึกษาให้สูงขึ้น

1.7) สร้างนักวิชาการให้สอดคล้องกับองค์ประกอบเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ

1.8) ปรับปรุงข้อมูลข่าวสาร สายอาชีพศึกษาและมีการอบรมวิชาชีพ

1.9) สร้างและขยายระบบประกันคุณภาพการศึกษาระดับวิชาชีพและอบรมฝีมือแรงงาน

2) การศึกษาขั้นสูงและมหาวิทยาลัย

2.1) แก้ไขปัญหาความขาดแคลนครู เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการจำเป็นมีการฝึกอบรมยกระดับความรู้ความสามารถให้ครูอาจารย์และผู้บริหารการศึกษาให้สูงขึ้น

2.2) สร้างนักวิชาการให้สอดคล้องกับองค์ประกอบเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ

2.3) ยกย่องโรงเรียนสร้างครูเป็นวิทยาลัยครู 5 แห่ง และดำเนินการสอนหลักสูตรปริญญาตรีในวิทยาลัยครูบางแห่งและร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ

2.4) ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของ 3 มหาวิทยาลัย ให้มีระดับใกล้เคียงกับภาคพื้นและเพื่อสามารถเชื่อมโยงกับสากล

2.5) เพิ่มอัตรานักศึกษาหญิงและชนเผ่าได้เข้าเรียนชั้นสูงมากขึ้นตามลำดับ และเพิ่มอัตราส่วนนักศึกษาจาก 1,068/100,000 คน ในปี 2005 ให้ได้ 1,140/100,000 คน

2.6) สร้างเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงการศึกษาขั้นสูงกับภาคพื้นและสากล

2.7) สร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาขั้นสูง

3) การศึกษานอกโรงเรียน

3.1) พัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ด้วยวิธีการส่งเสริมความสามารถให้ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาตลอดชีวิตตามเงื่อนไข และความสามารถของตนเอง

3.2) สร้างหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนในขั้นศูนย์กลาง และท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น

3.3) สร้างระบบมาตรฐานการฝึกอบรมให้กับศึกษานิเทศก์นอกโรงเรียน

3.4) ปรับปรุง และสร้างศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนแต่ละชั้นให้มีคุณภาพ และดำเนินการปกติ

4) การศึกษาเด็กพิการ

4.1) ปรับปรุง และส่งเสริมการเรียนร่วมระหว่างเด็กพิการกับเด็กปกติให้ดีขึ้น

4.2) ปรับปรุง ขยาย และสร้างโรงเรียนเฉพาะสำหรับเด็กพิการ

4.3) ส่งเสริมการเรียนวิชาชีพให้คนพิการ

2.7.5 โครงการบูรณิทธิของรัฐบาล

เพื่อปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ นั้น ได้เร่งใส่ 4 โครงการในแผนการศึกษาเป็นโครงการบูรณิทธิของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้คือ

- 1) การปฏิรูปการศึกษาแห่งชาติเฉพาะ ค.ศ. 2006 – 2010 ในระบบปีเรียน จากระบบ 11 ปี (5+3+3) เป็นระบบ 12 ปี (5+4+3)
- 2) โครงการปรับปรุงคุณภาพ และขยายโอกาสการศึกษา ซึ่งเป็นโครงการควบคุม 2 แผนงานคือ แผนงานขยายโอกาสการเข้าเรียน และแผนงานปรับปรุงคุณภาพระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงาน
- 3) โครงการแก้ไขปัญหาครู อาจารย์ และยกระดับความสามารถของผู้บริหาร ผู้คุมครอง การศึกษา โครงการนี้จะดำเนินไปตามแผนยุทธศาสตร์การสร้างครูแห่งชาติปี ค.ศ. 2006 – 2010 และ ค.ศ. 2011 – 2015
- 4) โครงการขยายโรงเรียนวิชาชีพ และการฝึกอบรมวิชาชีพไปทุกๆ จังหวัดของประเทศ ซึ่งจะดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนอาชีวศึกษา และฝึกอบรมวิชาชีพให้กับแผนการศึกษาที่กำลังดำเนินการอยู่

2.7.6 วิธีการดำเนิน การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ

เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย ตามทิศทางที่ได้กำหนดไว้ว่าการดำเนินการปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ จะเร่งปฏิบัติ 7 วิธีการในการพัฒนาได้แก่

1) เปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายและเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาคินใหม่

โดยเปลี่ยนแปลงตามทิศทางให้ได้มาตรฐานทันสมัย ให้ทันกับสากล พร้อมกันนั้น โครงสร้างในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศของ แต่ละเขตและท้องถิ่น ปฏิบัติตามหลักการ การเรียนต้องสอดคล้องกับสภาพจริง การศึกษาของ โรงเรียนต้องสอดคล้องกับครอบครัวและสังคม โดยถือเอาคุณสมบัติศึกษาเป็นหลัก โดยจัดหาวัสดุการเรียน การทดลอง รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเข้าในการจัดการและคุมครองการศึกษา

1.1) การศึกษาสายสามัญ

1.1.1) ยกคุณภาพการศึกษาครบวงจร มีโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม เพื่อให้รับประกันความรู้สายสามัญให้ได้มาตรฐาน พร้อมทั้งสร้างเงื่อนไขเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของ นักเรียน ในการคิดค้น ปฏิบัติจริง ถือเอาความรู้วิชาการธรรมชาติและวิทยาศาสตร์สังคมเป็นสำคัญ

1.1.2) สร้างเงื่อนไขให้ประชาชนทุกคนเฝ้าได้เรียนหนังสือ มีระดับความรู้ ภาษากลางได้ดีขึ้น

1.1.3) จัดหาวัสดุการเรียน การทดลอง รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเกี่ยวกับเทคโนโลยี (IT) และภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในชั้นประถมและมัธยม

1.1.4) จัดทำตำราใหม่ให้กับนักเรียนชั้นประถมภายในปี ค.ศ. 2007 ให้ครบชุด และชั้นมัธยมตอนต้นในปี ค.ศ. 2008 ให้เขตชนบท ถึงปี ค.ศ. 2009 – 2010 ริเริ่มขยายหลักสูตรสามัญศึกษาให้เป็น 12 ปี

1.1.5) ค้นคว้า เปลี่ยนแปลงการสอบเลื่อนชั้นและการสำเร็จการศึกษาแต่ละชั้น

1.2) การศึกษาวิชาชีพ การศึกษาชั้นสูง ปริญญาตรี และหลังปริญญาตรี

1.2.1) สร้างและใช้รหัสหลักสูตร เนื้อหาให้เชื่อมโยงกัน ยกกระดบสัมพันธภาพในการเรียนให้เข้ากับการปฏิบัติในสังคม

1.2.2) ริเริ่มปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายให้ได้มาตรฐาน คัดเลือกเอาความรู้ที่ทันสมัยมาสอน เช่น ด้านวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ เทคนิควิทยาศาสตร์ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

1.2.3) สร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยสุพานุมง มหาวิทยาลัยจำปาสัก และบรรดามหาวิทยาลัยอื่นๆ ให้กลายเป็นศูนย์กลางแห่งการค้นคว้า และใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี (โดยมีการริเริ่มเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมาย เนื้อหาหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนการสอนคืนใหม่) โดยเฉพาะเร่งใส่งานค้นคว้าระดับมหาวิทยาลัยแห่งชาติเป็นจุดศูนย์กลาง

1.2.4) ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง และหลักสูตรเชื่อมต่อ คืนใหม่ และดำเนินการศึกษาทางไกลอย่างต่อเนื่อง ถึงปี ค.ศ. 2011 สร้างหลักสูตรการศึกษาทางไกลระดับสูง มหาวิทยาลัยและหลังมหาวิทยาลัยให้สำเร็จ

1.2.5) ผลักดันให้แต่ละมหาวิทยาลัยมีหอสมุดที่ดีขึ้น กลายเป็น e – library

1.2.6) เสาะหาวัสดุ อุปกรณ์ให้ครบชุดในแต่ละคณะ และแต่ละมหาวิทยาลัย

2) พัฒนาครูอาจารย์ และเปลี่ยนแปลงวิธีสอนคืนใหม่

2.1) ต้องสรรหาอัตราส่วนของอาจารย์ให้มีจำนวนเพียงพอและได้มาตรฐาน

2.2) ปรับปรุงวิธีสอนคืนใหม่

2.3) ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงโครงการก่อสร้างและบำรุงครูอาจารย์คืนใหม่

2.4) ยกกระดบวิชาการโดยถือเอาการฝึกฝนตนเองเป็นหลัก

3) ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการคุ้มครองการศึกษาคืนใหม่

การเปลี่ยนแปลงการคุ้มครองการศึกษาคืนใหม่ให้มีประสิทธิภาพในแต่ละท้องถิ่นอย่างชัดเจน

4) พัฒนาโครงสร้างการศึกษาแห่งชาติและพัฒนาระบบโรงเรียน ห้องเรียนและพื้นฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.1) ปรับปรุงโครงสร้างการศึกษาแห่งชาติโดยหลายรูปแบบให้ได้มาตรฐานและดีขึ้นที่ละก้าว เพื่อให้เชื่อมโยงต่อกันระหว่างการศึกษาสายสามัญ การศึกษาวิชาชีพ การศึกษาชั้นสูง มหาวิทยาลัยและหลังปริญญาตรี

4.2) พัฒนาเครือข่ายโรงเรียน ห้องเรียนพื้นฐานการศึกษาให้เหมาะสมกับโครงสร้างระดับ แขนงการ เขต แขวงอย่างต่อเนื่อง ผสมผสานการศึกษาในโรงเรียนกับสังคม การสร้างนักวิชาการ การค้นคว้าวิทยาศาสตร์ และการนำไปใช้

4.3) ค้นคว้า สร้างและพัฒนาโดยใช้ภูมิสิทธิ์แก่บรรดาวิทยาลัย โรงเรียนเทคนิควิชาชีพ

4.4) ให้ภูมิสิทธิ์แก่การพัฒนาการศึกษาในเขตชนบท

5) เพิ่มงบประมาณให้แก่แขนงการศึกษา

เพิ่มงบประมาณให้แก่แขนงการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญ โดยมีการระดมแหล่งทุนในสังคม ปรับปรุงกลไกคุ้มครองการเงินทุกระดับ ตั้งแต่ชั้นโรงเรียน ห้องการศึกษาอำเภอ (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระดับอำเภอ) ระดับจังหวัด เพิ่มงบประมาณในการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน โดยเฉพาะเครื่องทดลองที่จำเป็นให้แก่ชั้นมัธยมต้นแบบของแต่ละจังหวัด

6) ส่งเสริมการศึกษาให้เป็นของปวงชน

ปลุกระดมส่งเสริมสร้างเงื่อนไขให้สังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาและได้เรียนรู้

7) เพิ่มความมีระดับสากล

สร้างเครือข่ายการศึกษากับต่างประเทศ องค์การสากล และแสวงหาแหล่งทุนเพื่อพัฒนาระบบการศึกษา

2.8 การพัฒนาความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เป็นองค์การชำนาญพิเศษขององค์การหนึ่งของสหประชาชาติ ที่มีเป้าหมายในการเสริมสร้างและรักษาสันติภาพด้วยความร่วมมือทางการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม โดยธรรมนูญขององค์การยูเนสโกเริ่มต้นด้วยข้อความที่ว่า “สงครามเริ่มขึ้นในจิตใจมนุษย์ การปกป้องสันติภาพย่อมจักต้องสร้างขึ้นในจิตใจมนุษย์ด้วย” (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

2.8.1 แนวคิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

Hinrichs (2003) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของนักศึกษานานาชาติ ในขั้นแรกที่ทำกรโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยพบว่า มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ (International understanding) ไว้ เช่น Gillion (1999) Taylor

(1998) Jacoby (1992) Mollerup (1996) Drake (1999) Jacobus – Pretix (1996) Kim (1991) และ Merryfield (1997) เมื่อนำมาวิเคราะห์พบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และ เหตุผลเชิงจริยธรรมที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ 2) การยอมรับว่า โลกมีทรัพยากรธรรมชาติอย่างจำกัด 3) การยอมรับและชื่นชมว่าโลกนี้มีหลากหลายเชื้อชาติและพหุวัฒนธรรม 4) การยอมรับว่าโลกต้องพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น 5) การเข้าใจความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมในประเทศต่างๆ ทั่วโลก 6) การยอมรับ ชื่นชมความหลากหลายและแบ่งปันค่านิยมและความเชื่อของมนุษยชาติ 7) ค้นหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลของประเด็นเร่งด่วนระดับโลก 8) พัฒนาทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เริ่มต้นด้วยการศึกษาภาษาต่างประเทศ 9) ฝึกฝนทักษะและทำความเข้าใจข้อจำกัดของเทคโนโลยียุคโลกาภิวัตน์ เช่น คอมพิวเตอร์ ดิจิตอล ดาวเทียมสื่อสาร ไฟเบอร์ออปติกส์ และ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น 10) พัฒนาทักษะการทำงานในวัฒนธรรมที่หลากหลาย 11) รักสันติ 12) ผลประโยชน์ของนานาชาติ หรือของโลกอยู่เหนือกว่าผลประโยชน์ของชาติ 13) มีสมดุลระหว่างโลกาภิวัตน์กับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม 14) พัฒนาความรับผิดชอบของบุคคล 15) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก 16) การเข้าใจภูมิศาสตร์ นโยบายและประวัติศาสตร์ต่างประเทศ 17) การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเกี่ยวกับนโยบาย วัฒนธรรม เทคโนโลยี การเงิน ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อม 18) เคารพในประชาธิปไตย 19) เคารพในสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ 20) การเข้าใจประวัติศาสตร์ ประเด็นร่วมสมัย และ ประเด็นระดับโลก 21) การเข้าใจการพึ่งพากันทางเศรษฐกิจในระดับนานาชาติ และ 22) การสามารถมองข้ามวัฒนธรรมและสภาพในท้องถิ่นตนเองเมื่อใช้มุมมองหรือต้องรับผิดชอบต่อประชากรหรือเหตุการณ์ในโลก ต่อมา Hinrichs (2003) ได้ทำการสำรวจกับนักศึกษานานาชาติ และทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศมีองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ 1) ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม 2) การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างประเทศ 3) การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และสัมพันธ์ภาพระหว่างประเทศ 4) ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก 5) การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ 6) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก และ 7) การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์

2.8.2 โครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ

ใน พ.ศ. 2492 ยูเนสโก ได้เสนอโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติขึ้น จุดประสงค์ของโครงการคือการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับปัญหาของโลกและประเทศต่างๆ ให้แก่เด็กและเยาวชน กระตุ้นการเรียนรู้เกี่ยวกับชาติต่างๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีและสันติภาพระหว่างชาติ โดยมีโรงเรียนและสถานศึกษาต่างๆ เป็นพื้นที่เป้าหมายในการดำเนินโครงการ ในปีแรกมีโรงเรียนที่

สมัครเป็นสมาชิกจำนวน 30 แห่งใน 15 ประเทศต่อมาได้ขยายจำนวนมากขึ้น จนถึงปัจจุบันมีสถานศึกษาหลายระดับเป็นสมาชิก โครงการนี้จำนวนเกือบ 6,000 สถาบัน กว่า 160 ประเทศ โรงเรียนที่เป็นสมาชิกโครงการในแต่ละรัฐสมาชิกของยูเนสโกจัดทำโครงการพิเศษและจัดกิจกรรมขึ้นทดลงเรียนเกี่ยวกับปัญหาของโลกที่ ในประเด็นที่สหประชาชาติเสนอแนะให้พิจารณา เช่น เรื่องสิทธิมนุษยชน สันติภาพและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ประเทศไทยได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติหรือเรียกโดยย่อว่าโครงการ UNESCO Associated Schools Project (ASP) ในปี พ.ศ. 2501 โดยมีวิทยาลัยครู 2 แห่งแรกที่เข้าร่วมโครงการคือ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี และในปี พ.ศ. 2506 โครงการจึงได้ขยายไปสู่โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัด ปัจจุบันมีสถานศึกษาต่างๆ กว่า 100 แห่งเป็นสมาชิกของโครงการประกอบด้วย โรงเรียนมัธยม โรงเรียนประถม สถาบันราชภัฏ วิทยาลัยอาชีวศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันการศึกษาเอกชน ต่อมาเมื่อสถานการณ์ของโลกเปลี่ยนแปลงไป จึงได้ปรับปรุงให้มีการจัดการศึกษาและกิจกรรมในหัวข้อต่างๆ ดังนี้ เช่น 1) บทบาทขององค์การสหประชาชาติตลอดจนองค์การชำนาญพิเศษต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาของโลก 2) สิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย ชันติธรรม 3) วัฒนธรรมของนานาชาติ และ 4) สิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้หาทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่โลกกำลังประสบโดยไม่ใช้ความรุนแรง แต่ด้วยความเข้าใจด้วยวิถีแห่งปัญญาโดยอาศัยการสื่อสารและวิทยาศาสตร์ตลอดจนเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อนำไปสู่สันติวัฒนธรรม (Culture of peace) เป็นจุดหมายปลายทาง

ปัจจุบันโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติของยูเนสโก เป็นแผนกหนึ่งภายใต้งานสาขาการศึกษาซึ่งเป็นงานหลักขององค์การ โดยมีเครือข่ายการทำงานเชื่อมโยงกับสาขาอื่นๆ ด้วย เช่น สาขาวัฒนธรรม (งานมรดกโลก) สาขาสังคมศาสตร์ (งานสิทธิมนุษยชน) เป็นต้น สำหรับประเทศไทยงานโครงการ ASP อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกองการสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งทำหน้าที่เป็นสำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ โดยประสานการทำงานฝรั่งเศส และสำนักงานยูเนสโกประจำภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก กรุงเทพฯ ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ตามแนวคิดให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และเป็นการเรียนรู้เพื่อให้นำไปปฏิบัติได้จริงกับสำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส

การทำงานของโครงการ ASP ในประเทศไทย นอกจากการประสานกับยูเนสโกและเครือข่าย ASP ประเทศต่างๆ แล้ว ยังได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากศูนย์ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (Centre for International Understanding) ซึ่งจัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2513 ตามข้อเสนอแนะของการสัมมนาผู้ที่รับผิดชอบโครงการ ASP โดยมีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของโครงการ ASP ให้

แพร่หลายไปอย่างกว้างขวางในหมู่นักศึกษาและประชาชน การทำงานของศูนย์ความเข้าใจอันดีระหว่างชาติจึงเป็นลักษณะขององค์กรเอกชน และทำหน้าที่เช่นเดียวกับชุมนุมยูเนสโก (UNESCO Clubs) ในประเทศต่างๆ ในฐานะสมาชิกของสหพันธ์ชุมนุมยูเนสโกแห่งเอเชีย (Asian Federation of UNESCO Clubs, Centres and Associations: AFUCA) และสมาพันธ์ชุมนุมยูเนสโกแห่งโลก (World Federation of UNESCO Clubs, Centres and Associations: WFUCA)

2.9 กระบวนการเรียนรู้ในการวางแผน

Chambers (1993) ได้เสนอแนวคิดในการจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาพื้นที่ชนบทว่า จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ “กระบวนการเรียนรู้ (Learning process)” โดยโครงการจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และไม่ยึดติดกับเป้าหมายและกระบวนการที่กำหนดไว้ก่อนหน้า ไม่เหมือนกับการจัดทำโครงการที่ต้องดำเนินการตามแบบแผนที่กำหนดไว้ใน “แผนผังโครงการ” หรือ “พิมพ์เขียว (Blueprint)” มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการจัดทำโครงการด้วยกระบวนการเรียนรู้ (Learning process) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ขึ้นอยู่กับ 1) การทำความเข้าใจระหว่างกลุ่มผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม และ 2) ประสบการณ์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ กระบวนการเรียนรู้ (Learning process) สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางขึ้นอยู่กับโครงการ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่มีคุณค่า และระบบของการสื่อสาร ความแตกต่างของการจัดทำโครงการโดยใช้ “แผนผังโครงการ” และ “กระบวนการเรียนรู้” มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 2.1

ตาราง 2.1 การจัดทำโครงการโดยใช้ “แผนผังหรือพิมพ์เขียว” และ “กระบวนการเรียนรู้”

ประเด็น	แผนผังหรือพิมพ์เขียว	กระบวนการเรียนรู้
1. การวางแผนความร่วมมือ		
ความคิดเริ่มต้น	จากส่วนกลาง	มาจากประชาชนระดับรากหญ้า
ขั้นเริ่มต้น	การเก็บข้อมูลและวางแผน	ความตระหนักและการปฏิบัติ
การออกแบบ	จากความเชี่ยวชาญ	ประชาชนมีส่วนร่วม
องค์กรสนับสนุน	จากบนลงล่าง	จากล่างขึ้นบน และการขยายในแนวนอน
ทรัพยากรหลัก	ทุนและเทคนิคจากส่วนกลาง	สินทรัพย์และคนในท้องถิ่น
การพัฒนาบุคลากร	การสอนในห้องเรียน	การเรียนรู้ภาคสนามโดยการปฏิบัติ (Field – based learning through action)

ประเด็น	แผนผังหรือพิมพ์เขียว	กระบวนการเรียนรู้
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ		
การนำแผนสู่การปฏิบัติ	รวดเร็ว และแผ่ขยาย	เฉพาะพื้นที่ๆ ค่อยเป็นค่อยไปตาม จังหวะก้าวของคนในท้องถิ่น
จุดเน้นในการบริหาร	การใช้จ่ายงบประมาณ ดำเนินการ ทันเวลาตามที่กำหนด	ผลการปฏิบัติงานและการปรับปรุงที่ ยั่งยืน
เนื้อหาของการปฏิบัติการ	มีมาตรฐาน	หลากหลาย
การสื่อสาร	แนวตั้ง มีการสั่งการจากบนลงล่าง และรายงานจากล่างขึ้นบน	ด้วยการเรียนรู้ร่วมและการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในแนวนอน
ภาวะการนำ	โดยตำแหน่ง มีการเปลี่ยนแปลง	โดยบุคคลและยั่งยืน
3. การประเมินผล		
การประเมินผล	การประเมินจากบุคคลภายนอก ไม่ต่อเนื่อง	การประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง
ความคลาดเคลื่อน	ขจัดออก	ยอมรับด้วยความเข้าใจและลงมือ แก้ไข
ผล	ขึ้นอยู่กับความสำเร็จ	ประชาชนได้รับการเสริมสร้างพลัง อำนาจ
ภาคีสมาชิก	วิชาชีพที่มีอยู่เดิม	วิชาชีพใหม่ที่เป็นปึกแผ่น

ที่มา: Chambers (1993)

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์ความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศคือ พม่า เวียดนาม ลาว และกัมพูชา โดยศึกษาวิเคราะห์และประเมินความสำเร็จของนโยบายและกลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านทั้ง 4 ประเทศ และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมบนพื้นฐานของข้อมูลจากการสังเคราะห์นโยบายการต่างประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นโยบายด้านการศึกษาของไทยและประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของนักศึกษาจากประเทศเพื่อนบ้านที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนากลยุทธ์ความร่วมมือด้านการศึกษาสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา และความต้องการของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า ประเทศไทยมีจุดแข็ง คือ 1) ไทยยกระดับเป็นผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีจากประเทศที่ 3 ในบางสาขา 2) ไทยเป็นแหล่งวิชาการที่อยู่ใกล้ ทำให้สะดวกในการเดินทาง 3) ไทยมีหลักสูตรการศึกษามากมาย หลากหลาย

และได้มาตรฐานสากล 4) ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น แม้แต่ระหว่างภูมิภาค เช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น 5) ไทยมีหลักสูตรการศึกษาและความเชี่ยวชาญในหลักสูตรเฉพาะด้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์ เช่น วนศาสตร์ สาธารณสุข เป็นต้น 6) ไทยมีความเชี่ยวชาญในบางสาขาสูง เช่น การท่องเที่ยว เป็นต้น 7) ไทยมีสถานศึกษาที่มีที่ตั้งติดกับชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านหลายแห่ง และ 8) ไทยมีทุนการศึกษาและทุนฝึกอบรมทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี จุดอ่อนของประเทศไทยคือ 1) การทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้าน การศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน ยังไม่มีเอกภาพทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนและได้รับผลกระทบเชิงบวกน้อย 2) ประเทศเพื่อนบ้านยังมีความหวาดระแวงต่อความจริงใจของรัฐบาลไทย 3) รัฐบาลประเทศเพื่อนบ้านกลัวการครอบงำทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดผ่านสังคมไทย 4) ประเทศเพื่อนบ้านมองไทยว่าเป็นผู้แสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรและเศรษฐกิจที่อ่อนด้อย และ 5) ประเทศเพื่อนบ้านได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากหลายประเทศ ทำให้มีทางเลือกค่อนข้างมาก โอกาสของประเทศไทยคือ 1) การรวมกันเป็นประชาคมอาเซียนในปี ค.ศ. 2015 มีการเปิดเสรีด้านการศึกษา จึงเป็นโอกาสที่ไทยจะเข้าไปแข่งขันในการให้บริการด้านการศึกษา 2) ระบบการจัดการศึกษาในประเทศเพื่อนบ้านยังอยู่ในระหว่างการพัฒนา 3) ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคให้ความยอมรับในมาตรฐานการศึกษาของไทย 4) ไทยและประเทศเพื่อนบ้านมีสภาพสังคมและวัฒนธรรมใกล้เคียงกัน 5) ไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านทำให้การเดินทางมาศึกษาต่อในไทยสะดวก และ 6) ประเทศเพื่อนบ้านยังคงต้องการความช่วยเหลือจากต่างประเทศอยู่มาก โดยเฉพาะด้านการศึกษา อุปสรรคของประเทศไทยคือ 1) ไทยไม่ใช่ตัวเลือกในลำดับต้นของภูมิภาค 2) ระบบการบริหารจัดการเพื่อให้ความช่วยเหลือยังขาดการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) การให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาของไทยยังกระจุกกระจาย ไม่รวมศูนย์ ไม่ยั่งยืนและขาดความต่อเนื่อง 4) เสถียรภาพของรัฐบาลมีผลให้การดำเนินการตามนโยบายขาดความต่อเนื่อง 5) รัฐบาลและบุคลากรของไทยยังขาดองค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน 6) บุคลากรขาดความสามารถในการติดต่อสื่อสารแบบให้เกียรติกับประเทศเพื่อนบ้าน 7) มาตรฐานการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของไทยมีความแตกต่างค่อนข้างมาก 8) การดำเนินการตาม MOU ในกระทรวงศึกษาไทยยังไม่มี การดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และ 9) การให้ความช่วยเหลือของไทยยังเน้นที่การให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมระยะสั้น

ภายใต้สถานการณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่ยังคงต้องการกลไก มาเสริมสร้างให้เกิดความร่วมมือกันอย่างยั่งยืน แม้จะได้รับผลกระทบจากความผันผวนจากความสัมพันธ์ทางการเมือง หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ยุทธศาสตร์ที่ควรจะเป็นในอนาคตเพื่อหาทางออกให้กับสถานการณ์ดังกล่าว โดยใช้การศึกษาเป็น

กลไกขับเคลื่อนไปสู่ความสัมพันธ์อันยั่งยืนระหว่างไทยกับเพื่อนบ้านในระยะยาว คือ “ยุทธศาสตร์การส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน” ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเชิงยุทธศาสตร์สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ 1) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และ 2) ใช้ความร่วมมือด้านการศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนไปสู่ความสัมพันธ์อันยั่งยืนระหว่างไทยกับเพื่อนบ้าน

ผลการศึกษาพบว่า ประเทศเพื่อนบ้านต้องการความจริงใจและทัศนคติเชิงบวกของไทย และนโยบายต่างประเทศของไทยต่อประเทศเพื่อนบ้านทั้งสี่ประเทศ มีความลึกลับและแตกต่างกันตามวาระของรัฐบาล การเปลี่ยนรัฐบาลแต่ละชุดส่งผลให้ความร่วมมือด้านการศึกษาขาดความต่อเนื่อง ดังนั้น กลยุทธ์ที่เสริมสร้างให้ความร่วมมือด้านการศึกษาเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อน อันจะนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์อย่างยั่งยืนในระยะยาว เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้านบวกต่อประเทศไทย มี 2 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ที่ 1: ยกกระดับนโยบายความร่วมมือด้านการศึกษาให้เป็นนโยบายระดับชาติ เพื่อใช้เป็นกลไกในสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และ กลยุทธ์ที่ 2: ขยายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับชั้นพื้นฐาน อุดมศึกษา รวมถึงการอาชีวศึกษา ให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของแต่ละประเทศ

นอกจากนี้ยังพบว่า ประเทศไทยยังมีจุดอ่อนด้านความเป็นเอกภาพในการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านด้านการศึกษา ทำให้ขาดพลังในการขับเคลื่อนและได้รับผลกระทบเชิงบวกน้อย ตลอดจนทำให้สิ้นเปลืองทรัพยากรบุคคลและงบประมาณ ดังนั้น จึงต้องมีกลยุทธ์เพิ่มอีก 2 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ที่ 3: สร้างเอกภาพในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้านไปในทิศทางเดียวกัน และ กลยุทธ์ที่ 4: ส่งเสริมความเข้าใจอันดี ความไว้วางใจ และความเชื่อมั่นระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการศึกษาวិเคราะห์และสังเคราะห์เชิงประเมินเกี่ยวกับความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ประกอบด้วยการวิจัย 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ระยะที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว และ ระยะที่ 3 การวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในแต่ละระยะมีขั้นตอนการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

การวิจัยในระยะแรกนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยเชิงสำรวจเป็นหลักเพื่อประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอนคือ

3.1.1 การประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

1) การค้นหาโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

1.1) การค้นหาข้อมูลขั้นต้น

คณะนักวิจัยดำเนินการสืบค้นจากเอกสาร งานวิจัย ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และใช้เทคนิคการสืบค้นแบบลูกโซ่ (Snowball technique) เพื่อค้นหาหน่วยงานที่ดำเนินโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว สำหรับการสืบค้นข้อมูลเชิงลึกในขั้นต่อไป

1.2) การค้นหาข้อมูลเชิงลึก

คณะนักวิจัยนำข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานและโครงการมาวิเคราะห์ข้อมูลโครงการที่อยู่ในขอบเขตของการวิจัย และประสานความร่วมมือเพื่อขอข้อมูลโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ตามแบบ EC 1/2 และ EC 2/2 กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยกระทรวงของประเทศไทย 4 กระทรวง และสถาบันอุดมศึกษาไทย 26 แห่ง และได้รับข้อมูลจากหน่วยงานระดับกระทรวง 4 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษา 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ดังแสดงในตาราง 3.1

ตาราง 3.1 หน่วยงานระดับกระทรวงและสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งหนังสือขอข้อมูลโครงการความร่วมมือทางการศึกษาและที่ได้รับข้อมูล

แหล่งข้อมูล	ส่งหนังสือขอข้อมูล	ได้รับข้อมูล	ร้อยละการได้รับข้อมูล
หน่วยงานระดับกระทรวง	4	4	100.00
สถาบันอุดมศึกษา	26	6	23.08
รวม	30	10	33.33

2) การวิเคราะห์เพื่อประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการ

การวิเคราะห์เพื่อประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการมีการดำเนินการ 3 ส่วนคือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารของโครงการ 2) การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ และ 3) การใช้แบบสอบถามกับผู้ประสานงานของโครงการ ดังนี้

2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารของโครงการ

โดยการวิเคราะห์เอกสารที่รวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ สถาบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา (สปป.ลาว) จากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ของโครงการ แบ่งออกเป็น 8 ด้าน คือ 1) ระยะเวลาโครงการ 2) หน่วยงานร่วมมือ 3) รูปแบบความร่วมมือ 4) ระดับความร่วมมือ 5) วัตถุประสงค์ 6) เป้าหมาย 7) ผลการดำเนินงาน และ 8) ปัญหาในการดำเนินงาน

2.2) การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ

การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อประมวลข้อมูลของโครงการแบ่งกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการออกเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายราชอาณาจักรไทย และ สปป.ลาว ได้แก่ ผู้ประสานงานหลักในโครงการที่มีความยินดีให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ประสานงานหลักฝ่ายไทย จำนวน 6 คน ผู้ประสานงานและผู้รับประโยชน์ใน สปป.ลาว ที่แขวงเวียงจันทน์และสาละวัน จำนวน 25 คน ดังรายละเอียดในตาราง 3.2

ตาราง 3.2 ผู้ประสานงานของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว
ที่ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

หน่วยงาน	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์	ราชอาณาจักรไทย	สปป.ลาว
1. กระทรวงศึกษาธิการ		2	4
2. กระทรวงการต่างประเทศ		2	
3. กระทรวงกลาโหมและป่าไม้			4
4. คณะกรรมการปกครองแขวงสาละวัน			4
5. มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว			5
6. วิทยาลัยการศึกษาระดับสูงและป่าไม้			4
7. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี		2	4
รวม		6	25

2.3) การใช้แบบสอบถามกับผู้ประสานงานของโครงการ

แบบสอบถามเพื่อการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการ (แบบ EC1) ประกอบด้วย 8 ด้าน คือ 1) ระยะเวลาโครงการ 2) หน่วยงานร่วมมือ 3) รูปแบบความร่วมมือ 4) ระดับความร่วมมือ 5) วัตถุประสงค์ 6) เป้าหมาย 7) ผลการดำเนินงาน และ 8) ปัญหาในการดำเนินงาน สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ประสานงานของโครงการที่มีความยินดีให้ข้อมูลทั้ง 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายราชอาณาจักรไทย และ สปป.ลาว รวมจำนวน 21 คน ได้แก่ ผู้ประสานงานฝ่ายไทย 8 คน และฝ่าย สปป.ลาว 13 คน ดังรายละเอียดแสดงในตาราง ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 3.3

ตาราง 3.3 ผู้ประสานงานโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว
ที่ตอบแบบสอบถาม

โครงการ	ผู้ประสานงาน	ประชากร*		กลุ่มตัวอย่าง	
		ฝ่ายไทย	ฝ่ายลาว	ฝ่ายไทย	ฝ่ายลาว
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์ฯ		10	6	0	1
2. โครงการภายใต้ ACMECS		6	4	2	7
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษา		6	4	3	1
4. โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์		5	4	2	0
5. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจฯ		6	4	1	4
รวม		33	22	8	13
			55		21

หมายเหตุ: * ตัวเลขประมาณการ

3.1.2 การวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การดำเนินการในชั้นตอนนี้ มี 2 ขั้นตอนย่อยคือ

1) การวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

โดยการวิเคราะห์เอกสารที่รวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ในข้อ 3.1.1) ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการกับแผนการพัฒนาคณะของ สปป.ลาว 4) วิธีการในการพัฒนาคน 5) ผลผลิต และ 6) ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

2) การใช้แบบสอบถามกับผู้ประสานงานของโครงการ

แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการ (แบบ EC2) ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้ประสานงานของโครงการ (ตาราง 3.3)

3.2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การวิจัยในขณะนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มีขั้นตอนการวิจัย 2 ขั้นตอนหลักคือ

3.2.1 การศึกษาผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยและสปป.ลาว

การศึกษาผลลัพธ์ของโครงการด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนย่อย คือ

1) การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล

คณะผู้วิจัยได้เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล (แบบ EC 3) เพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้รับประโยชน์จากโครงการ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ในการวางแผนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ (แบบ EC 4) สำหรับผู้ประสานงานโครงการและผู้รับประโยชน์จากโครงการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลโครงการ เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบและเติมคำ แบ่งออกเป็น 2 ชุด สำหรับผู้ประสานงานโครงการและผู้รับประโยชน์จากโครงการ ประกอบด้วย สถานภาพปัจจุบัน สังกัด การมีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ และข้อมูลโครงการ

ตอนที่ 2 คือ แบบประเมินความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว สำหรับผู้ประสานงานโครงการและผู้รับประโยชน์จากโครงการ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ตามแนวคิดของ Hinrichs (2003) มี 7 ด้าน คือ 1) ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม มีจำนวน 4 ข้อ 2) การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างประเทศ มีจำนวน 2 ข้อ 3) การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และสัมพันธภาพระหว่างประเทศ มีจำนวน 2 ข้อ 4) ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก มีจำนวน 3 ข้อ 5) การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ มีจำนวน 2 ข้อ 6) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก มีจำนวน 2 ข้อ และ 7) การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ มีจำนวน 2 ข้อ รวมจำนวน 17 ข้อ เป็นข้อความให้เลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความหมายและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ดังนี้

คะแนน 1.00-2.33 หมายถึง มีความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรในระดับต่ำ

คะแนน 2.34-3.66 หมายถึง มีความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรในระดับปานกลาง

คะแนน 3.67-5.00 หมายถึง มีความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรในระดับสูง

ตอนที่ 3 คือ แบบประเมินโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว สำหรับผู้ประสานงานโครงการและผู้รับประโยชน์จากโครงการ สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ในการวางแผนของ Chambers (1993) มี 3 ด้านคือ 1) ด้านการวางแผนความร่วมมือ จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ จำนวน 5 ข้อ และ 3) ด้านการประเมิน จำนวน 4 ข้อ รวมจำนวน 15 ข้อ เป็นข้อความให้เลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีความหมายและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับปานกลาง

คะแนน 2	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	ข้อความตรงกับความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ดังนี้

คะแนน 1.00-2.33 หมายถึง มีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตในระดับต่ำ

คะแนน 2.34-3.66 หมายถึง มีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตในระดับปานกลาง

คะแนน 3.67-5.00 หมายถึง มีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตในระดับสูง

2) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและแปลภาษา

เครื่องมือที่สร้างขึ้น (EC1 – 5) ได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา การวัดและการประเมินผล จำนวน 3 คน (ภาคผนวก) จากนั้นจึงแปลเครื่องมือเป็นภาษาลาว และตรวจสอบความถูกต้องของการแปลทั้งในด้านของความหมายและการใช้ภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญภาษาลาว (ภาคผนวก) และนำไปทดลองใช้เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาคระหว่าง 0.95-0.98 ดังแสดงในตาราง 3.4

ตาราง 3.4 คุณภาพด้านความเที่ยงของเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือ	ความเที่ยงของเครื่องมือ
ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ	0.95
โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษา	0.96
ความหวังของความร่วมมือทางการศึกษา	0.98

3) การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการในระหว่างเดือนสิงหาคม 2554 – เดือนมกราคม 2555 ทั้งในราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว โดยประสานความร่วมมือไปยังผู้ที่มีกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา และมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว คณะกรรมการปกครองแขวงสาละวัน และวิทยาลัยกิจกรรมและป่าไม้ เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ในการประสานความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการความร่วมมือในราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ด้วยวิธีการดังนี้

3.1) การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจากราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ครั้งที่ 1 ดำเนินการ ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว กรุงเวียงจันทน์ ในวันที่ 20 กันยายน 2554 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 23 คน ประกอบด้วย ผู้ประสานงานของราชอาณาจักรไทย 5 คน ผู้ประสานงานและผู้รับประโยชน์ของ สปป.ลาว 18 คน ดังแสดงในตาราง 3.5

ตาราง 3.5 จำนวนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวที่เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม

หน่วยงาน	ฝ่ายไทย	ฝ่ายลาว
1. กระทรวงศึกษาธิการฯ		1
2. มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว		
2.1 ฝ่ายแผนและความร่วมมือระหว่างประเทศ		2
2.2 คณะศึกษาศาสตร์		3
2.3 คณะเกษตรศาสตร์		3
2.4 ศูนย์ค้นคว้าและวิจัย		1
2.5 แผนกสถิติและวิจัย		1
2.6 แผนกวิทยาศาสตร์		1
2.7 โรงเรียนสาธิต		2
3. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	5	
4. วิทยาลัยเทคนิคดงคำซ้าง		2
5. โรงเรียนสาธิต		2
รวม	5	18

3.2) การเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ในขั้นตอนนี้ ประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะผู้ประสานงานโครงการและผู้รับประโยชน์จากโครงการทั้ง 5 โครงการ ที่อยู่ในราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว และมีความยินดีให้ข้อมูล ดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงพฤศจิกายน 2554

ผู้ประสานงานของโครงการที่สามารถติดต่อได้และมีความยินดีให้ข้อมูล มีจำนวน 21 คน ประกอบด้วยฝ่ายราชอาณาจักรไทย 8 คน และฝ่ายสปป.ลาว 13 คน จำนวน ดังแสดงในตาราง 3.3

ผู้รับประโยชน์จากโครงการฯ ฝ่าย สปป.ลาว ที่สามารถติดต่อได้และมีความยินดีให้ข้อมูล มีจำนวน 124 คน (ตาราง 3.6)

ตาราง 3.6 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้รับประโยชน์จากโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

โครงการ	ผู้รับประโยชน์	ประชากร*	กลุ่มตัวอย่าง
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์ฯ		100	5
1.1 โครงการโรงเรียนโรงเรียนวัดมณเฑียรมนชนเผ่าเด็กกำพร้าฯ			0
1.2 โครงการพัฒนาฯ มหาวิทยาลัยจำปาสัก			5
2. โครงการภายใต้ ACMECS		100	87
2.1 โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา			
1) โรงเรียนเทคนิค-วิชาชีพ แขวงสะหวันนะเขต			29
2) โรงเรียนเทคนิคคงคำซ้าง			10
3) โรงเรียนเทคนิคหลวงพระบาง			22
2.2 โครงการศึกษาภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS			11
2.3 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติฯ			6
2.4 โครงการยกระดับพนักงานฯ			9
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาฯ		100	5
4. โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ฯ		100	0
5. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจฯ		50	27
รวม		450	124

หมายเหตุ: * ตัวเลขประมาณการ

3.3) การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) ร่วมกับการประชุมปฏิบัติการอนาคต (Futures workshop) ดำเนินการ ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในวันที่ 11 พฤษภาคม 2555 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้ประสานงานของราชอาณาจักรไทย 4 คน ผู้ประสานงานของ สปป.ลาว 2 คน ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 3.7

ตาราง 3.7 จำนวนผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวที่เข้าประชุมสนทนากลุ่มร่วมกับการประชุมปฏิบัติการอนาคต

หน่วยงาน	ฝ่ายไทย	ฝ่ายลาว
1. กระทรวงศึกษาธิการฯ	2	1
2. กระทรวงการต่างประเทศ (สพร.)	1	
3. มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว		
ฝ่ายแผนและความร่วมมือระหว่างประเทศ		1
รวม	3	2

3.2.2 การวิเคราะห์ผลลัพธ์ของโครงการความร่วมมือด้านการศึกษาทั้งในราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว แบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

1) ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน

ในส่วนของผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน จะดำเนินการวิเคราะห์ 2 ขั้นตอนคือ 1) ผลผลิตการพัฒนาคนของ สปป.ลาว ในด้านจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการฝึกอบรมจำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา และ 2) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านความก้าวหน้าของคน ความพึงพอใจ สิ่งที่ได้เรียนรู้ และความสำเร็จ

2) ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

ในการวิเคราะห์ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว เป็นการวิเคราะห์ตามแนวคิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของ Hinrichs (2003) ประกอบด้วยความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม 2) การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างประเทศ 3) การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างประเทศ 4) ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก 5) การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ 6) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก และ 7) การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยทำการวิเคราะห์ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 2 ระยะคือ ระยะก่อนเข้าร่วมโครงการและระยะระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของทั้ง 2 ระยะโดยใช้ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ด้วยวิธี Mean Difference Method (MDF) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550)

$$MDF = I - D$$

3.3 การวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดี ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

การวิจัยในระยะนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจร่วมกับการวิจัยอนาคตเพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษา และความเข้าใจอันดี ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอนคือ

3.3.1 การถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์โครงการที่มีความสำเร็จในด้านการพัฒนาคน และความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 และ 3 มาถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์โครงการที่ ผ่านมาใน 3 ด้าน คือ 1) โครงการที่มีความสำเร็จด้านการพัฒนาคน 2) โครงการที่มีความสำเร็จด้าน ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และ 3) โครงการที่มีอุปสรรคในการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดี ระหว่างประเทศ

3.3.2 ศึกษาโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาของ ราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

การดำเนินการศึกษาโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือด้านการศึกษาของ ราชอาณาจักรไทยกับ สปป. ลาว แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่ เป็นไปได้และความหวังของความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต 2) ความร่วมมือด้านการศึกษาตาม ความต้องการในการพัฒนากำลังคนของ สปป.ลาว ในอนาคต และ 3) โอกาสและความหวังเกี่ยวกับ โครงการความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคต พร้อมทั้ง วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการและระยะระหว่าง/หลังเข้าร่วม โครงการ โดยใช้ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) และวิเคราะห์เปรียบเทียบ ระหว่างโครงการความร่วมมือด้านการศึกษาทั้ง 5 โครงการ และ 4) การระบุแรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรใน อนาคต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคต

การศึกษาโอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคต ตามกรอบแนวคิด กระบวนการเรียนรู้ในการวางแผน มีหลักการที่สำคัญ 3 ด้านคือ 1) การวางแผน 2) การนำแผนสู่การ ปฏิบัติ และ 3) การประเมิน มี 2 ระยะคือ ระยะก่อนเข้าร่วมโครงการและระยะระหว่าง/หลังเข้าร่วม โครงการ พร้อมทั้งวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของทั้ง 2

ระยะโดยใช้ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) แบบปรับปรุงจากวิธีดั้งเดิมโดย นางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

$$PNI_{\text{modified}} = (I - D) / D$$

2) ความหวังของความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต

การวิเคราะห์เปรียบเทียบโอกาสและความหวังของความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ระหว่างโครงการความร่วมมือด้านการศึกษา ทั้ง 5 โครงการ

3) ความต้องการในการพัฒนากำลังคนในอนาคตของสปป.ลาว

โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารโครงการ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และจากการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อหาข้อสรุปแบบอุปนัย (Deductive) ของโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือด้านการศึกษาของทั้ง 2 ประเทศ

4) การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในอนาคต

การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้เป็นการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross Impact Analysis) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือทางการศึกษาที่มีความต้องการในอนาคตระยะ 10 ปี กับผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และระบุแรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในอนาคต (วิชุดา กิจธรรม, 2550; วิชุดา กิจธรรม และ พงษ์ศิริ ศิริบรรณพิทักษ์, 2551; Porter, et. al., 1980; Weimer-Jehle, 2010) มีลำดับขั้นดังนี้

4.1) ประชุมปฏิบัติการอนาคต (Futures workshop) เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ร่วมกันวิเคราะห์ความร่วมมือทางการศึกษาที่มีความต้องการในอนาคตระยะ 10 ปี โดยจำแนกความร่วมมือทางการศึกษาออกตามลำดับความต้องการจากมีความต้องการมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด และจำแนกผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป. ลาวที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โดยแบ่งระดับผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรออกเป็น 3 ระดับคือจากระดับมาก มีคะแนนเท่ากับ 1 ถึงมากที่สุดมีคะแนนเท่ากับ 3

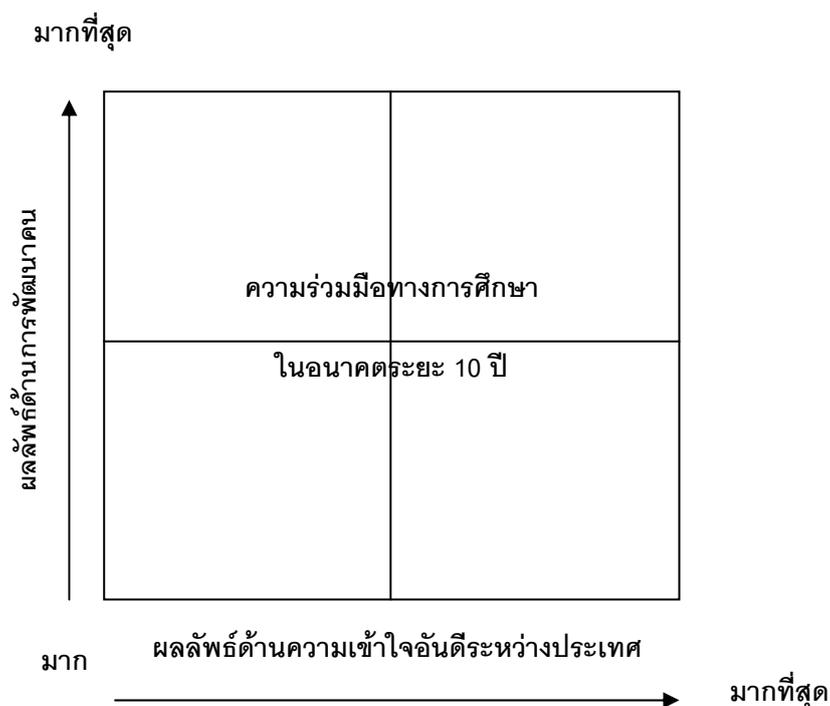
4.2) นำผลการวิเคราะห์ความร่วมมือทางการศึกษาผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป. ลาวที่คาดว่าจะเกิดขึ้นมาทำการวิเคราะห์

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือทางการศึกษากับผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 3.8

ตาราง 3.8 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือทางการศึกษากับผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ความร่วมมือ ตามลำดับความต้องการ	ด้านการพัฒนาคน			ด้านความเข้าใจอันดี		
	มาก	→	มากที่สุด	มาก	→	มากที่สุด
	1	2	3	1	2	3
อันดับที่ 1						
อันดับที่ 2						
อันดับที่ 3						
อันดับที่ 4						
อันดับที่ 5						

4.3) นำผลวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือทางการศึกษากับผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศมาวิเคราะห์ขนาดของแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศจากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ดังแสดงรายละเอียดในภาพ 3.1

ภาพ 3.1 การวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

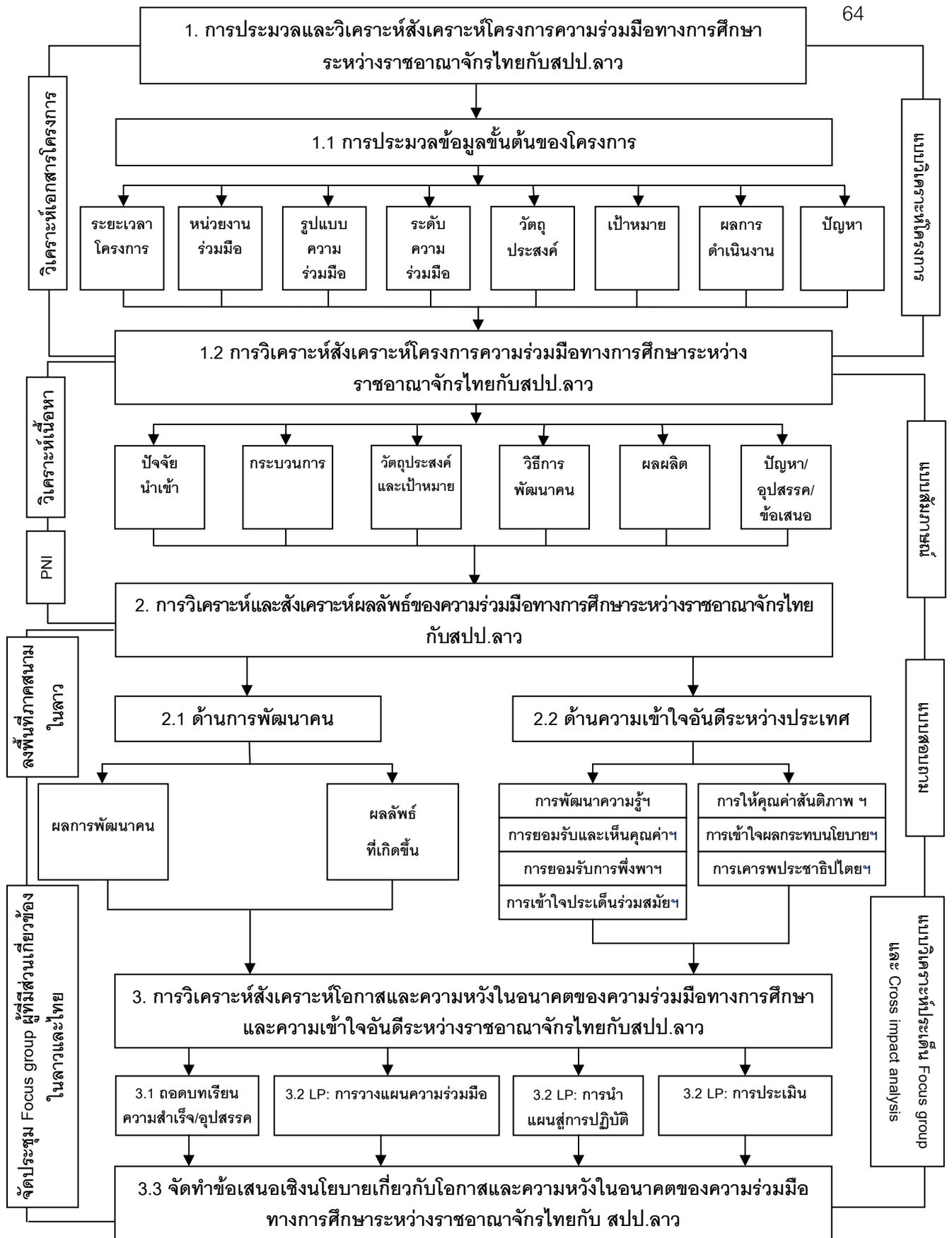
3.3.3 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

1) การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว จากข้อสรุปผลการวิจัย

2) การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ที่จัดทำขึ้น

3) การปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว และจัดทำร่างรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การดำเนินการวิจัยทั้ง 3 ระยะ มีรายละเอียดดังแสดงในภาพ 3.2

ภาพ 3.2 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ประกอบด้วย 1) ผลการประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว 2) ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว และ 3) ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ผลการประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ที่เริ่มดำเนินการโครงการก่อนปี พ.ศ. 2551 และมีระยะเวลาความร่วมมือมากกว่า 3 ปี มี 4 โครงการหลัก (11 โครงการย่อย) ได้แก่ 1) โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2 โครงการย่อย) 2) โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศกลุ่มแม่น้ำอิรวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS) (3 โครงการย่อย) 3) โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง 4) โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 5) โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ดังแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาวที่เริ่มโครงการก่อนปี พ.ศ. 2551 และมีระยะเวลาความร่วมมือมากกว่า 3 ปี

โครงการหลัก	โครงการย่อย
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	1.1 โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ 1.2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศกลุ่มแม่น้ำอิรวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS)	2.1 โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา 2.1.1 โรงเรียนเทคนิค – วิชาซีพีแขวงสะหวันนะเขต 2.1.2 โรงเรียนเทคนิคคงคำซ้าง

โครงการหลัก	โครงการย่อย
	2.1.3 โรงเรียนเทคนิคหลวงพระบาง 2.1.4 โรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ 2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท 2.3 โครงการยกระดับพนักงานฯ
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง	-
4. โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	-
5. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์กับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	-

4.1.1 ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

การนำเสนอผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ดังกล่าว แบ่งออกเป็น 8 ด้านคือ 1) ระยะเวลาโครงการ 2) หน่วยงานร่วมมือ 3) รูปแบบความร่วมมือ 4) ระดับความร่วมมือ 5) วัตถุประสงค์ 6) เป้าหมาย 7) ผลการดำเนินงาน และ 8) ปัญหาในการดำเนินงาน จำแนกเป็นรายโครงการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1.1 โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประกอบด้วย 2 โครงการคือ 1) โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ และ 2) โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก มีรายละเอียดการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการดังต่อไปนี้

4.1.1.1.1 โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์

โรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2519 โดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลลาวกับองค์การการกุศลจากประเทศต่างๆ เพื่อรองรับเด็กกำพร้าสมัยสงครามที่มีก่อนปี พ.ศ. 2518 เด็กขาดที่พึ่ง และเด็กจากครอบครัวยากจน

ทั่วประเทศ แต่ด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณที่จะดำเนินการ ส่งผลให้นักเรียนขาดแคลนที่พัก อาหาร และน้ำ เพื่อการอุปโภคและบริโภค และเป็นโรคขาดสารอาหาร

ภาพ 4.1 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จฯ เยือนโรงเรียนวัดมณธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2537

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2553)

ครั้งเมื่อสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยือน สปป.ลาว ครั้งแรก ระหว่างวันที่ 15 – 22 มีนาคม พ.ศ. 2533 ได้มีผู้มีจิตศรัทธาบริจาคทุนทรัพย์โดย เสด็จพระราชกุศลเป็นเงิน 12 ล้านบาท (อัตราแลกเปลี่ยน ณ เมษายน พ.ศ. 2552 เงิน 1 บาทเท่ากับ ประมาณ 242 กีบ) พระองค์จึงได้โปรดเกล้าฯ ให้นำเงินดังกล่าวไปก่อสร้างเรือนนอนให้แก่โรงเรียน วัดมณธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ สมทบเพิ่มเติมอีก 10 ล้านบาท เพื่อใช้ก่อสร้างเรือนนอน ซึ่งได้พระราชทานชื่อว่า “อาคารสิรินธร” และใช้ ส่งเสริมงานพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร

ภาพ 4.2 ป้ายประกาศพระเกียรติคุณในสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี ณ โรงเรียนวัดพัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ณ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2537
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2553)

ภาพ 4.3 บรรยากาศในบริเวณโรงเรียนวัดพัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์
ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (2553)

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา โรงเรียนได้เข้าร่วมโครงการพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงให้จัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมกิจกรรมของโรงเรียนขึ้น เพื่อดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ได้แก่ 1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำประปา การสร้างอาคารเรียนนอน อาคารเรียน 2) กิจกรรมด้านโภชนาการและสุขอนามัย 3) กิจกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพ และ 4) กิจกรรมด้านการเผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร โดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยและลาว ได้ร่วมกันทุ่มเทกำลังกายและสติปัญญาเป็นอย่างดี มีการจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพนักเรียน แก้ปัญหาโรคติดต่อจาก กลิ่น น้ําดื่ม น้ําใช้ ที่อยู่ ที่กิน ที่เรียน และที่ฝึกอบรมวิชาชีพเสริมให้ครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะครูอาจารย์จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย ได้ไปจัดฝึกอบรมอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า การทำอาหาร การทำขนม การประดิษฐ์ดอกไม้และอื่นๆ อีกหลายครั้ง นอกจากนี้ยังมีหลายองค์กรเข้าไปดำเนินการทำให้โรงเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงและดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผลการเรียนของนักเรียนถือว่าเป็นอันดับ 1 ในเมืองโพนโฮง และแขวงเวียงจันทน์ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ท้องถิ่น ทำให้บทบาทและชื่อเสียงของโรงเรียนโด่งดังกว้างไกล ได้รับความสนใจจากองค์กรจัดตั้งทั้งภาครัฐและเอกชนทั้งในลาวและต่างประเทศได้เข้ามาสนับสนุนในทุกๆ ด้าน โดยเฉพาะภาคธุรกิจและองค์กรต่างๆ จากไทย ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการมีดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาโครงการ

โครงการมีระยะเวลามาแล้ว 20 ปี เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน

2) หน่วยงานร่วมมือ

2.1) หน่วยงานร่วมมือฝ่ายไทย ได้แก่ สำนักพระราชวัง สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) กรมราชองครักษ์ มูลนิธิชัยพัฒนา กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ และกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) และสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เวียงจันทน์ กระทรวงการต่างประเทศ

2.2) หน่วยงานร่วมมือฝ่าย สปป.ลาว ได้แก่ รัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการ และการกีฬา

3) รูปแบบความร่วมมือ

3.1) รูปแบบความร่วมมือในระยะก่อตั้งโครงการ ในปี พ.ศ. 2519 เป็นความร่วมมือแบบพหุภาคีระหว่างรัฐบาล สปป.ลาว และองค์กรการกุศลจากนานาประเทศ

3.2) รูปแบบความร่วมมือในระยะหลัง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นความร่วมมือแบบพหุภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว และองค์กรภาคเอกชนของไทย และองค์กรการกุศลจากนานาชาติ

4) ระดับความร่วมมือ

ระดับความร่วมมือมีหลายระดับ ดังนี้

- 4.1) ระดับรัฐบาลกับรัฐบาล ได้แก่ รัฐบาลไทยกับรัฐบาล สปป.ลาว
- 4.2) ระดับรัฐบาลกับหน่วยงาน ได้แก่ รัฐบาล สปป.ลาว กับสำนักพระราชวังกรมราชองครักษ์ หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการต่างประเทศ
- 4.3) ระดับหน่วยงานกับหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬาของ สปป.ลาว กับ สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เวียงจันทน์ หน่วยงานในกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักพระราชวัง สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) กรมราชองครักษ์ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และมูลนิธิวิจัยพัฒนาของราชอาณาจักรไทย
- 4.4) ระดับรัฐบาลกับสถาบัน ได้แก่ รัฐบาล สปป.ลาวกับสถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย
- 4.5) ระดับสถาบันกับสถาบัน ได้แก่ โรงเรียนวัฒนธรรมนชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ กับมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย และโรงเรียนวังไกลกังวลของราชอาณาจักรไทย

5) วัตถุประสงค์

- 5.1) วัตถุประสงค์เมื่อก่อตั้งโรงเรียนคือ เพื่อรองรับเด็กกำพร้าในสมัยสงครามอินโดจีนที่มีก่อนปี พ.ศ. 2518 เด็กขาดที่พึ่ง และเด็กจากครอบครัวยากจนทั่วประเทศ
- 5.2) วัตถุประสงค์เมื่อโรงเรียนเข้าร่วมในโครงการพระราชดำริ คือ ช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาภาวะโภชนาการ สุขอนามัย ส่งเสริมอาชีพ และความรู้ด้านการเกษตรเพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

6) เป้าหมาย

- 6.1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค
- 6.2) ส่งเสริมภาวะโภชนาการและสุขอนามัยของนักเรียน
- 6.3) พัฒนาทักษะอาชีพแก่นักเรียน
- 6.4) พัฒนาการจัดการศึกษาแก่โรงเรียน

7) ผลการดำเนินงาน

7.1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้มีการก่อสร้างอาคารเรียนนอนอนสิรินธร 1 - 3 และอาคารเรียนสิรินธร ปรับปรุงสโมสรม โรงเรียนและอาคารเรียนให้ถูกสุขลักษณะ จัดทำระบบสาธารณูปโภค และน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค

7.2) ส่งเสริมภาวะโภชนาการและสุขอนามัยของนักเรียน โดยการเฝ้าระวังภาวะโภชนาการ จัดทำแผนงานด้านการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

7.3) พัฒนาอาชีพ โดยการฝึกอาชีพการเย็บผ้า การถนอมอาหาร งานประดิษฐ์ ช่างไม้ ช่างทำเฟอร์นิเจอร์ ช่างเชื่อม ช่างไฟฟ้า

7.4) เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร การเลี้ยงปลาในหนองคูและในบ่อดิน การเลี้ยงสุกร จัดทำแปลงการเกษตรและส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์ และอบรมในประเทศไทยเพื่อเพิ่มพูนความรู้

7.5) การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานอุปกรณ์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมแก่โรงเรียนเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในด้านการจัดการเทคโนโลยีและวัฒนธรรมใหม่ของการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

7.6) จัดตั้งสหกรณ์โรงเรียน เพื่อจำหน่ายสินค้า อุปโภคบริโภค ของใช้ประจำวัน ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน โดยใช้เงินทุนจากการจำหน่ายสินค้าในงานเลี้ยงน้ำชา สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ เวียงจันทน์

7.7) ในปีการศึกษา 2551 มีนักเรียนทั้งหมด 750 คน เพศหญิง 253 คน เพศชาย 497 คน มีครูและพนักงาน 110 คน นักเรียนจะได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาล สปป.ลาว จำนวน 12,000 กีบ/คน/เดือน มีนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 179 คน เพศหญิง 53 คน เพศชาย 126 คน ร้อยละ 100 เข้ารับการศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแห่งชาติ เรียนโรงเรียนตำรวจ การอาชีพ ใน สปป.ลาว

8) ปัญหาในการดำเนินงาน

8.1) ปัญหาการดำเนินงานในระยะต้นของโครงการก่อนที่จะอยู่ในโครงการพระราชดำริช พบว่า มีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่จะดำเนินการ ส่งผลให้นักเรียนขาดแคลนที่พัก อาหาร และน้ำ เพื่อการอุปโภคและบริโภค และเป็นโรคขาดสารอาหาร

8.2) ผลการศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ จากการสอบถามครูและบุคลากรในโรงเรียน จำนวน 15 คน พบว่าโรงเรียนไม่มีปัญหาในการดำเนินงาน แต่จะมีปัญหาในด้านการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ยังขาดทักษะในการพูด การสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้น

4.1.1.1.2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก

โครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยจำปาสัก ซึ่งตั้งอยู่ ณ เมืองปากซอง แขวงจำปาสัก สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ในพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน และเห็นพ้องในการดำเนินโครงการความร่วมมือนี้ เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ 50 พรรษา ในปี พ.ศ. 2548 โดยกำหนดกิจกรรมความร่วมมือในด้านต่างๆ ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนคณาจารย์และบุคลากร การแลกเปลี่ยนนิสิต การดำเนินโครงการวิจัยร่วม การแลกเปลี่ยนวัสดุทางการศึกษา สิ่งพิมพ์ เอกสารต่างๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมทางวิชาการร่วมกัน นับเป็นก้าวสำคัญของความสัมพันธ์ทางการศึกษาระหว่างกันที่มุ่งมั่นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อรับมือกับความเจริญก้าวหน้าในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการมีดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาโครงการ

โครงการมีระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 – พ.ศ. 2558

2) หน่วยงานร่วมมือ

2.1) หน่วยงานร่วมมือฝ่ายไทย ได้แก่ สำนักพระราชวัง กรมราชองครักษ์ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) และ ศูนย์นานาชาติสิรินธรเพื่อการวิจัย พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี และศูนย์การศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2.2) หน่วยงานร่วมมือฝ่าย สปป.ลาว ได้แก่ รัฐบาล โดยกระทรวงศึกษาธิการ และการกีฬา และมหาวิทยาลัยจำปาสัก

3) รูปแบบความร่วมมือ

โครงการมีความร่วมมือแบบทวิภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

4) ระดับความร่วมมือ

ระดับความร่วมมือมีหลายระดับ ดังนี้

4.1) ระดับรัฐบาลกับรัฐบาล ได้แก่ รัฐบาลไทยกับรัฐบาล สปป.ลาว

4.2) ระดับหน่วยงานกับหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการ และการกีฬาของ สปป.ลาว กับ หน่วยงานในกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักพระราชวัง กรมราชองครักษ์ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และมูลนิธิชัยพัฒนาในพระบรมราชูปถัมภ์ของราชอาณาจักรไทย

4.3) ระดับรัฐบาลกับสถาบัน ได้แก่ รัฐบาล สปป.ลาวกับสถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.4) ระดับสถาบันกับสถาบัน ได้แก่ ศูนย์นานาชาติสิรินธรเพื่อการวิจัย พัฒนา และถ่ายทอดเทคโนโลยี และศูนย์การศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับมหาวิทยาลัยจำปาสัก

4.5) ระดับประชาชนกับประชาชน ได้แก่ นิสิต นักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย และนักวิชาการผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการในราชอาณาจักรไทย และสปป.ลาว

5) วัตถุประสงค์

5.1) กระชับความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ผ่านการให้ความร่วมมือทางวิชาการ

5.2) เพื่อร่วมพัฒนาบุคลากรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยการสนับสนุนให้เข้าศึกษา

6) เป้าหมาย

6.1) ผลิตบัณฑิตชาวลาวเพื่อกลับไปเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยจำปาสักในอนาคต

6.2) ให้ความช่วยเหลือมหาวิทยาลัยจำปาสักในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการในหลายรูปแบบ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนนิสิต บุคลากร การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ การจัดฝึกอบรม และกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ เป็นต้น

7) ผลการดำเนินงาน

7.1) ให้ทุนการศึกษาปริญญาโท 2 คน และปริญญาเอก 3 คน โดยยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับปริญญาเอก ทุนละ 350,000 บาท และปริญญาโททุนละ 250,000 บาท และค่าที่พักของมหาวิทยาลัย 10,000 บาท/ปี รวมจำนวน 5 ทุน

7.2) สนับสนุนค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าทำวิจัย โดยศูนย์การศึกษานานาชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

7.3) สนับสนุนพันธบัตร วัสดุ อุปกรณ์ รวมมูลค่ากว่า 1.23 ล้านบาท ได้แก่

(1) โคพันธุ์เนื้อกำแพงแสน 9 ตัว

(2) ตำราเรียนสาขาวิชาการเกษตร คณิตศาสตร์ วนศาสตร์ ประมง ภาษาอังกฤษ วิศวกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ วิทยาศาสตร์พื้นฐาน ชีววิทยา และฟิสิกส์ จำนวน 541 เล่ม มูลค่า 120,000 บาท

(3) คอมพิวเตอร์ พร้อมเครื่องพิมพ์ จำนวน 15 ชุด มูลค่า 602,500 บาท

- (4) ตัวอย่างแมลงศัตรูพืช จำนวน 1 ชุด มูลค่า 10,000 บาท
- (5) ชุดตรวจคุณภาพดิน น้ำ ปุ๋ย จำนวน 6 ชุด มูลค่า 50,000 บาท
- (6) อรรถาภิธานศัพท์เกษตรลาวพร้อมฐานข้อมูลสิทธิกรรมและป่าไม้ลาว
มูลค่า 200,000 บาท

- (7) หุ่นจำลองเพื่อการศึกษายางพารา มูลค่า 100,000 บาท
- (8) แผ่น CD รวมเว็บเกษตร ไทย – ลาว จำนวน 1 ชุด มูลค่า 2,000 บาท
- (9) แผ่น CD การฝึกอบรมอาชีพต่างๆ มูลค่า 150,000 บาท

7.4) การพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ในโครงการวิจัยและพัฒนาต่างๆ

7.5) การพัฒนาทางกายภาพของมหาวิทยาลัยจำปาสัก อาทิ ระบบไฟฟ้า
ประปา โทรศัพท์ ยานพาหนะ และสถานีตรวจวัดลักษณะภูมิอากาศ

7.6) จัดตั้งแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสานภายในมหาวิทยาลัยจำปาสัก
โดยความร่วมมือระหว่างมูลนิธิชัยพัฒนาในพระบรมราชูปถัมภ์กับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
อุบลราชธานี และสถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์อุบลราชธานี กรมปศุสัตว์ กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน
กรมวิชาการเกษตร และกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

8) ปัญหาในการดำเนินงาน

มหาวิทยาลัยจำปาสักยังมีความต้องการงบประมาณสนับสนุนจำนวนมาก และมีความต้องการเร่งด่วนเกี่ยวกับหนังสือและเอกสารทางการศึกษา ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์
ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการพัฒนาคณาจารย์และนักวิจัย

4.1.1.2 โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำ
อิระวดี – เจ้าพระยา – แม่น้ำโขง (The Ayeyawady – Chao Phraya – Mekong Economic
Cooperation Strategy: ACMECS)

4.1.1.2.1 โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา

ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ก่อนการลงนามใน
MOU ภายใต้กรอบความร่วมมือทางวิชาการ จะอยู่ในรูปแบบการจัดหลักสูตรฝึกอบรม การศึกษา
ดูงาน การอบรมครู การก่อสร้างอาคารสถานที่ และการจัดหาตำราเรียน วัสดุอุปกรณ์ การศึกษา
ทั้งสายสามัญและอุดมศึกษา สืบเนื่องจากการเยือน สปป.ลาว ของนายกรัฐมนตรีไทย ในปี พ.ศ. 2552
จึงได้มีการหารือเกี่ยวกับการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษากับ สปป.ลาว ซึ่งดำเนินการโดย
สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) และได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการกับฝ่ายลาว
เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 ณ สปป.ลาว ซึ่งผลการประชุม ฝ่ายลาวเสนอให้ประเทศไทยช่วยพัฒนา
ในด้านอาชีวศึกษา ใน 3 แห่ง คือ โรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ โรงเรียนเทคนิคกสิกรรมดงคำซ้าง

และโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบาง โดยก่อนหน้านั้น สพร. ได้ร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในโครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพสหวันนะเขต ตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2551 และ สพร. ได้ส่งทีมงานเดินทางไปสำรวจความต้องการของฝ่ายลาวทั้ง 3 แห่ง โดยโรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์มีผู้แทนจากวิทยาลัยเทคนิคหนองคายเข้าร่วมสำรวจ โรงเรียนเทคนิคศึกษกรรมดงคำซ่างมีผู้แทนจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานีเข้าร่วมสำรวจ และโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบาง มีผู้แทนจากวิทยาลัยเทคนิคเลยและวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลยเข้าร่วมสำรวจ และได้สนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการมีดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาโครงการ

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาด้านการพัฒนาอาชีวศึกษาภายใต้ ACMECS มี 4 โครงการย่อย เป็นโครงการที่มีระยะเวลา 5 ปี 1 โครงการ และระยะเวลา 3 ปี 3 โครงการ ดังนี้

1.1) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงสหวันนะเขต มีระยะเวลา 5 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2555

1.2) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ มีระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2556

1.3) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคศึกษกรรมดงคำซ่าง มีระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2556

1.4) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบาง มีระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2556

2) หน่วยงานร่วมมือ

2.1) **หน่วยงานร่วมมือฝ่ายไทย** คือ ได้แก่ สำนักพระราชวัง กรมราชองครักษ์ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันอาชีวศึกษาในราชอาณาจักรไทย ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีวศึกษามณฑลราชินีมุกดาหาร วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี วิทยาลัยเทคนิคเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย

2.2) **หน่วยงานร่วมมือฝ่ายลาว** คือ กระทรวงศึกษาธิการ และการกีฬา โดยกรมอาชีวศึกษา และโรงเรียนเทคนิค ได้แก่ วิชาชีพแขวงสหวันนะเขต โรงเรียนเทคนิคดงคำซ่าง โรงเรียนเทคนิคหลวงพระบาง และโรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์

3) รูปแบบความร่วมมือ

รูปแบบความร่วมมือแบบทวิภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

4) ระดับความร่วมมือ

ระดับความร่วมมือมีหลายระดับ ดังนี้

- 4.1) ระดับรัฐบาลกับรัฐบาล ได้แก่ รัฐบาลไทยกับรัฐบาล สปป.ลาว
- 4.2) ระดับรัฐบาลกับหน่วยงาน ได้แก่ รัฐบาล สปป.ลาว กับสำนักพระราชวัง และกรมราชองครักษ์แห่งราชอาณาจักรไทย
- 4.3) ระดับหน่วยงานกับหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการของราชอาณาจักรไทย กับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬาของ สปป.ลาว
- 4.4) ระดับรัฐบาลกับสถาบัน ได้แก่ รัฐบาลไทยและรัฐบาล สปป.ลาว กับสำนักพระราชวัง และกรมราชองครักษ์แห่งราชอาณาจักรไทย สถาบันอาชีวศึกษาของราชอาณาจักรไทย ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพพนมวินทราชินีมุกดาหาร วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี วิทยาลัยเทคนิคเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย และโรงเรียนอาชีวศึกษาของ สปป.ลาว ได้แก่ โรงเรียนเทคนิควิชาชีพสะหวันนะเขต โรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ โรงเรียนเทคนิคคสิกรรมดงคำซ้าง และโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบาง
- 4.5) ระดับสถาบันกับสถาบัน ได้แก่ วิทยาลัยการอาชีพพนมวินทราชินีมุกดาหาร วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย วิทยาลัยเทคนิคกาญจนาภิเษกอุดรธานี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี วิทยาลัยเทคนิคเลย และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย ของราชอาณาจักรไทย และ โรงเรียนเทคนิควิชาชีพสะหวันนะเขต โรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ โรงเรียนเทคนิคคสิกรรมดงคำซ้าง และโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบางของ สปป.ลาว
- 4.6) ระดับประชาชนกับประชาชน ได้แก่ นิสิต นักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย และนักวิชาการผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการในราชอาณาจักรไทยและสปป.ลาว

5) วัตถุประสงค์

- 5.1) เพื่อลดความยากจน ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามเป้าหมายเพื่อการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเอง การเป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกัน และลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสิ้น
- 5.2) พัฒนาการอาชีวศึกษาของ สปป.ลาว และยกระดับโรงเรียนเทคนิคให้เป็น ศูนย์อาชีวศึกษาต้นแบบ

6) เป้าหมาย

6.1) การพัฒนาบุคลากร ด้วยการให้ทุนการศึกษา การดูงาน และฝึกอบรมเฉพาะทาง

6.2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความชำนาญเฉพาะทาง

6.3) การพัฒนาสื่อ ตำรา เอกสารการเรียนการสอน

6.4) การสนับสนุนครุภัณฑ์การเรียนการสอน

6.5) การวางผังอาคาร ก่อสร้างติดตั้งอุปกรณ์บำรุงรักษา ปรับปรุงและซ่อมแซมอาคารฝึกงาน ห้องปฏิบัติการพื้นฐาน

7) ผลการดำเนินงาน

7.1) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงสะหวันนะเขต ได้มีการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาช่างเทคนิคต่างๆ ในระยะเวลา 5 ปี มีการดำเนินงานตามแผนที่เสร็จจุลวงแล้ว และกำลังดำเนินการ รวมจำนวน 5 แผนงาน คือ

(1) แผนงานพัฒนาบุคลากร ได้แก่

(1.1) ให้ทุนการศึกษาระดับ ปวส. แก่ครูจาก สปป.ลาว จำนวน 16 คน ใน 4 สาขาวิชา คือ สาขาช่างยนต์ สาขาช่างไฟฟ้า สาขาบัญชี และสาขาอาหาร โรงแรม และการท่องเที่ยว

(1.2) จัดฝึกอบรมความชำนาญการเฉพาะทางแก่ครูจาก สปป.ลาว จำนวน 36 คน ใน 6 สาขาวิชา คือ สาขาช่างยนต์ 7 คน สาขาช่างไฟฟ้า 2 คน สาขาโยธา 17 คน สาขาบัญชี 3 คน สาขาอาหาร โรงแรม และการท่องเที่ยว 3 คน และสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ 4 คน

(1.3) จัดฝึกอบรมเทคโนโลยีการสอน จำนวน 45 คน ใน 4 สาขาวิชา คือ สาขาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า บัญชี อาหาร โรงแรม และการท่องเที่ยว รวมจำนวน 16 คน และใน 6 สาขาวิชา คือ สาขาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า โยธา บัญชี อาหาร โรงแรม และการท่องเที่ยว และสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมจำนวน 29 คน

(1.4) จัดศึกษาดูงานสำหรับผู้บริหาร จำนวน 10 คน (2 ครั้งๆ ละ 7 วัน)

(2) แผนงานพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ จัดหลักสูตรฝึกอบรมความชำนาญเฉพาะทาง เพิ่มเติมเนื้อหาสาระในหลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอน และนิเทศการเรียนการสอน ประเมินผลการใช้หลักสูตร พร้อมทั้งปรับปรุงหลักสูตร

(3) แผนงานการสนับสนุนอุปกรณ์การฝึกปฏิบัติ ได้แก่ สำรวจความต้องการและจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับผู้สอนและผู้เรียน

(4) แผนงานปรับปรุงและก่อสร้างอาคารฝึกงาน ได้แก่ สํารวจและปรับปรุงอาคารสถานที่

(5) การติดตามและประเมินผลโครงการ มีการประชุมปีละ 2 ครั้ง โดย สพร.

7.2) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ โดยวิทยาลัยการอาชีพเซกา เป็นสถานศึกษาหลักดำเนินกิจกรรมพัฒนาการเรียนการสอนวิชาช่างเทคนิคต่างๆ ในระยะเวลา 3 ปี มีการดำเนินงานตามแผนที่เสร็จลุล่วงแล้ว และกำลังดำเนินการ รวมจำนวน 5 แผนงาน คือ

(1) แผนงานพัฒนาบุคลากร โดยจัดการฝึกอบรม ในสาขาช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง และช่างไฟฟ้า เป็นต้น

(2) แผนงานสนับสนุนตำราเรียน

(3) แผนงานสนับสนุนอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

(4) แผนงานการปรับปรุงอาคารโรงฝึก 4 หลัง

(5) แผนงานการติดตามการดำเนินงาน

(6) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเยือน สปป.ลาว เมื่อปี พ.ศ. 2544 และทรงมีพระราชดำริให้การสนับสนุนการเรียนการสอน ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ โดยได้ให้ความช่วยเหลือเครื่องคอมพิวเตอร์พระราชทาน จำนวน 20 เครื่องพร้อม เครื่องพิมพ์ 1 เครื่อง ซึ่งวิทยาลัยเทคนิคหนองคายเป็นผู้ประสานงานและรับผิดชอบในการติดตั้ง อบรมและสาธิตการใช้งานด้วย ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ได้พระราชทานความช่วยเหลือเครื่อง คอมพิวเตอร์เพิ่มเติมอีก จำนวน 40 เครื่อง

7.3) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคคสิกรรมดงคำซ้าง ได้มีการพัฒนา การเรียนการสอนวิชาช่างเทคนิคต่างๆ โดยมีวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานีเป็นสถานศึกษา หลัก ในระยะเวลา 3 ปี มีการดำเนินงานตามแผนที่เสร็จลุล่วงแล้ว และกำลังดำเนินการ รวมจำนวน 4 แผนงาน คือ

(1) แผนงานพัฒนาบุคลากร โดยการจัดอบรมบุคลากร 27 รุ่น แบ่งเป็น ปีละ 9 รุ่น ใน 3 สาขา คือ เลี้ยงสัตว์ ป่าไม้ และพืชศาสตร์

(2) แผนงานสนับสนุนอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน

(3) แผนงานปรับปรุงอาคารสถานที่

(4) แผนงานการติดตามและประเมินผลโครงการ

7.4) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบาง เป็นโครงการที่มี ระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี (พ.ศ. 2553 – 2556) โดยมีวิทยาลัยเทคนิคเลยและวิทยาลัยอาชีวศึกษา

เลย เป็นสถานศึกษาหลักในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายใต้โครงการฯ ซึ่งประกอบด้วย 5 แผนงาน ดังนี้

(1) แผนงานพัฒนานุเคราะห์ โดยการทำทุนการศึกษาในระดับ ปวส. ใน 10 สาขาวิชา จำนวน 30 คน ทุนอบรมเฉพาะทาง 10 สาขา จำนวน 30 คน และการจัดดูงานของผู้บริหาร 10 คน ครูผู้สอน 10 คน ทั้งนี้วิทยาลัยเทคนิคเลย รับผิดชอบสาขาเครื่องกล ก่อสร้าง เทคนิคโลหะเชื่อมอุตสาหกรรม เทคนิคโลหะท่อ อุตสาหกรรม ไฟฟ้ากำลัง และอิเล็กทรอนิกส์ และวิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย รับผิดชอบสาขาเลขานุการ อาหารและโภชนาการ โรงแรมและบริการ และวิชาบัญชี

(2) แผนงานการพัฒนาสื่อ ตำรา เอกสารการเรียนการสอน

(3) แผนงานการจัดหาครุภัณฑ์การเรียนการสอน (10 สาขาการสอน)

(4) แผนงานพัฒนาปรับปรุง และซ่อมแซมห้องปฏิบัติการพื้นฐาน

(5) แผนงานการติดตามการดำเนินงาน

8) ปัญหาในการดำเนินงาน

8.1) ความขาดแคลนงบประมาณและ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการสอนและฝึกปฏิบัติ

8.2) งบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลลาวมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการในการดำเนินงาน

8.3) ปัญหาที่ผู้เข้าร่วมโครงการพบในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลังการเข้าร่วมโครงการ

ผลจากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิค ทั้ง 4 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 61 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติ ได้แก่

8.3.1) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ปัญหาที่ผู้เข้าร่วมโครงการพบมากที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับความรู้และทักษะ ได้แก่ ขาดความรู้ทักษะพื้นฐาน/เฉพาะทาง มีจำนวน 17 คน (ร้อยละ 27.87) รองลงมา คือ ปัญหาเกี่ยวกับเตรียมตัวเดินทาง ได้แก่ เวลาที่ให้เตรียมตัวเข้าร่วมโครงการน้อยเกินไป มีจำนวน 8 คน (ร้อยละ 13.11) และปัญหาเกี่ยวกับการประสานงาน ได้แก่ การทำหนังสือเดินทางและการเดินทางยุ่งยาก มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 11.48)

8.3.2) ระหว่างเข้าร่วมโครงการ ปัญหาที่ผู้เข้าร่วมโครงการพบมากที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ ได้แก่ เวลาฝึกปฏิบัติน้อยเกินไป มีจำนวน 14 คน (ร้อยละ 22.95) และตำรา เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ จำนวน 13 คน (ร้อยละ 21.31) รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว ได้แก่ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมไม่ทัน มีจำนวน 8 คน (ร้อยละ 13.11)

8.3.3) หลังเข้าร่วมโครงการ ปัญหาที่ผู้เข้าร่วมโครงการพบมากที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับการสอนฝึกปฏิบัติในโรงเรียนเทคนิค ได้แก่ ขาดตำรา เครื่องจักร อุปกรณ์สำหรับ

สอน มีจำนวน 24 คน (ร้อยละ 39.34) และยังไม่ชำนาญในการสอนเพราะเวลาในการฝึกอบรมมีน้อย ความรู้ยังน้อย มีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 9.84) ดังแสดงในตาราง 4.2

ตาราง 4.2 ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือทางการศึกษาภายใต้ ACMECS การพัฒนาอาชีพศึกษาในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการ

ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการภายใต้ ACMECS	จำนวน	ร้อยละ
1. ก่อนเข้าร่วมโครงการ		
1.1 ความรู้และทักษะ		
1) ขาดความรู้ทักษะพื้นฐาน/เฉพาะทาง	17	27.87
2) ขาดความรู้ด้าน IT	1	1.64
1.2 การเตรียมตัวเดินทาง		
1) เวลาที่ให้เตรียมตัวเข้าร่วมโครงการน้อยเกินไป	8	13.11
1.3 การฝึกปฏิบัติ		
1) ขาดสถานที่ฝึกงาน	2	3.28
2) ขาดวัสดุ อุปกรณ์การเรียน	1	1.64
3) ขาดการประเมินหัวข้อผู้ที่ยากฝึกอย่างแท้จริง	1	1.64
4) หัวข้อการฝึกอบรมไม่สัมพันธ์กัน	1	1.64
5) ไม่มีการแยกฝึกให้ตรงสาขา	1	1.64
1.4 การประสานงาน		
1) การทำหนังสือเดินทางและการเดินทางยุ่งยาก	7	11.48
2) การติดต่อ สื่อสาร ประสานงานล่าช้า	4	6.56
3) การจัดเตรียมเอกสารและการประชุมล่าช้า	3	4.92
4) ข้อมูลที่ได้รับไม่ชัดเจน	2	3.28
5) ไม่เข้าใจเกี่ยวกับโครงการนี้อย่างลึกซึ้ง	1	1.64
1.5 ภาษา		
1) ความเข้าใจทางด้านภาษายังน้อย	1	1.64
2) มีปัญหาการใช้ภาษาต่างประเทศ	1	1.64
1.6 เศรษฐกิจ		
1) งบประมาณในการเรียนมีน้อย	1	1.64
2. ระหว่างการเข้าร่วมโครงการ		
2.1 เนื้อหาสาระการฝึกอบรม		
1) เนื้อหาไม่สอดคล้องกับหัวข้อที่เสนอไป	5	8.20
2) สถานศึกษาไม่ได้เตรียมพร้อม	1	1.64

ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการภายใต้ ACMECS	จำนวน	ร้อยละ
3) อาจารย์ผู้สอนมีน้อย	1	1.64
4) รูปแบบการจัดการความรู้มีความแตกต่าง	1	1.64
2.2 การฝึกปฏิบัติ		
1) เวลาฝึกปฏิบัติน้อยเกินไป	14	22.95
2) ตำรา เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ	13	21.31
3) ไม่มีอุปกรณ์เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ	1	1.64
4) วัสดุอุปกรณ์ไม่ได้ตามแผนนำไปพัฒนาต่อไม่ได้	1	1.64
5) ไม่ได้ลงมือปฏิบัติตามความต้องการของตนเอง	1	1.64
2.3 การปรับตัว		
1) ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมไม่ทัน	8	13.11
2.4 การประสานงาน		
1) การติดต่อ สื่อสาร ประสานงานล่าช้า	3	4.92
2.5 การศึกษาดูงาน		
1) ไม่มีการดูงานเฉพาะด้าน	1	1.64
2.6 เศรษฐกิจ		
1) งบประมาณไม่เพียงพอ	3	4.92
2) ค่าเดินทางราคาแพง	1	1.64
2.7 สวัสดิการ		
1) ไม่มีสวัสดิการด้านสุขภาพ	2	1.64
2.8 ภาษา		
1) มีปัญหาภาษาสื่อสาร	1	3.28
3. หลังการเข้าร่วมโครงการ		
3.1 การสอนฝึกปฏิบัติ		
1) ขาดตำรา เครื่องจักร อุปกรณ์สำหรับสอน	24	39.34
2) เวลาในการฝึกอบรมมีน้อย ความรู้ยังไม่ยั่งยืน	6	9.84
3) ไม่ได้สิ่งที่เรียนมาเท่าที่ควร	4	6.56
4) สถานที่เรียนไม่เหมาะสม ขาดห้องปฏิบัติการ/ห้องทดลอง	2	3.28
3.2 การประสานงาน		
1) การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ล่าช้า	1	1.64

หมายเหตุ: ผู้ให้ข้อมูล 1 คน สามารถระบุปัญหาได้หลายปัญหา

4.1.1.2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษา ทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

รัฐบาลไทยให้ความร่วมมือกับ สปป.ลาว เพื่อการพัฒนาโดยพิจารณาความสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางวิชาการสาขาศึกษาทั้งในกรอบทวิภาคีและกรอบความร่วมมือ ACMECS รวมทั้งขีดความสามารถของไทยและงบประมาณที่จะสามารถดำเนินการได้ ในปี 2552 ได้มีโครงการที่จะดำเนินการใหม่จำนวน 2 โครงการ ซึ่งโครงการหนึ่งคือ โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งสาขาวิชาการพัฒนาของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ตั้งอยู่ที่นครเวียงจันทน์ สถาปนาจากการรวมคณะต่างๆ ของวิทยาลัยที่มีมาก่อนแล้วเมื่อปี พ.ศ. 2539

มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศหลายมหาวิทยาลัยทั้งในภูมิภาคอาเซียนและภูมิภาคอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น สำหรับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยในราชอาณาจักรไทย มีความร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยนานาชาติ จากระชาอาณาจักรกัมพูชา นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยยังเข้าร่วมเป็นเข้าร่วมเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network: AUN) เครือข่ายการศึกษาและการวิจัยแห่งลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub – region Academic and Research Network: GMSARN) เครือข่ายมหาวิทยาลัยแห่งอาเซียน/เครือข่ายการพัฒนาเพื่อการศึกษาวิศวกรรมศาสตร์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN University Network/Southeast Asia Engineering Education Development Network: AUN/SEED – NET) และ Agence universitaire de la Francophonie: AUF)

สำหรับโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท มีผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาโครงการ

โครงการมีระยะเวลา 6 ปี เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2552 – 2558

2) หน่วยงานร่วมมือ

2.1) หน่วยงานร่วมมือฝ่ายไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยศูนย์ภูมิภาคด้านสังคมศาสตร์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Regional Center for Social Science and Sustainable Development – RCSD) คณะสังคมศาสตร์

2.2) หน่วยงานร่วมมือฝ่าย สปป.ลาว ได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

3) รูปแบบความร่วมมือ

รูปแบบความร่วมมือแบบทวิภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

4) ระดับความร่วมมือ

- 4.1) ระดับรัฐบาลกับรัฐบาล ได้แก่ รัฐบาลไทยกับรัฐบาล สปป.ลาว
- 4.2) ระดับหน่วยงานกับหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการของราชอาณาจักรไทย
- 4.3) ระดับรัฐบาลกับสถาบัน ได้แก่ รัฐบาลไทยและรัฐบาล สปป.ลาว กับมหาวิทยาลัยของราชอาณาจักรไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยของ สปป.ลาว ได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
- 4.4) ระดับสถาบันกับสถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
- 4.5) ระดับประชาชนกับประชาชน ได้แก่ นิสิต นักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย และนักวิชาการผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการในราชอาณาจักรไทยและสปป.ลาว

5) วัตถุประสงค์

- 5.1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาทางด้านการพัฒนา
- 5.2) เพื่อผลิตนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

6) เป้าหมาย

- 6.1) เปิดหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
- 6.2) ผลิตบัณฑิตปริญญาโทสาขาการศึกษา จำนวน 5 รุ่น รวม 75 คน
- 6.3) มีเครือข่ายนักวิชาการด้านการพัฒนาในประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง
- 6.4) บุคลากรลาวมีความรู้ความสามารถในการสอนในหลักสูตรได้
- 6.5) การพัฒนาประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงแบบองค์รวม
- 6.6) การวิจัยด้านการพัฒนาเพิ่มจำนวนมากขึ้น
- 6.7) เผยแพร่แนวคิดและองค์ความรู้ ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้กับหน่วยงานในประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง

7) ผลการดำเนินงาน

- 7.1) ได้ดำเนินพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาพัฒนาของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวเสร็จสิ้น

7.2) มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวได้เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาพัฒนา รุ่นที่ 2 ปี 2554 มีนักศึกษาจำนวน 17 คน และอยู่ระหว่างการรับสมัคร นักศึกษารุ่นที่ 3

7.3) ฝ่ายไทยได้อนุมัติทุนการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน ให้กับ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว เข้าศึกษา ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในปี 2554 และมีนักศึกษา อยู่ระหว่างการศึกษา จำนวน 8 คน

8) ปัญหาในการดำเนินงาน

ผู้เข้าร่วมโครงการที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 6 คน ผู้เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 66.67 ไม่พบว่ามีปัญหา และในผู้ที่ประสบปัญหา พบว่ามีปัญหาจากการดำเนินงานของ โครงการเพียงด้านเดียวคือ การประสานงานล่าช้า พบทั้งในระยะก่อนและระหว่างการเข้าร่วมโครงการ และเป็นปัญหาของตัวผู้เข้าร่วมโครงการในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ 2 ด้านคือ ประสบการณ์ในการ สอนน้อย และมีความรู้ภาษาต่างประเทศน้อย (ร้อยละ 16.67) ดังแสดงในตาราง 4.3

ตาราง 4.3 ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญา โทฯ ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลัง เข้าร่วมโครงการ

ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติฯ	จำนวน	ร้อยละ
1. ก่อนเข้าร่วมโครงการ		
1.1 ประสบการณ์		
1) ประสบการณ์สอนน้อย	1	16.67
1.2 การประสานงาน		
1) การประสานงานล่าช้า	1	16.67
2) การประสานงานยุ่งยาก	1	16.67
1.3 ภาษา		
3) ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศยังน้อย	1	16.67
2. ระหว่างการเข้าร่วมโครงการ		
2.1 การประสานงาน		
1) การ ประสานงานล่าช้า	1	16.67

หมายเหตุ: ผู้ให้ข้อมูล 1 คน สามารถระบุปัญหาได้หลายปัญหา

4.1.1.2.3 โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี

สืบเนื่องจากที่รัฐบาลไทยให้ความร่วมมือทางวิชาการสาขาศึกษากับ สปป.ลาว ในกรอบทวิภาคีและกรอบความร่วมมือ ACMECS และขีดความสามารถและงบประมาณของไทยที่จะสามารถดำเนินการได้ ในปี 2552 จึงได้มีความร่วมมือในโครงการยกระดับบุคลากรและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวที่วุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรีให้เป็นระดับปริญญาตรีขึ้น ดำเนินการโดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งรัฐบาลไทยให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และมอบไว้ให้วิทยาลัยประชาคมนานาชาติหนองคาย – อุดรธานี เป็นผู้ดูแลนักศึกษา โดยใช้สถานที่เรียน ณ สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดอุดรธานี และมีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเดินทางไปสอนด้วยตัวเองทุกวิชา มีผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาโครงการ

โครงการมีระยะเวลา 3 ปี เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2551 – 2553

2) หน่วยงานร่วมมือ

2.1) หน่วยงานร่วมมือฝ่ายไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มูลนิธิมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และวิทยาลัยประชาคมนานาชาติอุดรธานี-หนองคาย

2.2) หน่วยงานร่วมมือฝ่าย สปป.ลาว ได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

2.3) หน่วยงานร่วมมือฝ่ายอื่นๆ ได้แก่ สถาบันต่างประเทศที่สนับสนุนวิทยาลัยประชาคมนานาชาติอุดรธานี-หนองคาย

3) รูปแบบความร่วมมือ

รูปแบบความร่วมมือแบบพหุภาคีระหว่างราชอาณาจักรไทย กับ สปป.ลาว และอาสาสมัครนักศึกษาและสถาบันจากต่างประเทศที่สนับสนุนวิทยาลัยประชาคมนานาชาติอุดรธานี-หนองคาย และมูลนิธิมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย

4) ระดับความร่วมมือ

4.1) ระดับรัฐบาลกับรัฐบาล ได้แก่ รัฐบาลไทยกับรัฐบาล สปป.ลาว

4.2) ระดับหน่วยงานกับหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงการต่างประเทศ หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการของราชอาณาจักรไทย และ สถาบันจากต่างประเทศที่สนับสนุนวิทยาลัยประชาคมนานาชาติอุดรธานี-หนองคาย

4.3) ระดับรัฐบาลกับสถาบัน ได้แก่ รัฐบาลไทยและรัฐบาล สปป.ลาว กับ มหาวิทยาลัยของราชอาณาจักรไทย ได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาลัยประชาคมนานาชาติอุดรธานี-หนองคาย มูลนิธิมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยของ สปป.ลาว ได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

4.4) ระดับสถาบันกับสถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาลัยประชาคมนานาชาติอุดรธานี-หนองคาย มูลนิธิมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว และสถาบันจากต่างประเทศที่สนับสนุนวิทยาลัยประชาคมนานาชาติอุดรธานี-หนองคาย

4.5) ระดับประชาชนกับประชาชน ได้แก่ นิสิต นักศึกษา คณาจารย์ นักวิจัย และนักวิชาการผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการในราชอาณาจักรไทย สปป.ลาว และนักวิชาการจากสถาบันจากต่างประเทศที่สนับสนุนวิทยาลัยประชาคมนานาชาติอุดรธานี-หนองคาย

5) วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้บุคคลากรจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวที่วุฒิต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ให้จบระดับปริญญาตรี

6) เป้าหมาย

บุคคลากรจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว 114 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต โดยแบ่งเป็นสาขาสังคมศาสตร์ 57 คน และเทคโนโลยีการศึกษาจำนวน 57 คน

7) ผลการดำเนินงาน

บุคคลากรของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว จำนวน 113 คน สำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนด อีก 1 คนไม่สำเร็จการศึกษาเนื่องจากเสียชีวิต

8) ปัญหาในการดำเนินงาน

ผู้เข้าร่วมโครงการที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 9 คน ปัญหาที่ผู้เข้าร่วมโครงการพบมากที่สุดคือ ปัญหางบประมาณ ซึ่งไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย เช่น ค่าเดินทาง มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 77.78) ปัญหาอื่นๆ พบน้อยมาก และปัญหาความไม่สะดวกในการเดินทาง (ร้อยละ 22.22) ปัญหาอื่นๆ เป็นปัญหาของตัวผู้เข้าร่วมโครงการในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ 2 ด้านคือ ความรู้และประสบการณ์น้อย ปัญหาการเตรียมเอกสาร (ร้อยละ 22.22) เป็นต้น ดังแสดงในตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติ
ลาวฯ ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลัง
เข้าร่วมโครงการ

ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับพนักงานฯ	จำนวน	ร้อยละ
1. ก่อนเข้าร่วมโครงการ		
1.1 ความรู้และประสบการณ์		
1) ความรู้และประสบการณ์น้อย	2	22.22
1.2 การประสานงาน		
1) การเตรียมเอกสาร	2	22.22
1.3 ภาษา		
1) ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศยังน้อย	1	11.11
1.4 จิตใจ		
1) ท้อถอยกลัวเรียนไม่สำเร็จ	1	11.11
2. ระหว่างการเข้าร่วมโครงการ		
2.1 งบประมาณ		
1) ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย เช่น ค่าเดินทาง	7	77.78
2) ทุนวิจัยได้รับไม่ทันเวลา	1	11.11
2.2 ภาษา		
1) การเขียนภาษาไทยยุ่งยาก	1	11.11
2.3 การเดินทาง		
1) การเดินทางไม่สะดวก	2	22.22
3. หลังการเข้าร่วมโครงการ		
3.1 ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา		
1) ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ ห้องวิจัย	1	11.11
2) เวลาเรียนเน้นประถมหรือมัธยมมากกว่า	1	11.11

หมายเหตุ: ผู้ให้ข้อมูล 1 คน สามารถระบุปัญหาได้หลายปัญหา

4.1.1.3 โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาค แม่น้ำโขง

โครงการนี้เกิดขึ้นจากการเริ่มดำเนินการโครงการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ในปี พ.ศ. 2539 โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ในปี พ.ศ. 2541 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับ

ศูนย์ภูมิภาคการอุดมศึกษาและการพัฒนา (SEAMEO RIHED) ได้จัดประชุมอย่างไม่เป็นทางการของรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบการอุดมศึกษาจากประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม ไทย และจีนเฉพะมณฑลยูนนานและมณฑลกว๋างสี) และได้แถลงเจตนารมณ์ในคำประกาศร่วมของที่ประชุม ซึ่งตกลงที่จะร่วมมือกันในระยะยาวโดยเน้นสาขาเกษตรศึกษา เศรษฐศาสตร์ศึกษา การจัดการอุดมศึกษา เวชศาสตร์เขตร้อน การศึกษาทางไกล และสิ่งแวดล้อมศึกษา ในปี พ.ศ. 2542 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ริเริ่มการแลกเปลี่ยนคณาจารย์และนักศึกษาไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ภายใต้โครงการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ต่อมาในปีงบประมาณ 2546 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้สานต่อและปรับโครงการเพื่อขยายกรอบความร่วมมือให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยปรับเปลี่ยนชื่อโครงการเป็นโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง [Staff and Student Exchange Program between Thailand and Greater Mekong Sub – Region (GMS) Countries] มีผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาโครงการ

โครงการมีระยะเวลา 14 ปี เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2541 – 2545 ในความตกลงความร่วมมือกันในระยะยาวโดยเน้นสาขาเกษตรศึกษา เศรษฐศาสตร์ศึกษา การจัดการอุดมศึกษา เวชศาสตร์เขตร้อน การศึกษาทางไกล และสิ่งแวดล้อมศึกษาระหว่างรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบการอุดมศึกษาจากประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม ไทย และจีน)

ในปี พ.ศ. 2546 ถึงปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เปลี่ยนชื่อโครงการพัฒนาความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเพื่อขยายกรอบความร่วมมือให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2) หน่วยงานร่วมมือ

2.1) หน่วยงานร่วมมือฝ่ายไทย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ศูนย์ภูมิภาคการอุดมศึกษาและการพัฒนา (SEAMEO RIHED) สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) หรือ สพพ. และสถาบันอุดมศึกษาไทย

2.2) หน่วยงานร่วมมือฝ่าย สปป.ลาว ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา และสถาบันอุดมศึกษาของ สปป.ลาว

2.3) หน่วยงานร่วมมือระดับภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asia Development Bank: ADB)

3) รูปแบบความร่วมมือ

รูปแบบความร่วมมือแบบพหุภาคีระหว่างกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub – region: GMS) ได้แก่ กัมพูชา จีน (เฉพาะมณฑลยูนนานและมณฑลทกวางสี) พม่า ลาว เวียดนาม และไทย

4) ระดับความร่วมมือ

ระดับความร่วมมือมีหลายระดับตั้งแต่ ระดับรัฐบาลกับรัฐบาล รัฐบาลกับหน่วยงานระดับภูมิภาคอาเซียน หน่วยงานกับหน่วยงาน สถาบันกับสถาบัน และประชาชนกับประชาชน ได้แก่ นิสิต นักศึกษา และคณาจารย์ นักวิชาการทางการศึกษา

5) วัตถุประสงค์

โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง โดยผ่านกิจกรรมการแลกเปลี่ยนคณาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา ข้าราชการข้อมูลและการวิจัยร่วมระดับอุดมศึกษาระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนสองทางคือ ทั้งอาจารย์/นักศึกษา/บุคลากรอุดมศึกษาไทยไปประเทศอื่นๆ ในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง และอาจารย์/นักศึกษา/บุคลากรอุดมศึกษาจากประเทศอื่นๆ ในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงมาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาไทย

6) เป้าหมาย

โครงการที่สถาบันอุดมศึกษาเสนอจะต้องเป็นโครงการที่เน้นการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ

6.1) การแลกเปลี่ยนบุคลากรอุดมศึกษา ซึ่งได้แก่ อาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษาของประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง

- (1) การสอนและบรรยายในสถาบันอุดมศึกษาประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง
- (2) การทำวิจัยหรือร่วมวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาประเทศอนุภูมิภาคุ่ม

แม่น้ำโขง

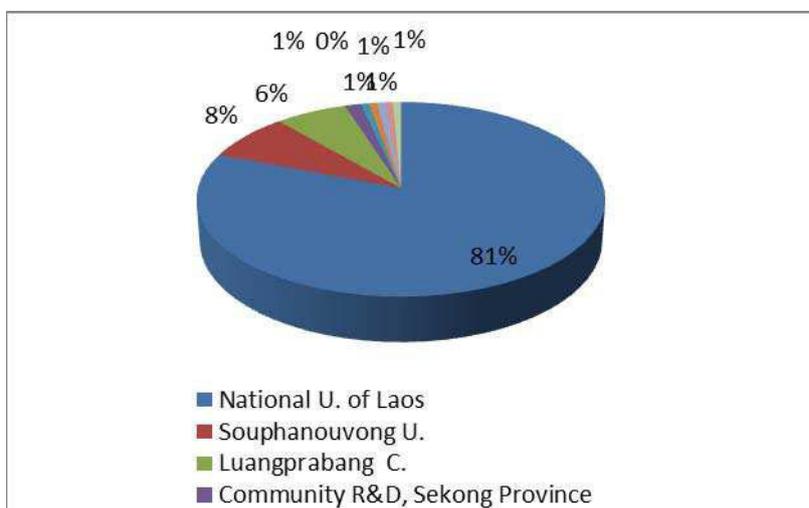
(3) ให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน ปฏิบัติงานร่วมกับผู้รับผิดชอบในสาขาวิชานั้นๆ รวมถึงการสร้างและสานต่อความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง

6.2) การแลกเปลี่ยนนักศึกษา

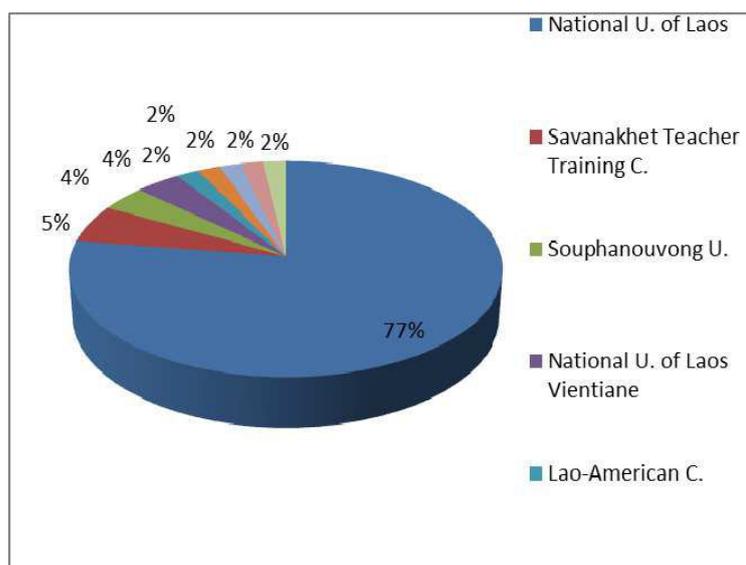
การศึกษาหรือการวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษา ประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยต้องมีการลงทะเบียนเรียน โดยมีระยะเวลาแลกเปลี่ยนสำหรับการ ศึกษา 1 ภาคการศึกษาแต่ไม่เกิน 4 เดือน และระยะเวลาแลกเปลี่ยนสำหรับนักศึกษาไปทำวิจัย 1 เดือนแต่ไม่เกิน 4 เดือน

7) ผลการดำเนินงาน

จากการศึกษาพบว่า ราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีการแลกเปลี่ยนบุคลากร และนักศึกษาระหว่างกันตั้งแต่ใน พ.ศ. 2546 จนถึงปัจจุบัน ภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและ นักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ในระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมา มีบุคลากรและนักศึกษ ชาวลาวที่เคยอยู่และอยู่ในราชอาณาจักรไทย จำนวน 141 คน ในจำนวนนี้เป็นบุคลากรและนักศึกษา จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวมากที่สุด (ร้อยละ 81) รองลงมาคือ บุคลากรและนักศึกษาจาก มหาวิทยาลัยสุภานวงศ์ และมหาวิทยาลัยหลวงพระบาง (ร้อยละ 8 และ 6 ตามลำดับ) สำหรับ บุคลากรและนักศึกษาชาวไทยที่อยู่ใน สปป.ลาว มีจำนวน 53 คน ในจำนวนนี้จะอยู่ในมหาวิทยาลัย แห่งชาติลาวมากที่สุด (ร้อยละ 77) รองลงมาอยู่ในมหาวิทยาลัยสุวรรณเขต (ร้อยละ 5) ดังแสดงใน ภาพ 4.4 และ 4.5

ภาพ 4.4 ร้อยละของบุคลากรและนักศึกษาชาวลาวยังอยู่ในราชอาณาจักรไทยภายใต้โครงการ แลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ภาพ 4.5 ร้อยละของบุคลากรและนักศึกษาชาวไทยที่อยู่ใน สปป.ลาว ภายใต้โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

8) ปัญหาในการดำเนินงาน

ผลการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานจากนักศึกษาชาวลาวที่ศึกษาในราชอาณาจักรไทย จำนวน 5 คน พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุด ตั้งแต่ในระยะก่อนเข้าโครงการ ระหว่างการเข้าโครงการ และหลังการเข้าโครงการ พบว่า เป็นปัญหาเกี่ยวกับการทำปริญญานิพนธ์ เช่นมีประสบการณ์วิจัยไม่หลากหลาย การค้นหาหัวข้อที่น่าสนใจสำหรับทำวิทยานิพนธ์ มีการปรับเปลี่ยนหัวข้อวิทยานิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ที่ศึกษายังไม่ลึกซึ้งเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการงานได้อย่างเต็มที่ (ร้อยละ 20.00) และมีปัญหาการเกี่ยวกับทุนการศึกษาที่ได้รับ อาจจะไม่เพียงพอที่จะทำให้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 20.00)

4.1.1.4 โครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

กระทรวงศึกษาธิการของไทยดำเนินความร่วมมือกับ สปป.ลาว มาเป็นเวลานาน ภายใต้กรอบความร่วมมือ กระทรวงศึกษาธิการไทยและลาว ได้ลงนาม MOU ว่าด้วยความร่วมมือทางการศึกษา เมื่อ 20 มีนาคม พ.ศ. 2547 โดยมีรูปแบบความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาระดับต่างๆ ระหว่างหน่วยงานของรัฐบาล การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรด้านการศึกษา การแลกเปลี่ยนอุปกรณ์และข้อมูลด้านการศึกษาในทุกรูปแบบ และการจัดการประชุมและการสัมมนา

ภายหลังจากการลงนามใน MOU กระทรวงศึกษาธิการของไทยได้เชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สปป.ลาว มาเยือนไทย เพื่อหารือแนวทางการร่วมมือระหว่างกัน แต่ฝ่ายลาวยังไม่มีการตอบรับ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาวันที่ 23 – 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจาตุรนต์ ฉายแสง) ได้เดินทางไปเยือน สปป.ลาว ฝ่ายสปป.ลาว ได้ขอความร่วมมือทางการศึกษาจากไทยด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเพิ่มเติมนอกเหนือจากกรอบ JC และวิชาการ ในการประชุมหารือความร่วมมือทางการศึกษาไทย – ลาว วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2551 จังหวัดอุดรธานี โดยมีปลัดกระทรวงศึกษาธิการของสองฝ่ายเป็นประธานร่วม จากการประชุมหารือฯ ฝ่ายไทยยินดีให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับ สปป.ลาว ในการดำเนินโครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้น โครงการนี้มีผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาโครงการ

โครงการมีระยะเวลา 4 ปี เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2552 – 2554 (ระยะเวลา 3 ปี) และขยายโครงการถึงปี พ.ศ. 2555 (ขยายเวลาเพิ่มขึ้น 1 ปี)

2) หน่วยงานร่วมมือ

2.1) หน่วยงานร่วมมือฝ่ายไทย ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานความสัมพันธ์ต่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการต่างประเทศ

2.2) หน่วยงานร่วมมือฝ่ายสปป.ลาว ได้แก่ สถาบันค้นคว้าวิทยาศาสตร์ การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา และกระทรวงการต่างประเทศ

3) รูปแบบความร่วมมือ

รูปแบบความร่วมมือเป็นแบบทวิภาคี คือระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

4) ระดับความร่วมมือ

ระดับความร่วมมือมีหลายระดับมีหลายระดับตั้งแต่ โดยมีหลายระดับตั้งแต่ ระดับรัฐบาลกับรัฐบาล หน่วยงานกับหน่วยงาน สถาบันกับสถาบัน และประชาชนกับประชาชนในกลุ่มของ นิสิต นักศึกษา และคณาจารย์ นักวิชาการทางการศึกษา

5) วัตถุประสงค์

5.1) เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสาขาวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

5.2) เพื่อพัฒนาบุคลากรของสถาบันคั้นคว่ำวิทยาศาสตร์การศึกษา สปป.ลาว และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนาร่องในการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สาขาวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

6) เป้าหมาย

- 1) การพัฒนาบุคลากร
- 2) ผลิตสื่อโทรภาพและจัดหาวัสดุอุปกรณ์
- 3) ผลิตสื่อประกอบการสอน
- 4) เผยแพร่การใช้สื่อในโรงเรียนนาร่อง

7) ผลการดำเนินงาน

7.1) แบบก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จสมบูรณ์
 7.2) เนื้อหาและรายการของสื่อการเรียนการสอนดำเนินการเสร็จสิ้นประมาณร้อยละ 70

7.3) ดำเนินการปรับปรุงห้องอบรมคอมพิวเตอร์ ห้องสตูดิโอ ห้องตัดต่อและลานเอนกประสงค์ ณ อาคารสถาบันคั้นคว่ำวิทยาศาสตร์การศึกษา

7.4) อบรมปฏิบัติการการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ จำนวน 20 คน ระหว่างวันที่ 28 กันยายน – 2 ตุลาคม 2550 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

7.5) การอบรมด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ e – book และ e – Learning แก่บุคลากรครู จำนวน 20 คน ระหว่างวันที่ 24 – 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 ที่จังหวัดหนองคาย โดยมอบหมายให้วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมต่อเรือหนองคายดำเนินการ

8) ปัญหาในการดำเนินงาน

8.1) การเปลี่ยนแปลงแบบในการก่อสร้างอาคารสื่อการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของ สปป.ลาว เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการใช้งานอย่างแท้จริง

8.2) ขั้นตอน กระบวนการติดต่อประสานงานและระบบขั้นตอนการติดต่อราชการของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีขั้นตอนมาก ทำให้ใช้เวลาในการดำเนินการมาก

4.1.1.5 โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

มหาวิทยาลัยของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีโครงการความร่วมมือทางวิชาการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ถึงปัจจุบันมีการขยายความร่วมมือไปทุกภูมิภาคของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว โดยภาพรวมแผนความร่วมมือด้านวิชาการอุดมศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว (ศูนย์ข้อมูลลาว, 2555) มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 4.5

ตาราง 4.5 มหาวิทยาลัยของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาวที่มีบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ

มหาวิทยาลัยของ สปป.ลาว	มหาวิทยาลัยของราชอาณาจักรไทย	บันทึกความเข้าใจ (MOU)
มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2 เมษายน 2553
	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	10 เมษายน 2553
	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอุดรธานี	5 มกราคม 2553
	มหาวิทยาลัยนครพนม	1 กรกฎาคม 2552
	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	9 กันยายน 2552
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	21 ธันวาคม 2547
	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	11 สิงหาคม 2551
	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์	13 สิงหาคม 2551
	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	27 ตุลาคม 2551
	มหาวิทยาลัยรังสิต	27 ตุลาคม 2551
	มหาวิทยาลัยสุรนารี	12 พฤศจิกายน 2551
	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	10 มีนาคม 2550
	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	19 มีนาคม 2550
	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย	9 พฤษภาคม 2550
	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	27 เมษายน 2549
	มหาวิทยาลัยบูรพา	เมษายน 2548
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2 สิงหาคม 2548
	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง	25 สิงหาคม 2548
	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	13 มกราคม 2547
	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	8 มิถุนายน 2547
	มหาวิทยาลัยมหิดล	8 มิถุนายน 2547

มหาวิทยาลัยของ สปป.ลาว	มหาวิทยาลัยของราชอาณาจักรไทย	บันทึกความเข้าใจ (MOU)
	วิทยาลัยประชาคมนานาชาติหนองคาย – อุดรธานี	19 ตุลาคม 2547
	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	20 กุมภาพันธ์ 2546
	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	9 กันยายน 2546
	มหาวิทยาลัยนเรศวร	na
มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	13 สิงหาคม 2547
	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	3 สิงหาคม 2547
	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	23 ตุลาคม 2551
	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	20 พฤษภาคม 2551
มหาวิทยาลัยจำปาสัก	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	13 สิงหาคม 2547
	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	23 มิถุนายน 2548
	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	6 กุมภาพันธ์ 2547
มหาวิทยาลัยสะหวันนะเขต	มหาวิทยาลัยนครพนม	na
	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	na
	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ	na
มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุภภาพ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	na
	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	na
	มหาวิทยาลัยมหิดล	na
	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	na
	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	na
	มหาวิทยาลัยนเรศวร	na
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	na
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	na

หมายเหตุ: na หมายถึงข้อมูลไม่สมบูรณ์

โครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาวมีผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นดังต่อไปนี้

1) ระยะเวลาโครงการ

โครงการความร่วมมือในแต่ละมหาวิทยาลัยมีระยะเวลาการทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ในระยะเวลาที่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากภาพรวมแล้วพบว่ามีการทำบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยครั้งแรกในปี พ.ศ. 2546 โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กับมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว และทำบันทึกความเข้าใจระหว่างมหาวิทยาลัยอื่นๆ อย่างต่อเนื่องถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลา 9 ปี

2) หน่วยงานร่วมมือ

2.1) **หน่วยงานร่วมมือฝ่ายไทย** ได้แก่ มหาวิทยาลัยของไทยทุกภูมิภาค แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีศูนย์ข้อมูลลาวและเครือข่ายของมหาวิทยาลัยในราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาวที่มีความร่วมมือระหว่างกัน

2.2) **หน่วยงานร่วมมือฝ่าย สปป.ลาว** ได้แก่ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ มหาวิทยาลัยจำปาสัก มหาวิทยาลัยสະหวันนะเขต และมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3) รูปแบบความร่วมมือ

รูปแบบความร่วมมือแบบทวิภาคีระหว่างมหาวิทยาลัยไทยกับมหาวิทยาลัยใน สปป.ลาว

4) ระดับความร่วมมือ

4.1) ระดับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกับหน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการของราชอาณาจักรไทยกับหน่วยงานในกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬาของ สปป.ลาว

4.2) ระดับความร่วมมือสถาบันกับสถาบัน ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับสถาบันอุดมศึกษาของ สปป.ลาว

4.3) ระดับความร่วมมือระดับประชาชนกับประชาชน ในกลุ่มของนิสิตนักศึกษา และคณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

5) วัตถุประสงค์

5.1) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ การพัฒนาอาจารย์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย

5.2) เพื่อแลกเปลี่ยนนักศึกษาในกิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม การแข่งขันกีฬา และกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา

5.3) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทั้งสองประเทศ

6) เป้าหมาย

6.1) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศ

6.2) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

6.3) เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การรวมตัวของประชาคมอาเซียน

6.4) นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจากทั้งสองประเทศ จะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และได้เรียนรู้ความเหมือนความต่างซึ่งกันและกัน ตลอดจนนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้ผู้อื่นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

7) ผลการดำเนินงาน

ในระยะเวลาที่ผ่านมา มีความร่วมมือในการจัดโครงการทางวิชาการ จัดกิจกรรมระหว่างนิสิต นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรฝ่ายต่างๆ จำนวนมาก ยกตัวอย่างดังต่อไปนี้

7.1) มหาวิทยาลัยไทยและลาวจำนวน 12 สถาบัน ได้มีการจัดโครงการสานสัมพันธ์มิตรภาพไทย - ลาว มาแล้ว 10 ครั้ง โดยฝ่ายพัฒนานักศึกษาและศิษย์เก่าสัมพันธ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดที่มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม เมื่อวันที่ 5 - 7 ธันวาคม 2554 ซึ่งประกอบด้วย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยพะเยา มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว (มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ ไม่ได้เข้าร่วมเนื่องจากอยู่ระหว่างการร่วมเป็นเจ้าของอาคารแข่งขันกีฬาแห่งชาติ ณ แขวงหลวงพระบาง)

7.2) วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามและมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ จะร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเพื่อเปิดสอนในสาขาการเงินการธนาคารและสาขาโลจิสติกส์การขนส่ง ตามบทบันทึกการประชุมเกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2554 โดยบันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับเป็นเวลา 5 ปี

(1) ฝ่ายวิทยาลัยเทคโนโลยีสยามจะดำเนินการศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเงิน - การธนาคาร และหลักสูตรโลจิสติกส์การขนส่ง ให้สอดคล้องกับบริบทภาคตามโครงร่างของ สปป.ลาว และดำเนินการสร้างห้องสำนักงาน สำหรับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครที่มาประจำการ ณ มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ ในขนาด 9 x 6 ตารางเมตร ช่วยเหลือปรับปรุง ก่อสร้างสำนักงาน ห้องเรียน อาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ 2 สาขาวิชาดังกล่าว ส่งอาจารย์ไปฝึกอบรม ทัศนศึกษาใน 2 สาขา คือ สาขาวิชาการเงินการธนาคาร และหลักสูตรโลจิสติกส์การขนส่ง รวมทั้งดำเนินการให้ทุนการศึกษา ในระดับปริญญาโท 2 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการเงินการธนาคาร ปีละ 3 ทุน และสาขาโลจิสติกส์การขนส่ง ปีละ 3 ทุน โดยจะเริ่มตั้งแต่ปี 2011 - 2012 เป็นต้นไป

(2) ฝ่ายมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ ประธาน จะร่วมกันศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาหลักสูตรในสาขาการเงิน - การธนาคาร และสาขาโลจิสติกส์การขนส่งกับวิทยาลัย

เทคโนโลยีสยาม และสร้างบทวิภาคตามโครงร่างของ สปป.ลาว รวมทั้งให้ความสะดวกในการติดต่อประสานงานและดำเนินการงานด้านเอกสารตามระบบ และขั้นตอนของ สปป.ลาว นอกจากนี้จะดำเนินการเสนอกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขออนุมัติให้อาสาสมัคร วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ประจำการอยู่ ณ มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ จำนวน 3 ท่าน ในระยะเวลา 1 ปี เพื่อจัดเตรียมโครงการดังกล่าว รวมทั้งการจัดหาสถานที่เพื่อปลูกสร้างอาคาร/สำนักงาน สำหรับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครฝ่ายวิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม ซึ่งขณะนี้ได้มีการดำเนินการไปบางส่วนแล้ว

7.3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไทย - ลาว ครั้งที่ 2 (ค่ายอาสาพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์) ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม - 5 เมษายน 2555 ณ มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ แขวงหลวงพระบาง สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมอบหมายให้มหาวิทยาลัยเชียงใหม่รับผิดชอบประสานงานดำเนินการโครงการกับมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์และสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือและมอบหมายให้มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นผู้ประสานงานกับสถาบันในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในการนำนักศึกษาเข้าร่วมโครงการ มีนักศึกษาไทยจาก 11 มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตขอนแก่น มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล และนักศึกษามหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ อีก 30 คน (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555) โดยมีกิจกรรมต่างๆ ได้แก่

(1) กิจกรรมด้านการโยธา สร้างอาคารโรงอาหาร ขนาด 5x10 เมตร พร้อมพื้นที่ประกอบอาหาร และพื้นที่ซักล้าง จำนวน 2 หลัง

(2) กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและกีฬา โดยมอบอุปกรณ์กีฬา และอุปกรณ์การเรียน ให้แก่นักเรียนโรงเรียนสมบูรณดอนใหม่และโรงเรียนพรมไชย โดยมีเด็กนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 400 คน

(3) กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเชื่อมความสัมพันธ์จากการจัดกิจกรรมของนักศึกษาจากประเทศไทยและนักศึกษาจาก สปป.ลาว โดยได้ศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปะ และอื่นๆ

(4) กิจกรรมด้านโภชนาการ เช่น การทำอาหารไทยและลาว ให้กับชาวค่าย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาโดยการศึกษารายละเอียดและอักษร ทั้งภาษาไทยและภาษาลาว ศึกษาศิลปวัฒนธรรมโดยการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาเมืองหลวงพระบาง เมืองมรดกโลก และจัดกิจกรรมบายศรีสู่ขวัญ กิจกรรมตักบาตร ตามขนบธรรมเนียมของ สปป.ลาว

ภาพ 4.6 ผู้เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดกิจกรรม
นักศึกษาเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไทย - ลาว ครั้งที่ 2
ณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ที่มา: เครือข่ายประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2555

7.4) มหาวิทยาลัยขอนแก่น คณะศึกษาศาสตร์และมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ จัดโครงการแลกเปลี่ยน เพื่อร่วมปรึกษาหารือในการสนับสนุน มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ แขวงหลวงพระบาง สปป. ลาว เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2553 ในการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโท ด้านบริหาร การศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง (MOU) มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ เนื่องด้วยกระทรวงศึกษาธิการ สปป. ลาว เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในประเทศลาว จึงมีความจำเป็นอย่าง เร่งด่วนในการผลิตอาจารย์และนักวิชาการเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการศึกษาของประเทศ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยฝ่ายวิชาการและวิเทศสัมพันธ์ ได้ให้ทุนการศึกษาในระดับ บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาต่างๆ เช่น ศึกษาศาสตร์ เกษตรศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ สำหรับบุคลากรจากมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ อย่างต่อเนื่องมาแล้ว 11 คน ตามความ ร่วมมือทางด้านวิชาการดังกล่าว

8) ปัญหาในการดำเนินงาน

ผลการศึกษาปัญหาในการดำเนินงานจากนักศึกษาผู้เข้าร่วมโครงการภายใต้ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง (MOU) ระหว่างมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์กับ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จากการตอบแบบสอบถาม จำนวน 27 คน พบว่ามีปัญหาไม่มากนักดังนี้

8.1) **ก่อนเข้าร่วมโครงการ** ปัญหาที่พบบมากที่สุด คือ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้และประสบการณ์น้อย มีจำนวน 6 คน (ร้อยละ 22.22) รองลงมาคือ มีปัญหาด้านการประสานงานและการดำเนินการเอกสารล่าช้า มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 11.11)

8.2) **ระหว่างเข้าร่วมโครงการ** ปัญหาที่พบบมากที่สุด คือ ระยะเวลาในการฝึกอบรมน้อย มีจำนวน 4 คน (ร้อยละ 14.81) รองลงมาคือ ความรู้ในการวิจัยมีน้อย การประสานงานล่าช้า และงบประมาณในการศึกษาต่อน้อย มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 11.11)

8.3) **หลังเข้าร่วมโครงการ** ปัญหาที่พบบมากที่สุด คือ ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนปัญหาขาดเครื่องมือ อุปกรณ์ จำนวน 5 คน (ร้อยละ 18.52) รองลงมาคือ หน่วยงานขาดงบประมาณ มีจำนวน 3 คน (ร้อยละ 11.11) ดังแสดงในตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ ระหว่างเข้าร่วมโครงการ และหลังเข้าร่วมโครงการ

ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ก่อนเข้าร่วมโครงการ		
1.1 ความรู้และประสบการณ์		
1) ความรู้และประสบการณ์น้อย	6	22.22
1.2 การประสานงาน		
1) การประสานงานเอกสารช้า	1	3.70
2) ขั้นตอนการส่งเอกสารยุ่งยาก	1	3.70
3) การทำหนังสือเดินทางช้า	1	3.70
2. ระหว่างการเข้าร่วมโครงการ		
2.1 การฝึกอบรม		
1) ระยะเวลาสั้น	4	14.81
2) เน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ	1	3.70
2.2 ความรู้ความเข้าใจ		
1) ความรู้ในการวิจัยมีน้อย	3	11.11
2) ความเข้าใจน้อยเพราะไม่ตรงสาขา	1	3.70

ปัญหาของผู้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือระหว่าง สถาบันอุดมศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
2.3 การประสานงาน		
1) การประสานงานล่าช้า	3	11.11
2) ผู้ประสานงานของมหาวิทยาลัยยังไม่เข้าใจหน้าที่ รับผิดชอบของตน	1	3.70
2.4 การปรึกษาแนะแนว		
1) อาจารย์ที่ปรึกษาไม่มีเวลาให้นักศึกษา	1	3.70
2.5 งบประมาณและสวัสดิการ		
1) งบประมาณในการศึกษาต่อน้อย	3	11.11
2) งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยน้อย	1	3.70
3) ไม่มีประกันชีวิต	1	3.70
3. หลังการเข้าร่วมโครงการ		
3.1 ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา		
1) ขาดเครื่องมือ อุปกรณ์	5	18.52
2) หน่วยงานไม่ได้ดำเนินการ	2	7.41
3) ประสบการณ์ยังน้อย	1	3.70
3.2 งบประมาณ		
1) หน่วยงานขาดงบประมาณ	3	11.11

หมายเหตุ: ผู้ให้ข้อมูล 1 คน สามารถระบุปัญหาได้หลายปัญหา

4.1.1.6 สรุปผลประมวลผลข้อมูลขั้นต้นของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ที่เริ่มดำเนินการโครงการก่อนปี พ.ศ. 2551 และมีระยะเวลาความร่วมมือมากกว่า 3 ปี มี 4 โครงการหลัก (11 โครงการย่อย) ได้แก่ 1) โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2 โครงการย่อย) 2) โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิรวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS) (6 โครงการย่อย) 3) โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 4) โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 5) โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว เมื่อเปรียบเทียบผลการประมวลผลข้อมูลขั้นต้นในด้านระยะเวลาโครงการ หน่วยงานความร่วมมือ รูปแบบความร่วมมือระดับความร่วมมือ และวัตถุประสงค์/เป้าหมาย/ผลการดำเนินงานและปัญหาของแต่ละโครงการ สรุปได้ดังนี้

1) ระยะเวลาโครงการ หน่วยงานความร่วมมือ รูปแบบความร่วมมือ และระดับความร่วมมือ

โครงการความร่วมมือมีระยะเวลาโครงการโดยรวมอยู่ระหว่าง 3 ปี ถึง 20 ปี โครงการที่มีระยะเวลาดำเนินการมากที่สุด คือ โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินการมาแล้ว 20 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน รองลงมาคือ โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ดำเนินการมาแล้ว 16 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 ถึงปัจจุบัน และโครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก มีระยะเวลาโครงการ 10 ปี หน่วยงานความร่วมมือ โดยส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานจาก 2 ราชอาณาจักร รูปแบบความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นรูปแบบทวิภาคี ยกเว้น โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี และโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงที่มีรูปแบบพหุภาคี ระดับความร่วมมือของทุกโครงการ มีความร่วมมือทุกระดับเช่นเดียวกันในทุกโครงการ คือ มีความร่วมมือระดับรัฐต่อรัฐ หน่วยงานต่อหน่วยงาน สถาบันต่อสถาบัน และประชาชนต่อประชาชน ดังรายละเอียดในตาราง 4.7

ตาราง 4.7 ผลการประมวลผลข้อมูลขั้นต้นด้านระยะเวลาโครงการ หน่วยงานความร่วมมือ รูปแบบความร่วมมือ และระดับความร่วมมือของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

ข้อมูลขั้นต้น ชื่อโครงการ	ระยะเวลา โครงการ/ ที่ดำเนินการ มาแล้ว	หน่วยงาน ความร่วมมือ			รูปแบบ ความร่วมมือ*		ระดับ ความร่วมมือ			
		ไทย	สปป. ลาว	ประเทศ อื่นๆ	ทวิ ภาคี	พหุ ภาคี	รัฐ ต่อรัฐ	หน่วยงาน/ หน่วยงาน	สถาบัน/ สถาบัน	ประชาชน ต่อปชช.
1. โครงการในพระอุปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2 โครงการย่อย) 1.1 โครงการโรงเรียน วัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์	20 ปี (พ.ศ. 2535 – 2555)	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
1.2 โครงการพัฒนา ศักยภาพด้านการเกษตรของ มหาวิทยาลัยจำปาสัก	10 ปี (พ.ศ. 2548 – 2558)	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจฯ (6 โครงการย่อย) 2.1 โครงการพัฒนาด้าน อาชีวศึกษา (4 โครงการย่อย)	5 ปี (พ.ศ. 2551 – 2555)	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓
2.2 โครงการพัฒนา หลักสูตรนานาชาติระดับ ปริญญาโทฯ	6 ปี (พ.ศ. 2552 – 2558)	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓
2.3 โครงการยกระดับ พนักงานฯ	3 ปี (พ.ศ. 2551 – 2553)	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
3. โครงการแลกเปลี่ยน บุคลากรและนักศึกษา	16 ปี (พ.ศ. 2539 – ปัจจุบัน)	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
4. โครงการผลิตสื่อการเรียน การสอนอิเล็กทรอนิกส์	4 ปี (พ.ศ. 2552 – 2555)	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓
5. โครงการภายใต้บันทึก ความเข้าใจ (MOU)ฯ	9 ปี (พ.ศ. 2546 – 2555)	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓
รวม	3 – 20 ปี (พ.ศ. 2535 – 2555)	8	8	2	5	3	8	8	8	8

* รูปแบบความร่วมมือในทุกโครงการเป็นแบบทางเดียวคือ ภาคีฝ่ายราชอาณาจักรไทยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ (Donor) ภาคีฝ่าย สปป.ลาว เป็นผู้รับความช่วยเหลือ (Recipient)

2) วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/ผลการดำเนินงานและปัญหา

2.1) วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

ผลประมวลข้อมูลขั้นต้นโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ในด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมาย พบว่า ทุกโครงการมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาการจัดการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะใช้การศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนา เป้าหมายของการพัฒนาส่วนใหญ่ คือ ครู อาจารย์ รองลงมาคือนักเรียน นักศึกษา และเป็นการพัฒนาในระดับอุดมศึกษา ด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา เป้าหมายของการพัฒนา คือ สื่อ/เทคโนโลยีการศึกษา แหล่งเรียนรู้ การเรียนการสอน และหลักสูตร ดังรายละเอียดในตาราง 4.8

ตาราง 4.8 ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

โครงการ	วัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการ								
	พัฒนามนุษย์		ระดับการศึกษา			พัฒนาการจัดการศึกษา			
	ครู อาจารย์	นักเรียน นักศึกษา	พื้นฐาน	อาชีว ศึกษา	อุดม ศึกษา	สื่อ/ เทคโนโลยี	แหล่ง เรียนรู้	การเรียน การสอน	หลักสูตร
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี									
1.1 โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
1.2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจฯ									
2.1 โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓
2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท	✓				✓				
2.3 โครงการยกระดับพนักงานฯ	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาฯ	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
4. โครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ฯ	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
5. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU)ฯ	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
รวม	8	7	2	1	5	7	7	7	7

2.2) ผลการดำเนินงาน

ผลประมวลข้อมูลขั้นต้นโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในด้านผลการดำเนินงาน พบว่า ทุกโครงการมีผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับเป้าหมาย ซึ่งนอกเหนือจากการพัฒนาคนในด้านการศึกษาแล้ว หลายโครงการยังมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค การจัดหาครุภัณฑ์การเรียนการสอน และห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม ดังแสดงในตาราง 4.9

ตาราง 4.9 ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นด้านผลการดำเนินงานของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

โครงการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
<p>1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี</p> <p>1.1 โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์</p>	<p>1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค</p> <p>2) ส่งเสริมภาวะโภชนาการและสุขอนามัยของนักเรียน</p> <p>3) พัฒนาทักษะอาชีพแก่นักเรียน</p> <p>4) พัฒนาการจัดการศึกษาแก่โรงเรียน</p>	<p>1) ก่อสร้างอาคารเรียนนอนสิรินธร 1-3 และอาคารเรียนสิรินธร</p> <p>2) ปรับปรุงสโมสรมังกรและอาคารเรียนให้ถูกสุขลักษณะ</p> <p>3) จัดทำระบบสาธารณูปโภค และน้ำอุปโภคบริโภค</p> <p>4) จัดทำแผนงานด้านการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน</p> <p>5) ฝึกอาชีพการเย็บผ้า การถนอมอาหาร งานประดิษฐ์ ช่างไม้ ช่างทำเฟอร์นิเจอร์ ช่างเชื่อม ช่างไฟฟ้า</p> <p>6) เผยแพร่ความรู้ด้านการเกษตร การเลี้ยงปลาในหนองคู และไม้บ่อดิน การเลี้ยงสุกร</p> <p>7) จัดทำแปลงการเกษตรและส่งเสริมการปลูกผักอินทรีย์</p> <p>8) ส่งบุคลากรเข้ารับการด้านการเกษตรอบรมในประเทศไทย</p> <p>9) จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม</p> <p>10) จัดตั้งสหกรณ์โรงเรียน</p>
<p>1.2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก</p>	<p>1) ผลิตบัณฑิตชาวลาวเพื่อกลับไปเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยจำปาสักในอนาคต</p> <p>2) ให้ความช่วยเหลือมหาวิทยาลัยจำปาสักในการพัฒนาศักยภาพทางวิชาการในหลายรูปแบบ เช่น โครงการแลกเปลี่ยนนิสิต บุคลากร การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ การจัดฝึกอบรม และกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ เป็นต้น</p>	<p>1) ให้ทุนการศึกษาปริญญาโท 2 คน และปริญญาเอก 3 คน ยกเว้นค่าธรรมเนียมการศึกษาและสนับสนุนค่าใช้จ่ายส่วนตัวและค่าทำวิจัย</p> <p>2) สนับสนุนพันธุ์สัตว์ วัสดุ อุปกรณ์ การเกษตรแก่รวมมูลค่ากว่า 1.23 ล้านบาท ได้แก่ โคพันธุ์เนื้อ ตำราเรียนคอมพิวเตอร์ พร้อมเครื่องพิมพ์ จำนวน 15 ชุด ตัวอย่างแมลงศัตรูพืช ชุดตรวจคุณภาพดิน น้ำ ปุ๋ย อรรถาภิธานศัพท์เกษตรลาวพร้อมฐานข้อมูล</p>

โครงการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
		กสิกรรมและป่าไม้ลาว ทุนจำลองเพื่อการศึกษา ยางพารา แผ่น CD รวมเว็บเกษตร ไทย – ลาว แผ่น CD การฝึกอบรมอาชีพ 3) การพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ ในโครงการวิจัย 4) การพัฒนาทางกายภาพ อาทิ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ยานพาหนะ และสถานีตรวจวัดลักษณะ ภูมิอากาศ 5) จัดตั้งแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสาน ภายในมหาวิทยาลัย
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 2.1 โครงการพัฒนาด้าน อาชีวศึกษา	1) การพัฒนาบุคลากร ด้วยการให้ ทุนการศึกษา การดูงาน และฝึกอบรมเฉพาะ ทาง 2) การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความ ชำนาญเฉพาะทาง 3) การพัฒนาสื่อ ตำรา เอกสารการเรียนการ สอน 4) การสนับสนุนครุภัณฑ์การเรียนการสอน 5) การวางแผนอาคาร ก่อสร้างติดตั้งอุปกรณ์ บำรุงรักษา ปรับปรุงและซ่อมแซมอาคาร ฝึกงาน ห้องปฏิบัติการพื้นฐาน	1) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงสะหวันนะ เขต 1.1) ให้ทุนการศึกษาระดับ ปวส. แก่ครูจาก สปป.ลาว จำนวน 16 คน 1.2) จัดฝึกอบรมความชำนาญการเฉพาะทางแก่ครู จาก สปป.ลาว จำนวน 29 1.3) จัดฝึกอบรมเทคโนโลยีการสอน จำนวน 45 คน 1.4) จัดศึกษาดูงานสำหรับผู้บริหาร จำนวน 10 คน 1.5) พัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การนิเทศ และ ประเมินผลการใช้หลักสูตร 1.6) สสำรวจความต้องการและจัดหาวัสดุอุปกรณ์การ เรียนการสอน สำหรับผู้สอนและผู้เรียน 1.7) สสำรวจและปรับปรุงอาคารสถานที่ 1.8) ติดตามและประเมินผลโครงการ 2) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคแขวงเวียงจันทน์ 2.1) จัดการฝึกอบรมสาขาช่างยนต์ ช่างก่อสร้าง และ ช่างไฟฟ้า 2.2) ปรับปรุงอาคารโรงฝึก 4 หลัง 2.3) สนับสนุนอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน 2.4) ได้รับพระราชทาน เครื่องคอมพิวเตอร์ จำนวน 60 เครื่อง ฟิล์มเตอร์ 1 เครื่อง 3) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคสิกรรมดงคำซ่าง 3.1) จัดอบรมบุคลากร 27 ทุน แบ่งเป็น ปีละ 9 ทุน 3.2) พัฒนาบุคลากร โดยการ ใน 3 สาขา คือ เลี้ยงสัตว์ ป่าไม้ และพืชศาสตร์

โครงการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
		3.3) ปรับปรุงอาคารสถานที่ 3.4) ติดตามและประเมินผลโครงการ 4) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบาง 4.1) ให้ทุนการศึกษาระดับ ปวส. 30 คน อบรมเฉพาะทาง 30 คน และการจัดดูงานของผู้บริหาร 10 คน ครูผู้สอน 10 คน 4.2) จัดหาครุภัณฑ์การเรียนการสอน (10 สาขา) 4.3) พัฒนาปรับปรุง และซ่อมแซมห้องปฏิบัติการพื้นฐาน 4.4) ติดตามการดำเนินงาน
2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท	1) เปิดหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท สาขาการศึกษา ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว 2) ผลิตบัณฑิตปริญญาโทสาขาการศึกษา จำนวน 5 รุ่น รวม 75 คน 3) มีเครือข่ายนักวิชาการด้านการพัฒนาในประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง 4) บุคลากรลาวมีความรู้ความสามารถในการสอนในหลักสูตรได้ 5) การพัฒนาประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงแบบองค์รวม 6) เพิ่มจำนวนการวิจัยด้านการพัฒนา 7) เผยแพร่แนวคิดและองค์ความรู้ ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้กับหน่วยงานในประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง	1) พัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาพัฒนาของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว 2) มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวได้เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาพัฒนา รุ่นที่ 2 ปี 2554 มีนักศึกษาจำนวน 17 คน และอยู่ระหว่างการรับสมัครนักศึกษา รุ่นที่ 3 3) ให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน ให้กับอาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว เข้าศึกษา ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในปี 2554 และมีนักศึกษายู่ระหว่างการศึกษ จำนวน 8 คน
2.3 โครงการยกระดับพนักงานฯ	พัฒนาบุคลากรจากมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวถึงระดับปริญญาตรี 114 คน	บุคลากรของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว จำนวน 113 คน ที่ศึกษาระดับปริญญาตรี ณ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้สำเร็จการศึกษาศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ และเอกเทศโนโลยีการศึกษา
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษา	1) ส่งเสริมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยและสถาบันอุดมศึกษาในประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง 2) แลกเปลี่ยนคณาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา ข้าราชการข้อมูลและการวิจัยร่วมระดับอุดมศึกษาระหว่างประเทศในอนุภูมิภาค	มีบุคลากรและนักศึกษาลาวแลกเปลี่ยนกับไทย จำนวน 141 คน สำหรับบุคลากรและนักศึกษาลาวแลกเปลี่ยนกับ สปป.ลาว มีจำนวน 53 คน นักศึกษาลาวที่มาเรียนเมืองไทย (ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารการศึกษา ม.ราชภัฏอุบล) นศ. ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนเรียน ระหว่างเรียน โดยนำเสนอเป็นภาษาลาว นศ.ไทยได้มีการเปรียบเทียบ /ภาษาระหว่าง

โครงการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
	ลุ่มแม่น้ำโขง	ภาษาลาวกับภาษาไทยอีสานที่มีบางคำใช้เหมือนกัน และบางคำจะได้ยินเฉพาะกับคนแก่ที่ใช้พูดกันเท่านั้น สำหรับการแลกเปลี่ยนประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตได้ สอดแทรกในกิจกรรมเนื้อหารายวิชาที่สอน
4. โครงการผลิตสื่อการเรียน การสอนอิเล็กทรอนิกส์ฯ	1) การพัฒนาบุคลากร 2) ผลิตสื่อโทรภาพและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ 3) ผลิตสื่อประกอบการสอน 4) เผยแพร่การใช้สื่อในโรงเรียนนำร่อง	1) แบบก่อสร้างอาคารสำหรับดำเนินงานในโครงการ แล้วเสร็จสมบูรณ์ 2) เนื้อหาและรายการของสื่อการเรียนการสอน ดำเนินการเสร็จสิ้นประมาณร้อยละ 70 3) ปรับปรุงห้องอบรมคอมพิวเตอร์ ห้องสตูดิโอ ห้อง ตัดต่อและลานเอนกประสงค์ ณ อาคารสถาบัน คันควัววิทยาศาสตร์การศึกษา 4) อบรมปฏิบัติการการผลิตสื่อการสอนด้วย คอมพิวเตอร์ จำนวน 20 คน 5) การอบรมด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ e – book และ e – Learning แก่บุคลากรครู 20 คน
5. โครงการภายใต้บันทึกความ เข้าใจ (MOU)ฯ	1) เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่าง ประชาชนของทั้งสองประเทศ 2) ส่งเสริมความร่วมมือในด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นกลไกสำคัญในการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 3) เป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การรวมตัวของ ประชาคมอาเซียน 4) นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ความ เหมือนความต่าง และนำความรู้และ ประสบการณ์ที่ได้รับไปถ่ายทอดให้เป็น ประโยชน์ต่อไป	ในระยะเวลาที่ผ่านมา มีตัวอย่างผลการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) มีการจัดโครงการสานสัมพันธ์มิตรภาพไทย – ลาว ถึง พ.ศ. 2554 จำนวน 10 ครั้ง 2) วิทยาลัยเทคโนโลยีสยามและมหาวิทยาลัยสุภาณู วงศ์ จะร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเพื่อเปิดสอนในสาขา การเงินการธนาคารและสาขาโลจิสติกส์การขนส่ง และดำเนินการสร้างห้องสำนักงาน ขนาด 9 x 6 ตารางเมตร ปรับปรุง ก่อสร้าง สำนักงาน ห้องเรียน อาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ มหาวิทยาลัยสุภาณูวงศ์ ส่งอาจารย์ไปฝึกอบรม ทัศนศึกษา ให้ทุนการศึกษา ในระดับปริญญาโท ปีละ 3 ทุนต่อสาขา 3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัด โครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดกิจกรรมนักศึกษา เพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไทย – ลาว ครั้งที่ 2 (ค่ายอาสา พัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์) ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม – 5 เมษายน 2555 ณ มหาวิทยาลัย สุภาณูวงศ์ โดยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่รับผิดชอบ ประสานงานมีนักศึกษาไทยจาก 11 มหาวิทยาลัย เข้าร่วมโครงการ 30 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัย

โครงการ	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
		<p>สุภานุวงศ์ อีก 30 คน และมีกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ สร้างอาคารโรงอาหาร ขนาด 5x10 เมตร พร้อมพื้นที่ประกอบอาหาร และพื้นที่ซักล้าง จำนวน 2 หลัง มอบอุปกรณ์กีฬา และอุปกรณ์การเรียน ให้แก่นักเรียนโรงเรียนสมบุญรณดอนใหม่และโรงเรียนพรมไชย โดยมีเด็กนักเรียนร่วมกิจกรรม จำนวน 400 คน และศึกษาเรียนรู้วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปะ และอื่นๆ ทำอาหารไทยและลาว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาพูดและอักษร ทักษะศึกษาบทยศวีสุวัตต์กบาตร ตามขนบธรรมเนียมของ สปป.ลาว</p> <p>4) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ จัดโครงการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโท ด้านบริหารการศึกษา และให้ทุนการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา แก่บุคลากรจากมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์ อย่างต่อเนื่องมาแล้ว 11 คน</p>

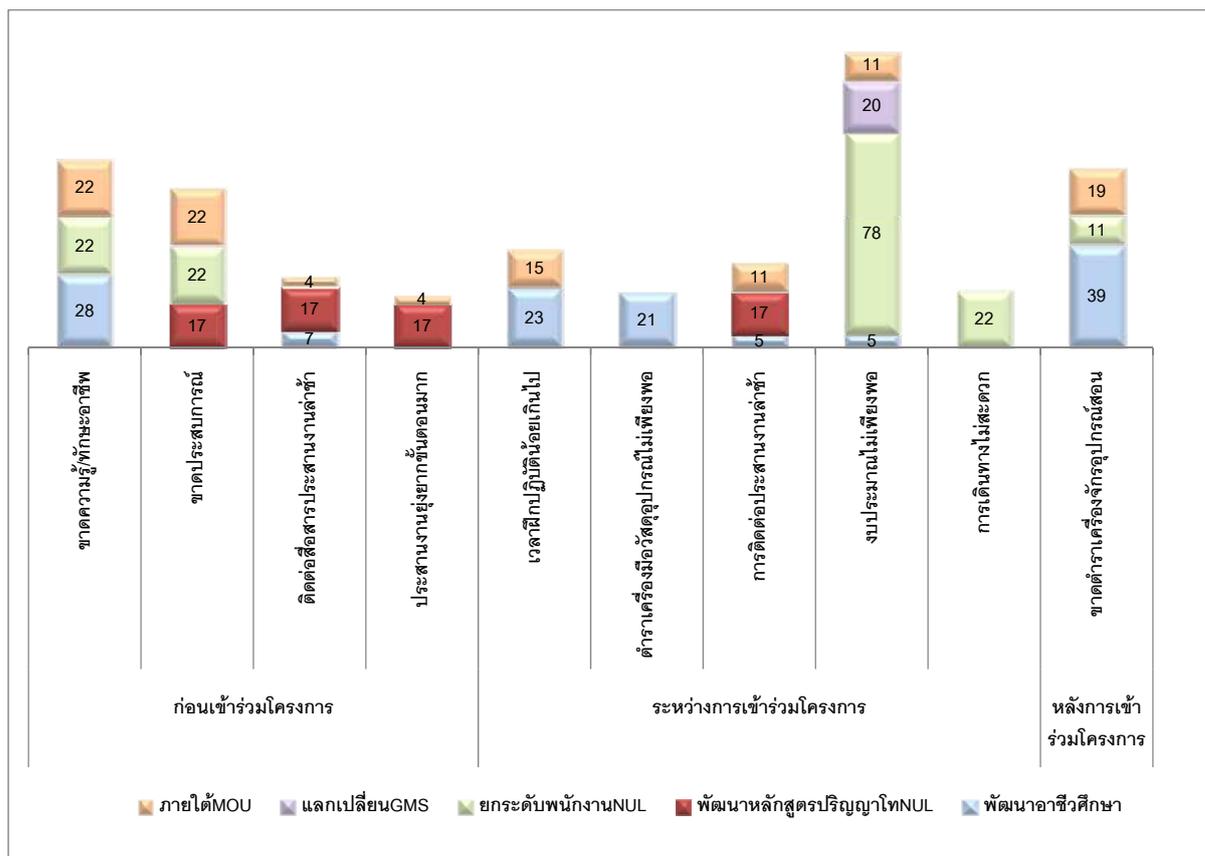
2.3) ปัญหาการดำเนินงาน

ผลประมวลข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ผู้ที่เข้าร่วมโครงการส่วนหนึ่งได้ระบุถึงปัญหาการดำเนินงานเมื่อพิจารณาแล้วพบว่า ปัญหาที่ผู้เข้าร่วมโครงการระบุไว้ที่พบจำนวนมากและพบในหลายโครงการ ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการคือ ปัญหาเกี่ยวกับการไม่รู้ภาษาไทย พบมากถึง 4 โครงการ (ร้อยละ 11.67 ถึง 86.21) รองลงมาคือ ขาดความรู้พื้นฐาน/ทักษะอาชีพ พบ 3 โครงการ (ร้อยละ 20.00 ถึง 44.83) ในระหว่างเข้าร่วมโครงการ ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ เงินค่าใช้จ่ายได้น้อย ไม่เพียงพอค่าครองชีพ พบ 5 โครงการ (ร้อยละ 15.56 ถึง 80.00) รองลงมายังคงเป็นปัญหาเกี่ยวกับการไม่รู้ภาษาไทย พบมากถึง 5 โครงการ (ร้อยละ 12.12 ถึง 75.86) สำหรับปัญหาหลังการเข้าร่วมโครงการ คือ หางานยากความรู้อย่างไม่เพียงพอ พบ 2 โครงการ (ร้อยละ 26.67 ถึง 60.00) ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 4.10

ตาราง 4.10 ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นด้านปัญหาการดำเนินงานของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

ปัญหาการดำเนินงาน	ร้อยละของปัญหา การดำเนินงาน	ภายใต้ ACMECS			แลกเปลี่ยน เปลี่ยน GMS	ภายใต้ MOU
		พัฒนา อาชีวศึกษา	พัฒนา หลักสูตร	ยกระดับ พนักงาน		
1. ระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ						
1.1 ความรู้/ประสบการณ์						
1) ขาดความรู้พื้นฐาน/ทักษะอาชีพ		27.87		22.22		22.22
2) ประสบการณ์น้อย			16.67	22.22		22.22
1.2 การประสานงาน						
1) การติดต่อ สื่อสาร ประสานงานล่าช้า		6.56	16.67			3.70
2) การประสานงานยุ่งยาก/ขั้นตอนมาก			16.67			3.70
2. ระหว่างการเข้าร่วมโครงการ						
2.1 การฝึกปฏิบัติ						
1) เวลาฝึกปฏิบัติสั้นเกินไป		22.95				14.81
2) ตำราเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ		21.31				
2.2 การประสานงาน						
1) การติดต่อ ประสานงานล่าช้า		4.92	16.67			11.11
2.3 งบประมาณ/ทุน						
1) งบประมาณไม่เพียงพอ		4.92		77.78	20.00	11.11
2.4 การเดินทาง						
1) การเดินทางไม่สะดวก				22.22		
3. หลังการเข้าร่วมโครงการ						
3.1 การสอนฝึกปฏิบัติ						
1) ขาดตำราเครื่องจักรอุปกรณ์สำหรับสอน		39.34		11.11		18.52

เมื่อพิจารณาจากปัญหาที่พบมากในหลายโครงการ คือ พบมากกว่า 2 โครงการขึ้นไป หรือมีผู้พบปัญหามากกว่าร้อยละ 20 จะเห็นได้ว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในระยะก่อนการเข้าร่วมโครงการคือ ปัญหาการขาดความรู้และทักษะอาชีพ ปัญหาระหว่างการเข้าร่วมโครงการคือ ปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ และในระยะหลังการเข้าร่วมโครงการคือ ปัญหาการขาดแคลนตำราเครื่องจักร และวัสดุอุปกรณ์ ดังแสดงรายละเอียดในภาพ 4.7

ภาพ 4.7 ปัญหาการดำเนินงานของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

4.1.2 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การนำเสนอผลวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการกับแผนการพัฒนาคนของ สปป.ลาว 4) วิธีการในการพัฒนาคน 5) ผลผลิต และ 6) ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ปรากฏผลดังนี้

4.1.2.1 ปัจจัยนำเข้า

1) บุคลากร

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากรของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีหลายภาคส่วน ทั้งนี้ บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ

จากฝ่ายไทยมีความหลากหลายจากหลายภาคส่วนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการโรงเรียน
วัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ บุคลากรที่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ ได้แก่
บุคลากรจากสำนักพระราชวัง สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) กรมราชองครักษ์ มูลนิธิชัยพัฒนา กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุ
สัตว์ และกรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล
วิทยาลัยอาชีวศึกษาหนองคาย สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) และสถานเอกอัครราชทูตไทย
ณ เวียงจันทน์ กระทรวงการต่างประเทศ ในฝ่าย สปป.ลาว ได้แก่ รัฐบาลลาว กระทรวงศึกษาธิการ
และการกีฬา และโรงเรียน ดังแสดงในตาราง 4.11

ตาราง 4.11 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ปัจจัยนำเข้าด้านบุคลากรของโครงการความร่วมมือทางการศึกษา
ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

โครงการ	ราชอาณาจักรไทย												สปป.ลาว					รวม	
	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	สำนักพระราชวัง/ กปร.	ศต./ กต./กก.	สถานทูตไทย	สพร. กต.	สป. ศต.	สพฐ. ศต.	สอศ. ศต.	สกอ. ศต.	สถาบันอุดมศึกษา	สถาบันอาชีวศึกษา	โรงเรียน	รัฐบาล	กระทรวงศึกษาฯ	มหาวิทยาลัย	โรงเรียนเทคนิค		โรงเรียน
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 1.1 โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ 1.2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓		✓	✓	✓			✓	13
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ 2.1 โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา		✓	✓	✓		✓			✓			✓		✓			✓		9
2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท				✓		✓				✓	✓		✓	✓	✓				7
2.3 โครงการยกระดับพนักงานฯ				✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓				7
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาฯ				✓		✓			✓	✓			✓	✓	✓				7
4. โครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ฯ				✓		✓	✓						✓	✓	✓			✓	8
5. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU)ฯ				✓		✓				✓	✓		✓	✓	✓				7
รวม	2	3	3	8	1	7	2	1	2	4	6	1	2	8	8	5	1	2	

2) งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ของโครงการความร่วมมือทางการศึกษา ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) เป็นการสนับสนุนจากฝ่ายไทยมากที่สุด โครงการที่มีการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์จากหลายแหล่งมากที่สุด คือ โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดังแสดงในตาราง 4.12

ตาราง 4.12 ผลการวิเคราะห์สิ่งวิเคราะห์ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

โครงการ	ราชอาณาจักรไทย											สปป.ลาว			รวม	
	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	กปร.	ศธ./ กต./รง./กก.	สถานทูตไทย	สพร. กต.	สป. ศธ.	สพฐ. ศธ.	สอศ. ศธ.	สกอ. ศธ.	สถาบันอุดมศึกษา	สถาบันอาชีวศึกษา	รัฐบาล	กระทรวงศึกษาฯ		มหาวิทยาลัย
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี																
1.1 โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	11
1.2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก	✓	✓	✓	✓						✓		✓	✓	✓	8	
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ																
2.1 โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา		✓	✓	✓		✓			✓		✓	✓	✓	✓	8	
2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท				✓		✓				✓	✓	✓	✓	✓	7	
2.3 โครงการยกระดับพนักงานฯ				✓		✓				✓	✓	✓	✓	✓	7	
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษา				✓		✓				✓	✓	✓	✓	✓	7	
4. โครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์				✓		✓	✓	✓				✓	✓		6	
5. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU)ฯ				✓		✓				✓	✓	✓	✓	✓	7	
รวม	2	3	3	8	1	7	2	1	2	4	6	1	8	8	5	

3) การบริหาร

ด้านการบริหารโครงการความร่วมมือทางการศึกษาของโครงการความร่วมมือทางการศึกษา ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว จะเป็นการบริหารร่วมกัน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการจากทั้ง 2 ฝ่าย ในทุกโครงการ โดยจะมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ พิจารณา และติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

4.1.2.2 กระบวนการ

การดำเนินโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ทุกโครงการจะเป็นไปตามกรอบความร่วมมือที่กำหนด โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการจากทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งจะทำหน้าที่ในการสำรวจความต้องการ การวางแผนการดำเนินงาน และการติดตาม ประเมินผล เช่น โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง จะมีการเตรียมการและวางแผนงานในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงสิงหาคม มีการดำเนินการในเดือนตุลาคมถึงมกราคม และประเมินผลการดำเนินงานในเดือนกันยายนของทุกปี เป็นต้น

4.1.2.3 ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการกับแผนการพัฒนาคอนของ สปป.ลาว

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว จำนวน 5 โครงการ ได้แก่ 1) โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2) โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศกลุ่มแม่น้ำอิรวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS) 3) โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง 4) โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 5) โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว กับแผนการพัฒนาคอนของ สปป.ลาว คือ การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 2006 – 2015 พบว่า โครงการโรงเรียนนวัตกรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีความสอดคล้องกับแผนการพัฒนาคอนของ สปป.ลาว มากที่สุด รองลงมาคือ โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และโครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษาภายใต้ ACMECS สำหรับประเด็นความสอดคล้องของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาพบว่า ทุกโครงการมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาหลักสูตรการศึกษา ได้มาตรฐานทันสมัย สอดคล้องกับแผนการพัฒนาคอนของสปป.ลาวในการปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 2006 – 2015 ที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ ทันกับสากล พัฒนา

คนลาวอย่างรอบด้าน สร้างและใช้หลักสูตร เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการปฏิบัติ ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร โดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ปรับปรุงวิธีสอนใหม่ ปรับปรุงการสร้างและบำรุงครูอาจารย์ใหม่ และยกระดับวิชาการ การระดมแหล่งทุน งบประมาณในการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องทดลอง ที่จำเป็น มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และเป็นการสร้างเครือข่ายการศึกษากับต่างประเทศ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4.13

ตาราง 4.13 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการความร่วมมือทางการศึกษากับแผนการพัฒนาคนของสปป.ลาวในการปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 2006 – 2015

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	โครงการความร่วมมือทางการศึกษา								
	พระราชทาน		ACMECS			แลกเปลี่ยนบุคลากร	สื่ออิเล็กทรอนิกส์	ภายใต้ MOU	รวม
	ร.ว.วัฒนธรรม	พัฒนาม.เจ้าปดักดี	พัฒนาอาชีพศึกษา	พัฒนาหลักสูตร ป.โท	ยกระดับพนักงานฯ				
แผนการพัฒนาคนของ สปป.ลาว: การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ 2006–2015									
1. จุดมุ่งหมายและเนื้อหาหลักสูตรการศึกษา									
1) เปลี่ยนแปลงตามทิศทางให้ได้มาตรฐานทันสมัย ทันกับสากล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
2) โครงสร้างในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้อง สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ ของแต่ละเขตและท้องถิ่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3) สร้างให้คนลาวได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน “เป็นพลเมืองดี มีการศึกษา มีความรู้ มีวิชาการ มีแนวคิด สร้างสรรค์ และมีความกระตือรือร้นต่อการพัฒนา ประเทศหรือพัฒนาตนเอง ให้มีสุขภาพแข็งแรง มีคุณสมบัติที่โปร่งใส”	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
4) การศึกษาของโรงเรียนต้องสอดคล้องกับครอบครัว และสังคม จัดหาวัสดุการเรียน การทดลอง รวมทั้งการใช้ เทคโนโลยีการสื่อสารเข้าในการจัดการการศึกษา	✓		✓				✓		3
2. การศึกษาสายสามัญ									
1) ยกคุณภาพการศึกษาครบวงจร มีโครงสร้าง หลักสูตรที่เหมาะสม ได้มาตรฐาน พัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียน ในการคิดค้น ปฏิบัติจริง ถือเอาความรู้วิชาการธรรมชาติและวิทยาศาสตร์สังคมเป็น สำคัญ	✓		✓				✓		3

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	โครงการความร่วมมือทางการศึกษา								
	พระราชทาน		ACMECS			แลกเปลี่ยนบุคลากร	สื่อนวัตกรรมอิเล็กทรอนิกส์	ภายใต้ MOU	รวม
	ร.ว.วัฒนธรรม	พัฒนาฯ.จำปาศักดิ์	พัฒนาอาเซียนศึกษา	พัฒนาหลักสูตร ป.โท	ยกระดับพนักงานฯ				
แผนการพัฒนาคอนของ สปป.ลาว: การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ 2006–2015									
2) สร้างเงื่อนไขให้ประชาชนทุกชนเผ่าได้เรียนหนังสือ มีระดับความรู้ภาษากลางได้ดีขึ้น	✓								1
3) จัดหาวัสดุการเรียน การทดลอง รวมทั้งการใช้ เทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศเข้ามาใช้ในชั้นประถม และมัธยม	✓						✓		2
4) จัดทำตำราใหม่ให้กับนักเรียนชั้นประถม และชั้น มัธยมตอนต้น ริเริ่มขยายหลักสูตรสามัญศึกษาให้เป็น 12 ปี	✓						✓		2
5) ค้นคว้า เปลี่ยนแปลงการสอบเลื่อนชั้นและการสำเร็จ การศึกษาแต่ละชั้น	✓						✓		2
3. การศึกษาวิชาชีพ การศึกษาชั้นสูง ปริญญาตรี และหลังปริญญาตรี									
1) สร้างและใช้รหัสหลักสูตร เนื้อหาให้เชื่อมโยงกัน ยกระดับสัมพันธภาพในการเรียนให้เข้ากับการปฏิบัติใน สังคม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
2) ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ให้ได้มาตรฐาน ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
3) สร้างความเข้มแข็งให้กับมหาวิทยาลัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยสุพานวง มหาวิทยาลัยจำปาสัก และบรรดา วิทยาลัยอื่นๆ ให้กลายเป็นศูนย์กลางแห่งการค้นคว้า และ ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี		✓		✓	✓	✓		✓	5
4) ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษา ทางไกลระดับสูง มหาวิทยาลัยและหลังมหาวิทยาลัยให้ สำเร็จ	✓								1
5) ผลักดันให้แต่ละมหาวิทยาลัยมีหอสมุดที่ดีขึ้น กลายเป็น e – library		✓	✓					✓	3
6) เสาะหาวัสดุ อุปกรณ์ให้ครบชุดในแต่ละคณะ และ แต่ละมหาวิทยาลัย		✓	✓	✓		✓		✓	5

ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย	โครงการความร่วมมือทางการศึกษา								
	พระราชทาน		ACMECS			แลกเปลี่ยนบุคลากร	สื่อนวัตกรรมอิเล็กทรอนิกส์	ภายใต้ MOU	รวม
	ร.วัฒนธรรม	พัฒนา.จำปาศักดิ์	พัฒนาอาเซียนศึกษา	พัฒนาหลักสูตร ป.โท	ยกระดับพนักงานฯ				
แผนการพัฒนาคณะของ สปป.ลาว: การปฏิรูประบบการศึกษาแห่งชาติ 2006-2015									
4) คืบคว้า สร้างและพัฒนาโดยใช้ภูมิสิทธิ์แก่บรรดา วิทยาลัย โรงเรียนเทคนิควิชาชีพ			✓				✓		2
8. ส่งเสริมการศึกษาให้เป็นของปวงชน: ปลุกกระดม ส่งเสริมสร้างเงื่อนไขให้สังคมมีส่วนร่วมในการพัฒนา การศึกษาและได้เรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
9. เพิ่มความมีระดับสากล: สร้างเครือข่ายการศึกษา กับต่างประเทศ องค์การสากล และแสวงหาแหล่งทุนเพื่อ พัฒนาระบบการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8
รวมประเด็นที่สอดคล้อง	25	17	20	16	15	16	23	17	149

4.1.2.4 วิธีการในการพัฒนาคน

วิธีการที่ใช้ในการพัฒนาคนที่เข้าร่วมโครงการ มีหลากหลายวิธี ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่ ภาวะสุขภาพ โภชนาการของนักเรียน และเน้นการพัฒนาทักษะ อาชีพ และพัฒนาการสอนด้วยสื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ส่วนในระดับอาชีวศึกษา จะสนับสนุนเต็มรูปแบบทั้งการจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้นเพื่อฝึกอบรมและดูงานด้านการบริหาร ให้ทุนการศึกษาแก่ ครู และพัฒนาหลักสูตรรวมทั้งปรับปรุงสถานที่ สร้างอาคารเรียนและอาคารปฏิบัติการ จัดหาตำรา เครื่องจักร และวัสดุ อุปกรณ์การสอน จัดฝึกอบรม ดูงาน ให้ทุนการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาเป็นการ ให้ทุนแก่ อาจารย์ บุคลากร และการแลกเปลี่ยน พัฒนาหลักสูตร พร้อมทั้งการจัดโครงการให้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมพัฒนาหลักสูตรสำหรับเปิดสอนที่สปป.ลาว ดังรายละเอียดในตาราง

ตาราง 4.14 วิธีการที่ใช้ในการพัฒนาคนของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

โครงการ	วิธีการพัฒนาคน
<p>1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี</p> <p>1.1 โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์</p> <p>1.2 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก</p>	<p>1) จัดฝึกอบรมวิชาชีพเสริมให้ครู นักเรียน</p> <p>2) ส่งเสริมภาวะสุขภาพ และโภชนาการ</p> <p>3) ส่งเสริมความเป็นอยู่ สุขอนามัย</p> <p>4) จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม</p> <p>5) จัดตั้งสหกรณ์โรงเรียนให้มีกองทุนหมุนเวียน</p> <p>1) พัฒนาคณาจารย์ด้วยการให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก</p> <p>2) ส่งเสริมศักยภาพด้านการเกษตร โดยการสนับสนุนพันธุ์สัตว์ และ วัสดุ อุปกรณ์</p> <p>3) พัฒนาศักยภาพทางวิชาการของคณาจารย์และบุคลากรในมหาวิทยาลัยด้วยการวิจัย</p> <p>4) พัฒนาระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ยานพาหนะ และสถานีวิจัยวัดลักษณะภูมิอากาศของมหาวิทยาลัย</p> <p>5) จัดตั้งแปลงสาธิตการเกษตรแบบผสมผสาน</p>
<p>2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจฯ</p> <p>2.1 โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา</p> <p>2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท</p>	<p>1) พัฒนาผู้บริหารด้วยการให้ทุนฝึกอบรมดูงาน</p> <p>2) พัฒนาคณาจารย์ด้วยการให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมเฉพาะทาง</p> <p>3) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมความชำนาญเฉพาะทาง สาขาช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า บัญชี อาหาร โรงแรม และการท่องเที่ยว และสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>4) ปรับปรุงและก่อสร้างอาคารฝึกงาน</p> <p>5) จัดหาสื่อ ตำรา เอกสารการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน สำหรับผู้สอนและผู้เรียน</p> <p>1) สร้างหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาสำหรับสอนใน มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว</p> <p>2) เปิดสอนหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาพัฒนา ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว</p>

โครงการ	วิธีการพัฒนาคน
2.4โครงการยกระดับพนักงานฯ	3) ให้ทุนอาจารย์ศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 2 คน 1) ให้ทุนการศึกษาแก่บุคลากรและคณาจารย์เข้าศึกษาในไทยจนจบระดับปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิตในไทยจำนวน 113 คน
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาฯ	1) การแลกเปลี่ยนอาจารย์และบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมดังนี้ 1.1) สอนและบรรยาย 1.2) ทำวิจัยหรือร่วมวิจัย 1.3) ให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาหลักสูตร วิธีการเรียนการสอน และ ปฏิบัติงานร่วมกับผู้รับผิดชอบในสาขาวิชานั้นๆ 2) การแลกเปลี่ยนนักศึกษา 2.1) การศึกษาหรือการวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา 2.2) มีการลงทะเบียนเรียน แลกเปลี่ยนการศึกษา 1 ภาคการศึกษาแต่ไม่เกิน 4 เดือน และแลกเปลี่ยนสำหรับทำวิจัย 1 เดือนแต่ไม่เกิน 4 เดือน
4. โครงการผลิตสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ฯ	1) ก่อสร้างอาคารดำเนินงาน ปรับปรุงห้องอบรมคอมพิวเตอร์ ห้องสตูดิโอ ห้องตัดต่อและลานเอนกประสงค์ 2) ออกแบบเนื้อหาและรายการสื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ให้แก่นักเรียนในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ในสาขาวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ 3) จัดหาวัสดุอุปกรณ์ผลิตสื่อ 4) อบรมปฏิบัติการการผลิตสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ จำนวน 20 คน 5) อบรมด้านการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์ e-book และ e-Learning แก่บุคลากรครู 6) เผยแพร่การใช้สื่อในโรงเรียนนำร่อง
5. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU)ฯ	1) จัดอบรมและศึกษาดูงานในมหาวิทยาลัย 2) จัดโครงการสานสัมพันธ์มิตรภาพไทย – ลาว รวม 12 สถาบันจากไทย 10 สถาบันและลาว 2 สถาบัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพร่วมจัดโครงการปีละ 1 ครั้ง 3) ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเพื่อเปิดสอนใน สปป.ลาว 4) สนับสนุนการทำโครงการด้วยการสร้างห้องสำนักงาน สำหรับการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร 5) ให้ทุนการศึกษา ในระดับปริญญาโท

โครงการ	วิธีการพัฒนาคน
	6) จัดกิจกรรมร่วมกันระหว่างบุคลากรและนักศึกษา เช่น สร้างอาคารโรงอาหาร ส่งเสริมสุขภาพและกีฬา โดยมอบอุปกรณ์กีฬาและอุปกรณ์การเรียน ให้แก่นักเรียน 7) จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรม ชนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ศิลปะ และอื่นๆ และทัศนศึกษา

4.1.2.5 ผลผลิต

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ทำให้มีผลผลิตทางการศึกษา และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ สปป.ลาว คือ มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค ระบบไฟฟ้า ประปา มีการจัดทำแปลงสาธิตทางการเกษตร การเพาะพันธุ์สัตว์ การก่อสร้างอาคารเรียน อาคารนอนในโรงเรียน อาคารปฏิบัติการ ในด้านของหลักสูตรและการสอน มีการพัฒนาหลักสูตร และจัดทำสื่อการเรียนการสอน จัดหาตำรา วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน และคอมพิวเตอร์ ในด้านการพัฒนาของคนพบว่า ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ครู คณาจารย์ทุกระดับการศึกษาดังรายละเอียดในตาราง 4.15

ตาราง 4.15 ผลผลิตของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

โครงการ	ผลผลิต	อาคาร สิ่งก่อสร้าง และ ทรัพยากรสนับสนุน	หลักสูตร และสื่อการเรียน การสอน	ประชาชนสปป.ลาว ที่ได้รับการพัฒนา
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 1.1 โครงการโรงเรียน วัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์		1) อาคารเรียนนอน 3 อาคาร 2) อาคารเรียน 1 อาคาร ปรับปรุงสโมสรโรงครัวและอาคารเรียน 3) จัดทำระบบสาธารณูปโภค และน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค	จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม	1) ส่งเสริมภาวะโภชนาการ และสุขอนามัยของนักเรียน 2) พัฒนาอาชีพการเย็บผ้า การเกษตร และปศุสัตว์

ผลผลิต โครงการ	อาคาร สิ่งก่อสร้าง และ ทรัพยากรสนับสนุน	หลักสูตร และสื่อการเรียน การสอน	ประชาชนสปป.ลาว ที่ได้รับการพัฒนา
1.2 โครงการพัฒนา ศักยภาพด้านการเกษตรของ มหาวิทยาลัยจำปาสัก	1) พัฒนาทางกายภาพของ มหาวิทยาลัยจำปาสัก อาทิ ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ยานพาหนะ และสถานี ตรวจวัดลักษณะภูมิอากาศ 2) จัดตั้งแปลงสาธิต การเกษตรแบบผสมผสาน	1) สนับสนุนพันธุ์สัตว์ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน 2) ตำราเรียน 3) คอมพิวเตอร์ และ เครื่องพิมพ์	1) ให้ทุนการศึกษาปริญญา โท 2 คน 2) ให้ทุนการศึกษาปริญญา เอก 3 คน
2.โครงการภายใต้ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจ 2.1 โครงการพัฒนาด้าน อาชีวศึกษา	1) ปรับปรุงและก่อสร้าง อาคารฝึกงาน 2) พัฒนาปรับปรุง และ ซ่อมแซมห้องปฏิบัติการ พื้นฐาน	1) ปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตร ฝึกอบรมความ ชำนาญเฉพาะทาง เพิ่มเติม เนื้อหาสาระในหลักสูตร พัฒนาการเรียนการสอน และ นิเทศการเรียนการสอน ประเมินผลการใช้หลักสูตร 2) สำรวจความต้องการและ จัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอน สำหรับผู้สอนและ ผู้เรียน 3) คอมพิวเตอร์ 60 เครื่อง พร้อมพริ้นเตอร์ 1 เครื่อง	1) ให้ทุนการศึกษาระดับ ปวส. แก่ครู 46 คน ใน 4 สาขาวิชา 2) จัดฝึกอบรมความ ชำนาญการเฉพาะทางแก่ครู 86 คน 3) จัดฝึกอบรมเทคโนโลยี การสอน จำนวน 45 คน 4) จัดศึกษาดูงานสำหรับ ผู้บริหาร จำนวน 20 คน ครู 10 คน
2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตร นานาชาติระดับปริญญาโท		พัฒนาหลักสูตรนานาชาติ สาขาการศึกษาพัฒนาใน ระดับปริญญาโท 1 หลักสูตร	ทุนการศึกษาระดับ ปริญญาโท จำนวน 2 คน ให้กับอาจารย์ของ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
2.3 โครงการยกระดับ พนักงานฯ			อาจารย์ และ บุคลากร มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว สำเร็จหลักสูตรศึกษาศาสตร บัณฑิต 113 คน

โครงการ / ผลผลิต	อาคาร สิ่งก่อสร้าง และ ทรัพยากรสนับสนุน	หลักสูตร และสื่อการเรียน การสอน	ประชาชนสปป.ลาว ที่ได้รับการพัฒนา
3.โครงการแลกเปลี่ยน บุคลากรและนักศึกษา			มีนักศึกษาชาวลาวที่ แลกเปลี่ยนในไทย 141 คน
4.โครงการผลิตสื่อการ เรียนการสอน อิเล็กทรอนิกส์	1) ก่อสร้างอาคารโครงการ แล้วเสร็จสมบูรณ์ 2) ปรับปรุงห้องอบรม คอมพิวเตอร์ ห้องสตูดิโอ ห้อง ตัดต่อและลานเอนกประสงค์ ณ อาคารสถาบันคั้นคว่า วิทยาศาสตร์การศึกษา		1) ฝึกอบรมปฏิบัติการผลิต สื่อด้วยคอมพิวเตอร์ จำนวน 20 คน 2) อบรมการพัฒนาสื่อ สิ่งพิมพ์ e – book และ e – learning แก่ครูเทคนิค จำนวน 20 คน
5.โครงการภายใต้บันทึก ความเข้าใจ (MOU)ฯ			1) มีคณาจารย์และ นักศึกษา ม.แห่งชาติลาว ม.สุภานวงศ์ ม.จำปาสัก ม.สะหวันนะเขต และ ม.วิทยาศาสตร์สุขภาพ เข้าร่วมกิจกรรมใน ระยะเวลามากกว่า 10 ปี กว่า 200 คน

4.1.2.6 ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

1) ปัญหา/อุปสรรค

ผลการประชุมสนทนากลุ่มพบว่า นอกเหนือจากปัญหาของการดำเนินโครงการที่กล่าว
แล้วข้างต้น พบว่า ยังมีปัญหาที่มีความสำคัญ และส่งผลกระทบต่อ การดำเนินโครงการทุกโครงการ
ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการได้มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นมากที่สุดถึงน้อย
ที่สุดมีดังต่อไปนี้

1.1) ความจำกัดด้านงบประมาณจากหน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุน และทุนที่ได้รับ
ยังน้อยไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย และมีความล่าช้า งบประมาณบางส่วนสิ้นเปลืองไปกับค่าที่พัก

1.2) วัตถุประสงค์ของโครงการความร่วมมือที่ให้การสนับสนุนไม่สอดคล้องกับ
ความต้องการในการพัฒนาบุคลากร หรือไม่มีความชัดเจน

1.3) การพัฒนาในสาขาที่เรียนมาไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้เนื่องจากยัง
มีความขาดแคลนสถานที่ เครื่องมือ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนและการฝึก

ปฏิบัติ เช่น ห้องปฏิบัติการทดลองทางวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ ทั้งในการศึกษาระดับ
สามัญและระดับมหาวิทยาลัย

1.4) ขาดหนังสือ ตำราเรียนหลายสาขาในทุกระดับ ทั้งในระดับประถม มัธยม และ
วิทยาลัย ทำให้แหล่งค้นคว้าข้อมูลไม่เพียงพอ

1.5) ปัญหาการปรับตัวเข้ากับระบบการเรียนในเมืองไทย เพราะส่วนใหญ่
ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารทั้งในการพูดและการเขียน

1.6) การสื่อสารในระดับนโยบายระหว่างหน่วยงานสนับสนุนและหน่วยงานที่รับ
การสนับสนุนไม่มีการติดตามประเมินผลผู้ที่ได้รับทุน

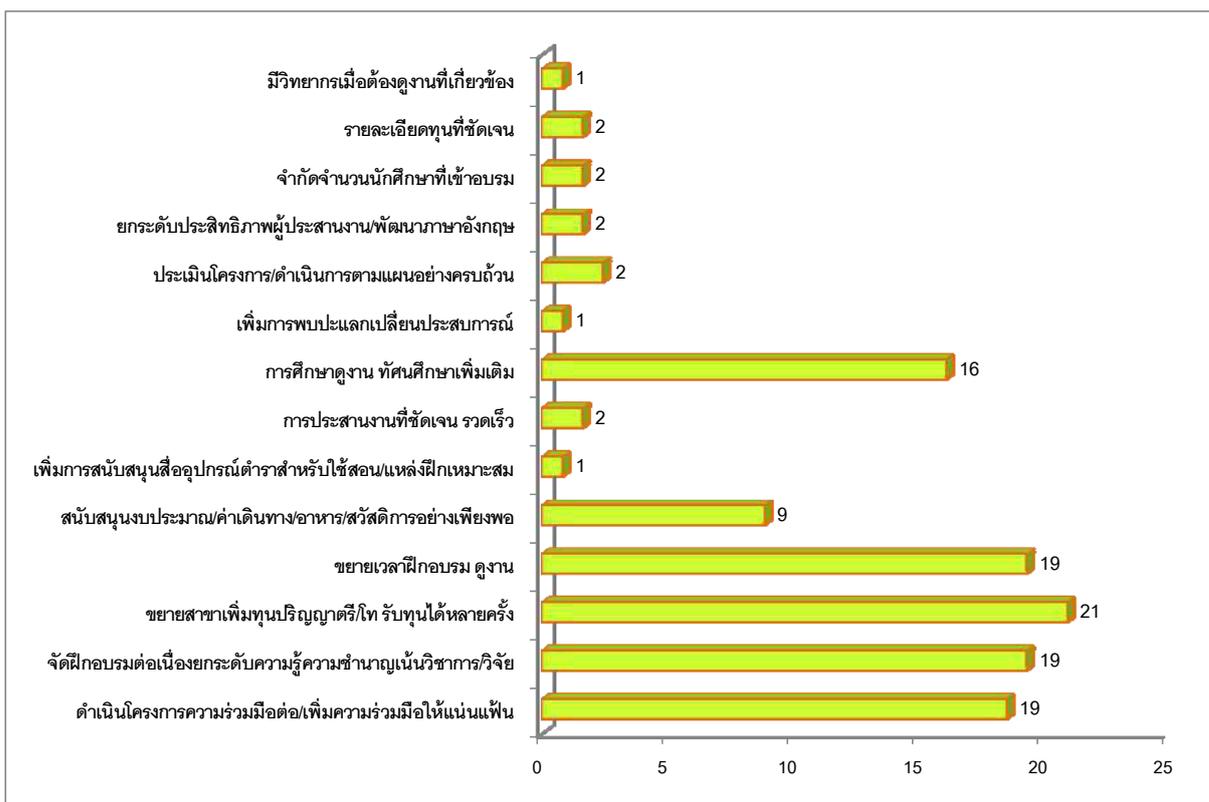
1.7) หน่วยที่ทำข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการร่วมกันมีระยะทางห่างไกลเดิน
ไปลำบาก

1.8) คนไทยยังขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนลาว อาจจะทำให้
เกิดการแปลความหมายของการสื่อสารที่คลาดเคลื่อน ทำให้คนลาวมีความรู้สึกที่คนไทยดูหมิ่น
คนลาว ส่งผลให้มีความน้อยเนื้อต่ำใจ และความขุ่นข้องหมองใจต่อกัน

1.9) ในการเริ่มโครงการความร่วมมือในแต่ละโครงการยังขาดการวิเคราะห์สภาพ
ปัญหาความต้องการที่แท้จริง จึงทำให้การดำเนินการบางโครงการไม่สามารถนำไปใช้ให้เกิดตาม
วัตถุประสงค์

2) ข้อเสนอแนะ

ผลการตอบแบบสอบถามพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ
โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว คือ ควรมีการขยาย
สาขาที่ให้ทุน เช่น ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการเกษตร เพิ่มจำนวนทุน ขยายจำนวนทุน
ศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ปริญญาโท เปิดโอกาสให้ได้รับทุนเรียนต่อจากเดิมได้อีก (ร้อยละ 21)
รองลงมาคือ ควรมีการขยายเวลาฝึกอบรม ดูงาน ควรมีการจัดฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง เพิ่มคุณภาพ
เพื่อยกระดับความรู้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ต่อยอดความรู้วิชาการ ให้ตรงกับความต้องการ มุ่งเน้น
วิชาการและประสบการณ์ให้มีความชำนาญ เน้นการวิจัย ดำเนินโครงการความร่วมมือต่อเนื่องและ
เพิ่มความร่วมมือให้แน่นแฟ้น (ร้อยละ 19) และ มีการทัศนศึกษาเพิ่มเติม เพิ่มการศึกษาดูงาน และ
การทัศนศึกษา (ร้อยละ 16) ดังรายละเอียดในภาพ 4.8

ภาพ 4.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

ผลจากการเข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ยังพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว เรียงลำดับจากข้อเสนอแนะที่สำคัญมากที่สุดคือ

- 1) ควรมีโครงการอบรมให้ความรู้ทางด้านภาษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในหลักสูตรของไทย
- 2) ควรลดขั้นตอนการทำงานเพื่อให้มีความรวดเร็ว เช่นระบบงานธุรการมีขั้นตอนมากของทั้งประเทศไทยและ สปป.ลาว ทำให้ล่าช้าเสียเวลา
- 3) ควรเพิ่มสวัสดิการให้กับนักศึกษา เนื่องจากเงินทุนบางโครงการมีจำนวนน้อยไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริง
- 4) ควรมีการประเมินติดตามผลหลังสิ้นสุดโครงการ และประเมินความพึงพอใจผู้ได้รับประโยชน์ตลอดจนปรับปรุงข้อบกพร่องบางอย่างที่ไม่สอดคล้องกัน

5) ควรจัดให้มีประสานงานกันระหว่างหน่วยงานผู้ให้ทุนและผู้รับทุน และควรเสนอรายละเอียดของโครงการให้มีรายละเอียดชัดเจนง่ายต่อการปฏิบัติ

4.2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การนำเสนอผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของสปป.ลาว และ 2) ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ดังต่อไปนี้

4.2.1 ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของสปป.ลาว

การนำเสนอผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของ สปป.ลาว ที่เป็นผลลัพธ์จากโครงการความร่วมมือทางการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ 1) ผลผลิตการพัฒนาคนของ สปป.ลาว ในด้านจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการฝึกอบรมจำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา และ 2) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านของความก้าวหน้าของคน ความพึงพอใจ สิ่งที่ได้เรียนรู้ และความสำนึก ปรากฏดังนี้

4.2.1.1 ผลผลิตการพัฒนาคนของสปป.ลาวในด้านจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการฝึกอบรมจำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา

จากการรายงานผลการดำเนินงานและจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ปรากฏว่า มีประชาชนชาวลาวได้รับการพัฒนาประมาณ 30,612 คน ส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาผ่านโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาในโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ในหลักสูตรสายสามัญศึกษาควบคู่การพัฒนาทักษะอาชีพ มีจำนวนกว่า 30,000 คน รองลงมาคือโครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษาภายใต้ ACMECS มีจำนวน 199 คน และโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง มีจำนวน 141 คน สาขาที่มีการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นมากที่สุดคือ สาขาการสอน และเทคโนโลยีการสอนในระดับอาชีวศึกษา (จำนวน 110 และ 45 คน) และสาขาที่ให้ทุนในระดับปริญญาตรีมากที่สุดคือ สาขาการศึกษา มีจำนวน 113 คน ดังรายละเอียดในตาราง 4.16

ตาราง 4.16 ผลผลิตการพัฒนาคนของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว จำแนกตามระดับและสาขา

โครงการ/ จำนวน (คน)	พระราชทาน		ACMECS			แลกเปลี่ยน บุคลากร	สื่อ อิเล็กทรอนิกส์	รวม
	ร.ร. วัฒนธรรม*	พัฒนา ม.จำป่า ศักดิ์	พัฒนา อาชีว ศึกษา	พัฒนา หลักสูตร ป.โท	ยกระดับ พนักงาน			
1. ทักษะอาชีพ	30,000*							30,000*
2. ฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น	112		138				40	290
2.1 ด้านการสอน	110							110
2.2 สาขาช่างยนต์			7					7
2.3 สาขาช่างไฟฟ้า	2		2					4
2.4 สาขาโยธา			17					17
2.5 สาขาบัญชี			3					3
2.6 สาขาอาหาร โรงแรม			3					3
2.7 สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ			4					4
2.8 เทคโนโลยีการสอน			45					45
2.9 สาขาเลี้ยงสัตว์			9					9
2.10 สาขาป่าไม้			9					9
2.11 สาขาพืชศาสตร์			9					9
2.12 การผลิตสื่อการสอน							20	20
2.13 การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์							20	20
2.14 ไม่ระบุสาขา			30					30
3. ศึกษาดูงานการบริหาร			10					10
4. หลักสูตรสายสามัญ								
4.1 มัธยมศึกษาปีที่ 6	30,000*							30,000*
5. ทวนการศึกษา	0	5	51	2	113	0	0	171
5.1 อาชีวศึกษา (ปวส.)			30					30
1) สาขาช่างยนต์			4					4
2) สาขาช่างไฟฟ้า			4					4
3) สาขาบัญชี			4					4
4) สาขาอาหาร โรงแรม			4					4
5.2 ปริญญาตรี								
1) สาขาการศึกษา					113			113
5.3 ปริญญาโท								
1) สาขาภาษา		2	5					7
2) สาขาการศึกษา				2				2
3) สาขาการเงินการธนาคาร								
4) สาขาโลจิสติกส์								
5.4 ปริญญาเอก		3						3
6. แลกเปลี่ยนประสบการณ์						141		141
รวม	30,112	5	199	2	113	141	40	30,612

หมายเหตุ: * เป็นคนกลุ่มเดียวกัน และนับจำนวนซ้ำ

ข้อมูลอาจจะมีจำนวนที่ต่ำกว่าความเป็นจริงเนื่องจากข้อจำกัดจากการเก็บข้อมูลไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่

4.2.1.2 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านของความก้าวหน้าของคน ความพึงพอใจ สิ่งที่ได้เรียนรู้ และความสำเร็จ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านของความก้าวหน้าของคน ความพึงพอใจ สิ่งที่ได้เรียนรู้ และความสำเร็จ วิเคราะห์จากการตอบแบบสอบถามของผู้เข้าร่วมโครงการจาก 4 โครงการหลัก 8 โครงการย่อย มีรายละเอียดดังนี้

1) ความก้าวหน้าของคน

1.1) ฝ่าย สปป.ลาว

ผลการตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการที่ระบุว่าหลังเข้าร่วมโครงการแล้ว มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเพิ่มมากขึ้น โดยรวมมีอัตราความก้าวหน้าเท่ากับ ร้อยละ 7.26 โครงการที่ผู้เข้าร่วมโครงการมีความก้าวหน้าในการงานมากที่สุดคือ โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิค – วิชาซีพี แขวงสะหวันนะเขต เท่ากับ ร้อยละ 13.79 รองลงมาคือ โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว เท่ากับ ร้อยละ 11.11 และโครงการทุนการศึกษาภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS ร้อยละ 9.09 ดังแสดงในตาราง 4.17

ตาราง 4.17 อัตราความก้าวหน้าของคนที่เกี่ยวข้องโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง
ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

โครงการ	ความก้าวหน้าของคนลาว	ไม่เปลี่ยนแปลง	ก้าวหน้า ในหน้าที่การงาน	อัตรา ความก้าวหน้า
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี				
1.1 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก		5	0	0.00
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ				
2.1 โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิค				
2.1.1 โรงเรียนเทคนิค – วิชาชีพแขวงสะหวันนะเขต		29	4	13.79
2.1.2 โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคดงคำซ้าง		10	0	0.00
2.1.3 โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคหลวงพระบาง		22	1	4.55
2.2 โครงการศึกษาภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS*		11	1	9.09
2.3 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทฯ		6	0	0.00
2.4 โครงการยกระดับพนักงานมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว		9	0	0.00
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษา				
		5	0	0.00
4. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU)ฯ				
		27	3	11.11
รวม		124	9	7.26

หมายเหตุ: *การให้ทุนการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ACMECS) แยกออกจากโครงการย่อยอื่นๆ เนื่องจากไม่สามารถระบุชื่อโครงการได้

1.2) ฝ่ายราชอาณาจักรไทย

ผู้เข้าร่วมโครงการฝ่ายไทยได้แก่ คณาจารย์ และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของชาวลาว และพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการวิจัยร่วมกัน โดย นักศึกษาลาวที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทย ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมการเรียน ได้มีการเปรียบเทียบและการใช้ภาษาระหว่างภาษาลาวกับภาษาไทยอีสานที่มีบางคำใช้เหมือนกันและบางคำจะได้ยินเฉพาะกับคนแก่ที่ใช้พูดกันเท่านั้น ในการแลกเปลี่ยนประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตได้สอดแทรกในกิจกรรมเนื้อหารายวิชาที่สอน และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้จัดทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับผ้าพื้นเมืองลาวร่วมกับคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก

2) ความพึงพอใจ

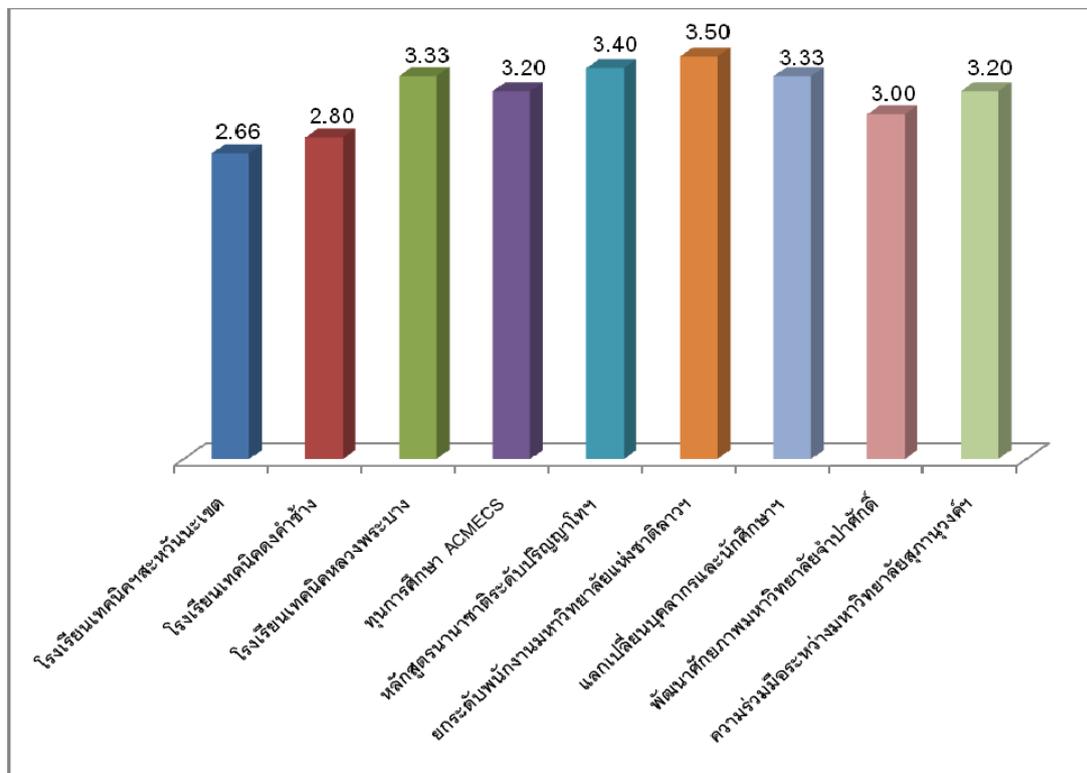
ผลจากการตอบแบบสอบถามในด้านความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ของการพัฒนาคนพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 60.91 รองลงมา มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด ร้อยละ 23.64 เมื่อพิจารณารายชื่อโครงการพบว่า มีความสอดคล้องกันคือ ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากทุกโครงการ ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 4.18

ตาราง 4.18 ความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

โครงการ	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี										
1.1 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก	0	0.00	4	3.64	0	0.00	0	0.00	4	3.64
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจฯ										
2.1 โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิค										
2.1.1 โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิค – วิชาชีพแขวงสะหวันนะเขต	1	0.91	16	14.55	11	10.00		0.00	28	25.45
2.1.2 โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคคางคำซ้าง	1	0.91	7	6.36	1	0.91	1	0.91	10	9.09
2.1.3 โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคหลวงพระบาง	6	5.45	8	7.27	1	0.91	0	0.00	15	13.64
2.1.4 ทุนการศึกษาภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS*	3	2.73	6	5.45	1	0.91	0	0.00	10	9.09
2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว	2	1.82	3	2.73	0	0.00	0	0.00	5	4.55
2.3 โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี	5	4.55	5	4.55	0	0.00	0	0.00	10	9.09
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง	1	0.91	2	1.82	0	0.00	0	0.00	3	2.73
4. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU)ฯ: โครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์กับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	7	6.36	16	14.55	2	1.82	0	0.00	25	22.73
รวม	26	23.64	67	60.91	16	14.55	1	0.91	110	100.00

หมายเหตุ: *การให้ทุนการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ACMECS) แยกออกจากโครงการย่อยอื่นๆ เนื่องจากไม่สามารถระบุชื่อโครงการได้

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว 4 โครงการหลัก (8 โครงการย่อย) พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี มีระดับความพึงพอใจสูงมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.50 รองลงมาคือ โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว มีค่าเฉลี่ย 3.40 ดังรายละเอียดแสดงในภาพ 4.9

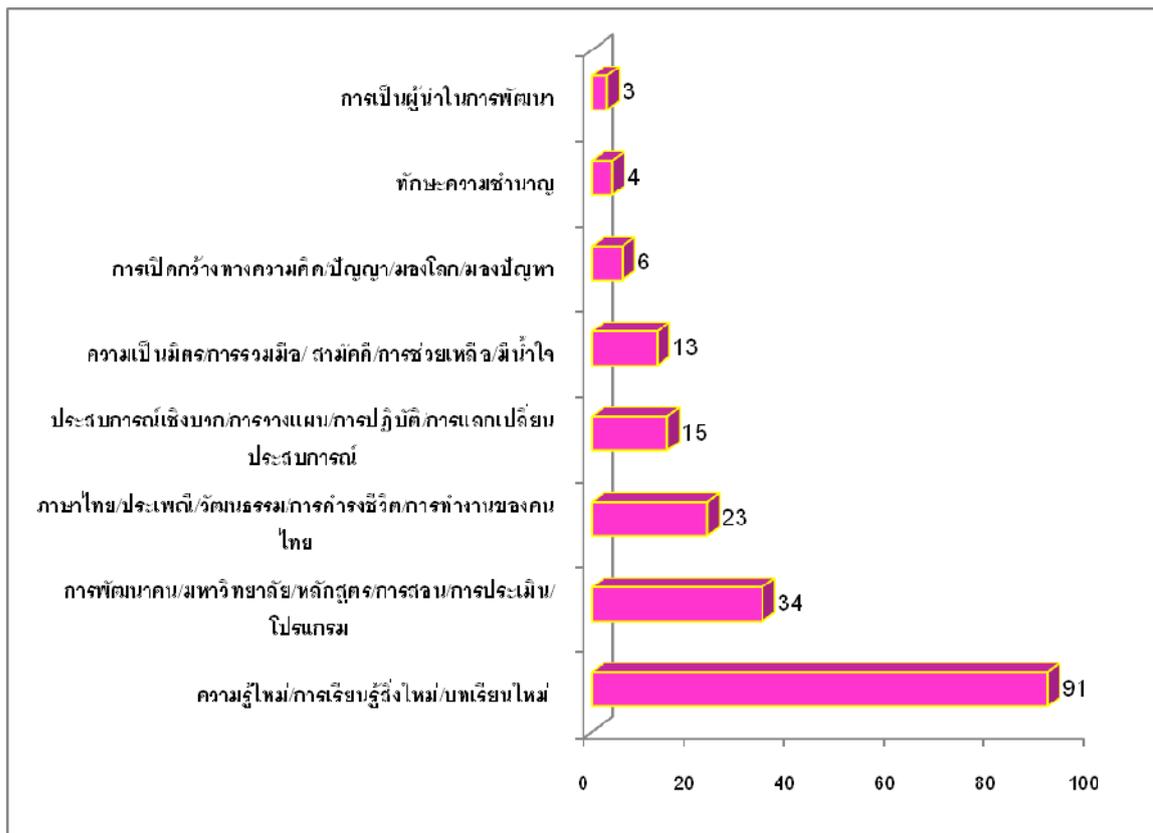

ภาพ 4.9 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนระหว่าง 4 โครงการหลัก

3) สิ่งที่ได้เรียนรู้

ผลการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ได้เรียนรู้มากที่สุดคือ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ใหม่ การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ บทเรียนใหม่ในด้านการสอน การเกษตร ปศุสัตว์ เทคโนโลยีสาขาต่างๆ และการวิจัย เป็นต้น มีจำนวน 91 คน รองลงมาคือ เรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนามหาวิทยาลัย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การผลิตสื่อการสอน การประเมินผลการสอน และการพัฒนาโปรแกรมสำหรับการผลิตสื่อและการเรียนการสอน เป็นต้น มีจำนวน 34 คน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษาไทย การพูด อ่าน เขียนภาษาไทย

ประเพณีและวัฒนธรรมไทย การดำรงชีวิตแบบไทย และการทำงานของคนไทย เป็นต้น มีจำนวน 23 คน ได้เรียนรู้ประสบการณ์ด้านต่างๆ ประสบการณ์เชิงบวก ประสบการณ์ในการวางแผน ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ประสบการณ์การปฏิบัติตัว และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีจำนวน 15 คน และได้เรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่ดีกับคนไทย ความเป็นมิตร การร่วมมือ ความสามัคคี การช่วยเหลือและมีน้ำใจต่อกัน เป็นต้น มีจำนวน 13 คน ดังรายละเอียดในภาพ 4.10

ภาพ 4.10 สิ่งที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้จากโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

ผลจากการเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ยังพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการได้มีการเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากโครงการความร่วมมือร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว เพิ่มขึ้น เรียงลำดับจากมากที่สุดคือ

- 1) ได้เรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างสองประเทศ
- 2) ได้มีการรับรู้และเข้าใจสภาพและพฤติกรรมในความเป็นคนไทยมากขึ้น

3) ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงความคิดและมุมมองที่มีต่อประเทศไทยจากการรับรู้จากสื่อและแหล่งข้อมูลอื่นภายนอกประเทศ ซึ่งเมื่อได้มาสัมผัสจริงข้อมูลจะแตกต่างจากที่เคยได้รับรู้มา

4) มีความใกล้ชิด (ฮักแพง) ระหว่างคนสองประเทศมีมากขึ้น และมีความคิดเห็นว่าไม่ควรนำเรื่องราวในอดีตมากล่าวถึงเพื่อไม่ให้เกิดความขุ่นข้องหมองใจต่อกัน

5) ได้เรียนรู้ด้วยว่า การมีวิถีชีวิตของคนไทยที่มองเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม ในขณะที่คนลาวยังไม่ได้ตระหนักในเรื่องนี้

4) ความสำเร็จ

ผลการตอบแบบสอบถามพบว่า มีความสำเร็จจากการดำเนินโครงการมีดังนี้

4.1) บุคลากรทางการศึกษาของ สปป.ลาว ได้สำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายของโครงการ

4.2) บุคลากรทางการศึกษาของ สปป.ลาว ได้รับการพัฒนาความรู้หลายด้าน เช่น เทคนิคการเรียนการสอน

4.3) โรงเรียนเทคนิคของสปป.ลาว ได้รับยกระดับเป็นวิทยาลัย

4.4) บุคลากรทางการศึกษาของ สปป.ลาว มีความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทยได้ดี

4.2.2 ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การนำเสนอผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1) ภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล 2) ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว และ 3) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 4) โครงการหลัก

4.2.2.1 ภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาเพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว เป็นการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาที่มีจำนวนรวม 145 คน แบ่งออกเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการ 124 คน และผู้ประสานงานของโครงการ 21 คน (ฝ่ายไทย 8 คน ฝ่าย สปป.ลาว 13 คน) ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี – เจ้าพระยา – แม่น้ำโขง ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม (ACMECS) จำนวนรวม 36 คน แบ่งออกเป็นผู้รับประโยชน์จากโครงการจำนวน 87 คน (ร้อยละ 70.06) และเป็นผู้ประสานงานของโครงการจำนวน 9 คน (ร้อยละ 42.86) รองลงมาเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการความร่วมมือระหว่าง

มหาวิทยาลัยสุภานุวงศ์กับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีจำนวน 32 คน แบ่งเป็นผู้รับประโยชน์ 27 คน และเป็นผู้ประสานงานของโครงการจำนวน 5 คน ดังรายละเอียดในตาราง 4.19

ตาราง 4.19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

โครงการ	ผู้ให้ข้อมูล		ผู้รับประโยชน์		ผู้ประสานงาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี					1	4.76
1.1 โครงการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรของมหาวิทยาลัยจำปาสัก	5	4.03				
2. โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS)					9	42.86
2.1 โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา	72	58.06				
2.2 โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโท	6	4.84				
2.3 โครงการยกระดับพนักงานฯ	9	7.26				
3. โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง	5	4.03			4	19.05
4. โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย					2	9.52
5. โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	27	21.77			5	23.81
รวม	124	100.00	21	100.00		

4.2.2.2 ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การวิเคราะห์ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่เกิดจากโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างประเทศแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม 2) การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างประเทศ 3) การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และสัมพันธ์ภาพระหว่างประเทศ 4) ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก 5) การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ 6) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก และ 7) การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ การนำเสนอผลการวิเคราะห์

แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ คือ 1) ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการ 2) ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานโครงการ และ 3) ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 4 โครงการหลัก (11 โครงการย่อย)

1) ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการ

ผลการตอบแบบสอบถามของผู้รับประโยชน์จากโครงการ พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.40) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสูงที่สุดคือ ด้านการให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.56) รองลงมาคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (ค่าเฉลี่ย 3.54) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศน้อยที่สุดคือ ด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก (ค่าเฉลี่ย 3.25) เมื่อพิจารณาด้านย่อย พบว่า ความสามารถในการสื่อสารกับคนไทย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.63) รองลงมาคือ การยอมรับคุณค่าสันติภาพระหว่างลาวและไทย (ค่าเฉลี่ย 3.60)

ระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวมของผู้รับประโยชน์อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.01) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีสูงที่สุดคือ ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศและด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่าง สปป.ลาวกับราชอาณาจักรไทย (ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมาคือ การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 4.08) เมื่อพิจารณาด้านย่อย พบว่า ความสามารถในการสื่อสารกับคนไทย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย และการยอมรับคุณค่าของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่าง สปป.ลาว กับราชอาณาจักรไทย (ค่าเฉลี่ย 4.12) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศน้อยที่สุดคือ ด้านยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างของค่านิยมและความเชื่อของคนไทย (ค่าเฉลี่ย 3.85)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการพบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น (PNI 0.61) ด้านที่เพิ่มสูงมากที่สุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ และด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก (PNI 0.67) รองลงมาคือ การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทย (PNI 0.66) ในด้านย่อยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทัศนคติและเหตุผลเชิงจริยธรรมของคนไทยและความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกที่มีผลต่อลาวและไทย เพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด (PNI 0.71) รองลงมาคือ ความสามารถในการใช้ชีวิต

ต่างวัฒนธรรมร่วมกับคนไทย (PNI 0.70) ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศด้านที่เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือ การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (PNI 0.52) ในด้านย่อยคือ การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของคนทุกประเทศทั่วโลก (PNI 0.49) ดังแสดงในตาราง 4.20

ตาราง 4.20 ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของ ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	ก่อนเริ่มโครงการ		ระหว่างและ/หรือ หลังสิ้นสุดโครงการ		ความเข้าใจอันดี ที่เพิ่มขึ้น
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของ ทั้ง 2 ประเทศ	3.42	1.00	4.09	0.70	0.67
1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย	3.46	0.91	4.12	0.68	0.66
1.2 ความสามารถในการสื่อสารกับคนไทย	3.63	1.03	4.22	0.69	0.59
1.3 ทักษะคิดและเหตุผลเชิงจริยธรรมของคนไทย	3.24	0.95	3.95	0.70	0.71
1.4 ความสามารถในการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมร่วมกับ คนไทย	3.35	1.08	4.05	0.70	0.70
2. การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่าง ระหว่างลาวกับไทย	3.26	1.00	3.92	0.79	0.66
2.1 การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างของ ชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของคนไทย	3.33	1.01	4.00	0.74	0.67
2.2 การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างของ ค่านิยมและความเชื่อของคนไทย	3.19	1.00	3.85	0.84	0.66
3. การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและ สัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย	3.54	0.94	4.09	0.75	0.55
3.1 การยอมรับคุณค่าของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และสัมพันธภาพระหว่างคนลาวกับคนไทย	3.51	0.91	4.05	0.76	0.54
3.2 การยอมรับคุณค่าของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและ สัมพันธภาพระหว่างสปป.ลาวกับราชอาณาจักรไทย	3.57	0.97	4.12	0.74	0.55
4. ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับ โลก	3.25	0.88	3.92	0.72	0.67
4.1 ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับ โลกที่มีผลต่อลาวและไทย	3.28	0.90	3.99	0.73	0.71
4.2 ความเข้าใจประวัติของประเด็นร่วมสมัยและ ประเด็นระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับลาวและไทย	3.21	0.89	3.88	0.74	0.67
4.3 ความเข้าใจสาเหตุและผลของประเด็นร่วมสมัย และประเด็นระดับโลกที่มีผลต่อลาวและไทย	3.26	0.86	3.88	0.69	0.62

ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของ ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	ก่อนเริ่มโครงการ		ระหว่างและ/หรือ หลังสิ้นสุดโครงการ		ความเข้าใจอันดี ที่เพิ่มขึ้น
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
5. การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่าง ประเทศ	3.56	0.90	4.08	0.74	0.52
5.1 การยอมรับคุณค่าสันติภาพระหว่าง ลาวและไทย	3.51	0.90	4.05	0.76	0.54
5.2 การยอมรับคุณค่าผลประโยชน์ระหว่างลาวและ ไทย	3.60	0.90	4.10	0.73	0.50
6. การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศ ที่มีต่อโลก	3.33	0.98	3.90	0.76	0.57
6.1 การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศ ของลาวที่มีต่อไทย	3.36	0.94	3.86	0.76	0.50
6.2 การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มี ต่อภูมิภาคและโลก	3.30	1.03	3.93	0.76	0.63
7. การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐาน ของมนุษย์	3.47	0.94	4.01	0.70	0.54
7.1 การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐาน ของคนไทย	3.41	0.94	4.01	0.68	0.60
7.2 การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐาน ของคนทุกประเทศทั่วโลก	3.52	0.93	4.01	0.73	0.49
รวม	3.40	0.96	4.01	0.74	0.61

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึงมีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึงมีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึงมีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในระดับสูง

2) ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานของ โครงการ

ผลการตอบแบบสอบถามของผู้ประสานงานของโครงการ พบว่า ก่อนเข้าร่วมโครงการ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.29) ด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (ค่าเฉลี่ย 3.55) รองลงมาคือ การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (ค่าเฉลี่ย 3.45) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศน้อยที่สุดคือ ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก (ค่าเฉลี่ย 2.95) เมื่อพิจารณาด้านย่อย พบว่า การยอมรับคุณค่าผลประโยชน์ระหว่างลาวและไทย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.80) รองลงมาคือ การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มีต่อภูมิภาคและโลก (ค่าเฉลี่ย 3.78)

ระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทย กับสปป.ลาว โดยรวมของผู้ประสานงานของโครงการอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.91) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสูงที่สุดคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (ค่าเฉลี่ย 4.29) รองลงมาคือ การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทย (ค่าเฉลี่ย 4.03) เมื่อพิจารณาด้านย่อย พบว่า การยอมรับคุณค่าของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่าง สปป.ลาว กับราชอาณาจักรไทย (ค่าเฉลี่ย 4.32) รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยและการยอมรับคุณค่าของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างคนลาวกับคนไทย (ค่าเฉลี่ย 4.26) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศน้อยที่สุดคือ การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศของลาวที่มีต่อไทย (ค่าเฉลี่ย 3.44)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการพบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น (PNI 0.62) ยกเว้น การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มีต่อภูมิภาคและโลก (PNI - 0.11) ด้านที่เพิ่มสูงมากที่สุดคือ การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยและการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (PNI 0.74) รองลงมาคือ ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ (PNI 0.72) ในด้านย่อยพบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย เพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด (PNI 0.96) รองลงมาคือ การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างของชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของคนไทย และการยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างของค่านิยมและความเชื่อของคนไทย (PNI 0.91) ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ด้านที่เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือ การยอมรับคุณค่าสันติภาพระหว่างลาวและไทย (PNI 0.09) ดังแสดงในตาราง 4.21

ตาราง 4.21 ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	ก่อนเริ่มโครงการ		ระหว่างและ/หรือหลัง สิ้นสุดโครงการ		ความเข้าใจอันดี ที่เพิ่มขึ้น
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1. ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของ ทั้ง 2 ประเทศ	3.31	0.72	4.03	0.57	0.72
1.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและ ชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย	3.30	0.65	4.26	0.56	0.96
1.2 ความสามารถในการสื่อสารกับคนไทย	3.50	0.86	4.11	0.58	0.61
1.3 ทักษะคิดและเหตุผลเชิงจริยธรรมของคนไทย	3.20	0.54	3.79	0.54	0.59
1.4 ความสามารถในการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม ร่วมกับคนไทย	3.30	0.81	3.94	0.56	0.64
2. การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่าง ระหว่างลาวกับไทย	3.37	0.77	4.11	0.66	0.74
2.1 การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างของ ชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของคนไทย	3.20	0.85	4.11	0.66	0.91
2.2 การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างของ ค่านิยมและความเชื่อของคนไทย	3.20	0.70	4.11	0.68	0.91
3. การยอมรับการพึ่งพซึ่งกันและกันและ สัมพันธ์ภาพระหว่างลาวกับไทย	3.55	0.65	4.29	0.65	0.74
3.1 การยอมรับคุณค่าของการพึ่งพซึ่งกันและกัน และสัมพันธ์ภาพระหว่างคนลาวกับคนไทย	3.50	0.61	4.26	0.65	0.76
3.2 การยอมรับคุณค่าของการพึ่งพซึ่งกันและกันและ สัมพันธ์ภาพระหว่าง สปป.ลาว กับราชอาณาจักรไทย	3.50	0.69	4.32	0.67	0.82
4. ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก	2.95	0.82	3.59	0.89	0.64
4.1 ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับ โลกที่มีผลต่อลาวและไทย	3.10	0.91	3.68	0.95	0.58
4.2 ความเข้าใจประวัติของประเด็นร่วมสมัยและ ประเด็นระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับลาวและไทย	2.80	0.73	3.53	0.90	0.73
4.3 ความเข้าใจสาเหตุและผลของประเด็นร่วมสมัย และประเด็นระดับโลกที่มีผลต่อลาวและไทย	3.11	0.79	3.56	0.86	0.45
5. การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่าง ประเทศ	3.42	0.95	3.89	0.83	0.47
5.1 การยอมรับคุณค่าสันติภาพระหว่าง ลาวและไทย	3.70	1.01	3.79	0.92	0.09
5.2 การยอมรับคุณค่าผลประโยชน์ระหว่างลาวและไทย	3.80	0.90	4.00	0.75	0.20

ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	ก่อนเริ่มโครงการ		ระหว่างและ/หรือหลัง สิ้นสุดโครงการ		ความเข้าใจอันดี ที่เพิ่มขึ้น
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
6. การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศ ที่มีต่อโลก	3.16	1.07	3.56	0.88	0.40
6.1 การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศ ของลาวที่มีต่อไทย	3.10	0.97	3.44	0.86	0.34
6.2 การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มี ต่อภูมิภาคและโลก	3.78	1.14	3.67	0.91	-0.11
7. การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐาน ของมนุษย์	3.45	1.03	3.97	0.72	0.52
7.1 การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐาน ของคนไทย	3.30	1.12	4.05	0.71	0.75
7.2 การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐาน ของคนทุกประเทศทั่วโลก	3.70	0.96	3.89	0.74	0.19
รวม	3.29	0.86	3.91	0.77	0.62

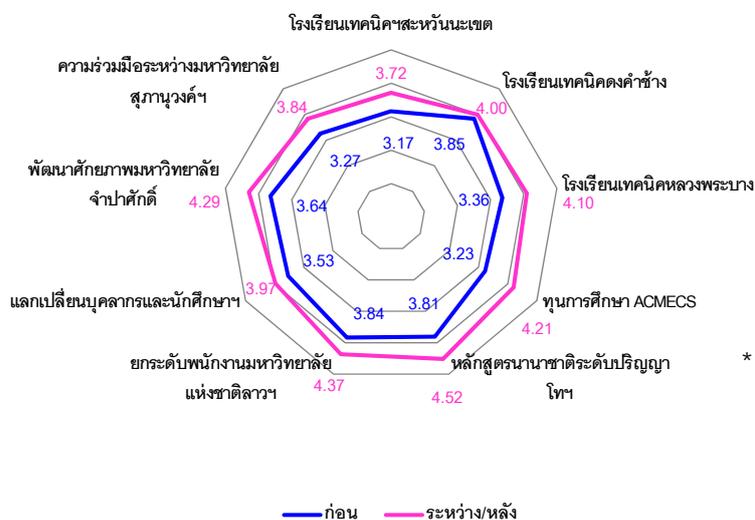
หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึงมีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึงมีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึงมีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในระดับสูง

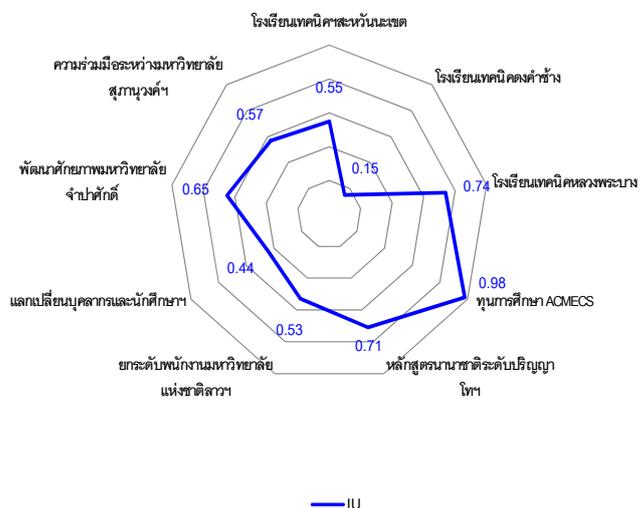
3) ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 4 โครงการหลัก

ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของ 4 โครงการหลัก (8 โครงการย่อย) พบว่า ทุกโครงการมีความเข้าใจอันดีเพิ่มสูงขึ้นมากระหว่าง/หลังการเข้าโครงการ ยกเว้นโครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคสิกรรมดงคำซ่าง ที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย (0.15) (ภาพ 4.11) โครงการที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดคือ การให้ทุนการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ACMECS) (PNI 0.98) รองลงมาคือ โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพ แขวงหลวงพระบาง (PNI 0.71) ดังแสดงรายละเอียดในภาพ 4.12

ภาพ 4.11 การเปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 4 โครงการหลักในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ

หมายเหตุ: *การให้ทุนการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ACMECS) แยกออกจากโครงการย่อยอื่นๆ เนื่องจากไม่สามารถระบุชื่อโครงการได้

ภาพ 4.12 การเปรียบเทียบความแตกต่างของความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่เพิ่มขึ้นของ 4 โครงการหลัก

หมายเหตุ: *การให้ทุนการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ACMECS) แยกออกจากโครงการย่อยอื่นๆ เนื่องจากไม่สามารถระบุชื่อโครงการได้

4.3 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การนำเสนอในขั้นตอนนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) การถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์โครงการที่มีความสำเร็จในด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 2) โอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว และ 3) ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.3.1 ผลการถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์โครงการที่มีความสำเร็จในด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

การนำเสนอผลการถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์โครงการที่มีความสำเร็จแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ 1) โครงการที่มีความสำเร็จด้านการพัฒนาคน 2) โครงการที่มีความสำเร็จด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และ 3) โครงการที่มีอุปสรรคในการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

4.3.1.1 โครงการที่มีความสำเร็จด้านการพัฒนาคน

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาวที่มีความสำเร็จสูงมากในด้านการพัฒนาคนมีจำนวน 2 โครงการคือ

1) โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์

โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ เป็นโครงการย่อย 1 ใน 2 โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กล่าวได้ว่าเป็นโครงการที่พัฒนาคนของ สปป.ลาว ได้ครั้งละจำนวนมาก เป็นการผลิตขนาดใหญ่ (Mass production) ในเมื่อเปรียบเทียบในระยะเวลาที่เท่าๆ กันกับโครงการอื่นๆ เน้นที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตควบคู่การให้การศึกษา มีการลงทุนด้านโครงการสร้างพื้นฐาน ควบคู่กับการจัดการศึกษา โครงการมีความยั่งยืน นอกจากให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วยังส่งเสริมให้มีทักษะด้านอาชีพเพื่อการเลี้ยงชีพอีกด้วย

2) โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี

โครงการนี้เป็นโครงการย่อย 1 ใน 3 ของโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS) เป็นโครงการที่สามารถพัฒนาครู อาจารย์และพนักงานมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว รวมทั้งเจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการ

ของ สปป.ลาวให้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาสังคมศึกษา และสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาจำนวนมากถึง 113 คน ในระยะเวลา 3 ปี เป็นตามเป้าหมายของโครงการ และอยู่ในระยะเวลาที่กำหนด ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดเพราะใช้สถานที่เรียนของวิทยาลัยประชาคมนานาชาติหนองคาย - อุดรธานี ตั้งอยู่ในจังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนไทย - ลาว ผู้เข้าร่วมโครงการจาก สปป.ลาว ไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางมากนัก นอกจากนี้ยังมีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเดินทางไปสอนด้วยตัวเองทุกวิชา เป็นโครงการที่มีผู้รับประโยชน์ทั้งทางตรงคือเป็นผู้ได้รับการพัฒนา ในขณะเดียวกันยังมีผู้ได้รับประโยชน์ทางอ้อม จากการที่ผู้ที่เข้าโครงการส่วนหนึ่งเป็นครู อาจารย์สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาผู้เรียนต่อไป และผู้รับประโยชน์ส่วนหนึ่งอยู่ในหน่วยงานระดับนโยบายสามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาของชาติต่อไป นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายของโครงการส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอน และค่าใช้จ่ายในการเดินทางของคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงเท่านั้น

4.3.1.2 โครงการที่มีความสำเร็จด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

เมื่อพิจารณาความสำเร็จของโครงการด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศด้วยการเปรียบเทียบจากความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น (PNI สูงกว่า 0.70) ในระยะก่อนและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการพบว่า มีจำนวน 3 โครงการ เป็นโครงการที่มีพื้นที่ดำเนินการส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ประเทศไทย 1 โครงการ และอยู่ในแขวงหลวงพระบาง 1 โครงการ และแขวงเวียงจันทน์ 1 โครงการ ดังนี้

1) โครงการทุนการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS)

เป็นโครงการที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุด (PNI = 0.98) เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศทั้ง 7 ด้านพบว่า ด้านที่มีความเข้าใจอันดีที่เพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดหลังการเข้าร่วมโครงการ คือ ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยในเรื่องของชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อ ด้านที่มีความเข้าใจอันดีที่เพิ่มสูงขึ้นรองลงมาคือ ด้านการเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายใน สปป.ลาว ที่มีต่อภูมิภาค ต่อโลก และต่อไทย และด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกในเรื่องของความเข้าใจประวัติ สาเหตุและผลของประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับ สปป.ลาว และไทย เมื่อพิจารณารายละเอียดของโครงการพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการต้องพำนักในราชอาณาจักรไทย ใช้ชีวิตร่วมกับคนไทยตลอดระยะเวลาที่รับทุนการศึกษา ทำให้มีโอกาสในการเรียนรู้และซึมซับวิถีชีวิต วัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อของคนไทย อีกทั้งคนกลุ่มนี้เป็นนักศึกษาและนักวิชาการ ทำให้มี

ความพร้อมที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจอย่างมีเหตุผลมาก มีประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รวมทั้งการช่วยเหลือเกื้อกูลกันกับคนไทย สิ่งเหล่านี้อาจจะส่งผลให้มีความเข้าใจอันดีที่เพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดในระหว่าง/หลังจากเข้าร่วมโครงการ

2) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบาง

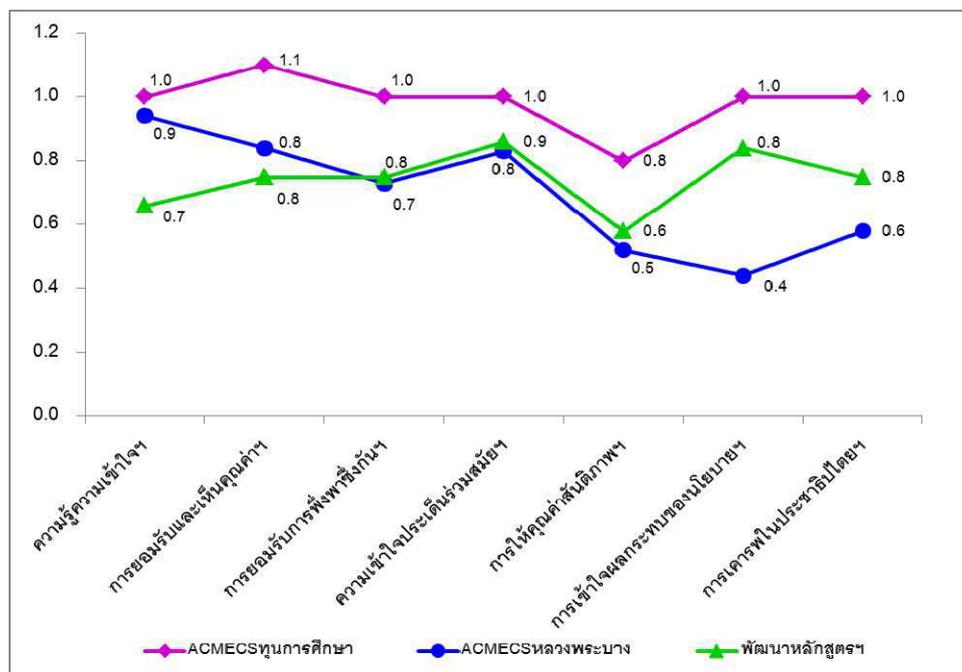
โครงการนี้มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดด้านความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ ได้แก่ ความสามารถในการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมร่วมกับคนไทย ทักษะคิดและเหตุผลเชิงจริยธรรมของคนไทย มีความสามารถในการสื่อสารกับคนไทย และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย รองลงมาคือด้านการยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยในเรื่องของชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ค่านิยม และความเชื่อ และยังมีเข้าใจอันดีที่เพิ่มสูงขึ้นมากในด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกในเรื่องของความเข้าใจประวัติ สาเหตุและผลของประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับ สปป.ลาว และไทย

3) โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษา ทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

เป็นโครงการที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกในเรื่องของความเข้าใจประวัติ สาเหตุและผลของประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับ สปป.ลาว และไทย รองลงมาคือ ด้านการเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อไทย ภูมิภาคและโลก นอกจากนี้ยังมีด้านการยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยในเรื่องค่านิยมและความเชื่อของคนไทย ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธ์ภาพระหว่างลาวกับไทยในเรื่องของคุณค่าของการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธ์ภาพระหว่างคนลาวกับคนไทย และด้านการเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ในเรื่องของประเทศธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยและคนทุกประเทศทั่วโลก

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้นระหว่างโครงการ พบว่า ทั้ง 3 โครงการมีความเข้าใจสูงมากใน 3 ด้าน เช่นเดียวกันคือ ความสอดคล้องในด้านการยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยในเรื่องค่านิยมและความเชื่อของคนไทย ด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก และด้านความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ เป็นที่น่าสังเกตว่า โครงการให้ทุนการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS) เป็นโครงการที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสูงทุกด้าน อาจจะเป็นผลจากการที่ผู้เข้าร่วมโครงการได้

มีโอกาสใช้ชีวิตอยู่ในประเทศไทยต่อเนื่องหลายปีตามระยะเวลาของหลักสูตร ทำให้ได้ใช้ชีวิตร่วมกับคนไทยที่มีวัยใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาและนักวิชาการทำให้มีความเข้าใจในด้านต่างๆ ได้ง่าย ดังแสดงในภาพ 4.13

ภาพ 4.13 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงการที่มีความสำเร็จด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

4.3.1.3 โครงการที่มีอุปสรรคในการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาทุกโครงการสามารถดำเนินการจนบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ สำหรับโครงการที่ถือได้ว่า ยังมีอุปสรรคในการพัฒนาคนคือโครงการฝึกอบรมในหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีข้อจำกัดของระยะเวลาหลักสูตร ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่ยังมีความต้องการในการเข้าอบรมเพิ่มเติม และยังอยากเข้าอบรมหลายๆ ครั้ง ทั้งที่เป็นการอบรมในเรื่องเดิมและเรื่องใหม่ นอกจากนี้ยังพบว่ามีความต้องการในการขยายเวลาฝึกปฏิบัติ เพราะต้องการให้ได้รับการฝึกปฏิบัติจนเกิดความเชี่ยวชาญ แต่การอบรมที่ผ่านมายังมีระยะเวลาฝึกปฏิบัติที่น้อยเกินไป ผู้เข้าร่วมโครงการยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า แม้ว่าจะไม่มีอุปสรรคด้านการพูดเพราะภาษาพูดคล้ายคลึงกัน แต่ยังมีอุปสรรคปัญหาเรื่องของการทำความเข้าใจกับเอกสารที่เข้ารับการอบรมที่เป็นภาษาไทย สำหรับอุปสรรคเกี่ยวกับความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศนั้น ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการขาดความเข้าใจกันและกันในเรื่องของวัฒนธรรมและผลกระทบจากเหตุการณ์ในอดีต ทำให้

คนลาวมีความรู้สึกที่คนไทยดูหมิ่นคนลาว ส่งผลให้มีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ มีความขุ่นข้องหมองใจ และทำให้คนลาวมีทัศนคติเชิงลบต่อคนไทย

4.3.2 โอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การนำเสนอผลการศึกษาโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) ผลการวิเคราะห์โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังของความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต 2) ความร่วมมือทางการศึกษาตามความต้องการในการพัฒนากำลังคนของ สปป.ลาว ในอนาคต 3) โอกาสและความหวังเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคต และ 4) แรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคต

4.3.2.1 โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังของความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต

การวิเคราะห์โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังของความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนความร่วมมือ 2) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติ และ 3) ด้านการประเมินผล การนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคต 2) ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต และ 3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของสปป.ลาวในอนาคต ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

1) โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคต

1.1) ผู้รับประโยชน์จากโครงการ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามของผู้รับประโยชน์จากโครงการพบว่า โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวโดยรวมมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.62) จำแนกรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูง 1 ด้านคือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.67) อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการประเมิน (ค่าเฉลี่ย 3.60) และด้านการวางแผนความร่วมมือ (ค่าเฉลี่ย 3.58) รายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านการวางแผนความร่วมมือ พบว่า มีโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้มากที่สุดคือ การพัฒนาบุคลากรชาวลาจากกรเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.70) โอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้รองลงมาคือ การสนับสนุนจากองค์กรประชาชนลาวระดับล่างและ

เพิ่มขยายในแนวราบ และ ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว (ค่าเฉลี่ย 3.65 และ 3.58 ตามลำดับ)

ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติพบว่า มีโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้มากที่สุดคือ การมีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 3.88) รองลงมาคือ มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ (ค่าเฉลี่ย 3.81)

ด้านการประเมินพบว่า มีโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้มากที่สุดคือ มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.65) รองลงมาคือ ประชาชนชาวลาวได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ (ค่าเฉลี่ย 3.60) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4.22

ตาราง 4.22 โอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการ

โอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคต ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การวางแผนความร่วมมือ	3.58	0.98
1.1 ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว	3.58	0.93
1.2 ขั้นเริ่มต้นคือการสร้างความตระหนักและการปฏิบัติของชาวลาว	3.55	0.94
1.3 การออกแบบโครงการโดยประชาชนลาวมีส่วนร่วม	3.48	1.04
1.4 การสนับสนุนจากองค์กรประชาชนลาวระดับล่างและเพิ่มขยายในแนวราบ	3.65	0.97
1.5 การสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น	3.53	1.05
1.6 การพัฒนาบุคลากรชาวลาวจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ	3.70	0.97
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	3.67	0.87
2.1 แบบค่อยเป็นค่อยไปตามจังหวะก้าวหรือความพร้อมของคนลาวในท้องถิ่น	3.48	0.93
2.2 จุดเน้นของการบริหารคือผลการปฏิบัติและการปรับปรุงที่ยั่งยืน	3.63	0.84
2.3 เนื้อหาของการปฏิบัติมีความหลากหลาย	3.58	0.84
2.4 มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ	3.81	0.83
2.5 มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน	3.88	0.85
3. การประเมิน	3.60	0.91
3.1 มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง	3.65	0.97
3.2 มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข	3.58	0.90
3.3 ประชาชนชาวลาวได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	3.60	0.93
3.4 มีภาคีสมาชิกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชาวลาวที่เป็นปึกแผ่น	3.58	0.87
รวม	3.62	0.93

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับสูง

1.2) ผู้ประสานงานของโครงการ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้ประสานงานของโครงการ พบว่า โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว โดยรวมมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) จำแนกรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 3.55) รายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านการวางแผนความร่วมมือ พบว่า มีโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้มากที่สุดคือ ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว (ค่าเฉลี่ย 3.90) โอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้รองลงมาคือ ชั้นเริ่มต้นคือการสร้างความตระหนักและการปฏิบัติของชาวลาว และ การสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.50)

ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติพบว่า มีโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้มากที่สุดคือ มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 4.20) รองลงมาคือ แบบค่อยเป็นค่อยไปตามจังหวะก้าวหรือความพร้อมของคนลาวในท้องถิ่น (ค่าเฉลี่ย 3.70)

ด้านการประเมินพบว่า มีโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้มากที่สุดคือ มีภาคีสมาชิกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชาวลาวที่เป็นปีกแผ่น (ค่าเฉลี่ย 3.78) รองลงมาคือ มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข (ค่าเฉลี่ย 3.70) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4.23

ตาราง 4.23 โอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานของโครงการ

โอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคต ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การวางแผนความร่วมมือ	3.24	1.08
1.1 ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว	3.90	0.78
1.2 ชั้นเริ่มต้นคือการสร้างความตระหนักและการปฏิบัติของชาวลาว	3.50	0.84
1.3 การออกแบบโครงการโดยประชาชนลาวมีส่วนร่วม	3.40	1.18
1.4 การสนับสนุนจากองค์กรประชาชนลาวระดับล่างและเพิ่มขยายในแนวราบ	3.20	1.14
1.5 การสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น	3.50	1.27
1.6 การพัฒนาบุคลากรชาวลาวจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ	3.40	1.25
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	3.55	1.03
2.1 แบบค่อยเป็นค่อยไปตามจังหวะก้าวหรือความพร้อมของคนลาวในท้องถิ่น	3.70	1.08
2.2 จุดเน้นของการบริหารคือผลการปฏิบัติและการปรับปรุงที่ยั่งยืน	3.60	1.04
2.3 เนื้อหาของการปฏิบัติการมีความหลากหลาย	3.67	1.12
2.4 มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ	3.56	0.94
2.5 มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน	4.20	0.94

โอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในอนาคต ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
3. การประเมิน	3.34	1.04
3.1 มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง	3.30	1.04
3.2 มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข	3.70	0.78
3.3 ประชาชนชาวลาวได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	3.60	1.13
3.4 มีภาคีสมาชิกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชาวลาวที่เป็นปึกแผ่น	3.78	1.23
รวม	3.36	1.06

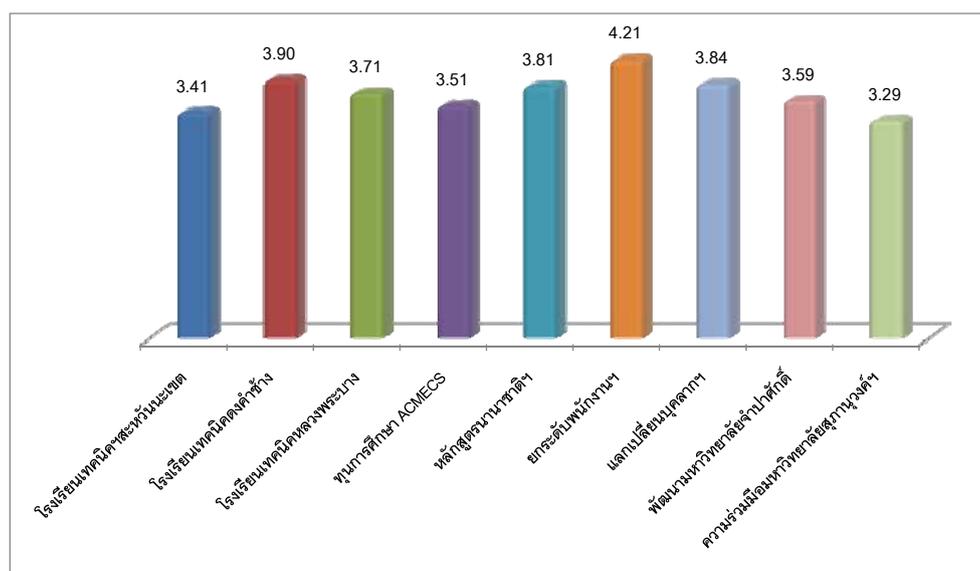
หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับสูง

1.3) ผลการเปรียบเทียบโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้ในอนาคตของ 4 โครงการหลัก

ผลการเปรียบเทียบโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้ในอนาคตของ 4 โครงการหลัก (8 โครงการย่อย) พบว่า มีโครงการที่มีโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้ในอนาคตในระดับสูง 5 โครงการ และระดับต่ำ 4 โครงการ โครงการที่มีโอกาสของความร่วมมือสูงมากที่สุด คือ โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 4.21) รองลงมาคือ โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษาโรงเรียนเทคนิคดงคำซ้าง (ค่าเฉลี่ย 3.90) และโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (ค่าเฉลี่ย 3.84) ดังแสดงรายละเอียดในภาพ 4.14

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึงมีโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ในระดับสูง

ภาพ 4.14 การเปรียบเทียบโอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้ของ 4 โครงการหลัก

2) ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต

2.1) ผู้รับประโยชน์จากโครงการ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามของผู้รับประโยชน์จากโครงการพบว่า ความหวังในความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.07) จำแนกรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ด้านที่สูงมากที่สุด คือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนความร่วมมือ (ค่าเฉลี่ย 4.06) รายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านการวางแผนความร่วมมือ พบว่า มีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตมากที่สุดคือ การพัฒนาบุคลากรชาวลาวยจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 4.16) รองลงมาคือ ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว (ค่าเฉลี่ย 4.13) และการสนับสนุนจากองค์กรประชาชนลาวระดับล่างและเพิ่มขยายในแนวราบ (ค่าเฉลี่ย 4.09)

ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติพบว่า มีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตมากที่สุดคือ การสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ (ค่าเฉลี่ย 4.28) รองลงมาคือ มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวยที่มีความยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 4.20) และจุดเน้นของการบริหารคือผลการปฏิบัติและการปรับปรุงที่ยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 4.04)

ด้านการประเมินพบว่า ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตมากที่สุดคือ มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.15) รองลงมาคือ มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข (ค่าเฉลี่ย 4.09) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4.24

ตาราง 4.24 ความหวังในความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการ

ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การวางแผนความร่วมมือ	4.06	0.82
1.1 ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว	4.13	0.83
1.2 ชั้นเริ่มต้นคือการสร้างความตระหนักและการปฏิบัติของชาวลาว	4.01	0.77
1.3 การออกแบบโครงการโดยประชาชนลาวมีส่วนร่วม	3.97	0.85
1.4 การสนับสนุนจากองค์กรประชาชนลาวระดับล่างและเพิ่มขยายในแนวราบ	4.09	0.78
1.5 การสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น	4.01	0.87
1.6 การพัฒนาบุคลากรชาวลาวยจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ	4.16	0.78
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	4.09	0.84
2.1 แบบค่อยเป็นค่อยไปตามจังหวะก้าวหรือความพร้อมของคนลาวในท้องถิ่น	3.93	0.90

ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2.2 จุดเน้นของการบริหารคือผลการปฏิบัติและการปรับปรุงที่ยั่งยืน	4.04	0.77
2.3 เนื้อหาของการปฏิบัติการณ์มีความหลากหลาย	3.99	0.91
2.4 มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ	4.28	0.77
2.5 มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน	4.20	0.79
3. การประเมิน	4.05	0.86
3.1 มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง	4.15	0.82
3.2 มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข	4.09	0.84
3.3 ประชาชนชาวลาวได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	4.06	0.85
3.4 มีภาคีสมาชิกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชาวลาวที่เป็นปึกแผ่น	3.89	0.92
รวม	4.07	0.84

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับสูง

2.2) ผู้ประสานงานของโครงการ

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากผู้ประสานงานของโครงการ พบว่า ความหวังในความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.78) จำแนกรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูงทุกด้านที่มีความหวังในความร่วมมือสูงมากที่สุด คือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.97) รองลงมาคือ ด้านการประเมิน (3.70) รายละเอียดแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านการวางแผนความร่วมมือ พบว่า มีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตสูงที่สุดคือ ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว (ค่าเฉลี่ย 3.94) รองลงมาคือ ชั้นเริ่มต้นคือการสร้างความตระหนักและการปฏิบัติของชาวลาว (ค่าเฉลี่ย 3.83) และการพัฒนาบุคลากรชาวลาวจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.67)

ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติพบว่า มีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตสูงที่สุดคือ มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 4.22) รองลงมาคือ มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ (ค่าเฉลี่ย 4.13) และจุดเน้นของการบริหารคือผลการปฏิบัติและการปรับปรุงที่ยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 3.94)

ด้านการประเมินพบว่า ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตสูงที่สุดคือ มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.83) รองลงมาคือ มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข (ค่าเฉลี่ย 3.78) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4.25

ตาราง 4.25 ความหวังในความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานของโครงการ

ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. การวางแผนความร่วมมือ	3.69	0.89
1.1 ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว	3.94	0.73
1.2 ขั้นเริ่มต้นคือการสร้างความตระหนักและการปฏิบัติของชาวลาว	3.83	0.62
1.3 การออกแบบโครงการโดยประชาชนลาวมีส่วนร่วม	3.50	0.99
1.4 การสนับสนุนจากองค์กรประชาชนลาวระดับล่างและเพิ่มขยายในแนวราบ	3.61	1.09
1.5 การสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น	3.56	0.98
1.6 การพัฒนาบุคลากรชาวลาวจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ	3.67	0.91
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	3.97	0.90
2.1 แบบค่อยเป็นค่อยไปตามจังหวะก้าวหรือความพร้อมของคนลาวในท้องถิ่น	3.67	0.91
2.2 จุดเน้นของการบริหารคือผลการปฏิบัติและการปรับปรุงที่ยั่งยืน	3.94	0.94
2.3 เนื้อหาของการปฏิบัติการมีความหลากหลาย	3.89	0.90
2.4 มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ	4.13	1.02
2.5 มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน	4.22	0.73
3. การประเมิน	3.70	1.14
3.1 มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง	3.83	1.10
3.2 มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข	3.78	0.88
3.3 ประชาชนชาวลาวได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	3.61	1.33
3.4 มีภาคีสมาชิกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชาวลาวที่เป็นปึกแผ่น	3.59	1.28
รวม	3.78	0.97

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับต่ำ

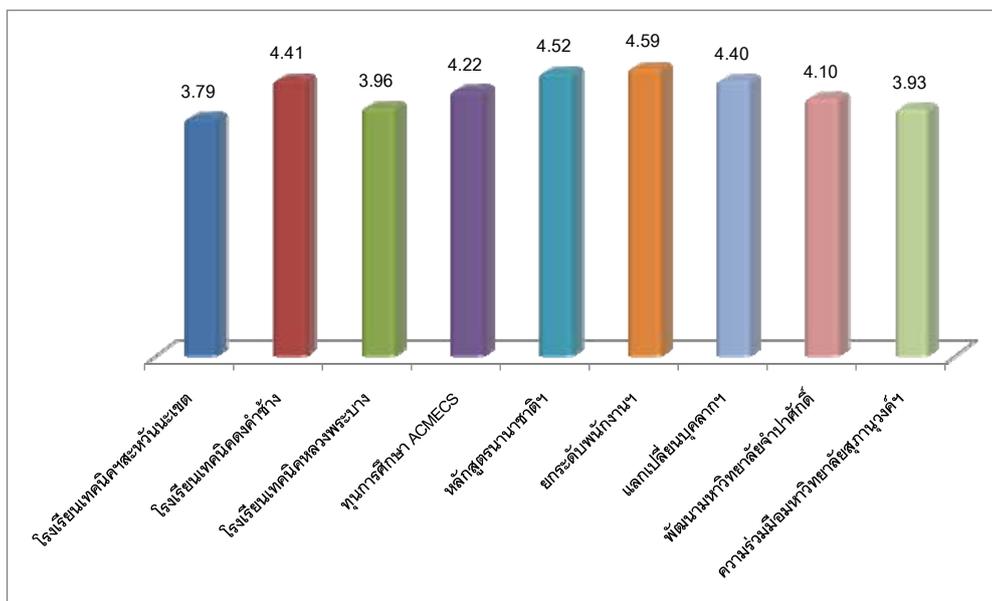
ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับสูง

2.3) ผลการเปรียบเทียบความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตของ 4 โครงการหลัก

ผลการเปรียบเทียบความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตของ 4 โครงการหลัก (8 โครงการย่อย) พบว่า ทุกโครงการมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.79 – 4.59) โครงการที่มีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตในระดับสูงที่สุดคือ โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 4.59) รองลงมาคือ โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาทางด้านการพัฒนา

ของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว (ค่าเฉลี่ย 4.52) และ โครงการพัฒนาด้านอาชีวศึกษาโรงเรียนเทคนิค
ดงคำซ้าง (ค่าเฉลี่ย 4.41) ดังแสดงรายละเอียดในภาพ 4.15

หมายเหตุ: ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึงมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในระดับสูง

ภาพ 4.15 การเปรียบเทียบความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตของ 4 โครงการหลัก

3) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของสปป.ลาวในอนาคต

3.1) ผู้รับประโยชน์จากโครงการ

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า ในอนาคต สปป.ลาว มีความ
ต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดในด้านการวางแผนความร่วมมือ (PNI=0.48) รองลงมาคือ การ
ประเมิน (PNI=0.45) และการนำแผนสู่การปฏิบัติ (PNI=0.42) ความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านมี
ดังนี้

ด้านการวางแผนความร่วมมือ พบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดคือ
ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว (PNI=0.55) รองลงมาคือ การออกแบบ
โครงการโดยประชาชนลาวมีส่วนร่วม และการสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น (PNI=0.49
และ 0.48 ตามลำดับ)

ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติพบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดคือ มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ (PNI=0.47) รองลงมาคือ การนำแผนสู่การปฏิบัติแบบค่อยเป็นค่อยไปตามจังหวะก้าวหรือความพร้อมของคนลาวในท้องถิ่น (PNI=0.45)

ด้านการประเมินพบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดคือ มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข (PNI=0.51) รองลงมาคือ มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (PNI=0.50) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4.26

3.2) ผู้ประสานงานของโครงการ

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นจากการตอบแบบสอบถามของผู้ประสานงานของโครงการพบว่า ในอนาคต สปป.ลาว มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดในด้านการวางแผนความร่วมมือ (PNI=0.12) รองลงมาคือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ (PNI=0.11) รายละเอียดความต้องการจำเป็นในแต่ละด้านมีดังนี้

ด้านการวางแผนความร่วมมือ พบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ การสนับสนุนจากองค์กรประชาชนลาวระดับกลางและเพิ่มขยายในแนวราบ (PNI=0.11) รองลงมาคือ ขึ้นเริ่มต้นคือการสร้างความตระหนักและการปฏิบัติของชาวลาว และการพัฒนานุเคราะห์ชาวลาวจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ (PNI=0.09 และ 0.07 ตามลำดับ)

ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติพบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ (PNI=0.14) รองลงมาคือ จุดเน้นของการบริหารคือผลการปฏิบัติและการปรับปรุงที่ยั่งยืน และเนื้อหาของการปฏิบัติมีความหลากหลาย (PNI=0.09 และ 0.06 ตามลำดับ)

ด้านการประเมินพบว่า มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนามากที่สุดคือ มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (PNI=0.14) รองลงมาคือ มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข (PNI=0.02) ด้านที่มีการพัฒนาแล้วคือ มีภาคีสมาชิกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชาวลาวที่เป็นปีกแผ่น (PNI= - 0.05)

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการจำเป็นในความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างผู้รับประโยชน์และผู้ประสานงานโครงการพบว่า ผู้รับประโยชน์มีความคิดเห็นว่ามีความต้องการจำเป็นในความร่วมมือทางการศึกษาสูงกว่าผู้ประสานงานทุกด้าน ด้านที่มีความแตกต่างกันมากที่สุดคือ การวางแผนความร่วมมือ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 4.26

ตาราง 4.26 ความต้องการจำเป็นในความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

ความต้องการจำเป็นในความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว	ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI)	
	ผู้รับประโยชน์	ผู้ประสานงาน
1. การวางแผนความร่วมมือ	0.48	0.12
1.1 ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว	0.55	0.01
1.2 ขึ้นเริ่มต้นคือการสร้างความตระหนักและการปฏิบัติของชาวลาว	0.46	0.09
1.3 การออกแบบโครงการโดยประชาชนลาวมีส่วนร่วม	0.49	0.03
1.4 การสนับสนุนจากองค์กรประชาชนลาวระดับล่างและเพิ่มขยายในแนวราบ	0.44	0.11
1.5 การสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น	0.48	0.02
1.6 การพัฒนาบุคลากรชาวลาวจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ	0.46	0.07
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	0.42	0.11
2.1 แบบค่อยเป็นค่อยไปตามจังหวะก้าวหรือความพร้อมของคนลาวในท้องถิ่น	0.45	-0.01
2.2 จุดเน้นของการบริหารคือผลการปฏิบัติและการปรับปรุงที่ยั่งยืน	0.41	0.09
2.3 เนื้อหาของการปฏิบัติมีความหลากหลาย	0.41	0.06
2.4 มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จาก ประสบการณ์ในแนวราบ	0.47	0.14
2.5 มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน	0.32	0.00
3. การประเมิน	0.45	0.10
3.1 มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง	0.50	0.14
3.2 มีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข	0.51	0.02
3.3 ประชาชนชาวลาวได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ	0.46	0.00
3.4 มีภาคีสมาชิกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชาวลาวที่เป็นปึกแผ่น	0.31	-0.05
รวม	0.45	0.11

4.3.2.2 ความร่วมมือทางการศึกษาตามความต้องการในการพัฒนากำลังคนของ สปป.ลาวในอนาคต

การนำเสนอผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ทิศทางความต้องการในการพัฒนากำลังคน และ 2) ความต้องการทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน ปราบกฏผลการวิเคราะห์ดังนี้

1) ทิศทางความต้องการในการพัฒนากำลังคน

ผลจากการประชุมสนทนากลุ่มพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการให้ความคิดเห็นว่าในอนาคต สปป.ลาว มีความต้องการพัฒนาบุคลากรดังนี้

- 1) ครูสาขาพลศึกษาและศิลปศึกษา รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาและศิลปศึกษา
- 2) การพัฒนาหลักสูตรปริญญาตรีสาขาปฐมวัย รวมทั้งการจัดหาสื่อการสอน สำหรับครูปฐมวัย
- 3) ในระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีความต้องการครู อาจารย์ และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรและปศุสัตว์ เช่น ช่าง และการเลี้ยงสัตว์

“สาขาเกษตร ไม่มีพนักงานหรือครู อาจารย์ที่เป็นมืออาชีพ อย่างเช่น ถ้าพูดเรื่องการเลี้ยงหมู ใครๆ ก็รู้ แต่ว่าลึกๆ ของการเลี้ยงหมู การศึกษาเรื่องหมู ไม่มีใครรู้ ชาวก็เหมือนกัน พูดเรื่องข้าวใครๆก็รู้ แต่ลึกๆไม่รู้ จึงทำให้ไม่สามารถ เป็นมืออาชีพได้”

“หลักสูตรกรศึกษาของลาวเราขาดอุปกรณ์ เครื่องมือในการเกษตร และที่สำคัญคนซ่อมแซมเครื่องมือ อยากให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับการซ่อมแซม เครื่องมือการเกษตร”

- 4) มหาวิทยาลัยมีความต้องการความร่วมมือในการยกระดับบุคลากร ดังนี้
  - 4.1) การยกระดับการศึกษาของบุคลากร มีเป้าหมายเป็น ปริญญาตรี 10% ปริญญาโท 60% ปริญญาเอก 30%
  - 4.2) เสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคลากรทางด้านการค้นคว้าวิจัย
  - 4.3) การวิจัยร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

“งานวิจัยของลาวยังขาดข้อมูลในการค้นคว้า ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลของบทที่ 2 ลาวจะค้นคว้าไม่ได้เลย เอกสารอ้างอิงไม่มีในลาว”

2) ความต้องการทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการทุนการศึกษาพบว่า รัฐบาล สปป.ลาว ได้ขอความร่วมมือจากราชอาณาจักรไทยด้านทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในปี พ.ศ. 2011 – 2015 จำนวน 653 ทุน ส่วนใหญ่เป็นทุนในระดับปริญญาโท มีจำนวน 502 ทุน (ร้อยละ 76.88) และระดับปริญญาเอก 151 ทุน (ร้อยละ 23.12) สาขาที่มีความต้องการทุนมากที่สุดคือ สาขาวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 358 คน (ร้อยละ 54.82) แบ่งเป็น ระดับปริญญาโท 275 ทุน และปริญญาเอก 83 ทุน รองลงมาคือ สาขาการศึกษา จำนวน 205 ทุน (ร้อยละ 31.39) แบ่งเป็น ระดับปริญญาโท 153 ทุน และปริญญาเอก 52 ทุน ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 4.27

ตาราง 4.27 ความต้องการทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนของสปป.ลาวในปี พ.ศ. 2011 – 2015

สาขาวิชา	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม	ร้อยละ
1. การศึกษา	153	52	205	31.39
1.1 บริหารการศึกษา	111	37	148	22.66
1.2 เพศและการศึกษา	1	0	1	0.15
1.3 การวิจัยทางการศึกษา	4	3	7	1.07
1.4 การวางแผนทางการศึกษา	4	1	5	0.77
1.5 การประกันคุณภาพการศึกษา	3	2	5	0.77
1.6 การวัดและประเมินผลทางการศึกษา	4	2	6	0.92
1.7 การจัดการศึกษาเพื่อชนกลุ่มน้อย	2	1	3	0.46
1.8 สารสนเทศทางการศึกษา	1	2	3	0.46
1.9 การนิเทศทางการศึกษา	3	1	4	0.61
1.10 การศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ	1	0	1	0.15
1.11 การสอนสำหรับเด็กพิเศษ	4	0	4	0.61
1.12 วิธีการสอนวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา	1	0	1	0.15
1.13 วิธีการสอนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา	1	0	1	0.15
1.14 วิธีการสอนภาษาอังกฤษ	1	0	1	0.15
1.15 การศึกษาปฐมวัย	1	0	1	0.15
1.16 การจัดการศึกษาระดับจุลภาค	0	1	1	0.15
1.17 ศิลปศึกษาและฟิสิกส์	3	0	3	0.46
1.18 วิจัยและพัฒนาหลักสูตร	5	1	6	0.92
1.19 หลักสูตรคณิตศาสตร์	0	1	1	0.15
1.20 วิธีการสอนคณิตศาสตร์	1	0	1	0.15
1.21 ศิลปะและแม่พิมพ์	2	0	2	0.31
2. สังคมศาสตร์	50	10	60	9.19
2.1 ดนตรีร่วมสมัยและดนตรี	4	0	4	0.61
2.2 กฎหมาย	7	4	11	1.68
2.3 เศรษฐศาสตร์	4	1	5	0.77
2.4 สิ่งแวดล้อม	5	1	6	0.92
2.5 การพัฒนาชนบท	5	0	5	0.77
2.6 การจัดการทรัพยากรมนุษย์	4	0	4	0.61
2.7 การบริหารงบประมาณ	3	0	3	0.46
2.8 การพัฒนาและภาวะผู้นำทางยุทธศาสตร์	2	1	3	0.46
2.9 การจัดการธุรกิจ	2	0	2	0.31

สาขาวิชา	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	รวม	ร้อยละ
2.10 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	2	0	2	0.31
2.11 ยุทธศาสตร์การพัฒนา	3	0	3	0.46
2.12 การจัดการโครงการ	3	0	3	0.46
2.13 การจัดการการท่องเที่ยว	2	1	3	0.46
2.14 จิตวิทยา	2	1	3	0.46
2.15 เศรษฐศาสตร์	2	1	3	0.46
3. วิทยาศาสตร์	275	83	358	54.82
3.1 คณิตศาสตร์	79	21	100	15.31
3.2 ฟิสิกส์	67	19	86	13.17
3.3 เคมี	55	17	72	11.03
3.4 ชีววิทยา	51	15	66	10.11
3.5 วิทยาศาสตร์	3	1	4	0.61
3.6 ภูมิศาสตร์	20	10	30	4.59
4. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	20	4	24	3.68
4.1 เทคโนโลยีสารสนเทศ	16	3	19	2.91
4.2 เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารและคณิตศาสตร์	2	0	2	0.31
4.3 เทคโนโลยีการสื่อสาร	2	1	3	0.46
5. สถาปัตยกรรม	3	1	4	0.61
6. วิศวกรรม	1	1	2	0.31
รวม	502	151	653	100.00
ร้อยละ	76.88	23.12		

4.3.2.3 โอกาสและความหวังเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวในอนาคต

ผลจากการประชุมสนทนากลุ่มพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาวในอนาคต ดังนี้

1) ควรมีการจัดโครงการความร่วมมือทางการศึกษาต่อไปโดยเฉพาะโครงการต่อไปนี้

- 1.1) โครงการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะแรงงานของประชาชน
- 1.2) โครงการตำรา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทดลองทางวิทยาศาสตร์

1.3) โครงการทุนสนับสนุนการศึกษาต่อในประเทศไทย

2) ควรมีการขยายโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนากำลังคนเพิ่มมากขึ้นในสาขาที่ยังขาดแคลน ได้แก่

- 2.1) สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
- 2.2) สาขาการแปรรูปอาหาร และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร
- 2.3) สาขาการแพทย์
- 2.4) สาขาวิศวกรรมโยธา ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์
- 2.5) สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.3.2.4 แรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรในอนาคต

ผลการวิเคราะห์เมทริกซ์ผลกระทบไว้เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างความร่วมมือทางการศึกษาที่มีความต้องการในอนาคตระยะ 10 ปี กับผลลัพธ์ที่มีต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และระบุแรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในอนาคตพบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาที่ สปป.ลาว มีความต้องการในอนาคตระยะ 10 ปี ที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มากที่สุดคือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษาแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระดับรองลงมาคือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสาขาปฐมวัย ปริญญาเอกสาขาการวิจัยและปริญญาโทสาขาอื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ เคมี และชีววิทยา ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนมากที่สุดและความเข้าใจอันดีระดับมากคือ การฝึกอบรมครูงานระยะสั้น และการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระดับมากคือ การพัฒนาหลักสูตรกีฬาและศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา และการพัฒนาสื่อและการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศตามลำดับ ดังแสดงในภาพ 4.16

สามารถเดินทางได้ง่าย ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย 3) ในอนาคต สปป.ลาว มีความต้องการขยาย โครงการความร่วมมือในการพัฒนากำลังคนในสาขาขาดแคลนหลายสาขา เมื่อพิจารณาจากต้นทุน การผลิตจะพบว่า สาขาที่มีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าสาขาวิชาอื่นๆ และสามารถผลิตได้ครั้งละ จำนวนมากๆ (Mass production) คือ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 4) สปป.ลาว มีแผนการ จัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาและศิลปศึกษา 5) ระดับอาชีวศึกษามีความต้องการครู อาจารย์ และ บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรและปศุสัตว์ 6) มหาวิทยาลัยใน สปป.ลาว มีความ ต้องการยกระดับบุคลากรปริญญาตรี 10% ปริญญาโท 60% ปริญญาเอก 30% และการวิจัยร่วมกัน กับสถาบันอุดมศึกษาของไทย 7) ความร่วมมือทางการศึกษาที่จะส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการ พัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มากที่สุดคือ การให้ ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษาแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหาร รองลงมาคือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสาขาปฐมวัย ปริญญาเอกสาขา การวิจัยและปริญญาโทสาขาอื่นๆ ดังนั้น ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาวในอนาคตควรเป็นรูปแบบความร่วมมือแบบสองทางคือ ทั้งสปป.ลาวและไทยควรเป็นทั้ง ผู้ให้และผู้รับ โดยเน้นพื้นที่การดำเนินโครงการในจังหวัด “ริมฝั่งโขง” ของไทย

(2) ให้ความสำคัญกับการวางแผนความร่วมมือโดยให้มีความคิดริเริ่มมา จากประชาชนระดับรากหญ้า

จากผลการวิจัยตามแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ในการวางแผนของ Chambers (1993) พบว่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ที่มีระดับที่สูงที่สุดคือ ด้านการวางแผนความร่วมมือ (PNI=0.48) โดยให้มีการรับความคิดเห็นริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว การออกแบบโครงการโดย ประชาชนลาวมีส่วนร่วม และการสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น (PNI=0.55 0.49 และ 0.48 ตามลำดับ) ดังนั้น รัฐบาลทั้งสองประเทศควรให้ความสำคัญกับการวางแผนความร่วมมือโดย ให้รับความคิดเห็นริเริ่มมาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาวให้มากขึ้น เปิดโอกาสให้ประชาชน ลาวมีส่วนร่วมในการออกแบบโครงการและประชาชนลาวในท้องถิ่นมีส่วนร่วมสนับสนุนทรัพยากร ให้แก่โครงการ

(3) ปรับปรุงการประเมินผลความร่วมมือโดยมีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจ ลงมือแก้ไข และประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยพบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ที่มีระดับสูงรองลงมาจากการวางแผนความร่วมมือ คือ การประเมินมีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจและลงมือแก้ไข กับมีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (PNI=0.45 0.51 และ 0.50 ตามลำดับ) ดังนั้นรัฐบาลทั้งสองประเทศควรปรับปรุงการประเมินความร่วมมือทางการศึกษาโดยมีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจ ลงมือแก้ไข และมีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง

(4) มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำแผนสู่การปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ด้านการวางแผนสู่การปฏิบัติที่มีค่าสูงที่สุดคือ การสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ (PNI=0.47) ดังนั้นรัฐบาลสองประเทศควรปรับปรุงการสื่อสารในการนำแผนสู่การปฏิบัติโดยเพิ่มการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวราบ

(5) เพิ่มการให้ทุนการศึกษาแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาที่สปป.ลาว มีความต้องการในอนาคตระยะ 10 ปี ที่ส่งแรงขับเคลื่อนต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรมากที่สุดคือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษาแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระดับรองลงมาก็คือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสาขาปฐมวிய ปริญญาเอกสาขาการวิจัยและปริญญาโทสาขาอื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ เคมี และชีววิทยา ดังนั้น ควรมีการพิจารณาลำดับความสำคัญของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ที่จะดำเนินการต่อในอนาคตคือ อันดับ 1 ได้แก่ การให้ทุนการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษาในประเทศไทยแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนชาวลาว ได้รับการพัฒนามากที่สุดและทำให้ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว เกิดขึ้นในระดับมากที่สุด อันดับ 2 ได้แก่ การให้ทุนการศึกษาต่อการศึกษาต่อในประเทศไทยระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสาขาปฐมวีย ปริญญาเอกสาขาการวิจัยและปริญญาโทสาขาอื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ เคมี

และชีววิทยา อันดับ 3 และ 4 คือ การฝึกอบรมครูงานระยะสั้น และการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรกีฬาและศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา และการพัฒนาสื่อและการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.3.3.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

(1) เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวผ่านกลไกความร่วมมือทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ทำให้เกิดผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษาแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหาร มีแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์การพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในระดับที่สูงมากที่สุด รองลงมาคือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสาขาปฐมวัย ปริญญาเอกสาขาการวิจัยและปริญญาโทสาขาอื่นๆ ตามลำดับ ดังนั้น ควรใช้ความร่วมมือทางการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

(2) หนุนเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม

จากผลการวิจัยตามแนวคิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของ Hinrichs (2003) พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการความร่วมมือทางการศึกษาจาก สปป.ลาว ยังมีความเข้าใจอันดีที่มีต่อไทยบางประการที่ยังอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นได้แก่ ความสามารถในการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมร่วมกับคนไทย (ค่าเฉลี่ย 3.94) และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทัศนคติและเหตุผลเชิงจริยธรรมของคนไทย (ค่าเฉลี่ย 3.79) ดังนั้น ในการออกแบบโครงการความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคต ควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมโครงการจาก สปป.ลาว ได้มีโอกาสเรียนรู้และมีประสบการณ์การใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมร่วมกับคนไทย เพื่อให้มีการซึมซับและยอมรับในความเชื่อ ค่านิยม ทัศนคติ และเหตุผลเชิงจริยธรรมของคนไทยมากยิ่งขึ้น

(3) วรรณคดีให้มีการเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก

จากผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ที่เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือ การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก (เพิ่มขึ้น 0.40) โดยเฉพาะในประเด็นการเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มีต่อภูมิภาคและโลก ลดลง 0.11 ดังนั้น รัฐบาลของ สปป.ลาว ควรรณรงค์ให้ประชาชนมีการเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลกให้มากขึ้น

(4) วรรณคดีให้เห็นคุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ

จากผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ที่เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดรองลงมาเป็นอันดับสองคือ การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (เพิ่มขึ้น 0.47) โดยเฉพาะในประเด็นการยอมรับคุณค่าผลประโยชน์ระหว่างลาวและไทย เพิ่มขึ้นเพียง 0.09 ดังนั้น รัฐบาลสองประเทศควรรณรงค์ให้ประชาชนเห็นคุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศให้มากขึ้น

(5) วรรณคดีให้เคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์

จากผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ที่เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดรองลงมา คือ การเคารพในประชาธิปไตย และสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (เพิ่มขึ้น 0.54) โดยเฉพาะในเรื่องของการเคารพในประชาธิปไตย และสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนทั่วโลก เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดเพียง 0.49 ดังนั้นรัฐบาลสองประเทศควรรณรงค์ให้ประชาชนเคารพในประชาธิปไตย และสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนในโลก

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และโอกาส/ความหวังในอนาคต มีการสรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะดังรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว 2) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว และ 3) เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

การวิจัยมีแนวคิดการวิจัย 5 แนวคิดคือ

1) การประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มี 8 ด้านคือ (1) ระยะเวลาโครงการ (2) หน่วยงานร่วมมือ (3) รูปแบบความร่วมมือ (4) ระดับความร่วมมือ (5) วัตถุประสงค์ (6) เป้าหมาย (7) ผลการดำเนินงาน และ (8) ปัญหาในการดำเนินงาน

2) การวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มี 6 ด้านคือ (1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ บุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ (2) กระบวนการ (3) ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการกับแผนการพัฒนาคนของสปป.ลาว (4) วิธีการในการพัฒนาคน (5) ผลผลิต และ (6) ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะ

3) ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของสปป.ลาว มี 2 ด้านคือ (1) ผลผลิตการพัฒนาคนของสปป.ลาวในด้านจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการฝึกอบรมจำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา และ (2) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านของความก้าวหน้าของคน ความพึงพอใจ สิ่งที่ได้เรียนรู้ และความสำนึก

4) ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศมี 7 ด้าน คือ (1) ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม (2) การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างประเทศ (3) การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างประเทศ (4) ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก

(5) การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (6) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก และ (7) การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์

5) การมองโอกาสและความหวังในอนาคตด้วยกระบวนการเรียนรู้ในการวางแผนมี 3 ด้าน คือ (1) การวางแผนความร่วมมือ (2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ และ (3) การประเมิน

ขอบเขตของการวิจัย

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ที่ศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะโครงการความร่วมมือทางการศึกษาแบบทวิภาคีหรือพหุภาคีที่หน่วยงานในราชอาณาจักรไทยและสปป.ลาว จัดทำขึ้น โดยมีระยะเวลาความร่วมมือไม่น้อยกว่า 3 ปี (เริ่มโครงการไม่ช้ากว่าปี พ.ศ. 2551) ระดับความร่วมมือที่จะศึกษาวิเคราะห์มี 2 ระดับคือ ภาครัฐและภาคเอกชน ขอบเขตของเวลาในอนาคต คือ อนาคตระยะกลาง 10 ปี และผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ประกอบด้วยผู้ประสานงานโครงการ และผู้รับประโยชน์จากโครงการ ได้แก่ บุคลากรในกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการต่างประเทศ ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา ประชาชน

การดำเนินการวิจัย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ประเทศคือ ราชอาณาจักรไทยและสปป.ลาว โดยมีการวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเอกสารและระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ มี 2 ขั้นตอนหลักคือ

ขั้นตอนที่ 1 การประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มี 3 ขั้นตอนย่อยคือ **ขั้นที่ 1 การค้นหาโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว** แบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ (1) การค้นหาข้อมูลโครงการขั้นต้นจากเอกสาร งานวิจัย ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และใช้เทคนิคการสืบค้นแบบลูกโซ่ (Snowball technique) และ (2) การค้นหาข้อมูลโครงการเชิงลึกกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ หน่วยงานระดับกระทรวงของไทย 4 กระทรวง และสถาบันอุดมศึกษาไทย 26 แห่ง และได้รับข้อมูลจากหน่วยงานระดับกระทรวง 4 แห่ง และสถาบันอุดมศึกษา 6 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 **ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการ** ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ที่รวบรวมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในราชอาณาจักรไทย ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาต่างประเทศ (สพร.) กระทรวงการ

ต่างประเทศ ใน สปป.ลาว ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา และรวบรวมจากสถาบันการศึกษา
ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) **การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
โครงการ** ได้แก่ ผู้ประสานงานหลักฝ่ายไทย จำนวน 6 คน ผู้ประสานงานและผู้รับประโยชน์ใน สปป.
ลาว ที่แขวงเวียงจันทน์และแขวงสาละวัน จำนวน 25 คน และ 3) **การใช้แบบสอบถามข้อมูลขั้นต้น
ของโครงการ (EC1)** กับผู้ประสานงานของโครงการ ประกอบด้วย ผู้ประสานงานฝ่ายไทย 8 คน และ
ฝ่ายสปป.ลาว 13 คน รวมจำนวน 21 คน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง
ราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มี 2 ขั้นตอนคือ 1) **การวิเคราะห์สังเคราะห์เอกสารโครงการความ
ร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว** ที่ได้จากการค้นหาในขั้นตอนที่ 1 และ
2) **การใช้แบบสอบถาม (แบบ EC2)** กับผู้ประสานงานของโครงการ ซึ่งเป็นผู้ประสานงานกลุ่ม
เดียวกันกับขั้นตอนที่ 1 ในขั้นตอนนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา 6 ด้าน คือ (1)
ปัจจัยนำเข้า (2) กระบวนการ (3) ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการกับ
แผนการพัฒนาคณะของสปป.ลาว (4) วิธีการในการพัฒนาคน (5) ผลผลิต และ (6) ปัญหา/อุปสรรค
และข้อเสนอแนะ

**ระยะที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจ
อันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว**
ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ มีการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนหลักคือ

**ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลเพื่อประเมิน
ความก้าวหน้าของผู้รับประโยชน์จากโครงการ (แบบ EC 3) และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
กระบวนการเรียนรู้ในการวางแผน และความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ (EC 4) สำหรับผู้ประสานงาน
โครงการและผู้รับประโยชน์จากโครงการ** แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ 1) ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูล
โครงการ 2) แบบประเมินความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว และ 3) แบบประเมิน
โอกาสความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต
ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

**ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ทั้งในราชอาณาจักรไทยและสปป.ลาว
ระหว่างเดือนสิงหาคม 2554 – เดือนพฤษภาคม 2555** โดยประสานความร่วมมือไปยัง
กระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา และมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว คณะกรรมการปกครองแขวงสาละ
วัน วิทยาลัยกสิกรรมและป่าไม้ (ปากเซ) เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยและขอความอนุเคราะห์ในการ
ประสานความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) **ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group)
และใช้แบบสอบถาม (EC5)** กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากราชาอาณาจักรไทยและ สปป.ลาว ครั้งที่ 1

ดำเนินการ ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว แขวงเวียงจันทน์ ในวันที่ 20 กันยายน 2554 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 28 คน ประกอบด้วย ผู้ประสานงานของราชอาณาจักรไทย 5 คน คณะวิจัย 3 คน ผู้ประสานงานและผู้รับประโยชน์ของ สปป.ลาว 20 คน และ 2) การเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างผู้ประสานงานที่ยินดีให้ข้อมูลฝ่ายราชอาณาจักรไทย 8 คน ฝ่ายลาว จำนวน 13 คน รวมจำนวน 21 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้รับประโยชน์จากโครงการ ใน สปป.ลาว จำนวน 124 คน และ 3) การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) ร่วมกับการประชุมปฏิบัติการอนาคต (Futures workshop) ดำเนินการ ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย ในวันที่ 11 พฤษภาคม 2555 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้ประสานงานของราชอาณาจักรไทย 3 คน และผู้ประสานงานของ สปป.ลาว 2 คน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ผลลัพธ์ของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาทั้งในราชอาณาจักรไทยและสปป.ลาว แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) **ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน** จะดำเนินการวิเคราะห์ 2 ขั้นตอนคือ (1) ผลผลิตการพัฒนาคนของสปป.ลาว ในด้านจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการฝึกอบรมจำแนกตามระดับการศึกษาและสาขาวิชา และ (2) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านของความก้าวหน้าของคน ความพึงพอใจ สิ่งที่ได้เรียนรู้ และความสำเร็จ 2) **ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ** ประกอบด้วยความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 7 ด้าน ได้แก่ (1) ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม (2) การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างประเทศ (3) การยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างประเทศ (4) ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก (5) การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (6) การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก และ (7) การเคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยทำการวิเคราะห์ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ 2 ระยะเวลาคือ ก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของทั้ง 2 ระยะเวลาโดยใช้ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ด้วยวิธี Mean Difference Method (MDF)

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดี ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยอนาคต มี 3 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์โครงการที่มีความสำเร็จในด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1) โครงการที่มีความสำเร็จ

ด้านการพัฒนาคน 2) โครงการที่มีความสำเร็จด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และ 3) โครงการที่มีอุปสรรคในการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) **โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาที่เป็นไปได้และความหวังของความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต** 2) **ความร่วมมือทางการศึกษาตามความต้องการในการพัฒนากำลังคนของสปป.ลาว ในอนาคต** 3) **โอกาสและความหวังเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคต** ตามกรอบแนวคิดกระบวนการเรียนรู้ในการวางแผน 3 ด้านคือ (1) การวางแผนความร่วมมือ (2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ และ (3) การประเมิน พร้อมทั้งวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระยะก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ โดยใช้ดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) และวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงการหลักทั้ง 5 โครงการ และ 4) **การระบุแรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ในอนาคต** โดยการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์และระบุแรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในอนาคตด้วยการวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross Impact Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอนย่อยคือ 1) การสรุปผลการวิจัยเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว 2) การประชุมสนทนากลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว เพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบายที่จัดทำขึ้น และ 3) การปรับปรุงข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว และจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

ในการวิจัยทั้ง 3 ระยะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (EC1 – EC5) ได้รับการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรง (Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา การวัดและการประเมินผล จำนวน 3 คน จากนั้นจึงแปลเครื่องมือเป็นภาษาลาว และตรวจสอบความถูกต้องของการแปลทั้งในด้านของความหมายและการใช้ภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญภาษาลาว และนำเครื่องมือ (EC 4) ไปตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงอีกครั้งหนึ่ง ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคระหว่าง 0.95 – 0.98

ผลการวิจัย

1. ผลการประมวลและวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

1.1 ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว พบว่าโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ที่มีรูปแบบทวิภาคีหรือพหุภาคีที่หน่วยงานในราชอาณาจักรไทยและสปป.ลาว ที่ดำเนินการโครงการก่อนปี พ.ศ. 2551 และได้ร่วมมือกันแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี มีจำนวน 5 โครงการหลัก (11 โครงการย่อย) คือ 1) โครงการในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2 โครงการย่อย) 2) โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS) (6 โครงการย่อย) 3) โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 4) โครงการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 5) โครงการภายใต้บันทึกความเข้าใจ (MOU) เกี่ยวกับความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ผลการประมวลข้อมูลขั้นต้นสรุปได้ดังนี้ **ด้านระยะเวลาโครงการ หน่วยงานความร่วมมือ รูปแบบความร่วมมือ และระดับความร่วมมือ** พบว่า โครงการความร่วมมือมีระยะเวลาโครงการระหว่าง 3 ปี ถึง 20 ปี โครงการที่มีระยะเวลาดำเนินการมากที่สุด คือ โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ดำเนินการมาแล้ว 20 ปี เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2535 หน่วยงานความร่วมมือ โดยส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานจาก 2 ราชอาณาจักร รูปแบบความร่วมมือส่วนใหญ่เป็นรูปแบบทวิภาคี เป็นแบบทางเดียวคือ ภาคีฝ่ายราชอาณาจักรไทยเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือ (Donor) ภาคีฝ่าย สปป.ลาว เป็นผู้รับความช่วยเหลือ (Recipient) ยกเว้นโครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี และโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงที่มีรูปแบบพหุภาคี ระดับความร่วมมือของทุกโครงการ มีความร่วมมือทุกระดับเช่นเดียวกันในทุกโครงการ **ด้านวัตถุประสงค์และเป้าหมาย** ทุกโครงการมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาการจัดการศึกษา เป้าหมายของการพัฒนาส่วนใหญ่ คือ ครู อาจารย์ และเป็นการพัฒนาในระดับอุดมศึกษา ในด้านการพัฒนาการจัดการศึกษา เป้าหมายของการพัฒนาคือ สื่อ/เทคโนโลยีการศึกษา แหล่งเรียนรู้ การเรียนการสอน และหลักสูตร **ผลการดำเนินงาน** พบว่า ทุกโครงการมีผลการดำเนินงานสอดคล้องกับเป้าหมาย ซึ่งนอกเหนือจากการพัฒนาคนในด้านการศึกษาแล้ว หลายโครงการยังมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค การจัดหาครุภัณฑ์การเรียนการสอน และห้องปฏิบัติการเพิ่มเติม **ด้านปัญหาการดำเนินงาน** พบว่า ปัญหาที่พบมากกว่า 2 โครงการขึ้นไป

หรือมีผู้พบปัญหา มากกว่าร้อยละ 20 ในระยะก่อนการเข้าร่วมโครงการคือ ปัญหาการขาดความรู้และทักษะอาชีพ ปัญหาระหว่างการเข้าร่วมโครงการคือ ปัญหางบประมาณไม่เพียงพอ และในระยะหลังการเข้าร่วมโครงการคือ ปัญหาการขาดแคลนตำรา เครื่องจักร และวัสดุอุปกรณ์

1.2 ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว จากแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาให้ข้อมูล แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ **ปัจจัยนำเข้า** ได้แก่ **ด้านบุคลากร** พบว่า บุคลากรของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มีหลายภาคส่วน ทั้งนี้ บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการจากฝ่ายไทยมีความหลากหลายมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ **ปัจจัยนำเข้าด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์** พบว่า เป็นการสนับสนุนจากฝ่ายไทยมากที่สุด โครงการที่มีการสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์จากหลายแหล่งมากที่สุด คือ โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ **ปัจจัยนำเข้าด้านการบริหาร** พบว่า เป็นการบริหารร่วมกัน โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการจากทั้ง 2 ฝ่าย ในทุกโครงการ โดยจะมีการประชุมเพื่อปรึกษาหารือพิจารณา และติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง **ด้านกระบวนการ** พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการจากทั้ง 2 ฝ่าย ในทุกโครงการ โดยจะทำหน้าที่ในการสำรวจความต้องการ การวางแผนการดำเนินงาน และการติดตาม ประเมินผล **ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการกับแผนการพัฒนาคอนของ สปป.ลาว** พบว่า โรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ มีความสอดคล้องกับแผนการพัฒนาคอนของ สปป.ลาว มากที่สุด สำหรับประเด็นความสอดคล้องพบว่า ทุกโครงการมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาหลักสูตรการศึกษา ได้มาตรฐานทันสมัย สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ทันกับสากล พัฒนาคอนลาวอย่างรอบด้าน สร้างและใช้หลักสูตร เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการปฏิบัติ ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ปรับปรุงวิธีสอนใหม่ ปรับปรุงการสร้างและบำรุงครูอาจารย์ใหม่ และยกระดับวิชาการ การระดมแหล่งทุน งบประมาณในการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องทดลองที่จำเป็นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และเป็นการสร้างเครือข่ายการศึกษากับต่างประเทศ **วิธีการในการพัฒนาคอน** พบว่า มีหลากหลายวิธี ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจะเป็นการส่งเสริมความเป็นอยู่ ภาวะสุขภาพ โภชนาการของนักเรียน และเน้นการพัฒนาทักษะอาชีพ และพัฒนาการสอนด้วยสื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ส่วนในระดับอาชีวศึกษา จะสนับสนุนเต็มรูปแบบทั้งการจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้นเพื่อฝึกอบรมและดูงานด้านการบริหาร ให้ทุนการศึกษา แก่ครู และพัฒนาหลักสูตรรวมทั้งปรับปรุงสถานที่ สร้างอาคารเรียนและอาคารปฏิบัติการ จัดหาตำรา เครื่องจักร และวัสดุ อุปกรณ์การสอน จัดฝึกอบรม ดูงาน ให้ทุนการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาเป็นการ

ให้ทุนแก่ อาจารย์ บุคลากร และการแลกเปลี่ยน พัฒนาหลักสูตร พร้อมทั้งการจัดโครงการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมพัฒนาหลักสูตรสำหรับเปิดสอนที่ สปป.ลาว **ด้านผลผลิต** พบว่าโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ทำให้มีผลผลิตทางการศึกษา และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสปป.ลาว ทั้งในกลุ่มของนักเรียน ครู อาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา และประชาชน คือ มีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค ระบบไฟฟ้า ประปา มีการจัดทำแปลงสาธิตทางการเกษตร การเพาะพันธุ์สัตว์ การก่อสร้างอาคารเรียน อาคารนอน ในโรงเรียน อาคารปฏิบัติการ ในด้านของหลักสูตรและการสอน มีการพัฒนาหลักสูตรและจัดทำสื่อการเรียนการสอน จัดหาตำรา วัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน และคอมพิวเตอร์ ในด้านการพัฒนาของคน พบว่าส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ครู คณาจารย์ทุกระดับการศึกษา **ด้านปัญหา/อุปสรรค** ผลการประชุมสนทนากลุ่ม พบว่า ปัญหาที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อการทำงานโครงการ เรียงลำดับจากปัญหาที่มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับแรก ความจำกัดด้านงบประมาณจากหน่วยงานที่ให้ทุนสนับสนุนและทุนจากผู้ที่ได้รับมีน้อยไม่เพียงพอ และมีความล่าช้า งบประมาณบางส่วนสิ้นเปลืองไปกับค่าที่พัก **ด้านข้อเสนอแนะ** ผลการตอบแบบสอบถามพบว่าผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีข้อเสนอแนะอันดับแรกเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว คือ ควรมีการดำเนินโครงการความร่วมมือต่อเนื่องและเพิ่มความร่วมมือให้แน่นแฟ้น มีจำนวน 26 คน ผลจากการเข้าร่วมประชุมระดมความคิดจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ยังพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว อันดับแรกคือ ควรมีการอบรมให้ความรู้ทางด้านภาษาไทยเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในหลักสูตรของไทย

2. ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

2.1 **ผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของสปป.ลาว** พบว่า ผลผลิตการพัฒนาคนของสปป.ลาว ในด้านจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหรือผ่านการฝึกอบรมจำแนกตามระดับการศึกษา และสาขาวิชา จากการรายงานผลการดำเนินงานในโครงการความร่วมมือทางการศึกษา ระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ปรากฏว่า มีประชาชนชาวลาวได้รับการพัฒนาประมาณ 30,612 คน ส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาผ่านโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้านการศึกษาในโรงเรียน วัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ในหลักสูตรสายสามัญศึกษาควบคู่การพัฒนาทักษะอาชีพ มีจำนวนกว่า 30,000 คน สาขาที่มีการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นมากที่สุดคือ สาขาการสอน และเทคโนโลยีการสอนในระดับอาชีวศึกษา (จำนวน 110 และ 45 คน) และสาขาที่ให้ทุนในระดับปริญญาตรีมากที่สุดคือ สาขาการศึกษา มีจำนวน 113 คน **ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในด้านของ**

ความก้าวหน้าของคน ความพึงพอใจ สิ่งที่ได้เรียนรู้ และความสำเร็จ ผลการตอบแบบสอบถามพบว่า **ด้านความก้าวหน้าของคน** มีผู้เข้าร่วมโครงการฝ่ายลาวระบุว่าหลังเข้าร่วมโครงการแล้วมีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเพิ่มมากขึ้น โดยรวมมีอัตราความก้าวหน้า ร้อยละ 7.26 โครงการที่ผู้เข้าร่วมโครงการมีความก้าวหน้าในการทำงานมากที่สุดคือ โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิค – วิชาชีพ แขวงสะหวันนะเขต เท่ากับ ร้อยละ 13.79 ฝ่ายไทยพบว่า คณาจารย์ และนักศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของชาวลาว และพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการวิจัยร่วมกัน โดย นักศึกษาลาวที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยของไทย ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมผ่านกิจกรรมการเรียน ได้มีการเปรียบเทียบและการใช้ภาษาระหว่างภาษาลาวกับภาษาไทย อีสถานที่มีส่วนคำใช้เหมือนกันและบางคำจะได้ยินเฉพาะกับคนแก่ที่ใช้พูดกันเท่านั้น ในการแลกเปลี่ยนประเพณีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตได้สอดแทรกในกิจกรรมเนื้อหาวิชาที่สอน และคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้จัดทำโครงการวิจัยเกี่ยวกับผ้าพื้นเมืองลาวร่วมกับคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยจำปาสัก**ด้านความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ของการพัฒนาคน** ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมาก ร้อยละ 60.91 เมื่อพิจารณารายโครงการพบว่า มีความสอดคล้องกันคือ ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจระดับมากทุกโครงการ ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนระหว่างโครงการพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรีมีระดับความพึงพอใจสูงมากที่สุด คือ 3.50 **ด้านสิ่งที่ได้เรียนรู้** ผลการตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จำนวน 91 คน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้ใหม่ การเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ บทเรียนใหม่ในด้านการสอน การเกษตร ปศุสัตว์ เทคโนโลยีสาขาต่างๆ และการวิจัย เป็นต้น ผลจากการเข้าร่วมประชุมระดมความคิดจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการ ยังพบว่า ผู้ที่ส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการได้มีการเรียนรู้วัฒนธรรมและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างสองประเทศเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ **ด้านความสำเร็จ** พบว่า โครงการมีความสำเร็จมากที่สุดที่บุคลากรทางการศึกษาของสปป.ลาว ได้สำเร็จการศึกษาตามเป้าหมายของโครงการ

2.2 ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว โดยจำแนกออกเป็นระยะก่อนและระหว่าง/หลังการเข้าร่วมโครงการ พบว่า (ก) ผู้รับประโยชน์จากโครงการมีความคิดเห็น ก่อนเข้าร่วมโครงการความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (3.40) **ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสูงที่สุดคือ** ด้านการให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.56) **ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศน้อยที่สุดคือ** ด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก (ค่าเฉลี่ย 3.25) ในระยะระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวมของผู้รับประโยชน์อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.01) **ด้านที่มีความเข้าใจอันดีสูงที่สุดคือ** ความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศและ

ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่าง สปป.ลาวกับราชอาณาจักรไทย (ค่าเฉลี่ย 4.09) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการพบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น (PNI 0.61) ด้านที่เพิ่มสูงมากที่สุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ และด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก (PNI 0.67) ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศด้านที่เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือ การให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (PNI 0.52) (ข) ผู้ประสานงานของโครงการมีความคิดเห็น ก่อนเข้าร่วมโครงการ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.29) ด้านที่สูงที่สุดคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (ค่าเฉลี่ย 3.55) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศน้อยที่สุดคือ ความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก (ค่าเฉลี่ย 2.95) ในระยะระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว โดยรวมของผู้ประสานงานของโครงการอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.91) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศสูงที่สุดคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (ค่าเฉลี่ย 4.29) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศน้อยที่สุดคือ การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศของลาวที่มีต่อไทย (ค่าเฉลี่ย 3.44) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการพบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น (PNI 0.62) ยกเว้น การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มีต่อภูมิภาคและโลก (PNI - 0.11) ด้านที่เพิ่มสูงมากที่สุดคือ การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยและการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (PNI 0.74) ด้านที่เพิ่มขึ้นน้อยที่สุดคือ การยอมรับคุณค่าสันติภาพระหว่างลาวและไทย (PNI 0.09) **ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ** ของ 4 โครงการหลัก (8 โครงการย่อย) พบว่า 1) **ความเข้าใจอันดีตามความคิดเห็นของผู้รับประโยชน์จากโครงการ** ระยะก่อนเข้าร่วมโครงการโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.56) ในระยะระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.01) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีสูงที่สุดคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่าง สปป.ลาวกับราชอาณาจักรไทย (ค่าเฉลี่ย 4.09) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการพบว่า ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรโดยรวมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นทุกด้าน เท่ากับ 0.61 ด้านที่เพิ่มสูงมากที่สุดคือ ด้านความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ และด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกเท่ากับ 0.83 2) **ความเข้าใจอันดีตามความคิดเห็นของผู้ประสานงานของโครงการ** พบว่า ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยรวมอยู่ใน

ระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.29) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกัน และสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (ค่าเฉลี่ย 3.55) ในระยะระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.91) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีสูงที่สุดคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพและความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมระหว่าง สปป.ลาวกับราชอาณาจักรไทย (ค่าเฉลี่ย 4.29) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระยะก่อนเข้าร่วมโครงการและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการพบว่า ความเข้าใจอันดีโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นทุกด้านเท่ากับ 0.62 ยกเว้น การเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มีต่อภูมิภาคและโลก ด้านที่เพิ่มสูงมากที่สุดคือ การยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยและการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทยเท่ากับ 0.74 **ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความเข้าใจอันดีของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว** พบว่า ทุกโครงการมีความเข้าใจอันดีเพิ่มสูงขึ้นมากในระหว่าง/หลังการเข้าโครงการ ยกเว้น โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิคสิกรรมดงคำซ่าง ที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย (0.15) โครงการความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ที่มีความเข้าใจอันดีเพิ่มสูงขึ้นมากที่สุดคือ โครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (เพิ่มขึ้น 0.98)

3. ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

3.1 ผลการถอดบทเรียนเพื่อวิเคราะห์ความสำเร็จของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ปรากฏผลดังนี้ 1) โครงการที่มีความสำเร็จด้านการพัฒนาคน โดยพิจารณาจากจำนวนคนและอัตราความก้าวหน้าของคนที่ได้รับจากโครงการพบว่ามีจำนวน 2 โครงการคือ (1) โครงการโรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) แขวงเวียงจันทน์ ซึ่งเป็นโครงการที่พัฒนาคนของ สปป.ลาว ได้ครั้งละจำนวนมาก เป็นการผลิตขนาดใหญ่ (Mass production) เมื่อเปรียบเทียบจากระยะเวลาที่เท่าๆ กัน นอกจากให้การศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วยังส่งเสริมให้มีทักษะอาชีพอีกด้วย และ (2) โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี ซึ่งมีผู้จบปริญญาตรีจำนวนมากถึง 113 คน ในระยะเวลา 3 ปี เป็นไปตามเป้าหมายของโครงการ และการดำเนินงานอยู่ในระยะเวลาที่กำหนด ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุดเพราะใช้สถานที่เรียนในจังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนไทย – ลาว ผู้เข้าร่วมโครงการจาก สปป.ลาว ไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางมากนัก 2) **โครงการที่มีความสำเร็จด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ** เปรียบเทียบจากความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น (PNI สูงกว่า 0.70) ในระยะก่อนและระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการ

พบว่า มีจำนวน 3 โครงการ เป็นโครงการที่มีพื้นที่ดำเนินการส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ประเทศไทย 1 โครงการ และอยู่ในแขวงหลวงพระบาง 1 โครงการ และแขวงเวียงจันทน์ 1 โครงการ คือ (1) โครงการทุนการศึกษาภายใต้ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศลุ่มแม่น้ำอิระวดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (ACMECS) (2) โครงการพัฒนาโรงเรียนเทคนิควิชาชีพแขวงหลวงพระบาง และ (3) โครงการพัฒนาหลักสูตรนานาชาติระดับปริญญาโทสาขาการศึกษาทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น พบว่า ทั้ง 3 โครงการมีความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพิ่มสูงมากใน 3 ด้าน คือ ด้านการยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทยในเรื่องค่านิยมและความเชื่อของคนไทย ด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลก และด้านความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ และ 3) **โครงการที่มีอุปสรรคในการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ** คือ โครงการฝึกอบรมในหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งมีข้อจำกัดของระยะเวลาหลักสูตร สำหรับอุปสรรคเกี่ยวกับความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศนั้น ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการขาดความเข้าใจกันและกันในเรื่องของวัฒนธรรมและผลกระทบจากเหตุการณ์ในอดีต ทำให้คนลาวมีความรู้สึกที่คนไทยดูหมิ่นคนลาว ส่งผลให้มีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ มีความขุ่นข้องหมองใจ และทำให้คนลาวมีทัศนคติเชิงลบต่อคนไทย

3.2 โอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ 1) **ด้านโอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว** ปรากฏผลคือ **ด้านโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้ในอนาคต** ผู้รับประโยชน์จากโครงการมีความคิดเห็นโอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตโดยรวมมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.62) โดยมีการนำแผนสู่การปฏิบัติอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.67) โอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้มากที่สุดด้านการวางแผนความร่วมมือ คือ การพัฒนาบุคลากรชาวลาจากกรเรียนรัฐภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.70) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติคือ การมีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาและมีความยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 3.88) และด้านการประเมินคือ มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.65) ผู้ประสานงานของโครงการ มีความคิดเห็น โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว โดยรวมมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.36) โดยการนำแผนสู่การปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.55) โอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้มากที่สุดด้านการวางแผนความร่วมมือ คือ ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว (ค่าเฉลี่ย 3.90) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติคือ มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาและมีความยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 4.20) และด้านการประเมินคือ มีภาคีสมาชิกของผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียชาวลาวที่เป็นปีกแผ่น (ค่าเฉลี่ย 3.78) ผลการเปรียบเทียบโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้ในอนาคต พบว่า โครงการที่มีโอกาสของความร่วมมือที่เป็นไปได้ในอนาคตในระดับสูงมีจำนวน 5 โครงการ และระดับต่ำ 4 โครงการ โครงการที่มีโอกาสของความร่วมมือสูงมากที่สุด คือ โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 4.21) **ด้านความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคต** ผู้รับประโยชน์จากโครงการมีความคิดเห็นความหวังในความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.07) ด้านที่สูงมากที่สุด คือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 4.09) เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตที่สูงมากที่สุด ด้านการวางแผนความร่วมมือ คือ การพัฒนาบุคลากรชาวลาวจากการเรียนรู้ภาคสนามโดยการลงมือปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 4.16) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติคือ การสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากประสบการณ์ในแนวราบ (ค่าเฉลี่ย 4.28) และด้านการประเมินคือ มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 4.15) ผู้ประสานงานของโครงการ มีความคิดเห็น ความหวังในความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคต โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.78) ด้านที่สูงมากที่สุดคือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย 3.97) จำแนกรายด้านพบว่า ความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตที่สูงมากที่สุด ด้านการวางแผนความร่วมมือ คือ ความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว (ค่าเฉลี่ย 3.94) ด้านการนำแผนสู่การปฏิบัติคือ มีภาวะผู้นำโดยบุคคลชาวลาวและมีความยั่งยืน (ค่าเฉลี่ย 4.22) ด้านการประเมินคือ มีการประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย 3.83) ผลการเปรียบเทียบความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตของ 4 โครงการหลัก (8 โครงการย่อย) พบว่า ทุกโครงการมีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.79 - 4.59) โครงการที่มีความหวังในความร่วมมือที่พึงประสงค์ในอนาคตในระดับสูงที่สุดคือ โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี (ค่าเฉลี่ย 4.59) ด้านความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของสปป.ลาวในอนาคต ผลการวิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็นจากการตอบแบบสอบถาม ผู้รับประโยชน์และผู้ประสานงานของโครงการมีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ ในอนาคต สปป.ลาวมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุดในด้านการวางแผนความร่วมมือ (PNI=0.48 และ 0.12 ตามลำดับ) 2) **ความร่วมมือทางการศึกษาตามความต้องการในการพัฒนากำลังคนของสปป.ลาวในอนาคต** ปรากฏว่า ทิศทางความต้องการในการพัฒนากำลังคน ผลการสนทนากลุ่มพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการให้ความคิดเห็นว่าในอนาคต สปป.ลาว มีความต้องการพัฒนาครูสาขาพลศึกษาและศิลปศึกษา รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน เพื่อส่งเสริมการจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษาและศิลปศึกษา พัฒนาหลักสูตรปริญญาตรีสาขาปฐมวிய รวมทั้งการจัดหาสื่อการสอนสำหรับครูปฐมวีย ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีความต้องการ

ครู อาจารย์ และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเกษตรและปศุสัตว์ มหาวิทยาลัยมีความต้องการความร่วมมือในการยกระดับบุคลากรปริญญาตรี 10% ปริญญาโท 60% ปริญญาเอก 30% เสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคลากรทางด้านการค้นคว้าวิจัย การวิจัยร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของ สปป.ลาว ด้านความต้องการทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน พบว่า รัฐบาล สปป.ลาว ได้ขอความร่วมมือจากราชอาณาจักรไทยด้านทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในปี พ.ศ. 2011 – 2015 จำนวน 653 ทุน ส่วนใหญ่เป็นทุนในระดับปริญญาโท มีจำนวน 502 ทุน (ร้อยละ 76.88) และระดับปริญญาเอก 151 ทุน (ร้อยละ 23.12) สาขาที่มีความต้องการทุนมากที่สุดคือ สาขาวิทยาศาสตร์ มีจำนวน 358 คน (ร้อยละ 54.82) 3) **โอกาสและความหวังเกี่ยวกับโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวในอนาคต** พบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาส/ความหวังของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคต คือ ควรมีการจัดโครงการความร่วมมือทางการศึกษาต่อไปโดยเฉพาะโครงการการพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะแรงงานของประชาชน โครงการตำรา สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทดลองทางวิทยาศาสตร์ และโครงการทุนสนับสนุนการศึกษาต่อในประเทศไทย และควรมีการขยายโครงการความร่วมมือด้านการพัฒนากำลังคนเพิ่มมากขึ้นในสาขาที่ยังขาดแคลน ได้แก่ สาขาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สาขาการแปรรูปอาหาร และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สาขาการแพทย์ สาขาวิศวกรรมโยธา ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ และสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) **แรงขับเคลื่อนของความร่วมมือทางการศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์การพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคต** จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาที่ สปป.ลาว มีความต้องการในอนาคตระยะ 10 ปี ที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มากที่สุดคือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกสาขาบริหารการศึกษาแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหาร ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระดับรองลงมาคือ การให้ทุนการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสาขาปฐมวிய ปริญญาเอกสาขาการวิจัยและปริญญาโทสาขาอื่นๆ เช่น คณิตศาสตร์ เคมี และชีววิทยา ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนมากที่สุดและความเข้าใจอันดีระดับมากคือ การฝึกอบรมดูงานระยะสั้น และการแลกเปลี่ยนนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ความร่วมมือทางการศึกษาที่ส่งแรงขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระดับมากคือ การพัฒนาหลักสูตรกีฬาและศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา และการพัฒนาสื่อและการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศตามลำดับ

3.3 ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มี 2 ส่วนหลัก คือ ก) ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับโอกาสและความหวังของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคต มี 5 ประการ ได้แก่ (1) ร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวในอนาคตควรมีรูปแบบ “ทวิภาคีริมฝั่งโขง” (2) ให้ความสำคัญกับการวางแผนความร่วมมือโดยให้มีความคิดริเริ่มมาจากประชาชนระดับรากหญ้า (3) ปรับปรุงการประเมินผลความร่วมมือโดยมีการยอมรับข้อผิดพลาดด้วยความเข้าใจ ลงมือแก้ไข และประเมินภายในอย่างต่อเนื่อง (4) มีการสื่อสารโดยการเรียนรู้ร่วมกันและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการนำแผนสู่การปฏิบัติ (5) ความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตคือการให้ทุนการศึกษาแก่ครู คณาจารย์ และผู้บริหารการศึกษา และ 2) ข้อเสนอเชิงนโยบายเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มี 4 ประการ ได้แก่ (1) เสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวผ่านกลไกความร่วมมือทางการศึกษา (2) หนุนเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรม (3) หนุนเสริมให้มีการเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในประเทศที่มีต่อโลก (4) หนุนเสริมให้เห็นคุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ และ (5) หนุนเสริมให้เคารพในประชาธิปไตยและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ความร่วมมือทางการศึกษากับการพัฒนากำลังคน

ผลการวิจัยผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคนของโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว พบว่า โครงการความร่วมมือได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประชาชนชาวลาวเข้าสู่ภาคเศรษฐกิจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ในระยะสั้นได้พัฒนาทักษะอาชีพจำนวนมากถึง 30,612 คน วิธีการในการพัฒนาคน พบว่า มีหลากหลายวิธี ได้แก่ การสร้างหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาวที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาของสปป.ลาว จัดเตรียมให้ครูผู้สอนในหลักสูตรมีความเชี่ยวชาญและชำนาญงานสอน จัดหาผู้เชี่ยวชาญเข้าสอนใน สปป.ลาว ให้ทุนการศึกษาแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในระดับอาชีวศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อผลลัพธ์ในด้านการพัฒนาคนในระดับมากถึงมากที่สุดเท่ากับร้อยละ 84.55 และพบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรีมีระดับความพึงพอใจสูงมากที่สุด ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โครงการความร่วมมือทางการศึกษามีส่วนสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสปป.ลาว ทุกโครงการมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาหลักสูตรการศึกษา ได้มาตรฐานทันสมัย สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ ทันกับสากล พัฒนาคนลาวอย่างรอบด้าน สร้างและใช้หลักสูตร เชื่อมโยง

สัมพันธ์กับการปฏิบัติ ปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ปรับปรุงวิธีสอนใหม่ ปรับปรุงการสร้างและบำรุงครูอาจารย์ใหม่ และยกระดับวิชาการ การระดมแหล่งทุน งบประมาณในการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน เครื่องทดลองที่จำเป็น มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และเป็น การสร้างเครือข่ายการศึกษากับต่างประเทศ

ผลการพัฒนาประชาชนชาวลาวเข้าสู่ภาคเศรษฐกิจโดยเน้นที่การพัฒนาทักษะอาชีพส่งผลให้ ผู้ที่รับประโยชน์จากโครงการได้มีโอกาสมีรายได้และมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา สังคม สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาทุนมนุษย์ของ Gary Becker (1994) ที่ตอบสนองการ เปลี่ยนแปลงของสังคมเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการลงทุนไปที่ขีดความสามารถและทักษะในการทำงาน ของบุคคล ด้วยการศึกษและการฝึกอบรม และสอดคล้องกับแนวคิดของ Theodore Schultz (1961) ที่ว่า ทุนมนุษย์เกิดจากการสะสมเรียนรู้ ในแง่มุมมองของการลงทุนเพื่อสร้างผลประโยชน์ “ทุน” ก็คือ “คุณค่า” (Wealth) ในตัวมนุษย์ ซึ่งจำเป็นจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาคุณค่าอย่างต่อเนื่อง จาก ระบบครอบครัว ผู้การเรียนรู้ในระบบโรงเรียน และการฝึกฝนทักษะในระบบการทำงาน เพื่อให้มนุษย์ เกิดสติและปัญญาในการอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณค่าในสังคม (Becker, 1994; Schultz, 1961 อ้างใน ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงคาร, 2552) โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการพระราชทานความช่วยเหลือด้าน การศึกษาในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงมุ่งเน้นการพัฒนาคนด้วย การศึกษาเพื่อยังประโยชน์อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ด้วยพระบารมีของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จึงทำให้โครงการในพระราชดำรินี้ มีหน่วยงานให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือ การดำเนินโครงการจำนวนมากทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันการศึกษาที่มีการเข้า ร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้นทุกปี

โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ยังมีส่วนในการ พัฒนาคนของราชอาณาจักรไทยให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านภาษาของชาวลาว ผ่านการจัดการ ความรู้ โดยผู้รับประโยชน์จากโครงการชาวลาวที่ศึกษาในระดับอุดมศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรมแก่อาจารย์และนักศึกษาชาวไทย และยังมี การทำวิจัย ร่วมกันเพื่อการต่อยอดความรู้ทางวิชาการอีกด้วย แนวทางการ ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้นี้ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการความรู้ (Knowledge management - KM) ที่มีการพัฒนาจาก สารสนเทศไปสู่การเกิดความรู้และปัญญา เป็นความรู้ที่เชื่อมโยงกับโลกของความเป็นจริง มีการ ถ่ายทอดความรู้เชิงเหตุผลผ่านประสบการณ์ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้ที่ได้รับความรู้จะเกิดความรู้ใน ระดับคุณค่าที่ฝังแน่นในตัวบุคคล

5.2.2 ความร่วมมือทางการศึกษากับการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

ผลการวิจัยพบว่า ผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในภาพรวมของผู้รับประโยชน์จากโครงการความร่วมมือมีความเข้าใจอันดีอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการให้คุณค่าสันติภาพและผลประโยชน์ระหว่างประเทศ (ค่าเฉลี่ย 3.56) และด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่างลาวกับไทย (ค่าเฉลี่ย 3.54) ระหว่าง/หลังเข้าร่วมโครงการความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในภาพรวมของผู้รับประโยชน์อยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.01) ด้านที่มีความเข้าใจอันดีสูงที่สุดคือ ด้านการยอมรับการพึ่งพาซึ่งกันและกันและสัมพันธภาพระหว่าง สปป.ลาวกับราชอาณาจักรไทย (ค่าเฉลี่ย 4.09) เห็นได้ว่าการเข้าร่วมโครงการส่งผลให้ความเข้าใจอันดีเพิ่มสูงขึ้นทุกโครงการ คือ มีความรู้ความเข้าใจการใช้ชีวิตต่างวัฒนธรรมของทั้ง 2 ประเทศ มีความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกและยอมรับและเห็นคุณค่าของความแตกต่างระหว่างลาวกับไทย เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า การที่ประชาชนทั้ง 2 ประเทศ ได้เข้ามามีความร่วมมือกันในการดำเนินโครงการ มีเป้าหมายร่วมกัน และร่วมกันแก้ไขปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมทั้งการได้มีความรู้สึกร่วมกันถึงความสำเร็จในการทำงานตามเป้าหมาย ส่งผลให้ทั้ง 2 ฝ่ายมีความรู้ความเข้าใจกัน เรียนรู้มากขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมและการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เข้าใจสภาพและพฤติกรรมมากขึ้น ยอมรับและเห็นคุณค่าของกัน ในที่สุดส่งผลให้ความเข้าใจอันดีต่อกันเพิ่มสูงขึ้น และส่งผลให้มีความสัมพันธ์ระหว่างราชอาณาจักรในทางที่ดียิ่งขึ้น ผลการศึกษาค้นคว้านี้มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Hinrichs (2003) และจากแนวคิดของ Hayden และ Thompson (1995) ที่เสนอว่า การมีประสบการณ์ร่วมกันในบริบทของการศึกษาระดับนานาชาติ จะช่วยให้มีความเข้าใจอันดีระหว่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ไม่เพียงแต่เกิดขึ้นจากเนื้อหาสาระที่มีอยู่ในหลักสูตรแต่เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการที่มีการทำงานและการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ที่ส่งผลต่อการมีทัศนคติที่ดีต่อกันอย่างเข้มข้น

5.2.3 โอกาสและความหวังในอนาคตของความร่วมมือทางการศึกษาของราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว

ผลการวิจัยพบว่า โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว โดยรวมมีความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.62) โครงการที่มีโอกาสของความร่วมมือสูงมากที่สุด คือ โครงการยกระดับพนักงานของมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาวให้เป็นระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับผลการศึกษาคความหวังของความร่วมมือทางการศึกษาที่พึงประสงค์ในอนาคตที่พบว่า มหาวิทยาลัยของ สปป.ลาว มีความต้องการความร่วมมือในการยกระดับบุคลากรปริญญาตรี 10% ปริญญาโท 60% ปริญญาเอก 30% และรัฐบาล สปป.ลาว ได้ขอความร่วมมือจากราชาอาณาจักรไทย

ด้านทุนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคนในปี พ.ศ. 2011 – 2015 จำนวน 653 ทุน ส่วนใหญ่เป็นทุนในระดับปริญญาโท มีจำนวน 502 ทุน (ร้อยละ 76.88) และระดับปริญญาเอก 151 ทุน (ร้อยละ 23.12) สาขาที่มีความต้องการทุนมากที่สุดคือ สาขาวิทยาศาสตร์ แสดงให้เห็นว่า แม้ผลการศึกษาจะปรากฏว่า โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง 2 ราชอาณาจักรในอนาคตอยู่ในระดับปานกลาง แต่ความหวังในความร่วมมือทางการศึกษายังมีอยู่มากในอนาคต เนื่องจากความต้องการในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาของ สปป.ลาว ในระยะยาวในระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นระดับอุดมศึกษาที่ต้องใช้เวลาในการศึกษา 2 – 5 ปี ซึ่งระยะเวลาดังกล่าวนี้ อาจส่งผลให้โอกาสของความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคตเพิ่มพูนมากขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) นำข้อเสนอเรื่องความร่วมมือทางการศึกษารูปแบบ “ทวิภาคีริมฝั่งโขง” แบบสองทางไปใช้ในการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในระยะ 10 ปีข้างหน้า

ผลการถอดบทเรียนพบว่า รูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคตควรเป็น “ทวิภาคีริมฝั่งโขง” แบบสองทาง คือ ทั้งราชอาณาจักรไทย และ สปป.ลาว ควรเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับ ดังนั้น ควรมีการนำรูปแบบความร่วมมือทางการศึกษาดังกล่าวส่งมอบแก่หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางการศึกษา ได้แก่ สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (สพร.) ในสังกัดกระทรวงการต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในอนาคต เพื่อให้ความร่วมมือทางการศึกษาเพิ่มคุณค่าทางสังคมมากขึ้น และมีพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาคนของ สปป.ลาว ขับเคลื่อนผลลัพธ์ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ และนำไปสู่ความร่วมมือในการพัฒนาในด้านอื่นๆ ต่อไป

2) ให้ความสำคัญกับเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว ในด้านความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกและความเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มีต่อภูมิภาคและโลก

ผลจากวิจัยพบว่า ในระยะก่อนเข้าร่วมโครงการความเข้าใจประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกของผู้เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่นๆ มากที่สุด และในส่วนของผู้รับประโยชน์มีความเข้าใจผลกระทบของนโยบายภายในลาวที่มีต่อภูมิภาคและโลกลดน้อยลง ดังนั้น ควรมีการจัด

กิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมโครงการจากสปป.ลาว มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นร่วมสมัยและประเด็นระดับโลกเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของนโยบายระดับประเทศที่ส่งผลกระทบต่อประเทศอื่นๆ ในระดับภูมิภาค และระดับโลก

3) ปรับปรุงการวางแผนความร่วมมือทางการศึกษาโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม

จากผลการวิจัยพบว่า สปป.ลาว ผู้เข้าร่วมโครงการมีความต้องการจำเป็นในการวางแผนความร่วมมือสูงที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีความคิดริเริ่มที่มาจากประชาชนระดับรากหญ้าของลาว การออกแบบโครงการโดยประชาชนลาวมีส่วนร่วม และการสนับสนุนทรัพยากรจากคนลาวในท้องถิ่น ดังนั้น ในการดำเนินโครงการความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคต ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนความร่วมมือโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนระดับรากหญ้า

1.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว อย่างต่อเนื่อง

จากผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีผลต่อการพัฒนาคนและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมากในบางด้านเท่านั้น เมื่อระยะเวลาผ่านไปจะมีการขยายความร่วมมือมากขึ้น และที่สำคัญคือ ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตามความต้องการความร่วมมือทางการศึกษา และการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศบางด้านมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลและพัฒนาความร่วมมืออย่างต่อเนื่องทุก 5 – 10 ปี

2) ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว

จากผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีผลให้ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวเพิ่มสูงขึ้นทุกด้าน นอกจากนี้ โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาว มีส่วนส่งเสริมบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาไทยในการก้าวไปสู่ระดับนานาชาติมากขึ้น แต่ก็เป็นความร่วมมือแบบประเพณีนิยม และมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวที่มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าแต่ได้ผลดีกว่า

3) ควรมีการศึกษาวิจัยความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียน

จากผลการวิจัยพบว่า ความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีผลให้ความเข้าใจอันดีระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว เพิ่มขึ้นทุกด้าน นอกจากนี้โครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สปป.ลาว มีส่วนส่งเสริมบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาไทยในการก้าวไปสู่ระดับนานาชาติมากขึ้น อีกทั้งประเทศไทยและประเทศในกลุ่มอาเซียนกำลังเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างสมบูรณ์ และการมีความร่วมมือกัน อย่างใกล้ชิด ในปี พ.ศ. 2558 ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยความร่วมมือทางการศึกษาระหว่าง ราชอาณาจักรไทยกับประเทศในกลุ่มอาเซียนเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2552). *การประชุมเศรษฐกิจอาเซียน ASEAN Economic Community: ACE*. กรุงเทพฯ: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.
- กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ, กระทรวงการต่างประเทศ. (2555). *ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง*. <http://www.mfa.go.th/business/th/cooperation/245/16231>
- กระทรวงการต่างประเทศ. (2552). *ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของราชอาณาจักรไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.
- เกียรติชัย พงษ์พานิช. (2536). *พม่าผ่าเมือง*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- เครือข่ายประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2555). *มข. ร่วม สกอ. จัดกิจกรรมเชื่อมสัมพันธ์นักศึกษา ไทย-ลาว ครั้งที่ 2*. <http://202.12.97.4/kkunews/index.php?option=content&task=view&id=11768>
- ดลยา เทียนทอง. (ม.ป.ป.). *ไทยกับเพื่อนบ้าน: นัยความสัมพันธ์ระหว่างรัฐในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ร่วมกัน*. http://www.thaiworld.org/thn/thailand_monitor/answer.php?question_id=847
- ปิยนันท์ สวัสดิ์ศฤงฆาร. (เนชั่น อังคาร มิถุนายน 2552). *ทุนมนุษย์กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แนวคิดใหม่*. <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=462489>
- พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และ วิชชุดา กิจธรรม. (2552). *แผนงานวิจัยสหวิทยาการด้านคุณภาพชีวิตชุมชน. วารสารสภาวิจัยแห่งชาติ, 41(4): 133 – 143.*
- พิมพ์า เพี้ยเทพ. (2553). *การปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนากำลังคนของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. แปลและเรียบเรียง. เวียงจันทน์: มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว.*
- วิชชุดา กิจธรรม และ พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2551). *การประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เมทริกซ์อิทธิพลระหว่างความสัมพันธ์ในการสร้างภาพอนาคตคุณภาพชีวิตชุมชนของประเทศไทย พ.ศ. 2554. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 14(1): 81-99.*

สุวิมล ว่องวานิช. (2550). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์ข้อมูลลาว สำนักวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2555). *ข่าวแวดวงสปป.ลาว*.

http://laos.kku.ac.th/index.php?option=com_content&task=category&sectionid=7&id=29&Itemid=85

สำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2548). *การศึกษาวเคราะห์นัักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา.

_____. (2548). *ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษา/
หน่วยงานต่างประเทศ ปี พ.ศ. 2546 – 2547*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา.

_____. (2549). *นักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2548*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

_____. (2550). *นักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2549*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

_____. (2553). *นักศึกษาต่างชาติที่ศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

_____. (2553). *ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี
พ.ศ. 2558*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

_____. (2553). *สรุปโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง
(Staff and Student Exchange Program between Thailand and Greater Mekong Sub-
region (GMS) Countries)*. [www.inter.mua.go.th/.../Summary%20of%20GMS%
20Program.doc](http://www.inter.mua.go.th/.../Summary%20of%20GMS%20Program.doc)

_____. (2554). *ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2552*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา.

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2548). ยุทธศาสตร์เชิงรุกด้านความร่วมมือกับต่างประเทศของ
กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยตามกรอบความร่วมมือพหุภาคี/
ทวิภาคี ปี พ.ศ. 2548 – 2549. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2551). การศึกษาความพร้อมของสถาบันการศึกษาของไทยในการรองรับนโยบายการ
พัฒนาประเทศให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2552). การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์ความร่วมมือด้านการศึกษากับประเทศ
เพื่อนบ้าน. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2553). ความร่วมมือด้านการศึกษา กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.
<http://www.bic.moe.go.th/index.php?id=388&L=1>

_____. (2553). โรงเรียนเครือข่ายเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ (*Associated Schools
Project Network: ASPnet*). <http://www.bic.moe.go.th/index.php?id=526&L=1>

_____. (2555). โครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ. http://www.bic.moe.go.th/th/index.php?option=com_content&view=article&id=139&Itemid=93

สำนักความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ. (2550). ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของ
ประเทศไทยกับสปป.ลาว 2550 – 2554. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.

_____. (2551). ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือ
ACMECS. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.

_____. (2551). ยุทธศาสตร์ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของไทยกับสปป.ลาว
2551 – 2554. กรุงเทพฯ: กระทรวงการต่างประเทศ.

_____. (2554). วิสัยทัศน์และพันธกิจ. www.nesdb.go.th/Portals/0/HighLight/gms/P001.pdf

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน
กปร.). (2553). โรงเรียนวัฒนธรรมชนเผ่าเด็กกำพร้า (หลัก 67) สาธารณรัฐประชาธิปไตย
ประชาชนลาว. http://www.rdpb.go.th/rdpb/visit2/100project/100project_7_1.html

Bowen, L. G. (2012). *Models for Understanding International systems*.

<http://www.indiastudychannel.com/resources/123152-International-Understanding-Concept-And-Role.aspx>.

- Chambers, R. (1993). *Rural Development: Putting the Last First*. Longman: London
- Delatour S. Gottfried. (1948). *The Problem of International Understanding*.
http://deepblue.lib.umich.edu/bitstream/2027.42/67197/2/10.1177_000271624825500102.pdf.
- Elley B. Warwick. (1964). *Attitude Change and Education for International Understanding*.
<http://www.jstor.org/discover/10.2307/2112115?uid=3739136&uid=2129&uid=>
- Elliott, J. A. (2006). *An Introduction to Sustainable Development*. 3rd ed. NY: Routledge
 Taylors & Francis Group.
- Fuchs, G., Fahl, U., Pyka, A., Staber, U., Voegelé, S., & Weimer-Jehle, W. (2008).
Generating innovation scenarios using the cross-impact methodology. Bremen,
 Germany: University of Bremen. <http://www.wiwi.uni-bremen.de/traub/downloads/WP08-007.pdf> 2&uid=70&uid=4&sid=56166892033
- Hayden, M. & Thompson, J. (1995). Perceptions of International Education: A Preliminary
 Study. *International Review of Education*. 41(5), 389-401.
- Hinrichs. J. (2003). A Comparison of Levels of International Understanding among
 Students of the International Baccalaureate Diploma and Advanced Placement
 Programs in the USA. *Journal of Research in International Education*. 2(3) 331 –
 348. jri.sagepub.com/content/2/3/331.full.pdf.
- Office of the Higher Education Commission. (2009). *Collaborative Degree Programmes
 between Thai and Foreign Higher Education Institutions*. Bangkok: Bureau of
 International Cooperation Strategy Office of the Higher Education Commission,
 Thailand.
- _____. (2009). *Collaborative Degree Programmes between Thai and Foreign Higher
 Education Institutions*. Bangkok: Bureau of International Cooperation Strategy Office
 of the Higher Education Commission, Thailand.

- Porter, A. L., Rossinni, F., Carpenter, S. R, Roper, A. T., Larson, R. W., and Tiller, J. S. (1980). *A guidebook for technology assessment and impact analysis*. NY: North Holland.
- Sarkararani, M. & Lassegard, J. P. (Online). *Education for International Understanding: An examination of the Japanese approach in the period for integrated study*. <http://www.wwwords.co.uk/rss/abstract.asp?j=csee&aid=3902&doi=1>.<http://www.ap ec.org/>
- UNESCO. (1948). *Methods of attitude change conducive to international understanding*. <http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001582/158272eb.pdf>.<http://www.aseansec.org/>
- _____. (1974). *Recommendation concerning education for international understanding, co-operation and peace and education relating to human rights and fundamental freedoms*. http://www.unesco.org/education/nfsunesco/pdf/Peace_e.pdf.
- Weimer-Jehle, W., (2010). *Introduction to qualitative systems and scenario analysis using cross-impact balance analysis*. Stuttgart, Germany: University of Stuttgart. <http://www.cross-impact.de/Ressourcen/Guideline%20No%201.pdf>
- <http://www.seameo.org/>
- <http://www.seameo.org/asaihl/>
- <http://www.umap.org/>
- <http://www.unesco.org>

ภาคผนวก

- ก. รายชื่อผู้เข้าประชุมสนทนากลุ่ม
- ข. รายชื่อผู้เข้าประชุมสนทนากลุ่มและปฏิบัติการวิจัยอนาคต
- ค. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่แปลเครื่องมือ
- ง. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
- จ. ใจความขอความร่วมมือ
- ฉ. รายงานคณะกรรมการวิจัย

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เข้าประชุมสภามหาวิทยาลัย
ณ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว แขวงเวียงจันทน์ สปป.ลาว วันที่ 20 กันยายน 2554

1	อาจารย์ รศ.ดร.บัวดำ แสงคำคุณกลาง	ผู้อำนวยการศูนย์ค้นคว้างานวิจัย มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
2	อาจารย์ ดร.แสงเดือน ไวยากอน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
3	อาจารย์ ดร.หนูพี โสมปัญญา	รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
4	อาจารย์แสงจันทร์ พูนสะหวัน	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
5	อาจารย์สอนเพชร สีหะลาด	หัวหน้าพัฒนาสื่อการสอน คณะศึกษาศาสตร์
6	อาจารย์แก้วพา สุวันนะสี	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
7	อาจารย์สมสะนิด วงคำจัน	หน่วยบริหาร คณะศึกษาศาสตร์
8	อาจารย์หมอน พรพระจันทร์	หัวหน้าโรงเรียนอนุบาล
9	อาจารย์บุญชู ไชยสอน	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
10	อาจารย์จิตกร ศรีसानนท์	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคคำซ้าง
11	อาจารย์กองแก้ว อินทะวงศ์	อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคคำซ้าง
12	อาจารย์คำพู อินทะวอน	หัวหน้าหน่วยงานสถิติและวิจัย
13	อาจารย์บุญสด โพธิสาน	หัวหน้าหน่วยการแพทย์
14	อาจารย์ รศ.ดร.บุญเฮง สีหราช	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
15	อาจารย์จันทร์ถนอม ธรรมจักร	หัวหน้าฝ่ายต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ
16	อาจารย์ศรีวิไล บุคพมวิหาน	หัวหน้าแผนกวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
17	อาจารย์พิมพ์ เพี้ยเทพ	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
18	อาจารย์นุตตา สมสะนิด	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

19	อาจารย์ลำพัน	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
20	อาจารย์มะนีพร วิเศษลัก	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
21	รศ.ทวี พิมพะนิต	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
22	ดร.ชวนคิด มะเสนะ	มรภ. อุบลราชธานี
23	ผศ.ดร. จิณณวัตร ปะโคตั้ง	มรภ. อุบลราชธานี
24	ศ.ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
25	ดร.วิชุดา กิจธรรวม	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
26	อาจารย์วรวรัตน์ อุมาลา	มรภ. อุบลราชธานี

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เข้าประชุมสนทนากลุ่มและปฏิบัติการวิจัยขนาด
ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย วันที่ 11 พฤษภาคม 2555

1	Miss. Chanthanom THAMMACHACK	Ministry of Education, LAOS-PDR
2	Assoc. Prof. Bounheng SIHARATH	National University of LAOS
3	Mr.Ouk Sothearin	Vice Chief International Relations Office Ministry of Education
4	Mr.Hing Sideth	Deputy Director of MTVET Ministry of Labors and Vocational Training
5	น.ส.ประภาพร จันทน์ศรี	สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
6	น.ส.โกมูรี ยมฉันทน์	สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
7	น.ส.ชฎารัตน์ สิงห์เดชากุล	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์อุดมศึกษาต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
8	ศ. ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์	สมาคมการศึกษาเปรียบเทียบและการศึกษานานาชาติ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9	ดร.วิชุดา กิจธรรม	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ค
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่แปลเรื่องมือ

---

1 อาจารย์พิมพ์ เพ็ญเทพ	มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว
2 พระสิมณศักดิ์ ฝนดอกแก้ว	นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก ง
เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบประมวลข้อมูลขั้นต้นของโครงการ: แบบ EC1
EC1/2 (ไทย – ลาว)
2. แบบวิเคราะห์สังเคราะห์โครงการ: แบบ EC2
EC2/2 (ไทย – ลาว)
3. แบบสำรวจผลลัพธ์ด้านการพัฒนาคน : แบบ EC3
EC3/2 (ไทย – ลาว)
4. แบบประเมินความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ โอกาสและความหวังของความร่วมมือ
ด้านการศึกษาในอนาคตของทั้ง 2 ประเทศ: EC4
  - 4.1 EC4/2-1 (ไทย → ลาว)
  - 4.2 EC4/2-2 (ลาว → ไทย)
5. แบบสอบถามความคิดเห็นในการประชุมสนทนากลุ่ม
6. แบบสอบถามความคิดเห็นในการประชุมปฏิบัติการอนาคต: โอกาส/ความหวังของ
ความร่วมมือทางการศึกษาในอนาคต

ภาคผนวก จ
จดหมายขอความร่วมมือ

ภาคผนวก จ รายนามคณะนักวิจัย

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

ศาสตราจารย์ ดร. พงษ์สิทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์

สมาคมการศึกษาเปรียบเทียบและการศึกษานานาชาติ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะนักวิจัยโครงการความร่วมมือทางการศึกษาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับสปป.ลาวฯ

หัวหน้าคณะนักวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารี หลวงนา

คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

นักวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิณณวัตร ปะโคทัง

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อานันท์ ทาปทา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

3. ดร. ชวนคิด มะเสนะ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

4. อาจารย์วรรัตน์ ฐุมมาลา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

5. นางสาวอัญชลี โพทวิ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

6. ดร. ดวงใจ สีเขียว

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

7. นางสาวจันทร์ถนอม ธรรมจักร

กระทรวงศึกษาธิการและภารกิจ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

8. อาจารย์พิมพ์ เพ็ญเทพ

มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

9. อาจารย์นุตตา สมสนิด

มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้ช่วยนักวิจัย

1. พระสิมณส์ค ฝนดอกแก้ว ไชยสิงห์

นิสิตปริญญาโทชั้นบัณฑิต

สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. นายนิพิฐพนธ์ แสงด้วง	นิสิตปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายปิยะ บุษบา	นิสิตปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. นายชยา ภาคภูมิ	นิสิตปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. นายสรวิฑ์ ตรีศรี	นิสิตปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. นายเก ประเสริฐสังข์	นิสิตปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. นายสมศักดิ์ ประเสริฐสังข์	นิสิตปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. นางสาวปียาพัทธ์ อารีชาติ	นิสิตปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ